JAMES GREENWOOD – POVESTEA UNUI MIC ZDRENŢĂROS

James Greenwood» u «Miştor/ (of a little) Ragomuffin
JAMES GREENWOOD
Ediţia a II-a
POVESTEA UNUI MIC ZDRENŢĂROS
În româneşte de
VIRGIL TEODORESC ŞI ANDREI BANTAŞ
EDITURA TINERETULUI
Coperta de H. CONSTANTINESCU
I i loiviibil: E. ŞIŞMANIAN
* 1 1 * * i mi: VALERIA POSTELNICU
< în îi litao. Bun de tipar 13.02.1967.
— i-mt în innnda nr. 7 489. Tiraj 30 140.
* în Hm f ii-hr înalt B de 63 gim-l 540X840/16 îi r» IUnriale 14, 11. Coli de tipar 16. hm1 i /, pentru bibliotecile mici 84 – 93.
111” îi ni i xecutat sub comanda nr. 60 676 l «(Minhimitul Poligrafic „Casa Scânteii”, Mi. Piaţa Scânteii nr. 1 Bucureşti, Republica Socialistă România.

DIN PARTEA EDITURII

O carte uitată, a unui autor necunoscut… Aşa ar crede oricine. Nimeni nu ştie când a trăit, ce a mai scris şi ce a făcut James Greenwood. Deschideţi enciclopediile, umblaţi prin fişierele bibliotecilor, frunzăriţi vastele dicţionare biografice, de câte treizeci şi patruzeci de volume… Nimic. Parcă s-ar fi stabilit un consemn general, un cuvânt de ordine: „Nimic despre Greenwood!” Până şi monumentalul tezaur al culturii engleze, „Enciclopedia britanică”, îl trece cu vederea.

Şi totuşi stăm şi ne gândim: „Povestea unui mic zdrenţăros” poartăpecetea unei mâini măiestre. Nu poate rămâne necunoscut un om care scrie atât de bine. Trebuie să fie ceva la mijloc: o eroare, un pseudonim, un complot al

tăcerii...

Ultima presupunere e cea mai adevărată. Greenwood şi operele lui au avut o soartă nedreaptă. Cândva, el a fost celebru în Anglia. Mii şi mii de ochi urmăreau scrierile lui, mii şi mii de guri le comentau, căci el vorbea în numele mulţimilor de înfometaţi şi de năpăstuiţi. Tocmai de aceea, pesemne, cei care nu voiau să audă asemenea voci au organizat un complot al tăcerii în jurul lui. Şi, cu timpul, Greenwood a fost dat uitării în propria lui ţară. Să nu ne mirăm. S-a mai întâmplat şi prin alte părţi ca vreun scriitor sau poet talentat să fie ignorat în ţara lui.

...Afară de James (născut în 1833) mai erau în casa Greenwood încă unsprezece copii. Tatălui lor – un mic funcţionar londonez – se înţelege că nu-i era lesne să-i crească. Au trebuit deci să muncească toţi chiar din copilărie! James şi încă doi fraţi au nimerit într-o tipografie, unde au învăţat zeţăria. Unul dintre ei a plătit repede tributul mizeriei şi al muncii extenuante: a murit tuberculos. Ceilalţi doi – James şi Frederic – au avut ceva mai mult noroc. Au devenit gazetari. Frederic a izbutit să strângă bani şi a făcut carieră, ajungând redactor-şef al unui ziar, pare-se mult gustat de „lumea bună” a Londrei. James însă a preferat să rămână un umil reporter şi a coborât în lumea celor umili, a căror viaţă o va descrie în reportajele sale. Cutreiera mahalalele Londrei, dormea laolaltă cu vagabonzii în azilurile de noapte, pătrundea în amănuntele îngrozitoare ale vieţii câineşti pe care o duceau miile de calici de tot soiul-copii fără adăpost, deţinuţi, hamali din port, pensionari a azilurilor şi ai spitalelor pentru săraci, muncitorii din fabrici (da, şi ei trăiau la fel de câineşte) ... Articolele lui – adevărate revelaţii pentru „marele” public englez, care parcă habar n-avea ce se petrece în juru-i – au trezit un viu interes şi l-au făcut repede cunoscut. Tânărul ziarist scria mai

departe, dezvăluind fără cruţare şi fără înflorituri adevărata viaţa a omului de jos. „Lătă cum trăieşte marea Londră, gentlemanii” rpăreş. că spune el. Îl înspăimânta mai cu seamă soarta cohortelor de copii vagabonzi: „... prin yastiil şi înfloritorul oraş-spunea elumblă zilnic, fie i ama> fie vara, cam o sută de mii de vagabonzi, băieţi şi fete, fără ca vreunul din noi să se ocupe de ei, să se întrebe dacă au mâncat/dacă poartă ceva pe ei sau dacă au ce face...”, copii pe care mizeria de aepsă îi gonea şi-i arunca în braţele mizeriei străzii. Greenwood îi jurmărea, observa cum cerşesc, cum fură, cum dorm pe sub poduri sau prin văgăuni, cum îşi caută hrana prin gunoaie („Baza alimentaţiei lor o constituie gunoaiele, ca şi cum pentru ei putreziciunile n-ar mai conţine substanţe otrăvitoare, ci ar avea calităţile unor alimente proaspete...”). Ce se întâmpla-cu ei? Parte din ei dispăreau, morţi de foame sau de frig, parte ajungeau hoţi sau criminali, clienţi ai puşcăriilor sau1 ai caselor de muncă (instituţii de „reeducare”, cu mult mai rele decât puşcăriile).

Iată materialul din care Greenwood a plăsmuit povestea lui Jim, micul zdrenţăros.

*

Diţi totalitatea faptelor de viaţă observate şi adunate vreme de ani, scriitorul şi-a alcătuit un volum de reportaje şi schiţe intitulat „Cele şapte plăgi ale Londrei” (1869), care e. O oglindă vie a; tragediei celor exploataţi şi chinuiţi.

După aceea. a mai publicat multe alte cărţi cu caracter social, dar faima lui trecuse. Burghezia nu măi voia să audă acuzaţiile t pe care Greenwood i le aducea. Chiar şi cei care se înduioşaseră pentru o zi, sau pentru o jumătate de ceas, acum îşi astupau urechile... Îi plictisea să tot afle de mizeria celor pe al căror grumaz îşi clădeau viaţa lor molcomă, tihnită. Editorii nu i-au retipărit

lucrările, aşa încât iipile generaţii n-au mai aflat de el.

Şi astfel, în câteva decenii, James Greenwood a dispărut din istoria literaturii şi din mempria oamenilor. Când a murit, în 1929, nimeni nu mai ştia de el.

*

Pentru noi însă nu este de prisos nicio mărturie care ne dezvăluie şi ne ilustrează starea de lucruri din diverse epoci ale orânduirii capitaliste, mai ales dacă mărturia are şi valoare literară.

Nu poate fi dat uitării un om care, la vremea lui, a militat pentru adevăr şi pentru dreptate socială, dem Onstrând societăţii burgheze cum arătau viaţa şi realitatea „văzute de jos”.

Editura tineretului

Capitolul I

În care se dau unele amănunte în legătură cu familia mea

ŞI CU LOCUL NAŞTERII MELE

M-am născut la Londra, în parohia Clerkenwell, în casa cu numărul nouăsprezece, din Fundătura Cratiţei, ce se deschidea din strada Tummill.

E greu de crezut că cititorul ar avea cunoştinţă de acest colţ de mahala. E şi mai greu de crezut însă că, pornind în căutarea lui, l-ar putea afla vreodată. Şi totuşi, Fundătura Cratiţei există; se prea poate să nu fie o realitate tocmai îmbucurătoare, dar e de netăgăduit că există. Dacă treapta de piatră de la intrarea fundăturii nu s-ar fi ros până la cărămizile de dedesubt şi dacă nu ar fi fost înnoită tăbliţa care-i purta numele, aş putea zice că fundătura şi-a păstrat întru totul înfăţişarea de acum douăzeci de ani, când încă mai locuiam acolo: aceeaşi boltă la intrare, năruită şi scundă; atât de scundă, încât gunoierul e nevoit să-şi îndoaie genunchii, ca să poată trece cu coşul pe umăr, şi atât de îngustă, încât i-ar putea

sluji drept poartă un oblon de prăvălie sau poate chiar un capac de sicriu.

Când eram copil, n-aveam o fire prea veselă; sicriele şi inmormintările mă preocupau în mod deosebit. Prin fundătura noastră treceau multe inmormântări, mai ales în timpul verii. Coşciugele late, cărate prin fundătura prea îngustă, îmi dădeau deseori de gândit. Îi măsurasem din ochi pe mai toţi vecinii şi, după cât erau de înalţi sau de mătăhăloşi, îmi făcusem socoteala cât va fi de greu, sau de uşor, să li se care trupul neînsufleţit prin fundătură, spre cimitir.

Două persoane, îndeosebi, îmi dădeau multă bătaie de cap în această privinţă. Una era stăpânul cârciumii „Căţelul şi pârleazul”, de pe strada Tummill, iar cealaltă, o doamnă în vârstă, doamna Winkship, care locuia aproape de gura fundăturii. După moartea soţului, dânsa îi luase locul, împrumutând cărucioare şi bani vânzătorilor ambulanţi de fructe din partea locului. Stătea, cât era ziua de mare, în pragul casei pe o baniţă întoarsă cu fundul în sus, având drept pernă un sac umplut cu talaş. Aşa cerea îndeletnicirea ei, sau, mai bine zis, firea muşteriilor ei. Dacă nu-i prindea când se întorceau acasă după vânzarea fructelor, şi dacă nu-i bătea la cap să-i plătească ce-i datorau, înainte de a intra în casă, putea să zică aleluia: un ban nu mai vedea de la eil

Când era vreme proastă, se adăpostea în gang; dar dacă era senin, nu se clintea de pe tronul ei nici măcar pentru a se duce la masă. Ţinea la ea o nepoată – o fetişcană deşirată şi ciupită de vărsat, cu părul strâns la ceafă într-un coc. O boală cumplită îi pocise faţa şi-i răpise vederea unui ochi, aşa că nu prea-ţi venea să spui despre ea că e chipeşă; dar, ca şi mătuşă-sa, avea inimă bună şi nu rareori mi-a dat şi mie câte ceva demâncare. Ea ţinea cheile şopronului din curtea cârciumii „Căţelul şi

pârleazul”, plin cu cărucioare, ea avea grijă de casa mătuşii-şi, ea îi gătea.

Nouă, copiilor, ni se părea că pentru doamna Winkship toate zilele săptămânii erau nişte adevărate duminici. După cină avea obiceiul să deadeduşcă un păhărel cu rom fiert, tăiat cu apă. Asta mai ales în timpul iernii, când pământul se acoperea cu zăpadă. Doamna Winkship şedea atunci ore-ntregi pe baniţa de măsurat cărbuni, pe cap cu o bonetă miţoasă, cu clapele trase peste urechi, şi în spinare cu o şubă de vizitiu; dar şi vara, când pietroaiele din fundătură dogoreau de-ţi frigeau tălpile, iar în şanţ seca ultimul strop de apă, ea da pe gât acelaşi păhărel cu rom tare şi fierbinte.

Credeţi, poate, că eram mai puţin cuviincioşi cu doamna Winkship, din pricina acestei metehne a ei? Că o dispreţuiam, că o necăjeam sau o luam în râs? Nicidecum. Şi nici n-am fi avut de ce: când da pe gât păhărelul cu rom, era întotdeauna în toane bune; iar de pe urma acestei metehne, noi nu trăgeam decât foloase. Pe noi ne trimitea doar de fiece dată la cârciumă să-i aducem de trei bănuţi rom. Şi aşa mai băgăm şi noi ceva în buzunar. S-a întâmplat chiar ca într-o singură după-amiază să mă aleg cu coşcogeamitea sumă de doi penny şi jumătate.

Şi cu toate astea pot jura cu mina pe inimă că nu-mi făceam nicio clipă socoteala cât aş avea de pierdut de pe urma morţii doamnei Winkship. Nu-mi păsa câţi bani aveam să pierd, mă chinuia doar întrebarea: ce-o să se-ntâmple cu ea după ce-o muri? Cum aveau s-o scoată din fundătură? Nu sunt decât două căi – îmi ziceam eu – pentru a ieşi din încurcătură: s-o îngroape la intrarea fundăturii, unde se află butoiul cu apă – de bună seamă locul cel mai liniştit şi mai de frunte, de vreme ce acolo îşi are casa perceptorul – sau dacă nu, s-o agaţe de-o macara cât toate [zilele şi s-o noarte peste acoperişurile caselor

până-n strada Tummill. rură îndoială că cea de a doua soluţie îmi venise-n minte privind macaralele care lucrau prin docurile şi depozitele de slănină din strada Tamisei şi din împrejurimile pieţii Hillingsgate.

Trebuie să mărturisesc însă cu bucurie-n suflet că n-am apucat s-o văd pe doamna Winkship părăsind, nici vie, nici moartă, Fundătura Cratiţei. În dimineaţa de pomină, când am fugit din casa părintească, alergând îngrozit prin fundătură, am trecut pe lângă doamna Winkship. Ea îngâna un cântecel, aşezată ca de obicei pe baniţă, ca pe un tron. Părea în acel moment de o sănătate înfloritoare. Dar, până la urmă, a dispărut şi ea. Acum câteva luni, când am dat o raită prin locurile acelea binecunoscute, nădăjduind să întâlnesc măcar unul din puţinii prieteni de pe vremuri, fără să vreau, mi-am îndreptat privirile într-un anumit loc, la intrarea fundăturii, acolo unde ştiam că se află baniţa în chip de tron. Doamna Winkship însă nu mai era acolo! Zadarnic am încercat să aflu unde aş putea s-o găsesc. Nimeni n-a fost în stare să-mi spună ce se întâmplase cu bătrânica aceea de treabă, care închiria cărucioare fructarilor. Iscodind, mi-am dat seama că niciunul din cei ce locuiau acum în fundătură n-o văzuseră şi nici nu auziseră de ea. N-o mai apucaseră. Şi nu era un lucru de mirare. Moartea nu prea întârzia să se arate în fundătura noastră. Seminţele zvârlito de mâna ei rodeau din plin, iar coasa ei se abătea des pe pământul acela. Nouăsprezece ani! Multă vreme!

Dacă te gândeai altfel însă, fundătura nu se schimbase prea mult de când o părăsisem. La o fereastră se vedea atârnând obişnuita funie de ceapă, la cea de alături – felii de morun puse la uscat, la alta – ţepuşele cu scrumbii proaspete, care deveneau cu timpul „heringi afumaţi de Yarmouth”. Ca şi pe vremuri, era zi de spălat, tot ca pe vremuri erau întinse, de la o fereastră la alta,

funii de rufe sprijinite în prăjini sau în cozi de mătură, pe care femeile atârnaseră macaturi zdrenţuite, nişte rupturi de pături portocalii, cămăşi peticite şi jachete de flanelă.

Ca şi odinioară, la capătul fundăturii se afla butoiul uriaş în care se strângea apa. Era pe la vreo nouă dimineaţa, apa se revărsa din belşug şi, odată cu ea, ca şi pe vremuri, ghionţii, ocările şi îmbrâncelile celor ce se înghesuiau să-şi umple vasele curgeau din belşug. Deşi trecuseră nouăsprezece ani încheiaţi, aprovizionarea cu apă în fundătură nu se îmbunătăţise cu nimic. Ca şi atunci, preţiosul lichid avea voie să curgă din ţeava principală tot trei sferturi de ceas po zi şi, ca să poată lua cât mai mult, oamenii scoteau canaua butoiului, lăsând apa să ţâşnească cu putere.

Înghesuiala din jurul butoiului semăna nemaipomenit cu cea de pe vremuri. Vedeai acolo femei voinice, ciolănoase, soioase, ciufulite, târându-şi papucii şi ţinând pumnul încleştat pe minerul căldării, ca şi cum ar fi fost o armă, gata să pocnească pe oricine îndrăznea să se îndese la rând înaintea lor. Iată-l pe vlăjganul acela irlandez cu cratiţa în mină, înghiontind şi împingând fetişcanele care veniseră cu oale şi ceainice, strivindu-le fără milă picioarele desculţe, sub ciubotele lui ţintuite, şi silindu-le să se dea la o parte. Uite şi spaima mahalalei, precupeţulcu pletele veşnic unse cu pomadă, cu o legătură de mătase galbenă la gât, mare cât o faţă de pernă, cu un ciot de pipă înfipt obraznic în colţul gurii, ducând în spinare un coşcogea sac plin cu stridii. Nu se grăbeşte de loc. Calcă agale, drept spre butoi. Şi când 11 văd venind, când 11 aud cum tropăie pe pietre cu cizmele lui potcovite, toţi se dau la o parte, şi vlăjganul irlandez, 1 şi bietele fetişcane desculţe – ba chiar şi ţaţele ciolănoăse, cu mâinile încleştate pe toartele căldărilor. Sau dacă vreuna mai îndrăzneaţă cutează totuşi să-şi umple vasul, ea se

hlizeşte linguşitor, frângându-se din şale în faţa huidumei care se apropie de cişmea cu sacul de stridii. Ce alta ar putea face? N-are încotro 1 Căci vine să ia apă „Jack Şmecherul”. E puternic ca un cal şi rău ca un dulău. Abia izbutesc trei poliţişti zdraveni să-l ducă la secţie. Pe oricare bărbat din fundătură, Jack Şmecherul ar fi în stare să-l apuce de mijloc, să-l ridice în aer şi să-l arunce peste umăr, mai uşor decât ar rupe o lulea în două. Şi dacă cumva nu vă place purtarea lui, n-aveţi decât să-l siliţi să şi-o schimbe! Dar ai fi bine să fiţi doi când faceţi încercarea. Ştie oricine că într-o bună zi s-a luat la harţă cu patru deodată şi pe toţi i-a aruncat ca pe nişte sfârleze, prin aer. Şi doar erau oameni destul de voinici! E drept iasă că i-aizbiţ şi cu picioarelë, şi i-a şi muşcat. De la întâmplarea asta, cine ar mai îndrăzni să-i conteste lui Jack Şmecherul dreptul de a sta la cişmea cât t i pofteşte inima? Cine-ar fi atât de neghiob să-şi pună în primejdie găleata său oala, lăsândro în calea lui Jack? Nimeni. Toţi tac chitic.

Toate acestea sunt adioma ca pe vremuri, ca în amintirile mele dinţii. Sunt oare chiar cele dintâi? Degeaba caut altele mai vechi, privind în susul şi în josul fundăturii şi cercetând casele una câte una. Privirea mi se opreşte pe ferestrele de la al treilea cât al casei cu numărul 19, şi mă simt de parcă m-aş fi întors dintr-odată în portul de unde am pornit în prima mea călătorie. Ferestrele sunt întocmai ca atunci. Poate doar vreun colţ din hârtia de împachetat cu care erau astupate să se fi rupt şi să fi fost înlocuită cu bucăţi de ţol vechi. Dar ţoalele vechi şi hârtiile de împachetat sunt la fel pretutindeni, şi ferestrele acestea mi se par şi ele aidoma ca înainte. Atât de neschimbate mise par, că nu m-ar mira prea mult să văd deschizându-se una şi răsărind în pervazul ei un cap cu părul roşu şi zbirlit. Nu m-ar mira s-aud apoi o voce răguşită strigând ascuţit:

— Jimmy! Jimmy! Unde eşti, ticălosule? Dă-te jos de

pe treaptă şi plimbă fata, să nu mai urle; altfel îţi rup urechile!

Eram obişnuit să aud de la ferestrele acelea şi alintări, şi sfaturi, şi ocări. Acestea sunt ferestrele odăii în care s-a născut surioara mea Polly, când eu aveam vreo cinci ani. În odaia asta, cu ferestrele astupate cu hirtie de împachetat, mi-a murit mama. A închis ochii la un sfert de ceas după ce Polly i-a deschis pe-ai ei.

Se cade totuşi să mă grăbesc să înlătur din mintea cititorului orice umbră de bănuială că femeia roşcată, cu glasul ascuţit, ar fi maică-mea. Îmi era mamă vitregă. Adevărata mea mamă aproape că nici nu mai ştiu cum arăta. Privind ferestrele sărăcăcioase, alături de chipul nesuferit despre care am pomenit parcă mai răsare unul; dar se iveşte ca printr-un văl de Ceaţă şi abia îl pot desluşi. E chipul unei femei cu faţa albă, cu părul şi ochii negri. N-aş putea să spuii dacă e frumoasă sau urâtă. În orice caz, un lucru m-a pus întotdeauna pe gânduri: dacă într-adevăr era o femeie bună, lucru pentru care pot pune oricând mâna-n foc, de ce o certa mereu tata şi de ce-o ocăra în tot felul? De ce o bătea, –

făcând-o să verse atâtea lacrimi? În lunile din urmă, înainte de naşterea surorii mele, îi striga într-una acelaşi cuvânt: „Iudă”; îi blestema ochii, picioarele, arunca după ea cu ciubotele, cu cănile şi farfuriile şi o lovea în cap, până-i cădea tot părul, lung şi negru, peste obraz.

— Iudă, diavole, vânzătoare de neam I De n-ar fi băiatul ăsta, te-aş strânge de gât! îi striga el spumegând de furie.

Mare taină mai era şi afacerea asta cu vânzarea de neam. Mama nu-i spunea niciodată nimic. Şi niciodată nu-l întreba de ce o-nvinuieşte astfel. Sau cel puţin n-o auzisem eu. Poate că la început se-mpotrivise din răsputeri şi apoi i se făcuse silă să mai zică ceva, socotind că e mai înţelept

să rabde ocările în tăcere.

Şi pe urmă, oricare ar fi fost crima făptuită de mama, din cine ştie ce pricină, tata n-o dădea niciodată în vileag. Adesea, când se certau, o ocăra astfel în gura mare, în auzul întregii fundături. Dar dacă a doua zi 11 întâlnea cineva – chiar dacă acesta i-ar fi fost prieten la cataramă – şi-i dădea a înţelege că ar vrea să mai afle câte ceva în privinţa asta, tata se făcea că n-aude. Asta am băgat şi eu de seamă. Pe vremea aceea tocmai îmbrăcasem primele hăinuţe de catifea şi tatii îi plăcea să mă ia cu el, fiind foarte mândru de mine. Se ducea să se bărbierească o dată pe săptămână, duminică dimineaţa, şi atunci mă lua cu el. Până când îi venea rândul să-l săpunească, şedeam pe bancă, unul lângă altul.

— Ce mândreţe de băiat 1 zicea de obicei vreun prieten de-al tatii, arătându-mă. Parcă ar fi întotdeauna scos din cutie, nu-i aşa, Bob?

— Ba bine că nu. E un băiat şi jumătate. Îi face cinste babei tale, nu, Jim?

— Da, e o mamă bună, răspundea tata, ca să curme vorba.

— Dar şi nevastă bună, nu?

— Se înţelege, ce să mai vorbim!

— Bine, Jim, dar atunci de ce o zgâlţii din când în când, ai?

— Atunci merită – răspundea tata răstit. Ce poţi să ştii tu sau ăstălalt?

— Mă rog, dacă zici tu că merită, se vede că merită, altfel nu i-ai spune…

— Ce-i spun? sărea tata ca ars.

— Eh, nişte vorbe de ocară. Nimeni nu ştie de ce i le spui, nimeni n-are habar.

— Şi nici n-o să aibă – răspundea tata, dându-le de înţeles că nu mai are chef să discute. Nimeni n-are dreptul

să se amestece. N-are ce să afle şi nici ce să-ntrebe. Ştie ea prea bine şi asta-i de ajuns. Dacă o veni să ţi se plângă, spune-mi, şi-atunci om vedea noi ce-om face.

Capitolul”.

DIN CARE, POVESTINDU-SE CE NĂPASTĂ A CĂZUT PE CAPUL UNCHIULUI MEU, BENJAMIN.

SE VA LĂMURI ÎNTRUCÂTVA ŞI TAINA VÂNZĂRII DE NEAM

Nu-mi închipui, Doamne fereşte, că desluşirile înşirate mai jos în legătură cu vânzarea de neam, de care era învinovăţită mama, vor mulţumi pe deplin cititorul.

E vorba de unchiul meu Benjamin, fratele tatii.

Mai tânăr cu câţiva ani decât tata, mai subţirel, mai firav, mai bine îmbrăcat şi mai căpătuit. Cum venea asta, nu pe ea mă lămurisem eu, pentru că tata trudea din zori până-n noapte, pe câtă vreme unchiul se părea că nu munceşte de loc, cu toate astea nu prea dădea pe la noi.

Se însurase cu Eliza, lucrătoare la un atelier de jambiere din oraş. După nuntă trecea pe la noi şi mai rar ca înainte.

Unchiul Benjamin şi mătuşa Eliza stăteau în cartierul VVestminster, pe uliţa Sfântul Martin, în nişte camere mobilate. Mâncau şi beau numai lucruri bune şi purtau haine utât de frumoase, încât toată lumea din Fundătura Cratiţei rămânea cu gura căscată când se întâmpla să vină în casa noastră. Meseria lui Ben Ballisat (binevoiască cititorul să afle că mă numesc James Ballisat) trebuie să fi fost grozav de mănoasă. De fiecare dată când venea pe la noi era tot mai bine îmbrăcat, până când, într-o bună zi, s-a prezentat cu mănuşi de căprioară şi ghete de lac. Mătuşa Eliza purta o rochie de mătaso de culoarea piersicii, şi o j) ălăric cu bride, cate i-a făcut pe toţi veninii să fluiere de uimire şi de admiraţie.

Mama se ducea uneori s-o vadă pe mătuşa Eliza. Pe

unchiul Ben nu ţinea însă să-i întâlnească. Şi cum unchiul* ieşea întotdeauna din casă pe la trei după-amiază şi nu se întorcea decât târziu, nu-i era prea greu să-l ocolească. Mătuşa Eliza ştia că are slujbă la o cafenea de lux, în cartierul West End*, o cafenea care avea şi mese de biliard.

Într-o luni după-amiază, mama s-a hotărât să meargă să bea ceaiul la mătuşă-mea, pe care n-o mai văzuse aproape de-o lună. Nu mai puteam de bucurie că mă ia şi pe mine. Când am ajuns trecuse de trei. Ne-a deschis mătuşa Eliza, îmbrăcată într-un capot verde de mătase, cu cercei mari de aur la urechi. Era alba la faţă şi părea tristă. Ne-a făcut semn cu degetul spre scările pe care tocmai coborâse.

— Ce, n-a plecat Ben? întrebă mama.

— Sstl E sus – răspunse mătuşa.

— Păi, cum! Şi-a lăsat blujba? Sau o fi bolnav?

— Aş! Lucrează tot. acolo şi-i merge foarte bine – spuse mătuşa Eliza. Dat s-a îmbătat iar. Nu ştiu ce-i cu el; nu dorm nopţi de-a rândul: stau, şi-l aştept, şi el vine abia când se crapă de ziuă. Azi-dimineaţă a venit cu birja. Nici nu se putea ţine pe picioarie de beat ce era. Şi de când a venit doarme dus.

Ani urcat sus, iar când mama a intrat cu mătuşa Eliza în dormitor, să-şi scoată boneta, am intrat şi eu după ele. Un: chiul Benjamin dormea trânţit de-a curmezişul patului, cu cizmele pline de noroi pe cearşaful alb şi cu haina pe el. Era atât de murdar, încât ai fi zis că se tăvălise prin şanţu uliţei.

— Aşa zace de când a venit – spuse mătuşa.

— Şi n-a mâncat nimic? întrebă mama.

— A adormit de cum a venit şi de atunci doarme buştean L-aş trezi, dar mă tem să nu-i sară ţandăra, ca de obicei

— Eu. să fiu în locul tău, l-aş trezi şi i-aş da o ceaşci de ceai tare.

— Dar de unde, dragă Polly? Dulapu-i goli Abia aştepsă se trezească. Eără el nu putem bea nici noi ceai. N-am o leţcaie.

— Şi de unde ştii că are bani? De unde. ştii că nu-şi el lefter? Gând vine Jim al meu beat acasă, poţi să fii sigură că nu mai are para chioară – spuse maică-mea, bucuroasă că în unele privinţe Ben nu era mai breaz decât Jim al ei…

— De asta nu te-ngriji tul răspunse cu trufie mătuşa Eliza. Ben are întotdeauna bani berechet. Atâta bucurie am şi eu. Trebuie să aibă ceva bănuţi de argint în buzunarul de la vestă; i-am auzit zornăind când s-a trântit pe pat. Ia uită-te, Polly 1 Se vede cât de colo că buzunarul din stânga e doldora de bani.

Când ne-am întors în odaia de la stradă, mamă i-a spus:

— Bineînţeles că fiecare îşi are socotelile lui. Tu, Liz[1], fă cum crezi. Dar, dacă ar fi după mine, n-aş răbda ca bărbatul meu să doarmă beat mort, cu buzunarele pline de bani, şi eu să aştept ca o proastă, fără o leţcaie şi fără un fir de ceai, până când înălţimea sa o să catadicsească să se scoale.

Se înţelege că toate astea nu erau decât laude deşarte. Cum ar fi îndrăznit ea să pună mina pe vreun gologan al tatii, când el dormea? Nici legătura de la git nu îndrăznea să i-o desfacă atunci când venea acasă seara, beat turtă, şi se prăbuşea fără o vorbă pe scaun, rezemându-şi capul de spetează, şi începea să sforăie, înecindu-se la fiecare răsuflare. Auzi vorbă 1 Cică ea nu aşteaptă ca o proastă 1 Ba încă cum ar fi aşteptat! Şi până dimineaţa ar fi aşteptat, dacă tata ar fi avut chef.

— Şi ce-ai face? întrebă mătuşa Eliza.

1 Diminutiv de la Elisabeth, ca şi Eliza. (n.r.)

— Ce-aş face? M-aş servi singură.

— Aşa ar trebui, ai dreptate 1 Dar mă tem să nu iasă scandal…

— Mă rogi Fă cum crezi. Nu vreau, Doamne păzeşte, să-l e bag în vreun bucluc! Tu îl cun Oşti mai bine decât mine pe Ben. Dar, Liza, ascultă-ncoace 1 Dacă n-ai avea nimic împotrivă, i-am trage o păcăleală, ştii, pe cinste! adăugă repede mama. Una dintre noi s-ar strecura înăuntru şi ar lua din buzunarul de la vestă bani, ca să cumpere ceva fin la ceai. Ştii, să-şi lingă degetele şi să te ridice în slava cerului. Şi, după ce-o să ne spună că n-a mai mâncat niciodată o bunătate ca asta, o să-l luăm peste picior că ne-a făcut cinste fără să ştie. Ce-i place lui mai mult?

— Marinată de somon – răspunse mătuşa Eliza râzând, căci o atrăgea gluma. Când vrea să se dreagă după beţie, îmi cere întotdeauna marinată de somon sau homari. Homarii îi plac şi mai mult. Dar costă prea scump.

— Nu-i nimic – zise mama – o să-i luăm homari. Dacă ţi-e teamă, Liz, mă duc eu să-i scot banii din buzunar, iar tu să alergi după cumpărături.

Şi, strecurându-se în vârful picioarelor în odaia unde unchiul Ben zăcea pe pat, cufundat în somn, mama se înapoie cât ai bate din palme, ţinând în mână o jumătate de coroană şi un şiling.

— Poftim banii, Liz – zise ea – fugi şi cumpără un homar, dar vezi să fie unul mai măricel. Mai ia ceva, dacă crezi. Până te-ntorci, fierbe şi apa.

Mătuşă-mea s-a întors cu târguielile şi, când a fost gata ceaiul, s-a dus să-l scoale pe unchiul Ben. Avea dreptate mătuşa când spunea că nu-i prea place să-l trezeşti din somn; bodogănea şi înjura de mama focului. Când a auzit că suntem în odaia de la stradă, s-a mai potolit. În scurt timp şi-a făcut intrarea fără haină, încălţat

în papuci de casă. La început nu prea era în apele lui: se simţea prost faţă de mama, că-l găsise în starea aceea de plâns, şi o tot repezea pe mătuşă-mea. Dar cum a gustat din homar, s-a îmbunat ca prin minune. A început să glumească, povestindu-ne felurite snoave pline de haz. A fost o masă cum nu se poate mai plăcută. La sfârşit, când unchiul s-a ridicat de pe scaun, mătuşa Liz, care se pregătea să strângă masa, îi zise:

— Ei, Ben, acuma, că ţi-ai băut ceaiul, poate ne spui şi nouă: ţi-a plăcut sau ba?

— A fost foarte bun.

— Dar de homar, ce zici – 11 întrebă mama – n-a fost grozav?

— De tine, Polly, n-am de ce să mă ascund şi-ţi pot spune că a fost grozav – răspunse unchiul Ben. Cu Liz însă e altă socoteală. Nici nu ştii cât e de vicleană. De i-aş spune că mi-a plăcut, ar fi în stare să-mi ceară nu numai banii cheltuiţi, dar şi ceva pe deasupra, pentru osteneală. Apoi, întorcându-se către nevastă-sa, continuă: Mulţumesc pentru homar, madam Risipă. Mă bucur că-ţi dă mâna să faci lux. Eu n-am de unde.

Sfârşind de vorbit, dădu la iveală o tabacheră frumoasă, Beoase un trabuc şi-l aprinse foarte mulţumit de sine. Mama şi mătuşa Liza nu mai puteau de atâta veselie şi făceau mare haz de el.

— Nu-i rău să-i vezi câteodată şi pe ăi deştepţi traşi pe sfoară, nu-i aşa? zise mătuşa.

— Cum adică, traşi pe sfoară? întrebă unchiul Ben, pufăind din trabuc. Ce, nu era homar?

— Ba era. Numai că tu l-ai plătit, deşteptule, râse mama.

Râdea şi el, dar se vedea bine că nu prea ştie de ce râde.

— Înţeleg – spuse el – vreţi să ziceţi că până la urmă

tot eu o să scot banii din buzunar. Ba bine că nu.

— Aş, de unde, nu-i vorba de asta – răspunse mama printre hohote de râs. Noi suntem de părere că l-ai plătit cu bani gheaţă, Ben. Da, cu bani peşin.

— Cum cu bani peşin?

— Uite-aşa! Acum o jumătate de oră – spuseră femeile într-un glas, bătând vesele din palme şi prăpădindu-se de râs, când 11 vedeau că nu înţelege nimic.

— Prostii! Pot să jur că de când am venit acasă, n-am scos nici măcar un sfanţ din buzunar. Despre ce bani tot îndrugaţi?

— Despre ăia din buzunarul vestei tale, dragă Benny – răspunse nevastă-sa. Polly ţi i-a luat cu vârful degetelor, din buzunar, iar eu i-am cheltuit.

Unchiul se făcu deodată alb ca varul la faţă, de-ai fi crezut că e gata să leşine. Nici nu băgă de seamă că trabucul îi căzuse din gură şi ardea mocnit pe covorul nou-nouţ din faţa căminului.

— Din buzunar – din bu… buzunarul vestei zici… când dormeam! se bâlbâi el. Din care buzunar? Din care buzunar, n-auzi?

— Ăla din stânga, da, buzunarul din stânga-zise mătuşa, în vreme ce el se bătea cu mâna peste buzunar. Dar n-am luat cine ştie cât, dragă. Doar un şiling şi o jumătate de coroană, Ben. Mie nu mi-ar fi dat prin gând, dar Polly…

— Să vă ia dracu' pe-amândouă! răcni unchiul şi se repezi în odaie să-şi ia haina şi pălăria. N-am nevoie de scuzele tale blestemate. Spune-mi cui i-ai strecu… i-ai dat banii?

— Şilingul i l-am dat băcanului de lângă magazinul de geamantane, şi restul – la pescăria din strada Castle – răspunse mătuşa, izbucnind în plâns. Te rog, nu te supăra,

Ben, n-am să mai fac altă dată!

— Mare proastă eşti, Liz – spuse mama, furioasă că unchiul Ben face atâta gălăgie. Nu mai plânge degeaba! Ce rău i-ai făcut?

— Ce rău i-ai făcut… ce rău i-ai făcut! o maimuţări unchiul în culmea furiei.

— Ei da, ce ţi-a făcut! răspunse mama liniştită. Zău, Ben, mie mi-ar fi ruşine! Ai buzunarul plin de bani şi urli ca un nebun pentru câţiva gologani, acolo! Cine te-ar auzi, ar crede că ai bani falşi şi că ţi-e frică să n-o păţeşti.

Fără îndoială, mama vorbea aşa, într-o doară, dar săgeata lovise drept la ţintă. Vorbele ei avură darul să-l pironească locului pe unchiul Benjamin, care se plimba zăpăcit prin odaie. Alb ca varul şi cu ochii scăldaţi în lacrimi se întoarse către mama, o luă de umeri şi-o ameninţă cu pumnul.

— Ticăloaso! strigă el. Fiinţă nemernică! Ştiai va să zică! Ştiai de cine ştie când şi ai venit azi, anume ca să mă vinzi, femeie fără suflet 1

Şi, ca un făcut, parcă spre a adeveri că mama îl vându-se şi cumpărătorii abia aşteptau să încheie târgul, tocmai atunci se auzi o bătaie la uşa de la intrare. Unchiul Benjamin făcu grăbit câţiva paşi spre coridor, dar n-apucă să ajungă, pentru că proprietăreasa deschisese uşa. În prag se iviră trei oameni: băcanul, negustorul de peşte şi un poliţist.

— Vă rugăm să ne iertaţi, domnule şi cinstite doamne – zise poliţistul, intrând în cameră împreună cu ceilalţi doi şi aşezându-se în uşă. Sper că nu vă stânjenim. Am venit doar să vedem dacă mai aveţi ceva marfă din asta. Vă descotorosesc de ea fără să mai pierdem vremea.

În timp ce vorbea, întinse palma în care ţinea un şiling nou-nouţ şi o monedă de o jumătate de coroană.

Unchiul Ben nu păru de loc tulburat.

— Sigur, cu plăcere! spuse el tare, arătându-se nepăsător. Dacă ai nevoie de bani dintr-ăştia, ai nimerit cum nu se poate mai bine, domnule! Pot să-ţi schimb, pe loc, o hârtio de douăzeci de lire în monede de aur şi de argint. Ia uită-te 1 Şi zicând acestea, scoase din buzunarele vestei şi din buzunarul de la piept mai multe fişicuri cu bani, tot aşa de strălucitori, ca şi cele două monede pe care poliţistul le ţinea în palmă. Aruncându-le nepăsător pe masă, hârtia subţire se desfăcu, şi monedele se risipiră pe tava de ceai, zornăind şi rostogplindu-se printre ceşti şi farfurii.

— Asta-i tot, prietene – îi. spuse unchiul Benjamin poliţistului, împreunându-şi mâinile. Acuma, dacă ai cumva la-ndemână o pereche de brăţări, pune-mi-le repede şi-ţi voi rămâne îndatorat. Căci altfel ar trebui, poate, să pătimesc şi pentru altceva, în afară de răspândire de bani falşi.

Din fericire, în timp ce el vorbea, poliţistul luase seama la privirile ameninţătoare pe care le arunca unchiul Benjamin când spre mama, când spre cuţitul de pâine aflat pe masă. Scoase cătuşele din buzunar şi, cât ai clipi, i le prinse de încheieturile mâinilor.

Nu mai era nimic de făcut; fiind vorba de răspândire de bani falşi, unchiul Ben a fost condamnat la deportare pe viaţă. Mama n-a avut încotro; a trebuit să fie martoră la judecată, şi oricât de puţin a încercat să vorbească, totul cira împotriva lui. Acuzatul din boxă, unchiul Ben, rânjeaplin de ură şi scrâşnea din dinţi. Îi intrase în cap că ea-l vându-se şi nimeni nu i-ar fi putut scoate din minte gândul ăsta.

— Priviţi-o! Asta-i nevasta fratelui meu – strigă el după ce mama a depus mărturie. Nevasta fratelui meurepetă el arătând-o cu degetul celor din sală. A venit în casa mea, a mâncat din pâinea mea, a râs şi a vorbit cu

noi; şi toate astea când? După ce-mi întinsese capcana. Fii blestemată, Polly! E soi rău, Jirul (Tata era şi el în sală, la judecată.) Fereşte-te de cal

Capitolul III

În care cititorul va afla

CE S-A PETRECUT

Într-o vineri rămasă de pomină

Inima-mi spune că mama merita tot aşa de puţin să fie înfierată şi socotită drept o Iudă, pentru nenorocirea care se abătuse asupra unchiului Ben, ca şi cinstiţii mei cititori. Şi, totuşi, trebuie să mărturisesc că tata era de altă părere.

Asta scuza într-o oarecare măsură purtarea lui aspră faţa de maică-mea. Numai într-o oarecare măsură însă; această scuză era departe de a-l îndreptăţi s-o bată, s-o cicălească şi să-i amărască sufletul într-atât, încât s-o aducă în pragul morţii. Pentru că, în cele din urmă, acolo a ajuns.

Pe de altă parte, pentru a nu-l nedreptăţi nici pe tata, trebuie să spun că, necăjind-o şi bătând-o tot timpul, nu-i trecea de loc prin minte că asta o va ucide. Vreau să cred că o socotea pe mama la fel de voinică şi răbdătoare ca mai toate femeile din fundătura noastră. Cred aşa din mai multe pricini; şi mai ales în urma unei întâmplări pe care am să v-o spun îndată.

Într-o vineri după-amiază, la sfârşitul verii, mă întorceam acasă de la joacă. Urcam scările, s-ajung în odaia din faţă, când, dintr-odată, spre marea mea uimire, madam Jenkins, care locuia cu bărbatul ei sub camera noastră, ieşi din odaie şi-mi spuse că n-am voie să intru. Când am pus mâna pe clanţă să deschid, ea a venit repede la uşă, a scos capul şi mi-a strigat cu glas aspru să-mi văd de joacă, pentru că acolo n-au ce căuta copiii. Mi-aduc aminte cu părere de rău că, întărâtat de cele ce-mi spusese

doamna Jenkins şi furios că auzisem cheia învârtindu-se în brosocă, am început să urlu cât mă ţinea gura şi să izbesc cu picioarele şi cu pumnii în uşă. Strigam la mama s-o dea afară imediat pe doamna Jenkis şi să-mi aducă o felie mare de pâine cu melasă. M-am potolit abia când a venit mama la uşă.

— Nu mai striga atâta, Jimmy, că mama e bolnavă, o doare capul I spuse ea cu blândeţe. Nu mai ţipa, că-mi faci rău! Na, du-te şi ia-ţi o prăjitură!

Auzind un sunet metalic la picioarele mele, am coborât ochii: prin crăpătura de jos a uşii îmi aruncase un gologan de un sfert de penny. L-am luat şi m-am dus să-mi cumpăr o bomboană cu vişinată.

M-am înapoiat acasă la ora la care ştiam că vine de obicei tata. Urcasem până la jumătatea scărilor când, dintr-odată, am auzit în spatele meu un pas grăbit şi nişte ghete ce scârţâiau. Cât ai clipi a trecut pe lângă mine un domn înalt, în haine negre, grozav de grăbit, care urca sărind câte două trepte deodată. A ajuns la uşa odăii noastre, a bătut şi, după ce-a intrat, a închis-o la loc. M-am aşezat pe-o treaptă a scării, aşteptând să iasă din cameră domnul cu ghete scârţâitoare.

Dar n-a mai ieşit şi, tot aşteptând, am aţipit. Aşa m-a găsit tata, care în seara aceea s-a-ntors acasă mai târziu ca de obicei. Cred că băuse puţin, pentru că a început să strige şi să vorbească tare, întrebând unde dracu' o fi mama, că de ce n-are mai multă grijă de mine şi pe unde umblă.

— Mama e sus, tată – i-am spus eu.

— E sus! Şi te lasă pe scări, să te calce toată lumea în picioare! Lămuresc eu acum chestia asta.

Şi, urlând ca un taur, urcă tropăind scările. Eu i-am strigat din urmă:

— Tată, e cineva în odaie!

— Cineva! Cine-o fi?

— Un domn cu…

— Ce!? Un domn?

— Da, un domn cu cravată albă şi ghete cu scârţ. E şi doamna Jenkins acolo, tată.

Auzindu-mă, tata s-a întors încet înapoi, râzând şi clătinând din cap.

— Bine, bine, Jimmy – zise el bilnd şi mă luă în braţe. Acuma ştiu cine e acolo, Jim. Hai să mergem la bătrânul Jenkins, să vedem ce ne spune.

Amcoborât şi am bătut la uşa bătrânului Jenkins. La început părea că nu-i nimeni înăuntru. Pe urmă, însă, când tata a început să bată mai tare, în prag s-a ivit domnul Jenkins, frecându-se la ochi, de parcă tocmai atunci se sculase din somn. L-a apucat pe tata de mânecă şi l-a tras înăuntru.

— N-ai fost încă sus? întrebă el repede.

— Nu, tocmai voiam să urc – răspunse tata. Dar ce-i? Ce s-a întâmplat? Ceva rău?

— Vino înăuntru şi-am să-ţi spun! Aşa, bine. Trebuie să ştii, Jim, că i-am făgăduit babei mele că o să tepândesc, ca să-ţi spun despre ce-i vorba, înainte de-a apuca să urci. Dar vezi, Jim, eu mă scol cu noaptea în cap şi tu ai cam întârziat în seara asta, aşa încât…

— Şi ce trebuie să-mi spui?

— Cred că am dormit puţin – continuă domnul Jenkins cu tremur în glas. Eu să fiu în locul tău, Jim, nu m-aş duce sus, Nevastă-mea-i acolo, înţelegi? Când s-a întâmplat, ea a fost prima. Doamne fereşte, să fi văzut ciţe femei se strânseseră. până să vie doctorul! Doctorul le-a întrebat:

— Cine ar vrea să aibă grijă de biata femeie?

— Eu, dacă-mi daţi voie – a răspuns nevastă-mea.

— Bine. Atunci celelalte care mai sunteţi pe aici

căraţi-vă, pentru că trebuie să vă spun, cu pă Fere de rău, că pentru cazul ăsta am nevoie de linişte. Poate n-o fi spus el chiar aşa, o să afli mai bine de la nevastă-mea. Oricum, însă, le-a alum gât pe toate.

— Foarte bine. Ce te miră atât că le-a dat afară? spuse tata. Lasă-mă-n pacel De. ce cauţi să mă sperii? Ai îmbătrânit degeaba. Nu ştii că totdeauna aşa se-ntâmplă? Cum vrei să-şi vadă de treabă, când toate cârâie şi sporovăiesc?

— Jim, cât să fie ceasul?

— Trecut de şase, vreo şase jumătate – răspunse tata şi începu să fluiere, ca să-i arate parcă fricosului Jenkins că puţin îi pasă de pălăvrăgelile lui.

— Trei jumate, patru jumate… Ehe, apoi stă acolo… – fără să mai punem la socoteală că s-a mai dus să ia nu ştiu ce de acasă – da, Jim… stă acolo de patrii ceasuri încheiate! E cam multişor, nu crezi? întrebă domnul Jenkins, clătinând îngrijorat din cap.

— Asta n-are a face, şi nici n-ai de unde să ştii – se încăpăţână tata. De obicei aşa stau, mult. Ehei, când s-a născut ţâncul ăsta pe care-l ţin în braţe…

— Vai de mine, de când sunt n-am pomenit un om ca tine! Nici nu vrei să ţii seama de spusele altuia! strigă domnul Jenkins şi se întoarse supărat, prefăcându-se că înteţeşte focul. Apoi, văzând că nu-i chip să se înţeleagă, se întoarse către tata, cu vătraiul în mină:

— Ascultă, Jim Ballisat, de vreme ce tot trebuie să ştii, află că s-a întâmplat ceva cât se poate de rău acolo sus – spuse el, arătând cu degetul spre tavan.

— Gât de rău?

— Foarte rău, Jim. Cât se poate de răul

Nu atât vorbele domnului Jenkins, cât felul apăsat în

care fuseseră ele rostite l-au tulburat deodată pe tata.

Nu mai avea inimă să se ciorovăiască. Şi-a scos şapca groasă din cap şi s-a lăsat într-un scaun de lângă fereastră, luându-mă pe genunchi.

— Când a apucat-o? întrebă el repede.

— Puţin înainte de ora ceaiului, după câte am aflat şi eu – răspunse domnul Jenkins.

— Dacă era duminică, aş fi fost şi eu acasă – zise tata. Dar poate că-i mai bine aşa! Fac prinsoare cu tine Jenkins că nici n-a întrebat de mine.

— Ba, dimpotrivă, Jim. Tot timpul a cerut să te vadă. În astea trei ceasuri n-a făcut altceva decât să strige după tine.

— Să strige după mine? A vrut ea să mă vadă? Ciudaţi spuse tata după un răstimp, îngândurat şi tulburat. Ţie nu-ţi pare ciudat, Jenkins?

— Dar eu ce altceva faci Nu mă străduiesc să-ţi arăt că toate astea sunt ciudate? răspunse domnul Jenkins.

— Toate, dar mai ales asta. Să strige ea după mine trei ceasuri, să vrea să mă vadă I Doar ştie că niciodată nu ajung acasă înainte de cinci. Ce-o fi pălit-o? în viaţa mea n-am pomenit o chestie mai curioasă ca asta 1

— Tot aşa ai fi zis şi dacă ai fi auzit-o ce lucruri grozave spunea – răspunse domnul Jenkins.

— Ce fel de lucruri? Spune, Jenks, ce spunea?

— Lucruri de mirare 1 „Vreau să mă sărute” – zicea. „Vreau să-mi ia mina într-a lui şi să mă sărute. Vreau să mă împac cu el, înainte de a mă stinge”.

De vreme ce gheaţa se spărsese şi omul prinsese curaj, cred că i-ar fi înşirat tatii şi alte vorbe, la fel de ciudate, pe care le rostise mama. Dar cât auzise i-a fost de ajuns tatii, ca să se ridice în grabă de pe scaun. A străbătut de câteva ori odaia, atât de încet, de nici nu i se auzea pasul pe podeaua goală, măcar că avea ciubote potcovite.

Pe urmă s-a oprit, cu spatele la domnul Jenkins şi cu ochii aţintiţi pe tabloul „Focul de la Parlament". De mai multe ori mi s-a părut că era gata să-şi pună şapca pe cap, dar tot de atâtea ori s-a răzgândit.

— Jenks – glăsui el, fără să-şi ia ochii de pe „Focul de la Parlament" – poate că eu n-am ce căuta sus, dar cred că pe un moşneag ca tine l-ar primi. Ce zici, Jenks?

— Cine ar putea să mă oprească? Adică de ce nu m-ar primi? întrebă la rândul lui domnul Jenkins, ocolind răspunsul.

— Atunci, ce-ar fi să te duci până sus şi să-i spui nevestei tale că aş vrea să schimb o vorbă cu ea. Ce zici? Se poate?

Domnul Jenkins întârzie iarăşi cu răspunsul.

— Bine-nţeles, Jim. Mă duc dacă... dacă zici tu – spuse el şovăielnic.

Cât a urcat domnul Jenkins scările, tata nu şi-a dezlipit ochii de pe tablou. Pieptul i se umfla – simţeam cum mă apasă bumbii vestei lui în pulpa piciorului – şi răsufla greu, de parc-ar fi cărat pietre de moară. Am auzit uşa de deasupra deschizându-se şi pe doamna Jenkins spunând că l-a auzit pe tata venind şi că tocmai se pregătea să coboare. După asta a intrat în cameră însoţită de bărbatul ei şi s-a aşezat greoi pe scaun. Îşi acoperea faţa cu şorţul. Se legăna pe scaun încolo şi-ncoace, până când a înecat-o un sughiţ de plâns, care m-a speriat din cale-afară.

— Mama s-a sculat? am întrebat-o eu.

— Să se scoale? Nu, puişorule – oftă ea din rărunchi. Nu, biet orfani N-o să se mai scoale *niciodată*!

O clipă, tata şi-a întors privirile de la tabloul „Focul de la Parlament" şi s-a uitat la doamna Jenkins, de parc-ar fi vrut să-i spună ceva. Dar n-a scos o vorbă.

— Se topeşte văzând cu ochii, Jiml mai adăugă

doamna Jenkins. Doctorul zice că numai durerile o mai ţin în viaţă. Dar, din clipă în clipă, durerile or s-o lase, şi atunci s-a sfârşit.

Uşurându-şi sufletul de vestea înfricoşătoare, doamna Jenkins, înecându-se şi oftând, începu să se legene iarăşi pe scaun şi să se vaiete, în timp ce bătrânul se tot învârtea în jurul ei şi-i punea mâna pe umeri, căutând s-o îmbărbăteze. Cât despre mine, deşi aveam mintea prea necoaptă pentru a prinde pe de-a-ntregul înţelesul celor spuse de doamna Jenkins, am priceput destul ca să mă sperii. M-am dat jos din braţele tatii şi am alergat să-mi ascund capul în poala bătrânei.

Dar nici spaima mea, nici tulburarea bietului domn Jenkins sau a soţiei lui, nimic nu era în stare să abată privirile tatii de la tabloul agăţat de perete. Cu fiecare clipă părea să-l intereseze tot mai mult, până când îşi lipi, în sfârşit, fruntea de el. Deodată, însă, cu o sforţare supraomenească, îşi înfrânse durerea, scoase batista şi-şi zvântă ochii.

— Doctorul mai e acolo? întrebă el.

— Este, ţie-l Dumnezeu! Doamne, Jim Ballisat, dar ce-ţi închipui că n-am inimă? Cum era s-o las singură?

— Mai e cineva acolo, în afară de doctor? o întrerupse tata

— Doctorul şi atât. De ce, Jim?

— Mă duc şi eu sus – spuse tata cu hotărâre.

— Tu? Ţi-ai ieşit din minţi, omule! zise doamna, Jenkins, înmărmurită, sculându-se de pe scaun şi tăindu-i calea.

— Ascultă: mă duc şi gata! Biata femeie! auzi, să vrea ea să ţină în mâna ei, mina asta care-a lovit-o de atâtea ori! Mă roagă să mă împac cu ea… Madam Jenkins, lasă-măsingur cu ea câteva clipe! Poate doreşte să-mi spună ceva numai mie personal şi se sfieşte să mai audă şi alţii.

Ţinea atât de mult să urce la mama, încât doamna Jenkins nici nu mai încercă să-l oprească. Tata ieşi repede din odaie; numaidecât după astasim auzit deschizându-se uşa de la camera noastră şi pe doctor strigând:

— Hei, doamnă – cum îţi zice? Vino sus!

Doamna Jenkins sări în picioare şi, venindu-şi în fire, se grăbi să urce scara, cu tata după ea.

După asta l-am auzit iar pe doctor spunând:

— Ei, la dracu', dar dumneata ce mai vrei?

— Vă rog, domnule, eu sunt soţul ei!

— Oricine-ai fi, aici eşti de prisos – răspunse doctorul înţepat. Şi-i închise fără milă uşa-n nas. Numai era nicio nădejde.

Tata coborî şi mă luă iar pe genunchi. Se rezemă cu cotul de colţul mesei, îşi sprijini capul în mână şi nu mai scoase o vorbă.

Era prin mijlocul lui septembrie şi seara răcoroasă venea repede. Am rămas aşa tăcuţi amândoi. Jenkins se făcea că nu bagă de seamă în ce stare sufletească se află tata. Umbla de colo până colo prin cameră, făcându-şi de lucru pe la cuştile cu canari. Asta era patima lui: îi plăcea să crească păsărele. Abia amurgise, dar curând se făcu aşa de întuneric, încât moşul fu nevoit să vină la fereastră, ca să poată sfredeli o scândurică, pentru a trece apoi o sârmă prin ea. Tata se sculă pe neaşteptate în picioare şi răcni atât de tare, că bătrânul tresări, gata-gata să-şi găurească degetul cu burghiul.

— Doamne, Dumnezeule, Jenkins! Nu mai pot. Mă înăbuş dacă mai stau aici. Ce să mă fac? întrebă el, desfăcându-şi basmaua galbenă de mătase de la gât.

— În locul tău, Jim, aş ieşi să iau puţin aer. M-aş plimba. Nu cine ştie cât. Câteva minute. Hai că vin şi eu cu tine.

— Şi cu băiatul ce facem?

— Nu i-ar strica nici lui să ia puţin aer.

— Ba, mai bine să rămână aici. Hm, ce zici?

— Fie şi-aşa – zise domnul Jenkins. N-o să se supere dacă o să lipsim puţin, nu-i aşa, Jimmy? Da. Să rămâie aici şi să se uite la veveriţa asta, cum aleargă fără rost, de colo-colo, în cuşca ei.

M-am învoit, deşi nu-mi venea de loc la socoteală. Au plecat şi m-au lăsat singur în odaie. De perete erau agăţate mai multe colivii cu păsărele. Toate păsărelele dormeau cu capul sub aripă, neclintite, ca nişte gheme de puf. Doar o mierlă nu-şi afla somn, dar stătea şi ea neclintită şi clipea spre mine, parcă făcându-mi cu ochiul, ori de câte ori îmi îndreptam privirile într-acolo.

Ceasul cu cuc agăţat de perete arăta că se scursese multă vreme de la plecarea tatii şi a domnului Jenkins. Se-ntunecase de-a binelea. Veveriţa n-o mai vedeam, îi zăream numai plastronul alb de pe piept mişcându-se în sus şi-n jos, după gratiile închisorii ei, în care se învârtea fără odihnă, ca o nebună.

De ascultat însă aveai ce asculta în odaia aceea. Roata din cuşca veveriţei scârţâia; se auzea cum biata vietate aleargă în neştire, zgâriindu-i spiţele cu ghearele; ceasul cu cuc ticăia neîntrerupt, dar peste toate aceste zgomote se auzea un tropăit înfundat deasupra, în camera mamei. Nu era acel du-te-vino obişnuit, forfota de toate zilele; cineva umbla de la fereastră la perete, înainte şi înapoi, cu un pas egal, liniştit. Da, era mersul unui om în aşteptarea cuiva care întârzia, dar care trebuia să vină negreşit.

Mi-era cald. Mă apucase spaima; nu mai puteam îndura. M-am dat jos de pe scaun, am trecut cu ochii închişi pe lângă mierla aceea îngrozitoare, am bâjbâit până la uşă şi, urcând scara până la jumătate, m-am aşezat acolo pe o treaptă. Dac-ar fi fost numai madam Jenkins la

mama, aş fi urcat până sus. Dar, din când în când, desluşeam scârţâitul acela de ghete, care mă speria. Cum era să îndrăznesc eu să dau piept cu cineva, căruia nu-i fusese frică nici de tata, coşcogeamite om? Nu-i strigase el că n-are ce căuta acolo, şi nu-i trintise uşa în nas? Nu era prea plăcut să stai pe treapta tare, într-un întuneric de-ţi băgai degetele în ochi, dar era de zece ori mai bine acolo, decât în odaia înspăimântătoare de sub scară. Prin gaura cheii pătrundea o rază subţire de lumină, de ajuns însă ca să lumineze bara balustradei. M-am apropiat de balustrada luminată şi m-am prins cu amândouă mâinile de ea. Ora mea de culcare trecuse de mult, aşa că ţinându-mă strâns de bară şi sprijinindu-mi capul de ea „m-a furat curând somnul.

Capitolul IV

În care li se dă de lucru cioclilor.

IARTATA NU ÎNGĂDUIE SĂ FIE MÂNG llă T

M-am trezit brusc, înspăimântat. Nu-mi dădeam seama cât dormisem. Prin gaura cheii nu mai pătrundea nicio rază de lumină; era întuneric beznă şi la urechi îmi ajun – geali nişte sunete care mă nedumereau din cale-afară. Auzeam ţipând un copil. Dar în casa noastră nu erau copii de ţâţă. Am coborât scările în goană şi m-am repezit la uşa care dădea spre stradă.

Când dam s-o deschid, tocmai intra tata cu domnul Jenkins. Tata era cât pe-aoi să se împiedice de mine.

— Hei! Cine-i acolo? Tu eşti, Jimmy? Ţi s-a urât să stai singur cuc, nu-i aşa?

— Nu – spusei eu, apucându-l pe tata de haină. Dar să ştii că nu locuim aici. Să ştii c-ai greşit casă, tată.

— Cum să greşesc, mă? Se vede că visezi, Jimmy 1 Nu-i nimic, cocoşelule, hai cu mine sus!

— Asta nu-i casa noastră! nu mă lăsam eu. Am auzit cum ţipa un copil mic în casă.

— Ai auzit ţipând un copil? strigă tata repezit. Eşti sigur, Jimmy?

Chiar în clipa aceea, copilul misterios adeveri el însuşi cele spuse, ţipând în aşa fel, ca să-l audă toată lumea.

— Ai auzit, Jenkins? spuse tata. Mare bucurie, nu-i aşa? încep să cred că până la urmă toate s-au sfârşit cu bine, băiete.

— Aflăm noi îndată – răspunse bătrânul Jenkins. Hai sus I

— O fi plecat nesuferitul ăla? spuse tata, oprindu-se lângă uşa camerei lui Jenkins, gata să urce mai sus şi să se lămurească singur în această privinţă. Dar, chiar în clipa aceea, „nesuferitul ăla" – cum îi zisese tata doctorului – ne dădu de veste, sau mai degrabă ghetele lui ne dădură de veste că nu plecase încă. Scârţ, scârţ! se auzi de sus. Scârţl se auzi apoi în dreptul uşii. Clanţa pocni în urma lui, şi pe urmă scârţ, scârţ, scârţ, în jos, pe treptele scării. La auzul acestui zgomot, tata bătu repede în retragere, călcând în vârful picioarelor, cu paşi mari, spre celălalt capăt al odăii lui Jenkins. Acolo se aşeză pe un scaun.

— A plecat, în sfârşit, Jenks – zise el, frecându-şi mâinile. Te rog, bătrâne, luminează-i drumul! Dacă a plecat, să ştii că e semn bun. Dacă i-ar fi rău femeii, n-ar pleca el.

Dar nesuferitul nu plecase, sau cel puţin nu plecase încă. Înainte de a pleca de-a binelea, mai avea să-i spună ceva tatii.

Ajuns în dreptul uşii lui Jenkins, doctorul se opri, tuşi şi ciocăni cu bastonul în uşa întredeschisă.

Domnul Jenkins, care tocmai se pregătea să-i lumineze drumul, ieşi în întâmpinarea lui.

— Mi se pare că numele dumitale e Ballisat – spuse doctorul. Eşti soţul…

— Eu sunt cel pe care-l căutaţi – spuse tata şi, luându-mă iute-n braţe, i se puse în cale. Să nu vă fie cu supărare, domnule, eu sunt bărbatul ei. Aţi vrea să-mi spuneţi cum se mai simte?

Era doctorul parohiei, care-i îngrijea pe săraci. Un domn bătrân, cu ochelari şi părul alb coliliu. Era bine făcut, înalt, doar umerii îi avea puţin aduşi.

— Oh, dumneata eşti domnul Ballisat! zise el cu alt glas decât atunci când îl repezise pe tata, spunându-i să-şi vadă de treabă. Ăsta o fi voinicelul de care tot vorbea ea?

— Aşa se vede, domnule – răspunse tata. N-aş putea să urc sus, să schimb o vorbă cu ea? N-aş vrea s-o tulbur, bineînţeles, dar dacă…

— Ei, măi prichindelule – îi tăie doctorul vorba, luându-mi mina între degetele lui lungi, înmănuşate în negru – acuma, când maică-ta s-a dus, sileşte-te să fii băiat cuminte! Numai aşa ai s-o poţi vedea iar într-o bună zi. Vezi să-ţi iubeşti surioara şi să te porţi frumos cu ea, de dragul mamei tale. Noapte bună, domnule Ballisat. Nu te pierde cu firea, fii bărbat! Trimite mâine dimineaţă pe cineva la mine, să-i dau certificatul de deces.

Tata dădu din cap; altfel ai fi crezut că nici n-auzise ce spunea doctorul. Când doctorul plecă în sfârşit, urându-i noapte bună, el răspunse iarăşi dând numai din cap, fără o vorbă.

Abia după ce bătrânul Jenkins ieşi cu luminarea să-i lumineze doctorului drumul, el se dezmetici şi-şi recăpătă graiul:

— Doamne, Dumnezeule! Iisuse Hristoase! S-a dus! S-a dus! strigă el cu glas surd, frânt de durere. Apoi, împleticindu-se, se înapoie în odaia lui Jenkins, cufundată în întuneric, mă luă pe genunchi şi, strângându-mă tare la piept, începu să geamă şi să ofteze ca scuturat de friguri.

Aşa ne-a găsit bătrânul Jenkins, când s-a întors cu

luminarea aprinsă, şi tot aşa ne-a găsit doamna Jenkins şi preotul, pe care nici nu-l auzisem urcând. Era tânăr de tot, dar cu înfăţişarea severă. Se căznea să-l îmbărbăteze pe tata, arătându-i că jalea nu slujeşte la nimic şi că, dimpotrivă, ar trebui să se bucure că nevastă-sa părăsise lumea asta nedreaptă şi rea. Dar tata, cu ochii înotând în lacrimi amare, nu se lăsă de loc înduplecat de spusele lui. În loc să-l domolească, preotul nu izbuti decât să-l aţâţe. Tata îi arătă pe şleau că, dacă n-avea altceva de spus, ar face bine s-o şteargă cât mai repede – ceea ce, de altfel, preotul şi făcu, bucuros că scapă din încurcătură.

Nici madam Jenkins nu izbuti să-i aducă vreo mângâiere, deşi apucă o cale cu totul deosebită de a preotului. Îi aminti tatii cât de minunată era soţia pe care o pierduse şi-i repeta vorbele blânde pe care biata femeie i le lăsase cu limbă de moarte.

— Jim, chiar dacă ai fi fost cel mai cumsecade bărbat din lume, tot nu te-ar fi iertat mai uşor – spuse doamna Jenkins. Auzind-o vorbind astfel, tata lăsă capul în piept şi izbucni în sughiţuri de plâns, mai rău ca înainte.

— Doamne fereşte, Jim, doar n-o. să te laşi covirşit de durere! Gândeşte-te la cei doi copii părăsiţi, orfani de mamă/ Gândeşte-te la mieluşelul ăsta, care era mai bine, poate, dacă nu se năştea. Ascultă, Jim, uită-te încoace, tu nici nu ţi-ai văzut pruncul.

Nici nu mă gândisem că-l avea la ea. O văzusem eu cu o boccea în braţe, dar credeam că e o boccea şi utâta tot.

— Ia-o în braţe, Jim! O să-ţi facă bine. Seamănă leit cu biata comoară care s-a prăpădit. Aceiaşi ochi, acelaşi păr – adăugă doamna Jenkins, legănând mereu copilul, până să-l. aşeze pe genunchii tatii.

În vremea asta, femeile din fundătura noastră năvăliseră în cameră, şi una dintre ele zise:

Ce îngeraş dulce. Uite ce chip nevinovat are! Şi ce drăguţ e semnul ăla roşu de pe obraz!

— Maică-sa avea unul la fel, dacă-ţi aduci aminte – adăugă altă vecină. I se mai vede şi acum pe faţă. Sărmana, e galbenă ca ceara!;

La vorbele lor, tata îşi ridică capul din piept şi tresări. Tresări atât de tare, încât pruncul pe care-l ţinea pe genunchi doar printr-un noroc nu se rostogoli jos. El i-l, aruncă doamnei Jenkins în braţe, ca şi cum ar fi fost un lucru cu totul neînsemnat, apoi începu să răcnească cu ochii ieşiţi din orbite şi scăpărând de furie:

— Lăsaţi-mă odată în pace! Ce vreţi de la mina! Nu sunt eu destul de chinuit. şi fără cicăleala voastră? Poate credeţi că nu ştiu de unde vine vânătaia aceea? De. ce măinnebuniţi cu toate astea? Ascultaţi! Dac-aş putea să spăl semnul cu sâfigele mâinii care l-a făcut, mi-aş reteza mina asta „uite acum, în faţa voastră. Dar acolo e, şi, acolo rămâne! şi arătând spre copil: uite-l şi colea! O să-mi stea în faţa ochilor toată viaţa. Nu-i asta oare destulă pedeapsă?

Vorbele astea i-au ieşit ca un vârtej din gură. Apoi. tata s-a lăsat iar pe scaun şi, rezemându-şi coatele de masă, şi-a ascuns capul în mâini, dând de înţeles că nu mai are de vorbit cu nimeni. La început, cumetrele se prefăcură că nu prea pricep, dar tăcerea apăsătoare care a urmat le-a făcut să-şi dea seama că nu mai avea niciun rost să se prefacă, aşa că părăsiră odaia, una câte una. Cum doamna Jenkins avea treabă sus, ne lăsă iarăşi doar cu mpş Jenkins, care închise uşa în urma ei.

— Acum să-ţi <Jău un sfat, Jim – zise el. Ia băiatul şi duceţi-vă de vă culcaţi în odaia din fund, în patul lui Joe. Cum bine ştii, fiu-meu nu se întoarce acasă până dimineaţa. Culcă-te, Jim; chiar dacă n-o să poţi dormi, măcar o să ai parte de puţină linişte.

Capitolul V

ÎN CARE TATA SE STRĂDUIEŞTE SĂ-MI LĂMUREASCĂ

Înţelesul cuvintelor „moarte” şi „niciodată”.

Odaia tânărului Joe Jenkins, în care după oarecare stăruinţă am primit, să-ne petrecem noaptea, nu S-ar fi putut spune că era tocmai potrivită pentru dormitorul unei persoane delicate.

Joe Jenkins lucra în schimbul de noapte la o fabrică de grafjt, de pe malul drept al Tamisei. Fiind isteţ şi cam năstruşnic din fire, iar pe deasupra având timp berechet în cursul zilei; îşi făcuse din dormitor un adevărat atelier. Ca şi tai –, că-au, Joe îşi umplea timpul cu „crescătoria”. Aşa. botezaseră ei afacerea asta; de fapt făceau negoţ cu păsărele, câini, iepuri de casă, şobolani pentru concursurile de ogari şi dihori, buni să alunge guzganii din hambare. În afară de vânzară a acestor păsări şi lighioane, Joe Se uiai îndeletnicea şi cu – altele: făcea colivii pentru păsărele, împăia păsări şi creştea cu mare grijă tot felul de păsăruici cântătoare.

Bătrânul Jenkins îi spusese tatii că, dacă n-o putea dormi, – cel puţin o să aibă parte de puţină linişte. Dar nici măcar de asta n-a avut parte. Câtă vreme s-au mai perindat oameni prin casă, – cât s-au măi auziţ paşi pe scări şi câtă vreme nu s-a potolit zarvă din strada Turnoiill, tata a stat, ce-i drept, destul. de liniştit. Aş fi crezut chiar că-l cuprinsese somnul, dacă ou s-ar fi răsucit în pat aruncând braţele-n lături şi, n-ar fi scos dio când în când nişte sunete ciudate, ca un plescăit de buze. Eu stăteam liniştit., cu toate că eram mai treaz ca oricând. Nu izbuteam de loc să-mi strâng gândurile care-mi răscoleau mintea. Nu ştiam ce anume se întâmplase, dar îmi dădeam seama că se petrecuse un lucru înspăimântător.

Cu timpul, zgomotele de pe stradă şi din fundătură s-

au topit în întunericul nopţii. Deasupra caselor stăpânea liniştea, şi înăuntru era linişte. Doar din camera de deasupra, dinspre stradă, se mai auzeau paşi înfundaţi şi glasuri înăbuşite de femei. Peste vreun ceas, femeile au ieşit binişor din cameră, închizând uşa cu cheia, şi au coborât repede scările. Când au ajuns lângă uşa odăii în care ne aflam, una din ele îi spuse celeilalte:

— Ce facem cu luminarea?

— Stinge-o şi pune-o ici, lângă uşă.

— Bine zici. Ştii că el doarme cu băiatul aici. O pun lângă prag şi las cutia de chibrituri alături.

— N-are rost să-i laşi Chibriturile.

— Ba da. Poate o să-i vină chef peste noapte să urce sus, să se uite, şi nu prea cred eu să urce pe întuneric.

— Asta fără doar şi poate – răspunse cealaltă chicotind pe înfundate. Dacă l-am cântărit eu bine, nici ziua nu prea cred să se grăbească s-o vadă, darmite noaptea. Şi, drept să-ţi spun, nici mie, dacă aş fi în locul lui, nu mi-ar face prea mare plăcere.

— Şi cu cheia ce facem?

— Păi, n-are rost să-i lăsăm luminarea şi chibriturile, dacă nu-i lăsăm şi cheia. Pune-o tot acolo.

— Ba eu mă gindesc să facem altfel. Uite-aşa! spuse cealaltă, şi după zăngănit am înţeles că împinsese cheia pe sub uşă, în odaia noastră.

Iar după mirosul de seu ars care plutea în aer, mi-am dat seama că stinseseră luminarea. Pe urmă le-am auzit cum coborau scările.

Cât timp şuşotiseră femeile, tata nu s-a clintit de la locul lui. Auzise fără îndoială tot atât de bine ca şi mine vorbele lor; le înţelesese însă mult mai bine. Când liniştea s-a aşternut din nou în toată casa, tata s-a ridicat într-un cot şi, aplecându-se peste marginea patului, a început să pipăie podeaua. Era limpede: căuta cheia pe care femeia o

vârâse sub uşă.

Dar de ce-o căuta oare? Avea de gând, cum spusese şi femeia aceea, să urce sus în camera mamei, s-o vadă? Nu, n-avea de gând să urce pentru că, după un răstimp de bâjbâială, găsind în sfârşit cheia, o ridică şi-o puse sub pernă.

Eram cu totul buimăcit de intimplările neobişnuite din cursul zilei. La urma urmei, ce se întâmplase cu mama? iată întrebarea care-mi frământa mintea. Doamna Jenkins spusese „s-a dus” şi totuşi cele două femei mai rămăseseră ceasuri de-a rândul în odaia de sus, în odaia noastră, împreună cu mama. Când vorbiseră de cheie şi luminare, nu spuseseră ele oare: „Poate vrea să urce la ea, s-o vadă?” Oare o lăsaseră singură, pe întuneric, pentru că era bolnavă? Şi totuşi, dacă te puteai bizui pe vorbele doamnei Jenkins, mama se dusese.

— Biata de cal şi dumneata, madam Jenkins, erai acolo când s-a dus? o întrebase o femeie. La care ea răspunsese:

— Da, am stat cu ea până-n clipa din urmă.

Dacă mama se dusese, atunci încotro plecase şi când avea să se întoarcă? N-avea să se mai întoarcă *niciodată*. Şi lucrul ăsta 11 auzisem tot din gura doamnei Jenkins.

— Cât o să treacă până se-ntoarce mama acasă, doamnă? o întrebasem eu. Şi ea îmi răspunsese:

— Nu se mai întoarce *niciodată* acasă, puiule. A plecat pentru totdeauna acolo unde se duc toţi oamenii de treabă, şi n-o să se mai întoarcă niciodată.

Dar cât timp înseamnă „niciodată”?

O zi, o săptămână, 6 lună? Până la ziua mea de naştere sau până la Crăciun? Or fi mai multe feluri de „niciodată” sau numai unul singur? Pe mama şi pe tata îi auzisem adesea rostind vorba asta, dar când o spuneau ei, nu prea ştiai bine cât durează. Bunăoară, l-am auzit pe tata

spunându-i mamei:

„Să te ia dracu’ 1 Am isprăvit cu tine! Pline şi sare n-o să mai mâncăm niciodată-mpreună. Să-mi rămână-n gât, dacă n-o fi aşa!”

Aşa vorbea dimineaţa, în timp ce îmbuca ceva. Iar seara, când venea acasă, se aşeza la masă şi mânca împreună cu mama pline şi sare, fără „să-i rămână-n git”. Era limpede că „niciodată” putea să dureze şi mai mult şi mai puţin. Dar de data asta cât avea să ţină? Trebuie negreşit s-o întreb pe madam Jenkins, mâine dimineaţă. Dar, stai! Poate că ştie tatăl

— Tată, dormi?

— Nu, Jimmy. Nu dorm. Da’ de ce?

— Tată, cât timp înseamnă „niciodată”?

A tresărit la întrebarea mea şi s-a ridicat în capul oaselor. Se vedea că-l pusesem în mare încurcătură.

— Sst Culcă-te, Jimmyl Oi fi visat ceva – spuse el.

— Nu, tată. N-am dormit de loc. Din cauza asta nu pot dormi. Nu vrei să-mi spui cât timp înseamnă „niciodată”? Adică „niciodată” al mamei?

t – „Niciodată” al mamei? repetă el. Curioasă întrebare pentru un copil ca tine. Nu înţeleg ce vrei să spui, Jimmy. Ce legătură are mama cu „niciodată”?

— Tocmai asta aş vrea să ştiu şi eu – i-am răspuns. Credeam c-o să-mi spui tu.

— Haide, fii băiat cuminte şi culcă-te! zise tata, punându-mi capul pe pernă şi învelindu-mă cât mai bine. Hai, dormi, Jimmyl Nu-ţi mai bate capul cu „niciodată” ăsta. „Niciodată” e o zi lungă.

— Doar o zi? O zi lungă? Ce bine-mi pare! îmi pare bine căli numai atât. Ţie nu-ţi pare bine, tată?

— Nu prea. Ce am eu cu toate astea? Pentru mine, Jimmy, lungă ori scurtă, e totuna.

— Dar pentru mama nu-i totuna, nu-i aşa?

— Iar începi? Ce tot o amesteci pe mama? zise tata, ridicându-se iar* din pat şi privindu-mă.

— Când o să se împlinească „niciodată”, mama se va întoarce acasă. Nu te-ai bucura să fie iar cu noi?

Tata s-a sculat iar în capul oaselor şi m-a privit lung. La lumina slabă a lunii i-am zărit ochii plini de nelinişte.

— Cine ţi-o fi băgat în căpşor toate astea? întrebă el.

— Madam Jenkins – i-am răspuns fără întârziere.

— Madam Jenkins, cu toată osteneala care şi-o dă, e o toantă fără pereche – spuse tata furios. Nu asculta, băiete, trăncănelile ei. Zadarnic încearcă să-ţi mingâie inima îndrugindu-ţi minciuni. Mama s-a dus, Jimmy. Nu se mai întoarce. Chiar de am plăti o baniţă sau un sac cu aur, n-o mai putem aduce înapoi. Cum să se mai întoarcă la noi dacă moartă? Nu ştiai că mama e moartă?

— Moartă?

— Moartă! repetă tata în şoaptă. Vezi pasărea aceea de pe poliţă?

Era o pasăre, pe care tânărul Jenkins se pregătea s-o împăieze. O vedeam destul de bine la lumina slabă a lunii

Era o vedenie înspăimântătoare, fără ochi, cu ciocul căscat şi trupul, străpuns de multe ţepuşe de fier.

— O vezi, Jim? Ei, asta-i moartea. Mama nu mai poate învia, nu se mai poate scula, nu mai poate umbla, cum nici cintezoiul ăsta nu mai poate să se dea jos de pe policioară; să caute firimituri, să cânte sau să zboare prin cameră.

— Tată, eu credeam că atunci când mori te duci undeva I Dar. cintezoiul nu s-a dus nicăieri. Atunci, nici mama n-a plecat? Poate o fi sus şi-o fiavând şi ea ţepuşe înfipte în trup?

— Doamne fereşte! Ce-i poate trăsni prin cap unui copil! S-o ia naiba pe madam Jenkins! Ascultă, tu ştii ce te ţine în viaţă? Ştii sau nu ştii?

— Ce mă ţine în viaţă? Nu ştiu, tată, de unde să ştiu?

— Sufletul te ţine în viaţă. Sufletul se duce, băiete, şi te lasă aşa, ca pasărea aceea. Dar, cum ţi-a spus şi doctorul, Cel de Sus ţi-l va mântui, dacă o să fii băiat cuminte şi o să te rogi în fiecare zi. Când sufletul a ieşit din tine, gata: nu mai poţistriga, nu te mai poţi mişca, nu mai auzi, nu mai răsufli, nu mai vezi. Într-un cuvânt: nu. mai simţi nimic. Fie că te-ar străpunge cu ţepuşe, ca pe cintezoiul ăla, fie că te-ar lăsa în pace, totuna ţi-e. Şi aşa se-ntâmplă cu oricine, când îi vine ceasul. Moartea nu caută dacă eşti primar, ori ditamai judecătorul, ori boier, ori filfizon, sau dacă umbli numai în trăsură. Toţi ăştia pentru ea nu preţuiesc mai mult ca podarii. Maică-ta a murit; mâine sau poimâine au să aducă un coşciug, au s-o aşeze înăuntru şi au s-o scoată din casă. Pe urmă au s-o poarte pe umeri până la cimitir şi-au s-o închidă în groapă.

Rostind aceste cuvinte, tata nu se mai putu stăpâni şi, îngropindu-şi faţa în pernă, izbucni în hohote de plâns, de se zguduia patul. Mlhnirea de mai înainte nu însemna nimic, pe lângă durerea pe care o arăta acum. Îngrozit. de întorsătura pe care o luaseră lucrurile, începui şi eu să plâng şi să urlu cât mă ţinea gura. A fost un noroc. Un noroc într-adevăr, pentru că, temându-se să nu trezesc vecinii cu urletele mele, tata s-a1 căznit din răsputeri să-şi înăbuşe durerea, ca s-o poată potoli pe a mea.

S-a străduit mult până să mă împace. Mă umplea de groază chipul înfricoşător al morţii, aşa cum mi-l înfăţişase tata. Adevărul mi se păruse şi până acum destul de dureros, deşi abia-l întrezăream prin ceaţa nesiguranţei şi a neştiinţei.

Dar acum, când vălul fusese smuls în chip atât de crud şi realitatea îmi apărea în toată hidoşenia ei înspăimântătoare, n-am mai fost în stare să rabd. Tata încercă zadarnic să mă liniştească în fel şi chip. Mă ameninţă, mă luă cu binişorul, îmi făgădui fel de fel de

daruri. Ba încercă chiar să-mi spună o poveste, cum se pricepea şi el, cu un căpcăun fioros cu şapte capete, care fierbea în fiecare dimineaţă copiii în ceaun, ca să-i mănânce. Vă daţi seama că basmul ăsta n-a făcut decât să toarne gaz peste foc. Tata s-a dat jos din pat şi, scoţând din buzunarul pantalonilor o punguţă cu tot felul de lucruri, mi-a dat-o să mă joc cu ea. Mi-a făgăduit că o să mă ia a doua zi dimineaţă în căruciorul lui, până la piaţa Coventi Garden. Ştiind că mă dădeam în vânt după scrumbiile de Yarmouth, şi-a dat cuvântul că, dacă încetez, o să-mi dea a doua zi de dimineaţă să mănânc eu singur una întreagă. Pe strada Aylesbury îşi avea atelierul un meseriaş care cioplea cai de lemn. De multe ori îmi arătasem dorinţa să am şi eu unul din armăsarii aceia minunaţi – cu şa şi scări – pe care-i văzusem în atelierul lui. Dar de fiecare dată fusesem refuzat, fără de cruţare şi fără nădejde. Acum, tata îmi făgădui că, dacă mă potolesc, o să-mi aducă, chiar a doua zi, cel mai frumos cal de lemn.

Nul Nul Nul Nu-mi trebuie nimici N-o voiam decât pe mamal După cum spusese chiar tata, ea zăcea singură în camera de sus, străpunsă cu ţepuşe de fier, întocmai ca cintezoiul lui Joe Jenkins sau, dacă nu, ajunsese în aşa hal, că nu-i mai păsa dacă era străpunsă sau nu – ceea ce însemna cam acelaşi lucru. Eu ţineam morţiş ca tata să meargă cu mine s-o luăm de-acolo pe mama. Altfel nu aveam de gând să mă opresc din plâns. I-am adus aminte că avea cheia sub pernă. Mă rugam şi mă închinam lui, să mergem sus şi să încercăm s-o scăpăm pe biata maică-mea…

— Nu mă duc. Nu pot. Nu m-aş duce, nici de mi-ai da o sută de lire, acum pe loc – zise tata apăsat. Şi dacă nu vrei să te cuminţeşti, n-ai decât să plângi până n-oi mai putea. Tot ai să te opreşti odată şi-odată.

În sfârşit, cu condiţia ca el să se scoale să aprindă

îndată luminarea şi a doua zi, dis-de-dimineaţă, să urce s-o vadă pe mama, m-am înduplecat să-l sărut şi am încetat să mai plâng.

Vedeam că tata era mulţumit de izbânda pe care o cucerise cu destulă uşurinţă, totuşi el nu-şi dădea seama că nu era de loc uşor să îndeplinească ce-i cerusem eu. S-a dat jos din pat, a bâjbâit după luminare şi a văzut atunci că bătrânul Jenkins o luase cu el.

— Iaca pozna, Jiml spuse tata. Netrebnicul de Jenkins a luat luminarea cu el. O să-i zicem vreo două mâine dimineaţă, să ne ţină minte.

— E o luminare afară lângă uşă. Sunt şi chibrituri. Le-au lăsat acolo femeile care au coborât scările.

— Ei, lasă acuma, Jimmy! Ce nevoie ai de luminare – zise tata, încercând să mă înduplece. Mai bine gândeşte-te că mâine, cum s-o crăpa de ziuă, am să-ţi aduc să mănânci o scrumbie, o scrumbie întreagă! Uite ce-am să fac: am să dau perdeaua puţin la o parte, să intre mai bine luna-n odaie! Ia uite! Phiil Ce mai lumină! Parcă ar fi ziua-n amiaza mare! Nu-i aşa, Jimmy?

Drept răspuns, am început iar să plâng şi s-o strig pe mama. Tata a înţeles că n-avea încotro: trebuia să îndeplinească tot ce-i cerusem.

Mormăind necăjit, deschise foarte încet uşa şi luă chibriturile şi sfeşnicul. A scăpărat un chibrit şi a pus sfeşnicul, cu luminarea aprinsă, pe poliţă.

Eram prea mic ca să mă întreb ce simţea tata şi ce gindea atunci când stătea cu ochii aţintiţi la flacăra lumânării. Mai târziu, însă, toate astea îmi veneau mereu în minte. Luminarea aceea era pentru mine o luminare obişnuită, de seu, şi doar atâta îmi părea rău, că nu era mai mare, ci un căpeţel, nici măcar de două degete, o feştilă cu mucul strâmb, care sfârâia înecându-se în seul topit. În ochii pironiţi ai tatii mi se părea însă că citesc

gânduri triste. Se gândea că luminarea asta arsese toată noaptea la căpătliul mamei şi că ultimele ei priviri se agăţaseră de flacăra ei pâlplitoare.

Şi, copleşit de gândul ăsta, Dumnezeu ştie la ce mai putea cugeta. Poate îşi zicea că mama murise şi din vina lui, în mare parte, şi că odată şi odată va da socoteală de acest lucru. Nu m-aş mira. Fără îndoială că stând aşa, cu privirile aţintite la flăcăruia luminării, îi treceau prin minte tot felul de gânduri ciudate. Şi chiar aşa trebuie să fi fost, pentru că nu-l mai văzusem niciodată şi nici nu l-am mai văzut vreodată, după aceea, atât de amărit şi de abătut.

În ce mă privea, cintezoiul acela gata să fie împăiat îmi dădea destul de gândit. La lumina palidă a lunii abia izbutisem să-i desluşesc forma, dar acum, după ce tata aprinsese luminarea, îl vedeam limpede din cap până-n coadă. De atunci încolo n-am mai putut suferi cintezoii şi nu mi-ar mai fi trebuit, chiar dacă cineva s-ar fi gândit să-mi dăruiască pe cel mai bun „cântăreţ” din Londra. Mie mi se părea că cintezoiul acela întruchipează însăşi moartea. Nu-mi puteam dezlipi ochii de la pasăre. Mă ameţea, mă vrăjea capul ei negru, ţuguiat, cu ochii scoşi, ciocul căscat, picioarele crăcănate; petele purpurii care-i mânjeau penele; sârmele strălucitoare şi ascuţite, care o străpungeau din toate părţile. Curând, luminarea începu să sfârâie, căci flacăra abia mai plipâia, înăbuşindu-se, scăzând şi ridicându-se iarăşi, ca un om gata să se înece. Din pricina asta, pasărea prinsă în ţepi părea că saltă şi se scufundă, că se zbuciumă, zbătându-se să scape din piroanele care o ţintuiau. Luptând din răsputeri cu vedenia asta, m-am întors cu faţa la perete şi am adormit. Am dormit până dimineaţa, când m-a trezit zăngănitul de ceşti şi blide, care venea din odaia lui Jenkins.

Capitolul VI

ÎN CARE VĂD PRIMA DATĂ îN VIAŢA MEA CUM

ARATĂ PE DINĂUNTRU O BISERICĂ ŞI O GROAPĂ DIN CURTEA CIMITIRULUI

După moartea mamei, multă vreme nu prea am avut pricină să jelesc. Dimpotrivă, eram în câştig de pe urma tristei întâmplări. Şi iată de ce: cum s-a zvonit că am rămas orfan, toate femeile din Fundătura Cratiţei au început să mă răsfeţe, Cum mă iveam în pragul uşii, începeau să strige toate deodată.

— Iată-l pe bietul, pe sărmanul Jimmyl şi nu ajungeam bine până la colţul străzii, că se şi găseau câteva să mă mângâie compătimitor pe cap, îndesându-mi în mină bucăţi de bu.

3 9

dincă şi de pâine unsa cu melasă, mai mult decât aş fi putut mânca de dimineaţă până seară.

Dar mărinimia vecinilor nu se mărginea numai la atâta: nu-mi dădeau numai de-ale mâncării. Mă opreau în drum oameni pe care-i cunoşteam doar din vedere, mă mângâiau şi mă alintau, punându-mi în palmă un bănuţ, sau chiar doi. Strânsesem o avere întreagă în buzunarul pantalonilor. Nu mai puneam niciun preţ pe bani şi devenisem risipitor. Mă înfruptam din toate bunătăţile aflate pe rafturile cofetăriei de după colţ. Prietenii mei, de aceeaşi vârstă cu mine, îşi dădeau care mai de care silinţa să mă ajute, născocind mereu alte mijloace pentru a-mi cheltui banii. Odată, urmându-le sfatul, am cumpărat o legătură mare de morcovi proaspeţi, zemoşi. A treia zi după moartea mamei mi-a fost aşa de rău, că au fost nevoiţi să-l cheme pe doctorul cel cărunt. Toţi credeau că mă duc şi eu după mama. Şi în felul acesta cei din jur, care începuseră să mă cam dea uitării, îşi aduseră iarăşi aminte de mine.

Mama se prăpădise într-o vineri, şi înmormântarea trebuia să aibă loc marţi, când târgul era ca şi închis; asta

pentru a nu stingheri prea mult treburile tatii.

Din ziua când murise mama şi până la inmormântare n-am prea stat pe acasă, aşa că habar n-aveam de pregătirile care se făceau; mă luase doamna Winkship la ea şi-mi făcuse culcuş în pătuţul în care dormise nepoata ei, Martha, când era copil. N-aş fi văzut nici când a adus sicriul, dacă nu l-ar fi zărit, din fericire, o cumătră care stătea peste drum de casa noastră şi care mă poftise la ea, să beau ceai. M-a luat repede în braţe şi m-a ridicat pe masa aşezată lângă fereastră, ca să-l pot vedea mai bine.

În Fundătura Cratiţei, înmormântările nu se bucurau de prea multă pompă. Erau considerate o afacere ca oricare alta, în care unul mai dădea şi celălalt mai lăsa din preţ; nimeni nu-şi pierdea minţile de durere şi nici lacrimile nu curgeau gârlă.

Căruţaşul n-avea haine de „sărbătoare”. Cele mai bune haine erau pentru el veşmintele în care putea lucra mai bine. Cu hainele astea se dusese în peţit la aleasa inimii lui, în ele se-mbrăcase la cununie, cu ele muncise pentru ea şi tot cu ele o petrecuse la groapă. Aşa şi tata. Pentru acest prilej nu-şi cumpărase decât o pereche de ghete, iar mie îmi tirguise o şapcă de marinar cu cozoroc. Când a aflai că aveam să merg şi eu în urma sicriului, domnul Crowl, dricarul, mi-a luat şapca din cap şi a înfăşurat pe ea o panglică neagră, care mi-atârna până la călcâie.

Trebuiau să însoţească sicriul până la groapă: tata, eu, madam Jenkins, care trebuia să ducă fetiţa nou-născută în braţe, şi încă patru prieteni de-ai tatii, care veniseră mai devreme şi aşteptau acum în odaia din faţă, în care locuia Jenkins. Doi dintre ei stăteau chiar în fundătură, pe ceilalţi doi nu-i cunoşteam. Judecând însă după izul ce-l răspândeau, nu puteau fi altceva decât pescari sau negustori de peşte. La mâneca surtucelor de flanelă aveau

prinse fâşii de pânză neagră. Nu păreau că se simt prea la largul lor, dar cu toate astea se purtau cât se poate de cuviincios. Făcuseră cerc în jurul tatii; trăgeau din pipă, vorbind rar, în şoapte. Eu stăteam la taifas cu nişte tovarăşi de joacă, în pragul casei de-alături de noi, când mă strigă o cumătră, trimisă, se vede, să mă cheme. Necăjită că alergase după mine, mă smuci din loc spunându-mi:

— Ce aştepţi, Jimmyl Toţi sunt gata, numai tu nu eşti de găsit nicăieri! în timp ce mă târa după ea spre casă, şi-a umezit colţul şorţului cu scuipat, şi mi-a şters grijulie faţa şi mâinile.

Până la cimitirul bisericii din parohia noastră nu erau mai mult de o sută de stânjeni, dar şeful cioclilor se gătise de parcă s-ar fi pregătit pentru o zi întreagă: îşi lustruise ghetele, îşi unsese părul şi îşi pusese mănuşi negre, din piele de căprioară. Păşea în fruntea cortegiului, legănindu-se. În urma lui, oamenii cărau pe umeri ceva acoperit. Chiar dacă o să credeţi că eram cam prostuţ pentru un băieţaş de vârsta mea, adevărul mă sileşte să vă mărturisesc că la început nu mi-a trecut de loc prin minte ce fel de povară duceau oamenii aceia pe umeri. Pentru mine toate astea nu erau decât o mascaradă bizară, cum nu mai văzusem vreodată. Ceva lung şi negru, strălucitor, învelit într-o pânză cu franjuri, mergea încet pe opt picioare. Nu erau toate opt la fel, ci unele mai subţiri, altele mai groase, şi unul încălţat cu o gheată ruptă, prin care se vedea ciorapul.

— Ce-i asta, tată? am întrebat eu în şoaptă.

— Care, puiule?

— Asta cu opt picioare.

— Sst! Asta-i mama, Jimmy. Nu-ţi aduci aminte ce-ţi spuneam? Acum o ducem la groapă.

Şi, vorbind astfel, băgă mina în buzunarul surtucului,

scoase batista şi o duse repede la ochi, ca şi cum i-ar fi intrat pe neaşteptate un fir de praf şi-l ustura ochiul. O răbufnire de vânt a ridicat deodată pânza neagră cu franjuri şi atunci am zărit sub ea un capăt al lăzii simple, de lemn, pe care mi-o arătase, de la fereastră, femeia din casa de peste drum de-a noastră. Din vălmăşagul de gânduri care-mi năvăleau în minte, curând avea să iasă la lumină crudul adevăr.

Era o căldură înăbuşitoare şi noi răsuflăm greu, înghesuiţi unul într-altul. În fruntea cortegiului se mişca încet povara aceea neagră, urmată de o mină de oameni care boceau într-una şi de lumea care se alătura, de o parte şi de alta. Toate ar fi fost cum ar fi fost, dar şapca de marinar mi-era prea largă pe cap (tata o cumpărase pe ghicite) şi cozorocul îmi venea ca o streaşină, până la jumătatea nasului, împiedicându-mi vederea. Priveam doar cu coada ochiului, cât îmi îngăduia cozorocul. De vreo două ori am căutat să împing şapca pe ceafă. Dar atunci, panglica neagră se târa de pământ; doamna Jenkins, care venea cu pruncul în braţe, la un pas în urma noastră, călcând pe ea, îmi împinse şapca pe frunte. De aceea, acum vedeam şi mai puţin decât înainte. După câteva clipe de adâncă deznădejde am cutezat s-o dau iar pe ceafă. Însă doamna Jenkins mi-o aşeză cât ai clipi la loc, bodogănind supărată foc: „Doamne, Doamne, ce ţi-e şi cu copilul ăstal” Nu-mi rămânea altceva de făcut decât să mă supun.

Am luat-o pe stradă în sus, am trecut de baraca cu Uriaşul şi Piticul (pe sub streaşină şepcii nu l-am putut zări decât pe măscăriciul de la bâlci, care scosese o mână a piticului pe fereastra căsuţei lui), pe lângă prăvălia în care fusesem cu mama să-mi cumpere nişte ghete de ocazie, apoi am trecut drumul, şi iată-ne în poarta cimitirului. Poarta era deschisă şi paracliserul ne aştepta acolo, în haina lui cu fireturi, sprijinindu-se-n baston. Am intrat pe

poartă; cele opt picioare se mişcau acum încet, din cale-afară. În urma noastră se-nghesuia o mulţime de oameni, dar, după ce intrarăm noi, cei care aveam agăţată de braţ fâşia îndoliată, paracliserul trânti poarta şi o încuie.

Domnul Crowl, dricarul, era tot în frunte… Ajungând la uşa bisericii, dată de perete, domnul Crowl se opri şi se întoarse, făcând semn cu degetul cioclilor să se oprească şi ei. Apoi. Îşi scoase pălăria strălucitoare şi o apăsă pe piept, cu ochii mai îndureraţi ca oricând. Ai fi zis că numai se sleise de tot şi că, nemaiputând îndura suferinţa, i-ar fi sărit din piept, dacă n-ar fi apăsat-o cu pălăria lui strălucitoare. Cu capul înclinat pe umăr, ca să-i vadă mai bine pe cei care boceau în urma sicriului, le făcu semn să se descopere înainte de a intra în sfântul lăcaş. Mi s-a părut că semnul pe careul făcuse Crowl îi pusese în mare încurcătură pe cei patru prieteni ai tatii, care se priveau înspăimântaţi, nemaiştiind ce să facă. Poate se gândeau la pipele din buzunarul surtucelor de flanelă.

— Ascultă, dom’lel Trebuie neapărat să intrăm?

— Nu *neapărat* – răspunse domnul Crowl; dar de vreme ce aţi venit în acest scop aici, după cât se poate bănui, şi ca prieteni ai decedatei, pare cam…

— Bine, bine; dacă nu trebuie să intrăm neapărat, am îndrăzni, dacă nu vă e cu supărare, cinstite domn, să vă rugăm să ne iertaţi. Niciunul din noi n-a trecut vreodată pragul ăsta. Jim, măi frate, nu facem asta ca să te jignim pe tine sau pe ea, după cum prea bine ştii. O să ne mai plimbăm pe aici şi o să te aşteptăm, uite, acolo… în locul ăla.

Am intrat în biserică şi pe urmă am ieşit iar afară. Cam asta e tot ce ştiu despre înmormântarea mamei. Cum am intrat ne-am aşezat într-o strană înaltă, din care eu nu vedeam decât tavanul – cu toate că doamna Jenkins îmi luase şapca de pe cap. E drept că auzeam pe cineva

vorbind tare, şi că, din când în când, un alt glas, cu totul deosebit de celălalt, se amesteca şi el în vorbă, dar nu-mi puteam da seama deloc ce anume vorbeau cei doi. Când cele două glasuri au încetat şi bătrânul paracliser s-a apropiat, a deschis strana şi ne-a dat drumul, am răsuflat uşurat.

Din biserică n-am mai ieşit pe uşa pe care intrasem, ci pe alta mai mică, aflată la celălalt capăt. Nu mai intrasem niciodată într-o biserică, aşa că priveliştea ce mi se deschidea în faţa ochilor m-a umplut de uimire.

Ca şi la intrarea în biserică, domnul Crowl se afla şi acum în fruntea cioclilor care purtau pe umeri povara cea neagră; după ei venea tata cu mine, urmaţi îndeaproape de doamna

Jenkins, cu copilul în braţe. Am ieşit din biserică pe o altă potecă, pietruită, mai îngustă ca aleea pe care venisem, dar după câţiva paşi am părăsit-o, luând-o pe un drum numai gropi şi hârtoape, pe care cele opt picioare ce minau povara trebuie că au fost puse la grea încercare. Cu picioruşele mele scurte, n-am fost în stare să trec peste toate gropile acelea, aşa că tata era mereu nevoit să mă salte. Până la urmă şi-a dat seama că era mai simplu să mă ducă în braţe.

Cocoţat pe umărul lui, eu i-am putut zări cel dintâi pe cei patru bărbaţi, care nu voiseră să intre în biserică. Stăteau pitiţi după o cruce mare de piatră. Lângă ei se vedea o movilă de pământ galben şi o groapă lungă, întunecoasă, în faţa gropii stătea un om în capul gol, îmbrăcat în alb din cap până-n picioare, şi ţinţnti o carte în mână.

Curând am ajuns şi noi lângă groapa aceea neagră şi cioclii s-au oprit. Dintre pietrele înalte, care acopereau mormintele, s-au ivit deodată patru bărbaţi în jachete, cu şepcile şi cizmele pline de noroi. Aveau palmele mânjite cu

pământ, parcă atunci veneau de la săpat. Într-o clipă, cioclii au ridicat linţoliul de catifea neagră, l-au scuturat şi l-au împăturit cu mare grijă. Apoi s-au îndepărtat, îndreptându-şi spinarea. Cei patru, care veniseră parcă de-a dreptul de la săpat, au apucat lada de lemn nedat la rindea, cu mâinile lor mânjite de lut, au trecut pe dedesubtul ei o frânghie şi, cât ai număra pân' la zece, au şi coborât-o în groapă.

Acum aflasem într-adevăr totul despre „moarte", despre „mormânt" şi despre „niciodată". Atunci când ridicaseră linţoliul negru ce învelea sicriul, parcă ridicaseră şi de pe ochii mei o perdea de ceaţă, o perdea pe care nici lămuririle limpezi ale tatii nu fuseseră în stare s-o înlăture. Vedeam, auzeam şi înţelegeam pe de-a-ntregul tot ce se petrecuse şi mi se părea că mama abia acum murea, că o uciseseră oamenii aceia, cu mâinile pline de pământ. Dacă vreunul din cei care boceau se simţea mai zguduit decât mine în clipa aefeea, omul acela era vrednic de plâns. Dar nu cred să fi fost vreunul. Sau, poate, numai tata. El ştiuse însă, încă de vineri, că mama murise şi oarecum se deprinsese cu gândul ăsta. Când am pornit de-acasă, ştia prea bine că mergem s-o îngropăm, şi nu avea de ce să fie uimit când a văzut-o pe mama coborând în mormânt. Pentru mine era cu totul altceva. Eu abia aici o văzusem murind, abia aici o văzusem cum se despărţise de viaţă şi de lumea însorită, sub privirile celor zece – cincisprezece oameni.

Feţele lor îndurerate nu-mi aduceau nicio mingâiere. Pe unii din prietenii tatii îi văzusem în alte împrejurări şi mai abătuţi, ba chiar copleşiţi de durere, atunci când păgubeau din pricina negoţului. Iar pe doamna Jenkins o mai văzusem plângând în hohote, ca acum, şi frângându-şi mâinile (lucru pe care în clipa aceea nu-l putea face, pentru că ţinea copilul în braţe), de câte ori se-ntâmpla ca

domnul Jenkins să vină beat acasă. Dar tocmai cei care ar fi trebuit să plângă şi să bocească aveau ochii uscaţi. Tata nu plângea. Nu m-ar fi mirat de loc să-l văd plângând, căci părea într-adevăr îndurerat până în adâncul sufletului. Şi eu aş fi vrut să plâng, dar oricât mă înţepau şi mă usturau ochii, lacrimile nu se îndurau să curgă. Eram prea hărţuit de gândurile care mă trăgeau când într-o parte, când într-alta, şi plânsul era ca un nor negru, alungat şi răsucit de vânturile potrivnice, înainte de a izbuti să-şi reverse puhoiul de ploaie. Pruncul nou-născut nu plângea: adormise. Dar de asta nu cred să fi fost cu nimic vinovată doamna Jenkins.

Sfârşind slujba, preotul a închis cartea de rugăciuni şi s-a dus, iar după plecarea lui s-au risipit şi ceilalţi. Domnul Crowl nu mai era nici pe departe atât de ţanţoş ca atunci când pornisem, ci mergea înrândeu tata, arătându-se foarte prietenos. Ne-a călăuzit pe un drum mai scurt, am tăiat de-a dreptul prin cimitir şi am ieşit într-o ulicioară. În ulicioara asta era o cârciumă, şi în faţa cârciumii ne aşteptau cei patru oameni care purtaseră pe umeri sicriul.

— Mergem acasă sau…

Şi domnul Crowl făcu semn cu degetul către cârciumă.

— Facem cum crezi dumneata că e mai bine – zise tata, bătându-se cu palma peste buzunarul pantalonilor, ca să arate că avea de unde.

Toţi cei care jeliseră, precum şi cei patru ciocli intrară în cârciumă. Am intrat şi eu, cu tata de mână. Domnul Crowl veni spre tejghea, făcu un semn din cap cârciumăriţei şi-i spuse ceva, aşa că nici nu apucasem bine să ne aşezăm la masă când veni chelnerul, aducându-ne bere, gin şi tutun.

— Cât face? întrebă tata, scoţându-şi punga.

— Asta mă priveşte pe mine – spuse domnul Crowl şi, arătând cu mâna către tejghea, ne dădu să-nţelegem că aranjase dinainte cu cârciumăreasa.

— Bine, dar când poftesc pe cineva la un pahar… începu tata.

— Dragă prietene, e un obicei al meu şi, pe cinstea mea, ţin tare mult la obiceiul ăsta – îi luă vorba din gură dricarul.

Şi, cum tocmai se pregătea să-şi aprindă pipa, îl atinse uşor pe tata cu beţişorul chibritului, oprindu-i mâna în care ţinea banii.

— Fie şi-aşa – spuse tata. De data asta nu mă amestec, dar să ştii că următorul rând e al meu.

Aşa că s-au pus cu toţii pe băut şi pe fumat. În sourt timp, în cârciumă era atâta fum, încât abia mai răsuflăm. După ce am încercat zadarnic să-i dau a înţelege tatii că vreau să plec (n-am izbutit pentru că se luase la harţă cu un cioclu, în privinţa felului cum trebuie rostit cuvântul „sparanghel”), mi-am desfăcut panglica de la şapcă, am pus-o pe masă şi, strecurându-mă afară, am luat-o la goană spre casă.

Capitolul VII
UNDE E VORBA MAI ALES DE FEMEIA PE CARE SOARTA NEMILOASĂ MI-A HĂRĂZIT-O MAMĂ VITREGĂ

La acelaşi cât cu noi stătea o irlandeză, pe nume Burke. Era văduvă. Doamna Burke nu-mi plăcea de loc şi nu pentru că ar fi fost urâtă ori bătrână; dimpotrivă, era mult mai tânără ca mama. Avea o fire veselă, cânta şi fluiera toată ziulica, şi o înfăţişare atât de plăcută, încât nu era praznic sau chef prin împrejurimi la care să nu fie şi ea poftită.

În primul rând nu mă împăcam cu pielea ei pistruiată. Pe obraz, pe gât, pe braţe şi pe mâini era

stropită cu punctişoare gălbui-roşiatice, o puzderie de punctişoare, între care zadarnic te-ai fi chinuit să găseşti un locşor ca să înfigi un vârf de ac. În naivitatea mea îmi închipuiam să doamna Burke le-ar fi putut spăla, dacă şi-ar fi dat osteneala să se frece cu mai mult săpun. Dar, cum nu catadicsea să le spele, oi dimpotrivă le lăsa să se înmulţească în voia lor (aşa mi se părea pe vremea aceea, deşi azi mă îndoiesc de acest lucru), aveam motive puternice s-o cred certată cu curăţenia. De câte ori îmi dădea câte ceva – şi, ca toţi irlandezii, era mărinimoasă şi darnică, făcând o adevărată risipă cu proviziile din cămară – nu-mi puteam înfrânge scârba. Dacă-mi dădea bunăoară un măr, nu puteam muşca din el până nu-l curăţăm de coajă, luând jos un strat gros de tot.

Cum v-am mai spus, după ce m-am furişat afară din cârciumă, am pornit-o în goană spre casă. Urcând în camera noastră, am găsit-o acolo pe madam Burke. De câte ori veneam acasă la ora asta, spre asfinţit, o găseam pe mama încovoiată în faţa sobei, aţâţând focul, ca să pună ibricul la fiert. Când se-ntorcea tata, trebuia să fie totul pregătit. Peretele era şi acum luminat de focul din sobă. Poate că toată povestea asta cu sicriul şi groapa nici nu se petrecuse de-adevăratelea. Poate că mama se afla şi acum în odaie, aşa cum o găsisem cu cinci zile în urmă, când mă-ntorsesem acasă. Jilţul se legăna, scârţâind. O femeie cânta cu glas tărăgănat, ca irlandezele. Am înţeles atunci că nu putea fi altcineva decât doamna Burke.

Am întredeschis uşa şi mi-am aruncat ochii în odaie.

Da. Era doamna Burke. Într-o rochie curată de stambă, pe cap cu boneta ei cea mai bună, se aşezase la gura sobei cu surioara mea în braţe. O legăna încetişor, îngânând un cântec. Pe masă erau frumos rânduite ceştile pentru ceai, şi în odaie plutea o aromă plăcută de pâine prăjită.

— A, în sfârşitl Tu eşti, Jimmy, scumpule?! spuse ea cu un glas mult mai blând ca de obicei. Intră, puişorule! Vino să stai lângă foc.

— Nu vreau. Mi-e destul de cald!

— Hai, vino aici, fii băiat drăguţi Stai jos şi bea-ţi ceaiul ca un domn mititel – mă îndemnă madam Burke, făcându-mi semn cu degetul să mă apropii.

N-avea rost să mă împotrivesc. I-am făcut pe voie, dar cu 6 mutră tare morocănoasă.

Cum puteam fi atât de urâcios? Abia făcusem câţiva paşi spre ea, că a şi început să-mi pară rău de purtarea mea, gândindu-mă ce lipsit de recunoştinţa Casa strălucea de curăţenie. Buna irlandeză aşezase toate lucrurile la locul lor. Era atâta curăţenie în jur, că ar fi putut pofti la ceai chiar pe un domn adevărat. Niciodată locuinţa noastră nu mi se păruse atât de frumoasă. Plita de tuci era aproape la fel de neagră şi de strălucitoare ca pălăria domnului Crowl, iar căminul întreg, până şi cenuşarul, tot atât de alb ca miezul unui nap. Înfloriturile de la poliţa căminului sclipeau şi ele, podeaua era bine frecată cu nisip. În faţa căminului aşternuse un covoraş curat. Vasele şi farfuriile noastre fuseseră strânse pe tava doamnei Burke, iar linguriţele, puse cu grijă în ceşti, tot ale doamnei Burke erau. De obicei îmi sorbeam ceaiul dintr-o cană de cositor. Acum, însă, la locul meu obişnuit de la masă, alături de cana şi farfuria tatii, se afla o ceaşcă de porţelan, pe care scria cu litere de aur „Suvenir de la băile Tunbridge". Înăuntrul ceştii, o linguriţă. Dar asta nu era tot. Doamna Burke n-avea copii şi, fiind o femeie chivernisită, îşi cumpărase un bufet, pe care-l umpluse cu felurite obiecte de sticlă şi porţelanuri. Chiar în mijlocul bufetului se răsfăţa un castron de porţelan, la care ţinea cel mai mult. Asta se vedea cât de colo. Aşezase castronul pe o bucată de satin galben, cu marginile frumos tăiate. Vasul de modă

veche, dar artistic fasonat, era colorat în verde, albastru şi stacojiu. Ei bine, castronul de porţelan cu mâncarea fetiţei înăuntru se afla acum pe marginea căminului! Cu smalţul lui verde şi stacojiu, luminat de flăcările căminului, mi se părea un lucru într-adevăr minunat.

— Unde-i tăticu', Jimmy? întrebă doamna Burke, luându-mi şapca din cap şi agăţând-o într-un cui, după uşă. Unde l-ai lăsat, Jim? La cimitir?

— Da, doamnă, cam pe-acolo.

— Adică cum cam pe-acolo, puiule?

— E la cârciumă.

— Ei, bietul om! S-o fi oprit la tejghea să ia un păhărel, ca să mai prindă inimă – zise madam Burke, ştergându-şi ochii cu colţul şorţului. Nu-i nimic, Jimmy, nu plânge! (Nici prin gând să-mi treacă.) N-avea grijă! Vine el curând acasă.

— Nu s-a oprit la tejghea! A intrat în cârciumă şi s-a aşezat la masă cu oamenii care-au ajutat la înmormântare.

— S-a aşezat la masă, da? repetă ea, vorbindu-i dulce copilului şi ra îngâindu-i uşurel bărbia grăsulie. Plângea, Jimmy?

— Nu. Fuma şi bea gin.

— Vai, cât e de scumpă! strigă doamna Burke, apucată de o dragoste subită pentru surioara mea.

Apoi se ridică, aşeză copilul pe pat şi, aducând o mătură din odaia ei, mătură cenuşa căzută pe jos şi potrivi cleştele, vătraiul şi lopăţica. După asta luă castronul, îl lustrui cu marginea şorţului şi îl puse la loc, pe marginea căminului. Mai şterse şi rândui din nou lucrurile, şi când sfârşi, ieşi pe uşă, vârându-şi numai capul, ca un musafir atunci sosit, şi rotindu-şi ochii prin odaie. Apoi se repezi şi împinse castronul puţin mai încolo, pe marginea căminului, ca să poată fi văzut în toată frumuseţea lui de oricine ar fi intrat. Privi încă o dată de jur-împrejur şi, mulţumită că

toate erau aşa cum trebuie, luă fetiţa în braţe şi se duse cu ea la fereastră. Rămase în faţa ferestrei, cercetând strada Tummill, până se întunecă de-a binelea. Atunci se clinti din loc, trase perdelele şi, apucând un sfeşnic de alamă, lucios ca o oglindă, înfipse în el o luminare.

Se vede că-şi dădea seama cu câtă admiraţie priveam sfeşnicul strălucitor, căci se-ntoarse spre mine şi zise:

— E cam murdar. Ar trebui să-l mai frec. Tu altfel erai obişnuit să-l vezi, nu-i aşa, Jimmy?

— Ba nu, doamnă, e de zece ori mai curat I E tare frumos – i-am răspuns eu, cinstit.

— Mă rogi Merge şi aşa! Să ştii însă că tăticul tău ţine foarte mult la curăţenie. N-o să mormăie oare când o vedea castronul ăsta vechi şi murdar, ce zici?

— Care castron murdar?

— Ăla în care am pus mâncarea fetiţei. Castronul de pe marginea căminului.

— Cum murdar? Dar nu-i murdar de loc. Totul e curat, în afară de…

— În afară de ce? Hai, zi! În afară de ce, zi!

Doamna Burke se înroşise toată. Acum vorbea repede, aspru. Poate că asta a fost salvarea mea. Neştiutor cum eram, în mijlocul acelei curăţenii desăvârşite mi se păreau murdare numai faţa şi mâinile ei pistruiate, şi tocmai asta mă pregăteam să-i spun. Ghicind însă că şi-ar fi ieşit din fire auzindu-mă, ca un mic făţarnic ce eram, iată cum am răspuns la întrebările ei nerăbdătoare:

— În afară de mine. Uite ce mâini am!

Scoţând un strigăt, de parcă în viaţa ei n-ar fi văzut mâini mai murdare (deşi, la drept vorbind, erau mai curate ca de obicei), a lăsat fetiţa din braţe şi m-a dus în odaia ei. Acolo m-a spălat pe faţă şi pe mâini cu săpun galben, şi atâta m-a frecat cu colţul unui prosop aspru, încât mi-au dat lacrimile. M-a pieptănat chiar cu pieptenele ei şi mi-a

uns părul cu ulei de-al ei, făcându-mi chiar şi bucle pe tâmple.

— Spune, Jiminy, vrei să bei ceaiul acum sau să-l aşteptăm pe tăticu'? m-a întrebat ea, după ce m-a aşezat pe un scăunel, lângă foc.

— Mulţumesc. Mai pot s-aştept. Nu mi-e aşa foame.

Doamna Burke cosea saci pentru cartofi; aflând că nu vreau să beau ceaiul, s-a dus în odaia ei, înapoindu-se într-o clipă cu trei saci gata cusuţi şi cu cele trebuincioase pentru al patrulea. Sacii terminaţi i-a pus alăturea de ea, pe un scaun. Apoi, îmbrăcând un şorţ de pânză, ca să-şi păzească rochia, s-a apucat de treabă. Un sac pentru cartofi nu se face uşor. Îţi pierzi destulă vreme cu el. N-aş putea spune cât timp îţi trebuie, dar, când doamna Burke sfârşise de cusut sacul, luminarea se topise cam de două degete. Şi, cam de vreo jumătate de oră, sau chiar ceva mai mult, doamna Burke dădea semne de nelinişte. Nu mai avea răbdare să stea locului, se tot scula de pe scaun, privea pe fereastră, ciulea urechea, doar o auzi vreun zgomot la uşă, mormăia şi bodogănea înăbuşit. Când somnul începu să-mi dea târcoale, nemaiţinând seama că-mi pieptănase părul cu atâta osteneală, mi-am vârât amândouă mâinile în el şi am început să mă scarpin, aducându-l într-o stare de plâns. În culmea furiei, doamna Burke s-a repezit la mine aruncându-mi un cuvânt de ocară pe care, mulţumită grijii şi hărniciei mamei, nu-l meritam.

— Ia vino-ncoace, măi purceluşule! Decât să tot horăi şi să scurmi acolo, mai bine vino şi ţine-mi luminarea.

M-am dus să ţin luminarea, până a terminat de cusut sacul. Lemnele din sobă se trecuseră şi deodată s-au dărâmat, zvârlind scântei şi cenuşă peste albeaţa căminului.

Plinea pusă la prăjit se rumeni prea tare şi, colac peste pupăză, un cărbune ţâşni printr-o spărtură a

căminului drept lângă castronul de porţelan, împroşcându-l cu atâta funingine, că roşul nu se mai deosebea de verde.

— Dracu' să le ia pe toate! strigă doamna Burke, aruncând priviri furioase în jur, şi împinse castronul, fără să-i pese că-şi frige degetele. Eu trudesc, şi el stă în cârciumă! Acu o să se întoarcă acasă beat ca un porc. Bine-a zis cine-a zis: „să nu strici orzul pe gâşte" – mai adăugă ea, uitându-se încruntată împrejur, şi mai ales la mine, ca şi cum, împins de duşmănie, eu aş fi aţâţat cărbunele împotriva castronului. Dar în aceeaşi clipă se domoli şi, uitându-şi mânia, începu să-ngâne un crâmpei de cântec.

— Nu-i nimic, Jimmy! zise ea. Pe mare se întâmplă nenorociri şi mai mari. Apoi a început să potrivească repede lemnele-n sobă, să mături şi să şteargă praful cu cârpa. A curăţat castronul de funingine, lustruindu-l din nou cu şorţul de pânză, a întors feliile de pâine puse la prăjit, şi pe urmă a dat o goană până la ea în odaie, de unde s-a întors cu peria de cap şi s-a repezit să-mi netezească părul. Sfârşind cu toate astea, a împăturit sacul pe care tocmai îl terminase, aşezându-l peste ceilalţi trei. A plecat iarăşi să-şi aducă pânză pentru încă un sac şi s-a apucat să-l coasă foarte liniştită.

Tocmai aţipisem pe scăunelul de lângă sobă, când m-a trezit zgomotul paşilor şovăitori şi împiedicaţi ai tatii, care urca scările. A deschis uşa şi a intrat.

Capitolul VIII

În care madam burke Îi face ochi dulci tatii

— Intră, domnule Ballisat I spuse doamna Burke cu glasul blând şi vesel, ca şi cum tata ar fi bătut la uşă.

Tata intră. După câţiva paşi se opri şi aruncă priviri mirate în jur. Se vedea bine că băuse zdravăn. Şapca îi stătea strâmb pe cap, cozorocul îi ajunsese la ceafă, într-o

mână ţinea o plătică mare, iar în cealaltă – o legăturică de vreascuri.

— Nu mă aşteptam să te-ntorci atât de aurind acasă, domnule Ballisat – spuse doamna Burke, cerându-şi parcă ierlare. M-am luat cu treaba. Te rog să mă ierţi că am întârziat atât în odaia dumitâle. Plec chiar acum.

Nu era greu de văzut buimăceala tatii. Bălăbănindu-şi mâinile în care ţinea peştele şi legăturica de vreascuri, rămăsese ţintuit în mijlocul odăii, privind plin de uimire când la castronul de pe cămin, când la pruncul înfăşat în scutece albe şi aşezat cu atâta grijă pe pat. Cu ochii înlăcrimaţi mă privi apoi pe mine, privi plinea prăjită şi ceştile. de ceai de pe masă şi clătină din cap cu un aer grav; deodată se prăbuşi pe scaun şi îşi luă capul în palme, acoperindu-le cu mânecile hainei. Nici nu băgă de seamă că vreascurile îi căzuseră din mină şi plătica alunecase pe podeaua lustruită.

— Nu te simţi bine, domnule Ballisat? întrebă grijulie doamna Burke. L-a doborât amărăciunea, bietul de el!

— Nu atât asta, cât…

— Ba să nu-ţi fie cu supărare, da’ eu aşa cred – zise doamna Burke. Ţine-ţi firea, Jirul Am trecut şi eu prin d-alde astea, aşa că-mi dau prea bine seama în ce stare te afli.

— Nu, nu-i atât asta – se încăpăţână tata – cât mai ales lot ce-am văzut când am intrat aici. Întorcându-mă acasă îmi ziceam: de-acum încolo s-a sfârşit. Nici tu foc pâlpâind în vatră, nici tu ceainic cu apă clocotită. De acum încolo vei fi nevoit să-ţi găteşti singur şi, dacă ţi-ar fi poftă de plătică, degeaba o mai cumperi! Ce să faci cu ea, când n-ai nici lemne pentru foc şi nici grăsime în tigaie. Ia uită-te, madam!

Zicând acestea, tata scoase din buzunarul hainei nişte grăsime învelită într-o bucată de hârtie şi o puse

oftând pe masă.

— Vai de mine, Jim Ballisat! îndrăznesc să spun că te cunosc destul de bine, ştiu că nu eşti mofturos şi că te mulţumeşti cu puţin; mă mir că nu te-ai gândit că în casa asta se află o fiinţă tot aşa de singură şi nenorocită ca şi tine, care n-ar putea vedea doi copii orfani…

— Da. Aşa-mi spuneam… vorbi mai departe tata, oftând. Şi, venind acasă, ce găsesc? Toate-s puse la locul lor, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Da. Ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Ba-i chiar mai bine ca înainte, aş putea spune.

Zicând acestea, tata se porni pe un plâns şi mai amarnic.

— Te rog să mă crezi – zise doamna Burke întorcând capul şi ducându-şi şorţul la ochi – n-am vrut să te amărăsc mai rău cu vorbele mele, domnule Ballisat, zău că nu!

— Nu, Kitty, nu – suspină tata. Nicio clipă nu m-am gândit că ai vrut să mă amărăşti. Ai inimă prea bună. Mi-am zis întotdeauna că ai o inimă de aur. Acum sunt sigur de asta.

— Mai vrei ceva, domnule Ballisat? întrebă respectuoasă doamna Burke, prefăcându-se că n-a auzit ultimele lui cuvinte şi purtându-se în aşa fel, ca şi cum n-ar fi fost niciodată altceva decât prea supusa lui roabă. Să-ţi mai torn o ceaşcă de ceai şi, până una alta, să dau fuga la mine să-ţi prăjesc peştele?

— Nu, mulţumesc – răspunse tata, liniştit acum, deşi încă plin de deznădejde. Nu pot să-mbuc nimic. Prea mă doare-n suflet.

— Dacă ai nevoie de ceva, te rog să mă strigi – spuse doamna Burke, pregătindu-se să plece în odaia ei.

— Ţii neapărat să pleci?

— N-aş vrea să te stingheresc, domnule Ballisat.

— De ce nu rămâi să bei cu noi o ceaşcă de ceai?

Zău, fă-mi hatârull Ţi-aş rămâne îndatorat.

Dând din cap cu tristeţe, ca şi cum ar fi înţeles pe deplin toată durerea tatii, durere ce-l făcea să crească în ochii ei, madam Burke se dădu bătută şi-şi trase un scaun lângă masă. Tata îşi apropie şi el scaunul.

— Jim, cum îţi place ceaiul? Mai dulce, mai puţin dulce?

— Nu-ţi bate capul cu mine, madam Burke. Te rog serveşte-te dumneatale – răspunse tata politicos.

— Ei, mare lucru! zise doamna Burke, punându-i o linguriţă de zahăr în ceai. Mestecă, gustă, mai adăugă un vârf de linguriţă şi gustă din nou. Cred că o să-ţi placă. Ia vezi! Tata păru mulţumit. Oftând adânc, întinse mâna şi luă o felie de pâine prăjită.

— …Stai! strigă doamna Burke speriată, smulgându-i felia de pâine. Nu mă rabdă inima să te văd mâncând din felia asta. Se prăjeşte de mai bine de-un ceas! Las-o pentru mine şi ia te rog bucăţica astălaltă mai moale, unsă cu unt.

— Măi Jimmy, să ştii că dacă ne-o ţine aşa, o s-ajungem nişte răsfăţaţi – zise tata, în timp ce lua felia unsă cu unt, pe care i-o întindea vecina noastră.

— Dă scăunelul puţin mai încolo, Jimmy, să-l dogorească mai bine focul pe tata – zise doamna Burke.

— Mulţumesc, nu-i nevoie! răspunse tata. Stai acolo unde eşti! La drept vorbind, n-aş prea vrea să mă bată căldura la picioare. Ciubotele astea noi mă strâng al dracului şi, dacă se-nfierbântă, e şi mai rău. Bine-ar fi dacă le-aş putea scoate I

— Păi de ce nu le scoţi? Jimmy, fă-ţi datoria faşti de tata! Desfă-i şiretul de la bocanci şi adu-i papucii de casă!

— Ia lasă-mă cu prostiile! răspunse tata râzând. Ce rost are să-mi vorbeşti mie de papuci de casă? Cine te-ar auzi, ar putea crede că nu mă cunoşti şi că mă iei drept cine ştie cine.

— N-ai papuci de casă, Jim? Cred că doamna Burke nu s-ar fi arătat mai uluită nici dacă tata i-ar fi mărturisit că n-are picioare şi că ceea ce luase ea drept picioare nu erau altceva decât două cioturi de lemn.

— În viaţa mea n-am avut aşa ceva – răspunse tata. Ce-i trebuie papuci unui ţărănoi ca mine?!

— Auzi vorbă! Cum ce-i trebuie? Mă uimeşti vorbind astfel, James – spuse nedumerită madam Burke. Ţărănoi. Ei, da, poate. Atâta timp cât munceşti şi te zbaţi să-ţi câştigi în mod cinstit traiul. Dar când vii acasă, s-a isprăvit! Dacă nu ştii că pentru o nevastă iubitoare bărbatul e un domn în toată puterea cuvântului, în clipa în care s-a aşezat acasă, în faţa focului, atunci habar n-ai de dragostea unei neveste. Pentru o nevastă adevărată, singurul domn şi stăpân e bărbatul ei. Haide, Jimmy, scoate-i ghetele tatii, aşa cum ţi-am spus, şi dacă ne dă voie, îl ajutăm noi să-şi odihnească picioarele, într-o clipită.

Nu-i desfăceam pentru prima dată tatii şireturile de la ghete. În vreme ce-i dădeam zor, doamna Burke ieşi. Din odaia ei se auzi un zgomot de lucruri răvăşite şi după un lung răstimp se-ntoarse cu o pereche de papuci în mână. Erau nişte papuci grozavi, din piele fină, cu căptuşeală călduroasă. Trebuie să fi costat destule parale când erau noi, şi numai cineva gros la pungă putuse să-i cumpere. Pesemne doamna Burke îi luase din vreo casă unde spăla sau făcea curăţenie.

— Îi purta bărbatu-meu înainte de a se prăpădi, fie-i ţărâna uşoară! zise doamna Burke. Iartă-mă că îndrăznesc să-ţi dau asemenea vechituri! Dar îmi vine greu să te aud văitându-te de picioare, sărăcuţul de tine! Poate în felul ăsta o să-mi ierţi obrăznicia. Să-i usuc puţin la foc. Mi se pare că sunt cam jilavi.

Zis şi făcut. Se aşeză în genunchi şi ţinu papucii la gura căminului, până se uscară ca feliile de pline prăjită,

de alături. În vremea asta, eu izbutisem să-i trag tatii din picioare ciur botele grele. Ea s-a întors, aşa cum stătea în genunchi, şi i-a potrivit papucii, bătând din palme atât de bucuroasă că-i veneau bine, ca şi cum chiar ea şi-ar fi lăfăit picioarele obosite în ei.

— Ei, cum te simţi, Jim? Mai bine? Nu-i aşa? întrebă ea.

— Parcă mi-ai fi învelit picioarele în catifea – răspunse tata, ridicând un picior şi privindu-l cu mândrie. Mulţi gologani trebuie să fi dat pe ei I şi vrei să spui că din ce câştiga Tim ai cumpărat papucii ăştia?

— O! Da' de unde! râse doamna Burke. Asta ar fi fost cam greu. Nu, Jim, ca să-i cumpăr am pus deoparte cam un penny pe zi, din câştigul meu.

— Ce vorbeşti? Să fie adevărat? strigă tata, lăsându-se pe speteaza scaunului şi privind-o întrebător, cu ochii lui împăienjeniţi de băutură.

— Şi de ce nu? Nu era oare asta datoria mea faţă de cel care trudea din zori şi până-n noapte să aducă-n casă? Dacă n-aş fi făcut asta şi încă atâtea altele – fără ca el să mă fi rugat – pentru omul pe care-l alesesem ca tovarăş de viaţă, aş mai fi fost oare femeia care păşise alături de el pragul bisericii?

Tata începu să-şi soarbă ceaiul fără să mai scoată un cuvânt. Doar din când în când privea ţintă la madam Burke, clătinând din cap, ca şi cum nu-i mai ieşeau din minte şi-l uimeau mereu spusele ei privitoare la îndatoririle unei bune soţii.

— Nu ţi-o fi fost greu să vezi şi de copii, şi pe deasupra să deretici prin odaie? întrebă tata într-un târziu.

— Ce tot spui! Copiii nu-l i dau chiar atâta bătaie de cap. Mai degrabă îţi aduc bucurie – răspunse doamna Burke cu inima uşoară.

— Eşti o fiinţă ciudată – spuse tata vesel. E greu să ţii

odaia curată când ai copil mic. Sau, cel puţin, aşa mi s-a dat să-nţeleg.

— Aş, depinde cum munceşti. Când eşti obişnuită cu gospodăria, ţi se pare, zău aşa, un joc. Poftim, domnule Ballisat, judecă singur dacă mi-au dat sau nu bătaie de cap copiii I Uite, sacii ăştia i-am cusut printre picături. Fiecare face patru penny şi jumătate.

— Nu vorbii Cum de-ai avut timp? Când ai dereticat şi când ai cusut sacii? strigă tata, numărând sacii pe degete. Ai câştigat optsprezece penny, ai îngrijit doi copii, ai curăţat lună odaia, şi toate astea într-o singură după-amiază! Pe ochii mei, eşti o femeie şi jumătate!!

— Şi să nu crezi că am dat în brânci – adăugă ea râzând. În tot cazul, află că Kitty Burke nici nu se sperie, nici nu fuge de treabă.

Dar, după cum cititorul îşi poate da lesne seama, vorbele ei erau departe de adevăr. Nu cususe toţi sacii acolo, pe scaunul din faţa căminului. Trei fuseseră gata cusuţi. De faţă cu mine terminase doar unul şi-l începuse pe al doilea. Crzând că din greşeală vorbise aşa, eram cât pe-aci să-i atrag atenţia. Dar, chiar în clipa când deschideam gura, ea a prins mişcarea şi, ghicindu-mi intenţia, a scuturat din cap şi s-a încruntat la mine. Era uşor de înţeles ce însemna căutătura aceea încruntată. Dar puţin îmi pasă. Aş fi vrut să mă răzbun pe ea pentru că mă pusese să ţin lumânarea, ca să nu mai vorbim de ocara pe care mi-o aruncase. Cu atât mai mult că acum, fiind tata de faţă, n-ar fi îndrăznit să se atingă de mine. Aşa că, trăgându-mă mai aproape de tata, i-am spus:

— Frumoase poveşti te mai pricepi să-ndrugi, doamnă Burke 1

Ea s-a mâniat nevoie mare şi s-a uitat la mine de parcă ar fi vrut să mă înghită.

— Cine? întrebă tata, întorcându-se deodată către

mine.

— Chiar ea – susţinui eu.

— Care ea? Cum îndrăzneşti să-i spui „ea”, măi prostule! „Ea” spui pisicii, că ea-i de-o seamă cu tine. Şi de ce zici că doamna Burke se pricepe să-ndruge poveşti?

Văzându-l că duce mâna la curea, mi-a fost frică să mai deschid gura.

— Doamne, Jim, nu te supăra pe el! N-a spus-o cu gând rău, săracul! Eu cred că e vorba de poveştile pe care i le-am îndrugat ca să nu adoarmă, până s-o întoarce acasă tăticul lui. Te asigur că asta voia să spună.

— Aha, asta e I Mă temeam să nu spună că-nşiri la gogoşi, cu sacii ăştia.

— Cum adică? întrebă doamna Burke cu nevinovăţie.

— Mă rog, credeam că prostovanul ăsta vrea să-mi dea a-nţelege că te-ai înşelat la numărătoare. Dar, la urma urmei, asta nu-i treaba lui şi nici a mea.

— Ba da, Jim, adevărul e treaba tuturor – răspunse „cinstita” femeie. Întorcându-se către mine, îmi făcu cu ochiul, apoi se încruntă şi mă întrebă: Uite, Jimmy dragă, aici sunt patru saci. Spune-i tu tăticului câţi am cusut în timp ce stăteai şi te uitai la mine.

Ce era să fac? Se vedea cât de colo că tata înclina mai degrabă s-o creadă pe ea, decât pe mine. Eu nu gustasem niciodată din plăcerea bătăii cu cureaua, dar auzisem pe mama strigând că o omoară, când tata o lovea pe spinare.

— Patru, doamnă – am răspuns eu.

— Chiar aşa – spuse liniştită doamna Burke. Şi-mi dădu repede o linguriţă cu zahăr.

Aş putea să zic că pentru prima dată în viaţă spuneam cu bună ştiinţă o minciună. Şi cred că a fost o minciună gogonată.

Am rămas până azi încredinţat că, arătându-i cât de

uşor poate câştiga optsprezece penny, doamna Burke l-a tulburat pe tata mai dihai decât atunci când îi servise ceaiul sau îi vârâse papucii-n picioare.

Doamna Burke ridică copilul în braţe şi, aşezându-l pe genunchi, îl rugă pe tata să-i dea castronul de pe prichiciul căminului. Apoi se apucă să hrănească copilaşul, să-l giugiulească, să sporovăiască şi să-l sărute, de-ţi era mai mare dragul. Fără îndoială, şi tatii i-ar fi mers la inimă, dar toropit de căldură şi simţindu-se la largul lui, adormise, lucru pe care doamna Burke îl băgă de seamă de-abia când el începu să tragă aghioase. Atunci, ea ridică ochii, clătină uşor din cap şi continuă să hrănească fetiţa fără a mai scoate o vorbuliţă. Când isprăvi, se ridică de pe scaun, duse copilul în odaia ei şi se întoarse numaidecât să ia ceştile de ceai. Zăngănitul ceştilor îl deşteptă din somn pe tata.

— La ce oră te scoli mâine dimineaţă, domnule Ballisat? îl întrebă ea plină de cuviinţă.

— La ce oră? Ca de obicei. Dar de ce?

— Aşa, pentru gustarea de dimineaţă. Dacă eşti bun, spune-mi la ce oră te scoli, ca să ştiu când să pun ceainicul la fiert.

— Gustarea de dimineaţă? Ha, ha! Să-ţi dea Dumnezeu sănătate, dar eu obişnuiesc să iau gustarea în piaţă risetata.

— Şi de ce, mă rog? Nu e mai plăcut să mănânci colea, lângă foc, decât în piaţă, în frigul ăla? Ce zici, Jim?

— Ba aşa e. Vezi, însă, că eu plec la cinci, cu noaptea-n cap, aşa că e cam greu – răspunse tata.

— De ce greu? întrebă doamna Burke, holbându-şi ochii căprui cu prefăcută uimire. Crezi că, dacă ai rămas singur, am să te las să ieşi în frig fără să sorbi măcar o picătură de cafea, să te mai încălzească? Vai de mine! Chiar dacă ar pleca la trei, nu la cinci, crezi că ar fi cine

ştie ce pentru o femeie harnică? Noapte bună, domnule Ballisatl şi n-avea grijă! Apa în ceainic o să clocotească înainte de-a face ochi.

Şi s-a ţinut de cuvânt. Dormeam şi eu şi tata. Nici nu se crăpase bine de ziuă, când am auzit o bătaie în uşă.

— E patru şi jumătate, domnule Ballisat. Ceainicul fierbe. Te-aşteaptă şi o bucată bună de peşte cald – spuse ea. Şi se înapoie în odaia ei, cântând veselă ca o ciocârlie. După o clipă, însă, am auzit-o din nou.

— Dacă nu te superi, domnule Ballisat, adu şi acul de pe cămin. Mi-am adus aminte că l-am lăsat acolo aseară. Vorba ceea: Unde nu-i cap, vai de picioare. De o jumătate de ceas nu-mi găsesc astâmpăr, tot căutând ceva de lucru.

— Bine, doamnă – strigă tata. Apoi mormăi ca pentru sine: Să mă ia dracu' dacă am mai întâlnit o femeie ca asta.

Capitolul IX

DESPRE NOUA MEA MAMĂ.

DINTR-O DISCUŢIE INTRE TATA ŞI UN PRIETEN AFLU CÂTEVA LUCRURI PREŢIOASE

Negreşit, cititorul va fi ghicit unde au dus toate astea: madam Burke a devenit curând mama mea vitregă. N-aş putea spune cu exactitate cât trecuse de când tata îşi îngropase prima soţie şi până o luase pe cea de-a doua, dar trebuie să se fi scurs câteva luni – cel puţin şapte. Ştiu că evenimentul s-a petrecut când surioara mea, Polly, ajunsese mărişoară. Mi-amintesc că mi-era destul de greu s-o duc în braţe de la un capăt la celălalt al fundăturii fără să mă opresc să răsuflu. Dar, oricâtă vreme ar fi trecut, ştiu că eu. nu-mi schimbasem de loc simţămintele faţă de doamna Burke, fiindcă nu-mi plăcuse niciodată. Nici când o văzusem întâia oară. Acum, însă, o uram din toată inima. Şi ea mă ura şi nu se sfia de loc să mi-o arate. Chiar în dimineaţa următoare zilei de pomină, când am îngropat-o

pe mama, mi-a dezvăluit fără înconjur ce avea pe suflet.

— Ia vino încoa, drăguţule I mi-a spus ea, apucându-mă de mină şi trăgându-mă spre scaunul pe care sta. Îţi mai aduci aminte ce măgărie voiai să-mi faci aseară? Îţi stătea pe limbă, hai?

Ştiam că era vorba despre minciuna ei cu sacii, pe care eram gata s-o dau în vileag. Nu i-am răspuns nimic, dar ea şi-a dat seama că înţelesesem ce voia să spună.

— …Ai crezut că o să mă poţi înfrunta, pentru că era taică-tu de faţă? Ascultă-mă pe mine I Numai să îndrăzneşti să-i şopteşti ceva despre cele ce fac sau ce spun, că te cotonogesc, de-ai să mă ţii minte I

Ar fi fost zadarnic să-mi măsor puterile cu ea, aşa că am fost nevoit să-mi schimb purtarea. Nu ieşeam din vorba ei şi făceam tot ce-mi cerea; alergam după târguieli, iar în privinţa matrapazlâcurilor ei, tăceam ca pământul. Ea însă era tot rea cu mine. Începând de dimineaţă şi până seritorcea tata acasă, mă încărca cu fel de fel de treburi, şi trudeam, şi roboteam ca o slugă. Fie vorba între noi, cred că nicio slugă n-ar fi trudit aşa cum trudeam eu. Întâi şi-ntâi îngrijeam de copil. Trebuia să-l plimb sau, aşezat pe un scăunel, fie la intrare, fie în spatele casei, să-l legăn până-l prindea somnul, pentru că doamna Burke nu putea suferi să-l audă orăcăind. Şi când, după multă caznă, izbuteam să-l adorm şi-l lăsam în leagăn, doamna Burke mă punea să-i ceruiesc sfoara de cusut sacii, sau să car cărbuni, sau să cern cenuşa, sau să lustruiesc podeaua, frecând-o cu o bucată de flanelă şi o perie. După ce micuţa Polly adormea şi până când se deştepta iarăşi, într-un fel sau într-altul se găsea întotdeauna ceva de lucru pentru mine. Niciodată nu se milostivea să-mi mulţumească măcar cu o vorbă sau o privire.

Era o femeie haină. Cu banii pentru târguieli cumpăra gin şi mă ameninţa că o să mă pedepsească în fel

şi chip, dacă îndrăznesc să-i spun tatii că flămânzisem la prânz.

Trebuia să-i spun, dacă m-ar fi întrebat, că mâncasem pe săturate.

Pentru cina tatii găsea oricând să încropească ceva. Dar eu, cel puţin de patru ori pe săptămână, între gustarea de dimineaţă şi ceaşca de ceai pe care-o sorbeam seara, nu puneam în gură decât o coajă de pâine. Când se aşeza tata la masă, mă înfigeam lângă el, nădăjduind să capăt şi eu ceva. Dacă madam Burke era întoarsă cu spatele, atunci mă alegeam şi eu cu o îmbucătură. Dar, cum îl prindea pe tata că-mi da să mănânc din farfuria lui, sărea cu gura:

— Pentru numele lui Dumnezeu, lasă-l în pace, omule, că o să se îmbolnăvească de atâta mâncare! Băiatul e cuminte, nu zic, dar e lacom cum nu se mai aflăl Uite, chiar adineauri, la cină, a înfulecat trei porţii de rasol – poate să-ţi spună singur – şi încă ce porţii, nişte hălci zdravene, că, vorba aia, putea să se sature şi un bivol.

— Atunci, ce tot te învârteşti pe lângă mine şi-ţi ascuţi dinţii, de parcă n-ai fi pus nimic în gură de o săptămână, pui de şarpe lacom? se răstea la mine tata. Eşti bine hrănit, dar prost crescut – asta e 1 Hait, şterge-o la culcare, că acuşi o capeţi!

Fără să crâcnesc, mă duceam la culcare, amărât şi flămând.

Într-o zi mi-a făcut una bocănă de tot. Îndată după gustarea de dimineaţă a venit în vizită la doamna Burke o cumătră de prin vecini. S-au pus pe băut gin, au băut şi-au tot băut, până s-a topit şi ultimul sfanţ din cei doi şilingi şi jumătate pe care îi lăsase tata pentru prânz şi cină. După plecarea femeii, doamna Burke şi-a venit în fire şi a început să dea din colţ în colţ. Trebuia să scoată din pământ, din piatră seacă, bani pentru cina tatii. Ce era de făcut? Una din rochiile ei, fierul de călcat, ba chiar şi

castronul de porţelan fuseseră amanetate. Dintre vecini, nimeni nu i-ar fi dat bani cu împrumut sau marfă pe datorie. A plecat de acasă nu ştiu unde, dar s-a întors curând şi mai tulburată ca înainte. S-a aşezat pe un scaun şi-a început să se legene, plângând şi zbuciumându-se, de-ţi era mai mare mila.

— Ce mă fac? Ce-am să mă fac? striga ea. Jimmy, drăguţule, când o veni taică-tn acasă şi-o vedea că n-are ce pune

În gură, o să mă omoare în bătaie. Vai de capul meu! Ce mă fac, sărmana de mine! N-am pe nimeni să-mi dea o mână de ajutor.

Eu n-am putut niciodată îndura să văd pe cineva plângând.

— Spune-mi numai cum să te ajut, şi-o să vezi pe urmă – zisei eu repede, apucându-i mâna stropită cu pistrui, într-atât mă răscolise văicăreala ei plină de căinţă. Spune-mi numaidecât cu ce te pot ajuta.

— Bine, bine, puiule! Jimmy, ţie nu ţi-ar fi greu să mă ajuţi, numai că nu-mi stă în fire să te rog aşa ceva. Totuşi, pentru că ai inimă bună şi singur ai zis că vrei să m-ajuţi, uite, ţine trei gologani şi fă cu ei ce pofteşti.

Se vede că împrumutase gologanii ceva mai înainte, când o ştersese de acasă. Ştiam că ultimul sfanţ mi-l dăduse ca să-i mai cumpăr o litră de gin. De când intrase în casa noastră, nu-mi dăduse niciodată măcar o para, aşa că mărinimia ei m-a lăsat cu gura căscată. Am rugat-o deci încă o dată să-mi spună cum aş putea s-o scot din încurcătură.

— Ştii ce mă gindesc eu, Jimmy? Spune-i tatii că ai pierdut jumătatea de coroană – zise ea mângâindu-mă pe creştet.

— Cum era s-o pierd? N-ai schimbat-o dumneata? Mie nu mi-ai dat decât un şiling, când m-ai trimis să

cumpăr prima dată gin.

— Sst, dă-l încolo de gin, Jim dragă! Ce-ar fi dacă i-ai spune tatii că te-am trimis cu jumătatea de coroană, să cumperi de un penny anison pentru fetiţă, c-ai alunecat pe stradă şi banul s-a rostogolit în canal? N-ai vrea să-i spui aşa, ce zici, Jimmy?

— Aoleo, ce chelfăneală aş mânca!

— Ei, mare lucru câţiva ghionţi, acolo! mai ales că o să fiu şi eu de faţă. Nu-ţi fie teamă, Jimmy! O să-i spunem că te-a îmbrâncit vreun găligan şi că în toată afacerea asta tu n-ai nicio vină. N-avea grijă! N-o să ţi se întâmple nimic. Bizuie-te pe mine! Şterge-o şi cheltuieşte-ţi gologanii după pofta inimii.

Deşi mă încercau presimţiri rele, m-am dus să spânzur banii pe care mi-i dăduse. Mi-am petrecut toată după-amiaza în piaţa Farringdon. Abia când ceasul din piaţă a bătut ora cinci, mi-am adus aminte că ar fi timpul să mă întorc acasă.

Dar nu mă trăgea de loc inima. Îmi făceam socoteala că ar fi mai bine să ajung acasă după venirea tatii; s-aştept să-i spună doamna Burke întâi ce s-a întâmplat cu banii, iar eu să sosesc după ce i-o trece supărarea.

Când am ajuns, tata era acasă. N-aş putea spune de câtă vreme venise, dar când am urcat scările şi am deschis uşa, l-am găsit aşteptându-mă, în picioare, cu centura în mână. Am dat s-o şterg înapoi. El însă m-a-nhăţat de ureche.

— Ian stai oleacă, măi ţâncule! zise el, alb la faţă de furie. Vino-ncoace, să schimbăm două vorbe-mpreună I Ce-ai făcut cu jumătatea aia de coroană?

— Am pierdut-o, tată – i-am răspuns eu înspăimântat, rugând-o din ochi pe doamna Burke să-mi sară-n ajutor.

— Aha, ai pierdut-o! Şi unde, mă rog?

— Mi-a scăpat într-o gură de canal. Întreab-o şi pe

doamna Burke, să spună dânsa dacă nu-i aşa?

— Eu cu tine vorbesc, nu cu doamna Burke. Spune-mi şi mie, rogu-te, cum s-a-ntâmplat. Dar ia seama, să nu-mi îndrugi minciuni, c-o păţeşti!

— Păi – am început eu – mă dusesem să iau de un penny anison pentru fetiţă şi nu ştiu cum s-a făcut c-a dat un găligan peste mine, şi m-am împiedicat... şi am scăpat banul din mână.

— Nu cumva îţi închipui că o să mă las prostit de palavrele tale?!

Vorbele tatii nu m-au mirat prea mult, dar am rămas uluit şi îngrozit când doamna Burke rosti râzând în batjocură:

— Nu vezi, Jim, că vrea să te ducă cu muia! Mi-a înşirat şi mie povestea asta când s-a întors cu ceaşca goală. Ia întreabă-l unde a umblat toată după-amiaza şi unde şi-a mânjit şorţul că nu mai are faţă.

Într-adevăr îmi pătasem şorţuleţul la piept. Cumpărasem de un penny o bucată de plăcintă umplută cu rinichi, şi se vede treaba că, în timp ce muşcam din ea cu poftă, zeama se prelinsese pe şorţ.

— Dar-ar boala-n tine! zise tata, scuturându-mă zdravăn de umăr – ai furat banii şi-ai umblat toată după-amiaza, dracu' ştie pe unde, până i-ai făcut praf!

— Aşa zic şi eu, Jim, dar nu se cuvenea să vorbesc înaintea ta – spuse maştera. Şi, măcar că mi se rupe inima de jale, te sfătuiesc, Jim, să mă asculţi şi să-l înveţi minte, ca să-şi bage minţile-n cap. Nu uita că în Sfânta Scriptură stă scris: „De cruţi nuiaua, şubrezeşti prăsila”.

Aşa că tata a luat cureaua şi m-a bătut, în faţa ei, până la sânge. Tot timpul cât a dat în mine n-am încetat să strig, încercând să-i arăt, printre sughiţurile de plâns, cum se petrecuseră într-adevăr lucrurile. El nici n-asculta. M-a lovit cu centura până a obosit. Clocoteam de mânie. După

ce m-a snopit în bătaie, m-a zvârlit în odaia din dos, să zac acolo, pe întuneric, până la culcare. Cum zăceam aşa, deodată a intrat maştera să ia nu ştiu ce şi a spus destul de tare, ca s-o audă tata:

— Nădăjduiesc, măi băiete, că lecţia asta o să-ţi prindă bine. Bagă de seamă, când te rogi seara, la culcare, nu uita să-i ceri iertarea bunului Dumnezeu!

— Du-te naibii, prefăcut-o! Nu pot să te sufăr, i-am strigat eu. Ce n-aş fi dat s-o văd murind pe loc! Tare aş fi vrut ca moartea, aşa cum o văzusem eu sub chipul îngrozitoarei păsări cu ochii scoşi, străpunsă de ţepuşe, să i se strecoare noaptea în pat, s-o înţepe şi s-o sfâşie, îmbr! neind-o îngroapă.

Dar degeaba! Nu i s-a întâmplat nimic. În dimineţile care urmară, parcă era mai veselă şi mai strălucitoare ca oricând, până în ziua când tata a luat-o de nevastă.

Nunta a fost sărbătorită în linişte. Nimeni din fundătură n-aflase nimic despre asta, nici măcar eu n-aveam habar că trebuia să se întâmple un lucru atât de însemnat. Într-o seară, tata şi madam Burke s-au întors acasă împreună (ştiam că dimineaţa plecase gătită şi împopoţonată, dar cum ăsta era un obicei la ea, nu-mi dăduse de loc de gândit). Venise cu ei un tânăr, un prieten de-al tatii. Se pare că el îi păzise tatii căruciorul, în vreme ce se cununa în biserică cu doamna Burke. M-au chemat înăuntru şi m-au trimis să cumpăr o sticlă de rom.

Cum l-am adus, străinul cel tânăr şi-a turnat un pahar.

— Ei – spuse el – Dumnezeu să binecuvânteze toate perechile fericite. Deie Domnul să trăiţi mulţi ani fericiţi şi să coborâţi în groapă cu sufletu-mpăcat 1

Tata dădu binevoitor din cap, şi când tânărul goli paharul, i-l luă şi i-l umplu din nou.

— Ascultă, Jimmy, ştii tu cine stă pe scaunul de colo?

mi se adresă tata, arătând către irlandeză.

— Cum să nu-l am răspuns eu, înveselindu-mă la auzul unei asemenea întrebări.

— Ei, cine? întrebă tata, fără măcar să zâmbească.

— Cum cine? Doamna Burke.

— Ia mai zi o datăl Gândeşte-te bine la ce spui, şi dâi drumu’ domol.

— Doamna Burke.

— Foarte bine! şi acum, ia seama la ce spun. Buzele tale să rostească azi pentru ultima oară vorbele astea. Ce-ai spus adineauri e un neadevăr. De azi încolo n-o mai cheamă nici Burke, aşa cum n-o cheamă nici Green, nici Tomkins.

— Nu? Dar cum o cheamă, tată?

— Mamă, aşa să-i zici! De mult n-ai mai avut cui spune mamă. Acum îi poţi spune ei, şi încă din toată inima, mă-nţelegi? îţi poruncesc să-i spui mamă şi să te porţi ou ea ca şi cum ţi-ar fi mamă bună! Şi, dacă nu te supui, să ştii că o să ai de-a face cu mine!

Eram obişnuit cu ameninţările tatii. Vorbele lui nu mă-ndemnau să plâng, dar, nu ştiu din ce pricină, când l-am auzit vorbind astfel, m-a podidit plânsul. Plângeam nu pentru că m-ar fi amărât vestea căsătoriei lor. Pentru mine era totuna. E drept că, după lege, doamna Burke căpăta acum mai multă putere asupra mea, dar, de vreme ce n-avea cum să mă urască mai mult, nici să mă bată mai rău, n-aveam nimic de pierdut.

— Ei, ce zici? mă întrebă tata înciudat. Nu eşti mulţumit? Nu-ţi pare bine că ai altă mamă?

Nu i-am răspuns nimic. De câte ori îl auzeam rostind vorba mamă, mi se încleşta gura şi mă îneca plânsul.

— Ce tot se smiorcăie neisprăvitul ăsta? zise tata cu glas aspru şi, întorcându-se către madam Burke, adăugă: Să mă ia dracul Nu cumva o fi vrând să-i cer lui voie?

— Nu-l lua în seamă, dragule! zise noua lui nevastă. Când îşi bagă ceva în cap, e mai încăpăţânat ca satana. Nu sunt eu femeia care să te necăjească, plângându-mă de toate fleacurile, şi mi-e necaz că trebuie să ţi-o spun, dar am văzut de mult lucrul ăsta. Ce să mai vorbim: cunoşti marfa mai bine ca mine şi-l ştii de ce-i în stare.

Făcea aluzie la povestea aceea nenorocită, cu jumătatea de coroană. De câte ori îi venea la socoteală, nu pierdea ocazia să-l aţâte pe tata împotriva mea. M-am stăpânit cu greu să n-o reped. Străinul cel tânăr cred că mi-a ghicit gândul. Mi-a făcut cu ochiul, glumeţ, să-mi ţin gura. Pe urmă, dând din cap, m-a chemat alături de el.

— Ei, lasă, lasă, nu vă purtaţi prea aspru cu puştiul ăsta – zise el. Poate, gândindu-se că are iar mamă, plânge de bucurie. Câţi ani are, Jim?

— Nu ştiu. Câţi ani o fi având, Kitty? o întrebă tata pe doamna Burke.

— Merge pe-al şaptelea.

— Apăi, n-ar fi timpul să-nceapă să-şi câştige singur plinea?

— Ba chiar aşa – se repezi mama vitregă, luând-o înaintea tatii. Voinic e, slavă Domnului! Ar fi bine să-nceapă cât de curând, până n-o apuca să se facă prea mare.

— Păi, ce să mai înceapă, că a şi început. Nu-i aşa, Kitty? întrebă tata, încruntându-se grozav.

Aşa a aflat nevastă-sa – dacă nu cumva ştiuse până atunci – ce fire schimbătoare avea tata!

— Cum adică? Aş vrea să ştiu şi eu!

— Ei, cum! Uite-aşa: cărând-o în braţe pe micuţa Polly de dimineaţă până seara. Sau poate crezi că asta nu se cheamă muncă?

— Muncă! auzi, dom’le, cică asta-i muncă, să stai jos şi să ţii în poate un mormoloc nici cât o vrabie! Iar când ţi

se năzare, să-l pui deoparte şi s-o tuleşti la joacă.

— Tu, Jack, ce zici? îl întrebă tata pe străin.

Străinul răspunse apăsat că, în ce-l privea, ar scoate mai degrabă stridii din fundul mării, cât e ziua de mare, decât să dădăcească un copil.

— Cred şi eu. Mi-aduc bine aminte de vremea când erai dădacă la copil – spuse tata.

— Eu atâta ştiu, că n-am mai putut de bucurie când am scăpat de pacostea asta. Măcar că n-aveam altă meserie mai bună de ales decât lătratul.

În timp ce spunea acestea, străinul bun la inimă mi-a strecurat în palmă un gologan şi, cum eram nerăbdător să plec şi să-l cheltuiesc, n-am mai auzit restul discuţiei.

Dar cuvintele rostite de ciudatul străin prinseseră rădăcini în mintea mea. Zicea că abia aşteptase să scape de dădăcit, deşi n-avea de ales altă meserie decât lătratul. Ei bine, atunci aş fi fost şi eu bucuros să ajung mai degrabă lătrător, decât să fiu dădacă.

Dar ce-o fi însemnat oare „lătratul" ăsta? M-am gândit, m-am răzgândit şi, la urma urmei, mi-am zis că „lătrătorul" nu poate fi altceva decât un băiat care-l ajută pe cioban să mine turma de colo-colo, lătrând ca un câine.

Nu ştiam că era vorba de o meserie adevărată, din care-ţi puteai câştiga o pâine, şi înclinam să cred, mai degrabă, că e un fel de negoţ, din care nu-ţi rămâne cine ştie cecâştig. Fireşte că atunci când ciobanii, în locul câinelui, îşi luau un băiat cu simbrie, chibzuiau să pună câţiva bani deoparte. Aşadar, băiatul acesta primea mai puţini bani decât s-ar fi cheltuit cu hrana unui câine şi, prin urmare, n-avea cum să se îngraşe peste măsură.

Totuşi, străinul spusese, iar tata întărise vorbele lui, că, decât să ţii copilul în braţe, era mai bine să „latri". Şi, după cum bănuiam, asta chiar în împrejurări obişnuite, când aveai o mamă care te iubea cu adevărat şi te

pedepsea doar când făceai una boacănă. Atunci, ce să mai zic eu, rămas fără mamă, cu un tată pentru care nu preţuiam mai mult ca o stacană cu bere, şi mereu cu burta goală? îmi blestemam zilele cărând copilul în braţe şi îmi venea din ce în ce mai greu, deoarece Polly se făcea tot mai mare şi mai voinică. Dar, după cum se va vedea în capitolul următor, asta nu era singura pricină a necazurilor mele.

Capitolul X

DESPRE NECAZURILE PE CARE MI LE PRICINUIA POLLY ÎN FIECARE NOAPTE.

CUM AM AJUNS SĂ MĂ IAU LA HARŢĂ CU MAICĂ-MEA VITREGĂ ŞI SĂ FUG DE ACASĂ

Socoteala mea că n-aveam nimic de pierdut din căsătoria tatii cu doamna Burke, că n-aveam s-o duc mai rău ca înainte, s-a dovedit pe de-a-ntregul greşită.

Înaintea acestui eveniment, oricât de mult mă istoveam în cursul zilei, puteam nădăjdui să mă odihnesc odată cu venirea serii. Când se-nsera, madam Burke mă scutea de grija copilului, iar eu mă viram în aşternut şi dormeam neîntors, trezindu-mă a doua zi dimineaţă, pe deplin întremat. Acuma, însă, lucrurile se schimbaseră. Maştera fu de părere, şi după ea se luă şi tata, că Polly ar putea foarte bine să doarmă în acelaşi pat cu mine.

Dacă ar fi fost vorba numai de dormit, mai treacă-meargă. Divanul din odaia doamnei Burke era destul de mare ca să încăpem amândoi, şi cum fetiţa mi-era tare dragă, nu m-ar fi stingherit de loc… Dar ea nu dormea. Se vede că începuseră să-i iasă dinţii şi asta o chinuia din cale-afară, sărăcuţa de ea! Cum-necum, vorba e că mă hărţuia îngrozitor. Doamna Burke o aşeza în patul meu cum se-nsera. Dacă mă strecuram cu băgare de seamă în aşternut, izbuteam aproape totdeauna să adorm fără să trezesc copilul, câştigând astfel trei-patru ceasuri bune de

somn. Fetiţa avea însă obiceiul să se trezească singură în fiecare noapte, între unu şi două. Începea să urle cât o ţinea gura şi nu mai voia să se culce la loc, până nu-i dădeam să mănânce şi să bea zdravăn. Ga să-şi potolească foamea şi setea, i se puneau întotdeauna lângă pat câteva bucăţele de pline cu unt şi o cană plină de lapte amestecat cu apă. Ei, dacă s-ar. fi mulţumit cu atât, ar mai fi mers cum ar mai fi mers. Nenorocirea era însă că porţia de mâncare şi băutura nu-i ajungeau. La miezul nopţii o apuca o poftă de mâncare, că-ţi stătea mintea-n loc. Înghiţea bucăţelele de pline una după alta, cu coajă cu tot. Şi când vedea că s-au isprăvit, se pornea iar pe plâns.

Vă închipuiţi câtă cazną pe mine, să fac copilul să tacă. Îmi trebuia atâta isteţime, că dacă ar fi fost mai bine folosită, ar fi putut sluji, bunăoară, la născocirea maşinii cu aburi sau a telegrafului electric.

— Nu vrei să mergi la plimbare cu Jimmy? o întrebam eu. Uneori, mai ales în nopţile cu lună, consimţea. Bineînţeles, mă prefăceam numai că mergem, la plimbare, dar în aşa fel ca ea să nu prindă de veste. Ne îmbrăcam pe-ndelete, cu multă grijă, ca şi cum într-adevăr ne-am fi pregătit să ieşim la plimbare. De tocul uşii era târnată o bonetă veche de mătase a doamnei Burke. I-o legam subbărbje şi o înveleam în jacheta mea, ca într-o manta. Eu îmi pu n. cam pe cap o caculiţă şi trăgeam pe mine o flanelă de-a tatii, ascunsă anume în acest scop între tăblia patului şi saltea.

Când eram gata îmbrăcaţi şi ne pregăteam să pornim, o doamnă Burke închipuită îmi vorbea prin uşă, punându-mi în vedere să fac o plimbare frumoasă cu fetiţa şi să-i arăt prăvălia cu dulciuri. Eu îi răspundeam foarte ascultător, spunându-i că am să fac întocmai şi că pornim îndată. Şi mă ţineam de cuvânt. Dar, la un făcut, nu izbutăam să găsim niciodată uşa odăii. Pentru ăsta

întrebuinţam o tactică ce constituia partea cea mai însemnată a reprezentaţiei. Muream de nerăbdare să ieşim, să târguim zaharicale de la prăvălie, dar nu puteam ieşi, pentru că nesuferita de uşă se ascundea mereu de noi. Boneta de mătase îmi era de un ajutor nepreţuit în toată această mascaradă. Clapele ei negre se înălţau ca nişte adevăraţi pereţi de o parte şi de alta, a obrazului fetiţei. Şi ea privea ca prin nişte ochelari de cal: numai drept înainte. În dreapta şi-n stânga ei nu vedea absolut nimic.

Era însă o adevărată nenorocire când n-avea poftă să se plimbe cu Jimmy al ei. Atunci n-o puteam potoli, oricâte acadele aş fi făgăduit să-i cumpăr a doua zi. Oricât. Îmi dădeam. eu silinţa să fac ca pisica şi căţelul, ca măgarul şi că bivolul furios, era în zadar: în loc să amuţească de admiraţie şi de mirare, se speria cumplit şi striga într-una: „plie! păiel”, ceea ce însemna pe limba ei pâine cu unt. Ăsta era singurul răspuns pe care-l dădea la toate încercările mele de-a o potoli.

Când ţipetele ei se-nteţeau, maică-mea vitregă bătea cu toroipanul în perete.

Ce faci, ticălosule? De ce chinuieşti copilul?

— Vrea „păie” I

Şi ce-i mare lucru să te scoli şi să-i dai 6 bucăţică de pâine cu unt? Doamne, mare leneş mai eşti I

— De unde să-i mai dau?

— Cum de unde?

— Nu mai e. A mâncat-o toată.

— Mincinosule, cum era s-o mănânce toată? Ce dracul iar ai făcut vreo porcărie! Oi fi înfulecat tu mâncarea micuţei? Mă rog, te priveşte! Fă ce-oi face, dar să n-o mai aud ţipând. Altfel mă scol şi vin la tine! Şi atunci ştii ce te-aşteaptă.

Da, ştiam ce m-aşteaptă. Doar o păţisem de atâtea orr Nemaiavând altceva de făcut, începeam să mă rog cu

lacrimi în ochi de Polly să fie cuminte. Aş, ţi-ai găsit! Când îi ajungea la ureche glasul maşterei, se pornea pe urlete, mai rău ca înainte. Mi se făcea inima cât un purice, când o auzeam pe maşteră mormăind furioasă în camera vecină, apoi, imediat după asta, hârşâitul papucilor pe podea şi mâna ei care bâjbâia să apuce pe-ntuneric clanţa uşii. Ga o pisică sălbatică, îmbrăcată doar în cămaşa de noapte, cu o bonetă plisată pe cap, maştera se ivea în odaie, şi, niciuna, nici două, se năpustea asupra mea, izbindu-mă cu pumnii unde apuca, îmi răsucea gâtul şi-mi frângea coastele cu mâinile ei osoase, până-mi tăia răsuflarea şi nu mai eram în stare să scot o vorbă. Tata nu ştia niciodată cât de amarnic eram pedepsit, căci, tot timpul cât mă lovea, tot ea striga, cât putea mai tare, că o să mă snopească în bătaie altă dată, dacă mai îndrăznesc să mă ating de mâncarea fetiţei.

— Nu-l mai tot ameninţa, mai bine dă-i vreo două javrei ăsteia lacome! striga tata, care n-auzea decât ameninţările ei. Prea eşti bună cu el! De asta îşi face de cap.

Şi lucru ciudat, cum îmi încasam porţia şi madam Burke se retrăgea în odaia ei, Polly se ghemuia în pat, mai cbminte ca un pui de căprioară, şi adormea cât ai clipi, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Bineînţeles, purtarea ei n-avea în sine nimic rău. Partea proastă eră însă alta: s-ar fi putut crede că aş fi fost în stare s-o astâmpăr numaidecât, numai să fi vrut. Chiar aşa mi-a spus şi tata, când mi-am luat inima în dinţi şi m-am dus la el să mă plâng.

— Nu mi-e milă de tine nici atâtica – mi-a spus el. Un nemernic şi un încăpăţânat ca tine nici nu merită altceva. Ba încă se poartă cu tine cu prea multă blândeţe.

— Bine – i-am răspuns eu. (Asta se întâmpla într-o dimineaţă, după ce mă snopise în bătaie, că nici nu-mi mai

simţeam spinarea.) Bine, dar să ştii că n-o să-i mai meargă mult!

— Nu o să-i mai meargă mult? Şi de ce nu? întrebă tata batjocoritor.

— Abia aştept să mai cresc puţin şi o să-i arăt eu! i-am răspuns însetat de răzbunare.

Tata s-a uitat lung la mine, apoi a început să râdă. Asta mi-a dat curaj:

— …Dacă aş fi destul de mare, i-aş turti nasul şi i-aş rupe picioarele, să nu mai aibă cu ce merge! O urăsc!

Tata a râs iar. Cu greu şi-a recăpătat, în cele din urmă, asprimea pe care o cerea acea împrejurare.

— Haide, haide, ce tot îndrugi acolo? Ascultă aici: nici n-am auzit ce mi-ai spus acum. N-am auzit! mai zise el.

— Te minte de la obraz! Nu-ţi înşiră decât minciuni – îi dădui eu înainte şi, amintindu-mi spusele lui că e tare greu să cari copilul de colo până colo, m-am gândit că n-ar fi rău să trag spuza pe turta mea. Nici nu mai ştiu ce-i jocul am zis eu – muncesc de dimineaţă până seara şi ea tot nu-mi dă pace.

— Cum adică, munceşti?

— Păi, am grijă de Polly şi…

— Şi ce e dacă ai grijă de copil? îmi tăie vorba tata. Haimana! Doar n-ai vrea să crească singur, nu? Adică ce-ai vrea tu? Să umbli teleleu toată ziulica şi să trăieşti pe spinarea mea şi a maică-tii? Doar eşti destul de măricel. Mie mi-ar fi ruşine, să fiu în locul tău, zău aşa.

— Aş vrea să găsesc o slujbă – zisei eu, cu toată seriozitatea de care eram în stare.

— Ei, nu mă-nnebuni! râse tata. Doar nu-ţi închipui că slujba umblă după oameni şi întreabă din casă în casă dacă n-ai cumva nevoie de ea. Dacă ţi-ar arde într-adevăr de slujbă, te-ai duce s-o cauţi.

— Unde, tată? întrebai eu nerăbdător.

— Cum unde? Oriunde! răspunse el înfierbântându-se. N-avem atâtea hale? Prin Billinsgate sau Covent Garden, pe la patru-cinci dimineaţa, când mătăluţă mai dormi dus, văd întotdeauna învârtindu-se nişte băieţaşi, nici jumătate cât tine, zbătându-se să facă rost de câţiva gologani pentru o ceaşcă de cafea caldă, să mai prindă inimă.

— Bine, dar eu n-am nici ghete, nici ciorapi – spusei eu. N-am nici măcar o şepcuţă.

— Ei, aş! Parcă ei or fi având? Mă prind că mulţi dintre ei n-au nici cămaşă în spinare. Nu cumva aştepţi să te îmbrac ca pe un prinţ, înainte de-a-ţi câştiga pâinea? Te pomeneşti c-oi fi vrând haină albastră, cu nasturi brodaţi şi ţilindru pe cap?

Discuţia ăsta cu tata a avut loc când împlinisem vârsta de şapte ani, iar doamna Burke era de şase luni mama mea vitregă. Când îi spusesem tatii că n-aveam de gând şămai îndur multă vreme bătăile ei, vorbisem din tot sufletul. Cu fiecare zi ce trecea, mă chinuia mai mult. A început să mă chinuiască şi măi rău când tata, întorcându-se acasă, a găsit-o zăcând beată moartă în mijlocul camerei şi i-a ars vreo două palme, ca s-o trezească. Până în seara aceea izbutise întotdeauna să apară în ochii lui ca o femeie cumsecade. De-atunci, însă, nu mai avea ce pierde: mascarada se sfirr şi se şi ea începu să se poarte cu mine chiar în faţa tatii aproape tot aşa de rău ca atunci când era plecat. Dacă n-ar fi fost doamna Winkship, de care am pomenit la începutul povestirii, spun drept, de multe ori m-aş fi culcat flămând. Doamna Winkship o cunoscuse pe mama cu mulţi ani înainte de a muri şi totdeauna spunea:

— Femeie mai bună ca ea nu se află în lumea asta! maică-ta era prea bună pentru tat-tu, dar şi el e prea bun pentru făţarnica şi vagabonda asta de irlandeză, care l-a

prins în undiţă...

Toate necazurile i le împărtăşeam doamnei Winkship. Ea mă chema pe furiş în bucătăria ei din fundul curţii şi mă îndopa cu tot ce rămânea de la masa de prânz. Bă, de multe ori, lua pruncul în braţe şi-l legăna un ceas, două, cât mă mai jucam eu pe-afară.

Am întrebat-o pe doamna Winkship ce-i aia „lătrător", şi ea m-a lămurit că meseria asta n-avea nici în clin, nici în mânecă cu păstoritul, aşa cum crezusem eu. Era vorba de un băiat tocmit de fructari sau zarzavagii ca să le-mpingă căruciorul până-n piaţă şi să facă de pază pe lângă el, cât timp îl încărca stăpânul cu marfă, şi când era plin, să-l împingă iar spre casă. Apoi, băiatul pleca prin oraş cu stăpânul, să vândă marfa. Pe lângă asta trebuia să strige din răsputeri, lăudând-o de mama focului...

Nu voiam însă să-i destăinuiesc că mă bătea gândul să m-apuc şi eu de „lătrat", deşi aş fi dat nu ştiu cât ca doamna Winkship. să-mi spună tot ce ştia ea despre meseria asta.

— Cam cât» de mititei erau băieţaşii pe care i-ai văzut matale „lătrând" pe lângă vânzători?

— Cât erau de mititei? Păi, unii erau aşa de mărunţei. Că ţie abia ţi-ar fi venit până la umăr. Dar ce are a face cât eşti di3 înalt sau de scund? Vorba e să fii bun de gură, să tepricepi să lauzi marfa. Asta-i. Poţi să fii înalt cât *Goliăc* şi bătrân caMetusalam[2], dacă nu te pricepi să strigi cum trebuie, degeaba, nu te-ai. ege nimeni şi nu scoţi o para chioară.

Şi, având chef de vorbă – ceea ce i se întâmpla de obicei după masă – şi după ce-i tot adusesem de băut (vârâsem în buzunar al treilea bănuţ de aramă), începu să răspundă la toate întrebările mele. Am aflat astfel că în viaţa ei cunoscuse o sumedenie de vânzători de fructe şi

2 Numele stîlcite ale lui Goliath şi Matusalem. (n. r.)

peşte, oameni de ispravă, de altfel, cărora nu le prea mergeau afacerile pentru că aveau glasul răguşit, ori spart, ori erau de felul lor gâjâiţi.

— Fireşte că marfa de rând – îmi spuse ea – cum ar fi bunăoară cartofii, ceapa sau varza, o desfaci repede, oricum ţi-ar fi glasul, descărcându-ţi căruciorul pe la muşteriii obişnuiţi, care te cunosc de multă vreme şi care te aşteaptă să treci pe la ei. Dar mai sunt şi altfel de mărfuri, mai gingaşe, pe care le capeţi cu mare greutate din când în când, şi cu mărfurile astea se schimbă socoteala. Uite „de pildă, peştele. Se prea poate ca mâine să găseşti peşte, dar tot aşa de bine se poate să nu găseşti. Nici negustorii mari din piaţă nu-ţi pot da în scris că o să găseşti sau nu. Şi pe urmă; se poate să fie scump, după cum se poate foarte bine să fie ieftin. Mă rog, să zicem că e ieftin. Bunăoară, calcan. Ai găsit în piaţă calcan, ai cumpărat o cantitate mare şi pe urmă porneşti prin oraş, să-l vinzi la un preţ mai bun. Ei, şi dacă mormăi: „Hai la calcan, calcan proaspăt 1”, ca şi cum ai avea în cărucior ridichi de lună, sau cartofi, crezi că o să vinzi ceva? Aşi Abia de-o să-ţi scoţi bani de untură, ca să-ţi prăjeşti un peştişor la cină. Trebuie să strigi cu inimă, în aşa fel, încât să crezi şi tu singur că vinzi calcanul ieftin», să laşi impresia că-l dai de pomană. Dar, ca să faci una ca asta, te trec toate sudorile. Cum ai intrat pe-o stradă, chiar în clipa aia, începi să strigi cât te ţin bojocii: „Calcan de Dover 1 Calcan de mare! Prima-ntul Calcan grozavi Mai bun* ca plătical Abia scos din apă! Hai la calcan proaspăt! Proaspăt!” Şi o tot ţii aşa, fără o clipă de răgaz, împingând de zor căruciorul. Şi cu poamele, parcă nu-i la fel? Cum crezi că vinzi cireşele, vişinele, caisele? Au unii vânzători un dar să laude poamele, că-ţi lasă gura apă numai cât îi auzi. Mai ales fructele timpurii, la începutul verii.

Cum o fi glasul meu oare? mă gândeam. O fi, sau nu

o fi ademenitor pentru urechea oamenilor? Atunci când îmi povestea, n-am îndrăznit s-o întreb pe doamna Winkship lucrul acesta, dar multă vreme nu mi-am putut lua gândul de la el. Îmi ziceam că maştera trecea drept o cântăreaţă destul de bună şi că eu învăţasem de la ea destule cântece, pe care i le cântam fetiţei seara, să adoarmă mai repede. Şi totuşi, faptul că eram în stare să cânt pentru plăcerea mea „Riley flăcăul” sau „Bravul soldat” dovedea oare asta că eram înzestrat cu un glas potrivit pentru a striga pe străzi „calcan de Dover” sau „prune goldane”?

Ei, aici e aici. Aveam sau n-aveam un glas potrivit? Această întrebare începuse să-mi frăminte mintea, mai ales din ziua în care îi arătasem tatii că sunt hotărât să nu mai îndur bătăile mamei mele vitrege. Gândeam că altă scăpare nu putea fi decât „lătratul”. Judecând însă după spusele doamnei Winkship, care pentru mine erau literă de evanghelie, nu te tocmea nimeni „să latri”, dacă n-aveai un glas potrivit, iar eu nu ştiam ce să cred despre al meu. Şi nu era de loc uşor să aflu. Am făcut eu câteva încercări, destul de izbutite, dar nu strigând în gura mare. Eram oare îndreptăţit să fac un pas atât de însemnat, fără a avea o dovadă mai temeinică?

Stăm pe pragul casei, cu surioara mea Polly în braţe, atât de cufundat în gânduri, încât nici nu mi-am dat seama când mi-a sărit din braţe şi s-a rostogolit cu zgomot pe pietre, ţipând de-ţi lua auzul.

Doamna Burke s-a repezit la mine ca un trăsnet. Fără să mai aştepte vreo lămurire, sau măcar s-o ridice pe fetiţă de jos, m-a înhăţat de păr şi m-a izbit de câteva ori cu capul de canatul uşii. S-a repezit apoi să-mi rupă urechile, dar neputând ajunge la ele, pentru că mă tot feream, mi-a zgâriat obrazul până la sânge. În sfârşit, a bătut la mine ca la fasole.

— Am să-ţi rup nasul ăsta blestemat, potaie

scârboasă! strigă ea, răsucindu-mi nasul între degete, ca într-un cleşte. Am crezut că înnebunesc de durere. Se vede că, ieşindu-mi cu totul din minţi, m-am repezit la ea, am prins-o de mină şi, apucându-i degetul între dinţi, am strâns din toate puterile. Cred că a secat-o la ficaţi, când mă gândesc la răcnetele ce le scotea. Mi-a lăsat nasul în pace, iar eu m-am smuls im tr-o clipă din mâinile ei şi am luat-o la sănătoasa spre capătul fundăturii, fugind cât mă ţineau picioarele.

Capitolul XI

ÎN CARE VOI POVESTI CUM AM PETRECUT O DUPĂ-AMIAZĂ ÎN PIAŢA SMITHFIELD ŞI CUM AM SCĂPAT CA PRIN MINUNE DE GHEARELE DOAMNEI BURKE

Odată ieşit din Fundătura Cratiţei, n-am mai întors capul să mă uit în urma mea. Am trecut pe lângă buna doamnă Winkship, care şedea pe baniţa ei şi care, înţelegând după înfăţişarea mea disperată că am scăpat de la o mare primejdie, mi-a strigat:

— Fugi, Jimmy, fugii să te-ajute Dumnezeu!

Tocmai cotise pe fundătură un băieţel, ducând într-un pahar de trei penny rom fierbinte. Ca să nu dau peste el, am făcut la stânga, urmând din tot sufletul sfatul înţelept al doamnei Winkship.

Mai târziu, când mă aflam la mii de kilometri depărtare de Anglia, mă întrebam adesea în sinea mea: Ce s-ariântâmplat, dacă nu cotea atunci pe fundătură băiatul acela, cu paharul de rom îndoit cu apă fierbinte, şi, în loc s-o iau la stânga, o luam la dreapta? Pentru că, dacă o luam la dreapta şi-o ţineam tot înainte, aş fi ajuns curând la grădinile de zarzavat şi pe urmă pe câmp, într-un cuvânt undeva afară din oraş, la ţară. Poate acum eram plugar, pălmaş – un flăcăiandru cu cămaşa pe dinafara pantalonilor, cu pălăria de pâslă pe-o sprânceană şi cu

ciubotele veşnic pline de glod. Poate că... dar ce rost are să ne lăsăm pradă gândurilor, să vorbim cu „dacă” şi „însă” şi cu „poate că”? M-au dus picioarele spre stânga – şi asta e tot. Am luat-o în jos pe strada Tummill, am trecut pe la Crucea Vacii şi am întins-o într-o goană până în piaţa Smithfield.

Nu era zi de târg, şi piaţa era liniştită, aproape pustie, ca de obicei în asemenea zile. M-am cocoţat pe o birnă mai înaltă, sub acoperişul oeolului de por. ci şi, simţindu-i nă acum în siguranţă, iii-am făcut Socoteala că madam Burke, chiar dacă a* pornit pe urmele mele, m-a scăpat din ochi şi mă caută cinejjtie pe unde. Îmi plăcea tare mult să stau pe bârna aceea înaltă, pentru că puteam să văd totul de jur-împrejur, până hăt, departe. Dar nu zăream mei o mutră cunoscută şi nimeni nu mă lua în seamă.

Când mă gândesc acum în ce stare jalnică mă aflam, mă minunez singur că oamenii trşeeau fără să mă vadă. La drept vorbind, prea un loc pe unde mişunau băieţaşi de seama mea, zdrenţăroşi şi nenorociţi, dar eu arătam de zece ori mai jalnic şi mai zdrenţăros decât oricare altul dintre aceşti bieţi copii ai nimănui. Izbucnisem în plâns sub loviturile doamnei Burke, mai şălbatice ca niciodată. Plânsesem tot timpul cât alergasem încoace şi nici acum nu mă potolisem. Abia. mai suflam, obosit de atâta goană, suspinând de supărare, de durere şi furie. Lacrimile mi se amestecau cu sângele care-mi curgea din zgârieturile făcute de unghiile câoam – trei Burke pe obraji şi pe nas. Eram fără şapcă, cu părul vân voi, cu picioarele goale, năclăite de glod, şi jacheţica ferfeniţă. În halul ăsta jalnic stăteam cocoţat pe bârna de sub acoperişul ocolului de porci, în frumoasa lună mai, într-o zi de miercuri, pe la amiază. Târziu, când ceasul din turnul bisericii a bătut ora patru, începui să mă gândesc mai bine la ce* aveam de

făcut.

Să mă. Întorc acasă? Nu aveam curaj. Doamna-Burke m-ar fi snopit în bătaie. Mi-ar fi sucit iar gâtul şi m-ar fi pocnit peste faţă1 cu degetele ei osoase. Mă ameninţase de atâtea ori că o să-mi scoată ficatul I* Şi ce aş fi putut să-i spun tatii, ca să-mi ierte sălbăticia? (Ajunsesem să cred că tot ce făcusem fusese o sălbăticie din partea mea.) Scăpasem fetiţa din braţe 1 Datoria mea era să păfcesc fetiţa, s-o ţin în braţe; şi eu o scăpasem jos! Cine ştie cu ce se alesese din căzătură, bietul copil! Iată, aşadar, o latură a chestiunii, pe care până acum. O trecusem cu vederea. Ce păţise Polly?. Ţineam minte că bufnise straşnic de pământeând o scăpasem din braţe şi începuse să ţipe, de ţi se rupea inima. Te pomeneşti că şi-o fi rupt ceva! Era limpede: de întors acasă, nici vorbă.

Atunci, unde să mă. duc? Se cam întunecase. Fanaragiul aprindea felinarele, şi act>lo, în târgul de porci, nu era de loc plăcut să-ţi petreci noaptea. Îmi făceam mereu socoteala ce mi s-ar putea întâmpla dacă m-aş întoarce acasă. Mă căzneam să-mi aduc aminte de cea mai grozavă bătaie pe care o îndurasem, cât de tare mă (juruse, cumpănind dacă aş fi în stare să îndur acum alta, de două ori mai cruntă, pentru că la altceva nu mă puteam aştepta. Eram gata să mă dau bătut, când cineva mă luă de braţ. Ridicând ochii, văzui un domn bine îmbrăcat, care-mi întindea doi bănuţi de un penny…

— Na! Ia, pui de bogdaproste! îmi zise el. Cumpără-ţi şi tu o bucată de pline.

Până să-mi vin în fire din uluială, domnul bine îmbrăcat se făcu nevăzut în întuneric…

— Să-l ia dracii cu banii lui cu tot! Dacă i s-a făcut milă de mine, de ce n-a spus: „Uite doi penny!” şi gata! Dar, la urma urmei, nu eram un pui de bogdaproste? *Ue* fapt, nu vorba asta mă umilise cel mai mult. Domnul ăsta,

însă –, îmi poruncise să-mi cumpăr pâine pe banii lui, ca şi cum eram un biet calic, care trăia din pomana oamenilor. Îmi ţiuiau urechile de vorbele lui, cum îmi ţiuiau când mi le lungea doamna Burke. M-am uitat de-a lungul străzii, în sus şi în jos, şi m-am simţit mai uşurat, încredinţându-mă că nu fusese nimeni martor la cele petrecute. Am încercat, aşadar, să-mi potolesc amărăciunea şi umilinţa, strigâjid sfidător în urma* domnului bun la inimă, care dispăruse în întuneric:

— Du-te naibii! Cui îi porunceşti tu? N-o să cumpăr nicio pâine! O să cumpăr ce vreau eu…

Zis şi făcut. Ca şi cum străinul mi-ar fi fost duşman de moarte şi deci trebuia să-i fac în ciudă, am luat-o în jos, către strada Barbican. Când treceam pe lângă ferestrele brutăriilor, întorceam capul cu înverşunare (deşi-mi chiorăiau maţele de foame), hotărât să-mi fac de cap în seara aceea. Pe strada Barbican se afla pe atunci o prăvălioară dărăpănată, unde se vindeau dulceţuri şi compoturi. Doi penny! O sumă bunicică! Puteam intra fără teamă să târgui. Una e să cumperi de o jumătate de penny şi altceva să cumperi de doi penny.

— Daţi-mi de doi penny dulceaţă de prune, vă rog – rostii eu tare şi, după această repetiţie generală, mă îndreptai hotărât spre uşa prăvăliei. Dar nu apucasem bine să pun piciorul în prag, că cineva mă plesni peste ureche, de văzui stele verzi.

— Cară-te de-aici! strigă la mine bătrâna care vindea şi care habar n-avea că eram pentru ea un muşteriu serios. De zece minute te pândesc, pungaşule! mai adăugă ea, trântindu-mi uşa în nas şi închizând-o cu ivărul.

Oricât de nenorocit m-am simţit atunci, azi nu mă mai îndoiesc că bătrâna aceea mi-a făcut un mare bine. Ce-mi trebuia mie dulceaţă de prune? Intrasem să cumpăr, împins de o neghioabă sete de răzbunare faţă de

binefăcătorul meu. Bătrâna mă alungase din prăvălie şi mă pălmuise tocmai la timp. Trebuie să mărturisesc, însă, că pe vremea aceea nu ajunsesem încă să cuget atât de înţelept. Ba chiar sunt silit să spun, cu toate că-mi plesneşte obrazul de ruşine, că m-am repezit în stradă să caut o piatră şi s-o avâri în geamul prăvăliei cu zaharicale. Dar, tocmai atunci mi-a năvălit în nări un miros atât de ispititor, că mi-am] uitat] dintr-odată mânia.

Mirosul venea de la un birt din apropiere, unde se vindeau mâncăruri pentru acasă. Dacă mi-aş fi risipit banii, târguind o biată porţie de dulceaţă de prune, ia gândiţi-vă ce s-ar fi întâmplat cu mine acum, când descoperisem birtul!

Fără să şovăi o clipă, am intrat în birt şi am cerut demâncare. Pe o foaie mare de varză mi s-a servit o bucată de ficat prăjit (mi-era tare ciudă că n-aveam la mine un vas sau o farfurie, în care să-mi toarne lingura de sos care se oferea pe deasupra). Am mai cumpărat de câte o jumătate de penny budincă umplută cu mazăre, şi cartofi fierţi. Dacă ar fi fost după mine, aş fi înfulecat pe loc tot ce cumpărasem, dar îmi era teamă. Auzisem vorbindu-se de oameni haini la inimă, care se năpusteau asupra copiilor şi le smulgeau mâncarea. De aceea mi-am învelit cumpărăturile în foaia de varză şi, ascunzându-le sub haină, am luat-o grăbit spre târgul de porci. Mi-am căutat un ungher mai ferit şi, aşezându-mă, am înghiţit cu lăcomie totul, până la ultima firimitură.

Dar, nu cumva să credeţi că m-am săturat. Nici gând! Aş fi mâncat de trei ori pe-atâta, dacă aş fi avut ce. Oricum însă, acum mă simţeam mult mai bine. Şi asta în toate privinţele: cina bună îmi muiase şi inima.

Ce-o fi făcând micuţa Polly? Mă gândeam la ea mai mult decât la tata, la casă sau la orice altceva. Şi nu e de mirare. Era adevărat că în timpul zilei era pentru mine ca

o ghiulea de picioare şi că-mi dădea mult de furcă noaptea. Totuşi, ce copil drăgălaş I De vorbit, nu putea să-mi vorbească, dar, de câte ori mă vedea plângând, plângea şi ea. Iar când doamna Burke îmi zdrobea oasele şi eram din cale-afară de amărât, biata Polly mă lua de după gât cu mânuţele ei şi mă săruta, lipindu-şi guriţa de obrazul meu. Era singura mea mângâiere şi mă tem că nici bietul copil n-avea alta decât pe mine.

Stăteam în ungherul ferit din târgul de porci, gândindu-mă la toate aceste lucruri triste şi la multe altele, până când n-am mai putut răbda. M-am hotărât să mă duc acasă şi să iscodesc ce mai e pe-acolo, fie ce-o fi. Sau, cel puţin, să dau o raită prin fundătura noastră şi să mă învârtesc pe acolo, până oi întâlni vreun cunoscut pe care să-l pot întreba. Întâmplarea a făcut ca la câţiva paşi de Fundătura Cratiţei să dau peste vechiul meu prieten Jerry Pape.

Vorba vine că am dat eu peste el; aş spune mai degrabă că el a dat peste mine. Trecea în goană strada şi, când m-a văzut, m-a strâns tare în braţe, bucuros peste măsură.

— Tu eşti, Jim? Ce mai faci, mă puştiule? Unde te duceai? strigă Pape, fără să mă slăbească din îmbrăţişare.

— Nu prea ştiu nici eu – răspunsei întinzându-i prietenului meu mâna. Mă gândeam să trec pe-acasă, să văd…

— Va să zică, n-ai dat pe-acasă? întrebă vesel Jerrv.

— Nu.

— N-ai mai fost de loc pe-acolo, de azi-dimineaţă, de când ţi-ai luat tălpăşiţa?

Am băgat de seamă, după tremurul glasului, că Jerry era tulburat.

— Nu – răspunsei eu. Am lipsit toată ziua. Ce fac ai mei, Jerry? Ai dat cu ochii, azi după-masă, de micuţa Polly?

Pape nu-mi răspunse.

— Dacă n-ai fost pe acasă, n-ar fi rău să treci chiar acum – zise el, apucându-mă de guler cu un zel mai mult decât prietenesc şi împingându-mă înainte. Ascultă ce-ţi apun: trebuie să te-ntorci neapărat acasă.

Purtarea lui Jerry m-a pus pe gânduri.

— De ce tot mă-mpingi, Jerry? Las că merg eu şi fără să mă-nghionteşti.

— Cine te-nghionteşte? Te-mping eu? La urma urmei, ce-mi pasă mie? Să ştii că altă dată, când ţi-oi mai face vreun hatâr, o să am grijă să te anunţ dinainte, piciule.

— Cum adică? Ce hatâr să-mi faci, Jerry?

— F Păi, curul Toţi din fundătură plâng după tine.

— Cine plânge?

Cum cine? Ta. ică-tu, maică-ta, Polly şi toţi. Ăilalţi, de la mic la mare. N-am mai putut răbda să-i văd smiorcăindu-se. Ia uite, îmi ziceam, cum plâng după el, de ţi se rupe inima şi, cu toate că au la cină budincă cu carne şi cartofi prăjiţi de toată frumuseţea, nici nu vor să ştie de mâncare până nu se-ntoarce. Şi, în timpul ăsta, el poate că se învârte prin apropiere şi nu îndrăzneşte să se întoarcă acasă, de frica bătăii. Jim mă cunoaşte – m-am gândit eu. N-am să suflu o vorbă nimănui. Mă duc să-l caut, să-i spun că totul e în regulă.

„Auzi, să plângă toată lumea după minei” mă frământam eu. „Şi budinca cu carne să se sleiască din pricina mea! a M-a cuprins o căinţă amarnică şi gândindu-mă la toţi ai mei, care plângeau după mine, mi s-au umplut ochii de lacrimi.

— E adevărat ce spui, măi Jerry? l-am întrebat eu, sculându-mă în picioare şi strângându-l de mână. Eşti sigur că nu te-nşeli? Pentru că, dacă te-ai înşela cumva, ar fi vai şi amar de pielea mea… Cred că ai văzut şi tu, măi Jerry, cum mă bate femeia asta şi cum îmi smulge părul.

— Să mă-nşel? Cum m-aş putea înşela? mă întrebă la rândul lui puşlamaua, ferindu-se să-mi răspundă.

— Eu ştiu? Cu plânsul şi cu celelalte.

— Ascultă-mă ce-ţi spun, măi I Plâng toţi după tine, de.

parcă ar fi luat casa foc...”

Şi tata plânge, Jerry?

— Mai e vorbă. – răspunse Jerry Pape apăsat. I-a-ntrecut pe toţi...”

— Dar surioara mea e sănătoasă? Cum e?

— Ca un trandafir. N-am văzut-o în viaţa mea mai sănătoasă. * w

— Nu i s-a-ntâmplat nimic azi-dimineaţă, când am scăpat-o pe scară?. Nu i-a curs sânge din nas, nu i-a ieşiţ vreun cucui?

— A, de asta ţi-e frică? zise Jerry, răsuflând uşurat. S-o ţie Dumn ezeu, mititica! Râdea de se prăpădea când au ridicat-o de jers. Şi când au dus-o la „doctor...

— Ce? Au dus-o la doctor? Vai! Dar de ce, Jerry? Parcă ziceai adineauri că n-a păţit nimic şi că murea de râs?

4 – Păi, nu-ţi spusei? Ţi-am pomenit eu ceva de doctor? Nu-mi aduc aminte – răspunse Jerry Pape, întorcând capul.

— Ce? Ai uitat? Nu mi-ai spus tu, chiar* acum, că au dus-o la doctor?

— La doctor? Da, au dus-o. Dar, ştii pentru ce? o întoarse

Jerry, ridicând din nou capul. Orice urmă de încurcătură dispăruse de pe faţa lui obraznică.

— De unde vrei să ştiu? Hai, Jerry, te rog, spune-mi odată I

— Nu ghiceşti? Doar ţi-am spus că murea de râs când au fidicat-o de jos.

— Ce-i cu asta?

— Mă, da tare eşti de cap 1 Mă rog, dacă ţii neapărat să afli, atunci uite: râdea aşa de tare, că le-a fost teamă să nu i se fi rupt ceva înăuntru. De-aia au dus-o la doctor.

Cu inima uşoară şi încrezându-mă pe deplin în spusele lui, am pornit-o grăbit spre Fundătura Cratiţei. Jerry se ţinea scai după mine, sporovăind vesel din cale-afară. Abia când am ajuns la o zvârlitură de băţ de fundătură, mi s-au deschis ochii. Atunci mi-am dat seama de purtarea lui ticăloasă şi vicleană.

Prin dreptul Fundăturii Trandafirilor, un băiat pe care-l cunoşteam, cam de o seamă cu Jerry Pape, s-a repezit la mine şi m-a cuprins strâns cu amândouă mâinile, aşa cum făcuse mai înainte Jerry.

— L-ai prins, Jerry? Facem juma-juma, înţelegi? strigă băiatul vesel.

— Pe dracul urlă Jerry, înşfăcându-mă şi el de braţ. De ce să facem juma-juma? Nu umblu eu după el de când s-a întors tat-su acasă? Cine Fa prins? Nu l-am prins eu?

— Ascultă ce-ţi spun: facem pe din două – strigă celălalt băiat, sporindu-şi strânsoarea, ca nu cumva să-i scap. Parcă ce, eu am statcu mâinile-n sân? De când l-ai înhăţat stau mereu cu ochii pe voi. Păi cum? Erai tu singur în stare să-l duci acasă? Hai, lasă. gura, Jerry Pape! Dă-l încoace!

— Nu vreau! Ai uitat ce-a zis Jim Ballisat? N-a zis el că cine-l prinde întâi şi-l aduce acasă capătă un şiling? ăluia care vine la de-a gata i-a făgăduit el ceva?

— Haide-haide, lasă vorba, atâta îţi spun! se răţoi celălalt băiat, mai voinic ca Jerry Pape. Apoi, smucindu-mi mina, să mi-o smulgă din umăr, se răsti la mine: Haide acasă! Cu tine n-aş prea avea chef să fac pe din două, drăguţule! Când o pune tat-tu laba pe tine, mare minune să mai scapi cu viaţă!

Puşlamaua de Jerry Pape, care abia aştepta răsplata faptei lui mârşave, se făcu alb de mânie când văzu că altul e gata să-i sufle şilingul. De felul lui era un fricos şi un laş, acum însă, împins de furia care clocotea în el, se năpusti pe neaşteptate asupra celuilalt şi-l izbi zdravăn cu pumnul în obraz.

— Na, satură-te! răcni Jerry. Dacă nu-ţi vârai tu nasul, l-aş fi cărat de mult acasă.

Un gând mi-a fulgerat prin minte: Să nu scap prilejul! Să spăl puţină.

Şi aproape tot atât de repede cum gândisem, am sărit într-o parte şi am luat-o la sănătoasa, lăsându-i pe cei doi nemernici, în noroiul drumului, cu buza umflată.

Capitolul XII

În care îmi dau silinţa

SĂ ÎNVĂŢ MESERIA „LĂTRAŢULUR, ŞI FAC NOI CUNOŞTINŢE

Am făcut cale-ntoarsă, gonind din răsputeri, şi în scurt timp am ajuns la Smithfield, îndreptându-mă spre ungherul unde-mi petrecusem mai toată ziua. Nu se luase nimeni după mine, şi piaţa era mai întunecată şi mai pustie decât o lăsasem cu o jumătate de oră înainte.

Aşadar, nici vorbă de-ntors acasă. Ce să fac? Unde să dorm? Iată întrebările care mi s-au ivit în minte, întrebări fireşti, pentru că până atunci mă culcasem în fiecare seară într-un pat – fie el moale sau tare. Să mă culc chiar acolo, în piaţă? Şi de ce nu? De mâncat, mâncasem destul de bine şi vremea nu se stricase încă; nopţile nu erau prea reci. Puteam deci să-mi caut un colţişor, unde să mă ghemuiesc în noaptea asta. N-o să mi se-ntâmple niciun rău. Dar, înainte de a mă culca, trebuia să chibzuiesc, să văd, a doua zi, în zori, de ce muncă anume să mă apuc.

Într-adevăr, ce era mai la-ndemână? Nu mai încăpea vorbă: „lătratul”. Mi-am făcut planul ca a doua zi, cum s-o

lumina, să mă duc într-una din pieţe: Govent Garden sau Billingsgate – în oricare din ele – să mă învârtesc printre vânzătorii cu cărucioare, să ochesc unul mai potrivit şi să-i spun că vreau să intru să-l slujesc. Şi dacă m-o întreba cât cer pe zi, am să-i spun că...

Mda... Foarte bine. Să zicem că am să-mi găsesc într-una din pieţe un stăpân potrivit. Să zicem chiar că l-am găsit şi m-am învoit cu el. Dar dacă n-o să fiu în stare să-l slujesc aşa cum trebuie? Dacă glasul meu n-o să fie destul de bun pentru „lătrat”? N-ar fi mai bine să încerc pe loc? Prea târziu nu e. Nouă, nouă şi ceva. Ia să mă duc eu colea, în tirgul de porci, şi să încerc dacă merge.

Hml Hml mi-am dres eu glasul.

— Micşunele! Micşunele frumuşele, micşunelelel

Suna destul de frumos, dar chiar şi pentru urechile mele era limpede că nu mergea cum trebuie. Cei care se pricepeau în meserie nu strigau aşa. Mai ales primul cuvânt trebuia altfel rostit: mai cântat, mai lung. Ia să mai încerc o datăl Am să-mi fac palmele pâlnie la gură, să se-audă cât mai departe.

— Micşu-ne-lel Micşunele frumuşee-le, micşunelelel

Ei, aşa da! Era mult mai bine. M-am tot sucit încoace şi-ncolo, prin ungherele întunecate din piaţă, şi vreme de un sfert de ceas am strigat ca cel mai înfocat vânzător de flori. M-am prefăcut chiar că stau de vorbă cu un cumpărător închipuit şi am început să mă tocmesc cu el pentru un şiling şi o jumătate de şiling, de parcă ar fi fost aievea.

Apoi, bucuros că-mi vândusem toate micşunelele, m-am gândit să-mi aleg pentru vânzare nişte fructe de sezon. Mi-am ales căpşunile. Plin de încredere după prima mea izbândă, m-am apucat cu multă tragere de inimă să vând căpşunile, dar curând am fost silit să-mi dau seama că, pe un începător în ale „lătratului41, negoţul cu căpşuni 11

punea în mare încurcătură. Eram nevoit să rostesc vorbe care nu prea aveau legătură între ele.

— Căpşuuuni 1 Patru penny cana, hei, oameni buuurii!

Totuşi, nu m-am lăsat. Cu multă răbdare, şi după nenumărate repetiţiiâm izbutit să strig aşa cum credeam circă trebuie să strige un adevărat vânzător de căpşuni. Eram gata să mă declar mulţumit când, deodată, aşa cum şedeam cocoţat pe gardul ocolului de porci, mi s-a părut că cineva îmi tot să târcoale. Mi-a sărit inima de spaimă. Dacă cumva Jerry Pape şi potrivnicul său, după ce s-au bătut ce s-au bătut, s-au împăcat şi au luat-o amândoi pe urmele mele? După o clipă n-am mai avut pic de îndoială că era întocmai cum gândisem. Dându-şi seama, pesemne, că i-am mirosit, unul din urmăritorii mei – căci erau doi – s-a repezit cu mâinile în părul meu şi a început să tragă de el sălbatic.

— Hei „oameni buuunil Hei, oameni buuuni! urla el, bătându-şi joc de felul cum strigasem cu puţin înainte, când îmi închipuisem că vând căpşuni. Şi, de câte ori striga „hei”, mă trăgea de păr. Măi coate-goale! De ce faci gălăgie în piaţă la ora asta, în loc să te culci? De ce? Ai?

În vreme ce vorbea, se prefăcea că e un vardist hapsân şi-şi învârtea pumnul prin aer, ca pe un baston de cauciuc.

Deşi mă trăgea de păr, de-mi săreau ochii din cap de durere, am fost aproape bucuros la început, când am văzut că urmăritorii mei nu erau nici Jerry Pape, nici tovarăşul său. Erau doi băieţi cam la fel cu ei, poate ceva mai înăltuţi, dar pe care nu-i mai văzusem niciodată.

— Hei, mă! Ce, eşti surd? răcnea la mine aşa-zisul poliţist, prefăcându-se că vrea să scoată din buzunar cătuşele, întinde-o de aici sau, dacă nu, am eu grijă să te pun la păstrare până mâine dimineaţă. Cel mai bun lucru

ar fi să te cari acasă, mă-nţelegi? Altfel, dacă te duc la post, să ştii că acolo putrezeşti. Nu-ţi mai dau drumul nici pentru o mie de şilingi!

— Cară-te tu acasă! i-am răspuns eu, smulgându-mă din strânsoare şi sărind de pe gardul pe care eram cocoţat. Cară-te acasă şi lasă-mă-n pace!

— Păi, noi acasă mergem – 1” zise celălalt băiat, care râdea aşa de tare de închipuitul poliţist, încât se ţinea de marginea ocolului ca să nu cadă. Am fost la panorama din Sho-Feditch1, şi acum ne ducem spre casă. *Pe* urmă, se adresă tovarăşului său: Haide, Mouldy, că altfel nu mai ajungem în seara asta la Westminsterl

Fusesem cu tata de câteva ori în piaţa Covent Garden şi ştiam că e în Westminster sau prin apropiere. Dar, de câte ori plecasem cu el într-acolo., făcusem drumul în cărucior. Nu mă dumiream care ar fi calea cea mai bună până în piaţă şi, auzindu: l pe băiatul acesta pomenind de Westminster ca de un loc care-i era bine cunoscut, m-am gândit că e un prilej nimerit să-i cer unele lămuriri.

— Staţi în cartierul Westminster, va să zică? În ce parte? l-am întrebat pe cel care vorbise adineauri şi care, după cât desluşeam prin şapca lui numai găuri, avea părul tot atât de roşu ca şi doamna Burke.

— În ce parte? Unde-i mai nobell Nu-i aşa, Ripston? răspunse băiatul căruia celălalt îi zisese Mouldy.

— E aproape de Covent Garden? l-am întrebat, grăbit.

— De teatrul Common Garden[3] – zise Mouldy, împingându-şi şapca pe ceafă şi răsucindu-şi zulufii la tâmple, ca tinerii din lumea bună. Mda! Cu caleaşca ajungem de acasă la teatru cât numeri pân’ la zece! Eu şi Ripston aveni loja noastră la teatrul ăsta. Nu-i aşa, măi?

— Ce rost are să tai la piroane? râse Ripston. Stăm

31 Shoreditch — cartier cu o populaţie foarte deasă, în partea de

aproape şi de Covent Garden, şi de piaţă, şi de teatru. Şi, dacă ţii morţiş să ştii, află că ne-am statornicit la Delphi[4]. Dar tu, tinere, unde stai cu casa?

Nu prea mă sinchiseam eu de locuinţă. O să-mi găsesc la urma urmei vreun adăpost aproape de piaţă, dacă nu chiar în piaţă, cel puţin tot atât de bun ca şi ăsta din Smithfield, fără să mai pun la socoteală că băieţii mi-ar fi arătat drumul până acolo şi că, deci, – aveam prilejul să fiu la faţa locului cum se crăpa de ziuă. Fără să mai stau pe gânduri, am sărit de pe gardul ocolului de porci şi-am venit lângă ei.

— Haideţi I le-am zis eu. Se face târziu.

— Şi, adicătelea, unde vrei să mergi? m-a întrebat Mouldy cam mirat.

— Unde mergeţi şi voi – am zis eu dintr-o suflare.

Mouldy şuieră printre dinţi şi privi cu uimire la Ripston.

— Mă rog – am adăugat eu – de vreme ce vreţi să ştiţi totul de-a fir-a-păr, aflaţi că nu stau nicăieri şi că deci nu mă pot întoarce acasă.

— Cum, adică, nu stai nicăieri? Păi, unde dormi?

— Uite colea – le-am răspuns eu, arătând cu mâna, jur-împrejur, ţarcurile şi ocolurile pentru vite.

— Astea-s prostii! zise Mouldy. Cum dracu’? Păi, orice individ are un culcuş al lui. Tu ce-ai făcut cu al tău?

— Ce-am făcut? După întrebarea asta, zvârlită pe neaşteptate drept în faţă, după felul cum se uitau la mine şi după ocheadele pe care şi le aruncau, am înţeles că băieţii îşi dăduseră seama în ce încurcătură mă aflam. Mouldy urmă şirul întrebărilor:

— Dacă zici că n-ai unde sta, atunci ce mănânci?

---

4 'Delphi — denumiră prescurtată pentru Adelphi-Terrace—grupă de clădiri cu arcade subterane, unde se adăposteau vagabonzii. Era siţuaiă pe stradă Ştrand, una din străzile cele mai animate din Londra. (n.r.)

— Şi ce faci duminica? întrebă Ripston la rândul lui.

Mă hotărâsem ca cel puţin deocamdată să nu le dezvălui noilor prieteni tot adevărul despre mine, şi iată-mă deodată încolţit, fără putinţă de scăpare. Dar, la urma urmei, unde era primejdia? După cât se părea, băieţii ăştia îşi câştigau singuri pâinea şi trăiau de capul lor, fără să le poarte cineva de grijă. Poate ar fi fost în folosul meu să le spun de-a dreptul cum stăteau lucrurile cu mine, sau măcar să le dau să-nţeleagă.

Poate că ei s-ar fi priceput să mă sfătuiască cum să găsesc mai lesne de lucru.

— Şi dacă vă spun tot ce-i cu mine, îmi făgăduiţi că nu mă daţi de gol? i-am întrebat.

Amândoi băieţii s-au jurat pe ce-aveau mai scump că mai degrabă ar muri, decât să se înjosească până într-atât.

— Atunci, ascultaţi aici! începui eu. Până azi am locuit acasă. Adică şi noaptea trecută am dormit acasă.

— Cum, cu babacu', cu maică-ta şi cu tot neamul? întrebă Ripston.

— Chiar aşa I

— Şi de ce-ai fugit? De ce nu mai vrei să te-ntorci?

— N-o să mai mă-ntorc niciodată – le-am răspuns eu, fără să m-ascund – mi-e groază să mai dau pe-acolo.

— Înţeleg – zise Mouldy, dând cu înţelepciune din cap. Ce-ai săltat de-acasă?

— Cum să salt?

— Adică, ce-ai şterpelit, ce dracu', nu-nţ, elegi? Te-au prins cu mâţa-n sac, sau ai izbutit s-o-ntinzi cu ce luaseşi?

— Ce vrei să spui? Cum, adică, să mă prindă cu mâţa-n sac?

— Ei, asta-i bună! zise Mouldy. De unde vrei să ştiu eu ce-ai furat? Doar nu eram de faţă, ce naiba?

— Dar n-am furat nimic. Mă stâlceau în bătăi şi de-aia am fugit.

Bineînţeles că nu le venea să creadă. Mouldy şi-a apucat nasul între degete, clipind de zor.

— Va să zică, numai pentru că te chelfăneau ţi-ai luat tălpăşiţa? Numai pentru atâta? mai întrebă Ripston.

— Numai pentru atâta! auzi vorbă! Să fi încasat tu scatoalcele pe care le-ncasam eu de obicei, n-ai mai zice „numai pentru atâta”!

— Dar mâncare şi alte chestii de-astea îţi dădeau, nu?

— Da, îmi dădeau.

— Şi aveai pat ca lumea, cu cearşaf, plapumă şi perne?

— Aveam – răspunsei eu.

— Auzi-l cum gângureşte? „Aveam!” rânji Ripston. Adicătelea, cum s-ar zice, aveai de toate: mâncărică, pătuc moale cu plapumă şi cearşaf, şi vrei să ne duci că ai fugit de-acasă numai pentru că te bumbăceau şi că de-aia nu mai vrei să te-ntorci? Zău, că mare mincinos mai eşti!

— Sau şi mai rău: prost de dai în gropi – adăugă Mouldy.

— Dacă nu vreţi să mă credeţi, treaba voastră. Aflaţi însă că tot ce v-am spus e adevărul adevărat – am îndrugat eu căci altceva ce le-aş fi putut spune?!

— Mă rog, se mai întâmplă şi d-alde astea! S-ar putea să nu ne vinzi gogoşi – zise Ripston. După mine, un băiat care fuge de-acasă când are ce mânca şi unde dormi, numai pentru că o încasează din când în când, ar trebui să umble cu maţele goale şi să n-aibă unde-şi pune capul, ca să vadă şi el ce-i aia.

— Mamă-mamă I Ce n-aş da să găsesc şi eu o asemenea, pomană! se amestecă în vorbă Mouldy. Aş plăti bucuros. preţul ăsta. – Nu-ţi mai face inimă rea, măi Mouldy – râse tovarăşul său. Ascultă-mă pe mine, trebuie că are el pe suflet şi altceva. Numai că ţine sicret, i-e frică să nu-l dăm de gol. Şi, ca să spun drept, nici eu n-aş face

altfel.

Ripston-era cu cel puţin doi ani mai mic decât Mouldy, dar, din felul lui de a vorbi şi a se purta, se vedea bine că trecuse prin multe.

Vorbind astfel întruna, am mers tot înainte, cât îngăduiau de repede scroabele din picioarele lui Mouldy. În drumul nostru am trecut pe lângă judecătoria Old Bailley şi închisoarea Newgate. Băieţii m-au întrebat dacă ştiam pe unde sunt aduşi oamenii ca să-i spânzure şi, pentru că eu habar n-aveam, s-au oprit o clipă locului să mă lămurească. Tra – versând strada Sudgate, am intrat deodată într-un vălmăşag de uliţe sucite, întortocheate şi murdare, cum nu mai văzusem niciodată. Am mers cât am putut de repede – eu ceva mai în urmă –eträbătând păienjenişul acela de străduţe sărăcăcioase, şi am ajuns, după scurt timp, într-o stradă largă ca un bulevard, luminată cu gaz aerian – strada Ştrand.

Capitolul XIII

DESPRE LOCUITORII GANGURILOR ÎNTUNECATE. SUNT MARTOR LA O POZNĂ DE, A LOR. CUM MI-AM AFLAT CULCUŞ PRIMA NOAPTE ÎNTR-UN CAMION

Cu toată ora târzie – aproape unsprezece – era încă zarvă şi multă vânzoleală pe strada asta. Abia ne puteam strecura prin mulţimea oamenilor ce se-nvârteau pe-acolo, fără primejdia de a fi călcaţi pe bătătură sau chiar răsturnaţi.

— Haide! vorbi Ripston peste umăr. Hai, ca acuşi ajungem!

Î) codată, însă, i-am pierduţ pe amândoi din vedere. Parcă intraseră în pământ, nu alta!

Ce se-ntâmplase cu ei? Să-i fi întrecut oare?. Nu pRea-mi venea să cred, pentru că tot drumul avusesem grijă să nu-i pierd din ochi. Altceva ce să fi fost la mijloc?

— M-am întors, m-am uitat în dreapta şi-n stânga, i-am strigat pe nume, dar niciun răspuns. Atunci am luat-o repede înainte, strigând din toate puterile: „Ripston, Ripston”. Iarăşi niciun răspuns. Prietenii mei parcă intraseră-n pământ!

Dar mai-nainte ca deznădejdea să pună stăpânire pe mine, mi-a ajuns la ureche un glas, pe care n-avusesem încă timp să-l uit:

— Unde eşti, Smiffield[5]?

După cum ştiţi, nu mă cheamă Smithfield. Aşa se numea oborul unde mă găsiseră cei doi prieteni ai mei şi, de vreme ce nu-mi ştiau numele adevărat, se vede că mă porecliseră astfel. Glasul care mă striga era al lui Mouldy, fără îndoială.

— Aici sunt! Dar tu unde eşti? am întrebat eu la rândul meu.

— Uite, icil Nu mă vezi?

Îi auzeam, dar de văzut nu-l vedeam. Glasul mi se părea că vine dintr-unul din gangurile care despărţeau prăvăliile în faţa cărora mă aflam. Dar, din care anume, nu puteam să desluşesc, în ruptul capului!

Deodată, din bezna unui gang ţâşni un băiat care se repezi la mine şi mă luă de mină.

— Mouldy, tu eşti? l-am întrebat.

— Dar cine vrei să fie? răspunse el răstit, împingându-mă înainte. Dacă ţi-e în gând să vii, atunci mişcă-te o dat & I

După o, clipă am înţeles că Mouldy nu mă trăsese într-o locuinţă adevărată. Mă târâse după el într-un gang îngust, pavat cu bolovani şi cu tavanul scund, întocmai ca Fundătura Cratiţei. Simţeam năvălindu-mi în faţă un aer umed şi rece. Dar de văzut, nu vedeam la un pas. Era un întuneric de-ţi dădeai cu degetele-n ochi.

5 Pronunţarea greşită pentru Smithfield. (n. r.J

— Ăsta-i loc… adică aicea staţi, Mouldy? l-am. Întrebat eu.

— Prin apropiere – răspunse el. Mai e puţin. Ce ai? Te-ai speriat?

— Nu, dar e grozav de întuneric.

— Mă rog, pentru indivizii care halesc în fiecare zi şi pe deasupra au dormitorul luminat cu lumінări de ceară, aşa o fi. Noi ăştialalţi ne mulţumim cu mai puţin. Hai, vino, dacă ai de gând să vii, sau, dacă nu, dă-mi drumul, că n-am timp de pierdut!

3? îl strângeam într-adevăr de mână, cât puteam de tare. Nu ştiam ce să fac, şi Mouldy simţise, se vede, că-mi tremură mâna.

— Ce ai, măi băiete? Doar nu te mănâncă nimeni – zise el cu bilndeţe în glas. Dacă ne grăbim, o să dăm noi peste un camion sau vreo căruţă cu ceva paie, unde să ne cuibărim la noapte. N-ar fi rău, zău aşa! E cam rece afară!

Luându-mi inima în dinţi, mi-am potrivit pasul după al lui Mouldy. Coboram mereu şi, pe măsură ce înaintam, ne venea în faţă un aer tot mai rece şi mai stătut. Curând l-am ajuns din urmă pe Ripston, care începu să ne ocărască, furios că întârziasem atâta şi că din pricina asta o să găsim toate căruţele şi toate camioanele ocupate.

Călcam acum pe un pământ moale, mocirlos şi duhoarea umedă se înteţea.

— Unde mergem? am întrebat. Unde duce drumul ăsta?

— Dacă o ţinem aşa, ajungem în Tamisa – răspunse prietenul meu râzând.

— În Tamisa?

— De ce-l bagi în sperieţi – se amestecă Mouldy în vorbă. Da, Smiffield, e drept că dacă am ţine-o tot înainte, am ajunge la râu. Noi însă o să cotim îndată.

Peste puţin am ieşit din gang şi am început să

coborâm nişte trepte. Când am sfârşit de coborât, Mouldy a spus:

— Iată-ne ajunşi! Rip, apucă-l tu de mâna cealaltă, ca să nu se-mpiedice de ceva, să-şi rupă vreun picior.

— Vezi să-ţi ridici picioarele cât mai sus, Smithfield – zise Ripston. Dacă ai să dai de ceva moale şi cald, să nu crezi că e vreun manşon de cucoană sau vreo căciuliţă de blană. Şi să nu care cumva să-l ridici de jos, că te muşcă.

— Cine mă muşcă? am întrebat eu nedumerit. În sinea mea muream de ciudă că nu rămăsesem peste noapte la oborul de porci.

— Cum cine? Şobolanii – răspunse Ripston răutăcios, bucurându-se de spaima mea. Să fii tu sănătoşi Ai să vezi pe-aici, unii mai dihai ca pisicile. Nu-i aşa, Mouldy?

— Nu te uita la el, Smiffield – zise prietenul său. E şobolani berechet pe-aici, într-adevăr. Numai că, dacă apucă să vadă oameni, se feresc din calea lor.

— Ba încă cum se mai feresc, mamă Doamne! E chiar politicoşi, se ridică în două picioare şi-ţi fac plecăciuni şi temenele când treci pe lângă ei. Nici nu-i de mirare – zise Ripston batjocoritor. Dar cum rămâne cu femeia aia bătrână, pe care au mâncat-o pe jumătate astă-noapte? Ce zici, Mouldy? N-au prea fost politicoşi cu baba, nu-i aşa?

— Tacă-ţi fleanca 1 Vino-ncoace şi vezi-ţi de treabă 1 Sau poate vrei să te-nvăţ eu cum trebuie să te porţi? răspunse Mouldy ameninţător. Şi domnişorul Ripston, înţelegând ce-l aşteaptă, nu mai crâcni o vorbă.

Ne aflam într-un loc îngrozitor. Era cu neputinţă să ghiceşti cam cât era de mare; de la licărirea lumânărilor de seu, care pâlpâiau ici şi colo, se zărea pe pereţii de cărămidă stratul gros de mucegai.

Toată lumina venea de la căpeţelele astea de luminări, înfipte în zidul mucegăit, în jurul cărora se desluşeau oameni îngrămădiţi unu-ntr-altul.

Cam la vreo douăzeci de paşi de gaura pe unde intrasem ardea un căpăţel de feştilă, înfipt ca într-un sfeşnic în lama ruptă a unui briceag cu tirbuşon, vârât între cărămizile înverzite de umezeală. Feştila se înălţa ca la vreun metru de la pământ şi în dreptul ei şedea, pe un coş pescăresc paradit, un moşneag jegos şi numai zdrenţe, care dregea o gheată. Pentru treaba asta avea drept scule o furculiţă ştirbă şi o bucată de sfoară. Purta ochelari sau, mai bine-zis, un fel de monoclu, căci n-avea decât o lentilă. Vă puteţi închipui mutra lui cu gura strânsă pungă şi capul strâmbat într-o parte, chinuindu-se să tragă cât mai mult folos de pe urma bieţilor ochelari betegi. Mâna-i tremura aşa de tare, încât, chiar atunci când dibuia gaura prin care trebuia să treacă firul, se scurgea mai mult de un minut, până izbutea să facă o împunsătură. Lumina gălbuie a lumânării cădea peste roata şi coşul unei căruţe care se afla la câţiva paşi mai departe. Restul era acoperit de beznă, dar, cum se putea ghici după râsetele şi zarva care răzbăteau de dincolo de perdeaua de-ntuneric, nişte haimanale îşi făceau de joacă, aruncând cu noroi în luminarea bătrânului.

— Nu-i ăsta moş Snoavă? întrebă Ripston, oprindu-se să vadă ce se-ntâmplă.

— Ba el el Damblagiul! răspunse Mouldy. Să-i fie de bine! Aşa-i trebuie! Ha, ha! Ai văzut, Smiffield? Nu-i aşa că-i grozav jocul ăsta? (Mouldy se prăpădea de râs, pen. tru că un bulgăre de noroi îl pocnise pe moşneag drept în frunte.)

— De ce să-i fie de bine? Ce le-a făcut? am întrebat eu nedumerit.

— Cum ce le-a făcut? Asta-i bună! Păi nu-i el cel mai mare zgripţiiroi? răspunse Mouldy, plin de scârbă. Se zice că toţi banii – sute şi mii de bani de aur – îi ţine ascunşi sub un bolovan, nu ştiu unde, prin gangurile astea. Dar-ar

Domnul să-i găsim noii He, be, ce zici, Rip?

Zgripţuroiul izbutise cu chiu, cu vai să treacă sfoara prin gaură, când alt bulgăre de noroi, bine ţintit, îi smulse gheata din mină, zvârlind-o cât colo. Moşul se aşeză în patru labe, bâjbâind prin întuneric după gheată. Din căruţa unde se aflau adăpostiţi băieţii, izbucni un hohot de râs care răsună până departe, sub bolţile gangului. Ripston râse iar, din toată inima.

— Hai, fiţi băieţi buni! Lăsaţi-mă să-mi termin treaba! se rugă bătrânul, după ce-şi găsi gheata. Daţi-mi pace să-mpung de cinci-şase ori şi vă las vouă luminarea, să faceţi ce vreţi: să jucaţi rişca sau cărţi.

— Bine, moşule, dar până una-alta cântă-ne un cântec şi-o să tăcem ca peştii! strigă unul din căruţă.

— Fie! Ce să vă cânt?

— Păi, cântă-ne „Năsucul cârn” 1

— Bă „Mere coapte”!

— Cântă-ne „Tippity Witchit”!

Totuşi, majoritatea era pentru „Mere copate”. Bătrânul începu să cânte cu glasul lui subţire, dogit şi tremurat, căutând totodată să folosească din plin acest prilej şi să isprăvească de cârpit gheata.

Cântă prima strofă şi începu refrenul: „Hei, tot tiddy iddy”. Băieţii îi ţineau isonul. Dar când se aştepta măi puţin, un bulgăre de noroi îl plesni peste sticla ochelarilor, în vreme de altul, şuierând prin aer, nimeri drept în lumânarea prinsă-ii Zid şâo zvârli la pământ. În căruţă, veselia ajunsese la culme.

— Haide 1 strigă Mouldy – n-are rost să căscăm gura pe aici! Camionul nostru e tocmai în capătul ălăla lt.

Oricine şi-ar fi dat seama că cei doi prieteni cunoşteau bii\e locurile. Înaintau fără cea mai mică şovăială, în vreme ce eu alunecam la fiecare. pas pe pardoseala plină de noroi, mă împiedicam-mereu de oiştea

căruţelor, ori de lanţurile şi şleaurile cailor. Cele câteva lumânări răspândeau o lumină atât de slabă, încât nu puteam desluşi nimic în întuneric. Pe lângă ăsta, mucurile lumânărilor, în afară de cel la care-şi dregea ghetele; Zgripţuroiul” (am aflat mai târziu că nenorocitul fusese pe vremuri mânuitor de păpuşi la bilei), nici n-aveau cum să împartă lumina lor săracă, fiind înconjurate de grupuri de băieţandri şi oameni în toată firea, unii aşezaţi de-a dreptul pe pământul mocirlos, alţii pe câte un pumn de paie, jucând cărţi sau rişcă, la o jumătate penriy. miza.

Nu după mult timp ne-am. oprit.

— Stai aşa, Smiffield, uite ici camionul nostru I zise Mquldy. Peşte o clipă l-am auzit – rea de văzut nu-l puteam vedea – sărind pe butucul roţii.

— Ei, ce se-audei întrebă Ripston.

— E în regulă – răspunse Mouldy., dinăuntru.

— Attmci, haide sus! îmi zise Ripston. Pune piciorul ici, pe roată, – şi ţine-te de mine, să t’e-ajut.

Zis şi făcut. M-a „ajutat” îmbrâncindu-mă atât datare; că m-am rostogolit pe-fundul căruţei, ghemuindu-mă acolo că un arici.

Aici dormim?

— Aici. Fii binevenit în cuibul nostru! răspunse Mouldy ca p gazdă primitoare…

— Dar patul unde-i? l-am întrebat eu.

— Ce ariume? se miră Mouldy.

— Patul. Trebuie, să aveţi, şi un pat „nu?

— A, da, desigur. O minunăţie de pat, moale, dete-ngropi în el, cu saltea de puf, perne; cearşafuri, mă rog, tot ce vrei. Trebuie să ffe pe undeva pe-aici! Şi Mondly se învârtiprin căruţă, răscolind cu piciorul. Unde-d fi patul ăla, măi Rip? Să fie al dracului, că nu dau de el de Iog!

Ripston izbucni în râs la gluma prietenului său, dar

nu-i răspunse nimic.

— A, da! Acum mi-aduc aminte, Smiffieldl zise Mouldy, prefăcându-se îndurerat. Ni l-au furat deunăzi portăreii, cu tot restul mobilei 1 Mai lasă-te de prostii şi nu ne da nouă peste nas! Ce, fără pat ţi se-apleacă?! Patul nostru uite-l! zise el, izbind cu călcâiul în scândură. Şi dacă nu ţi-o fi destul de moale, bagă-te dedesubt, că acolo-i noroiul până la gleznă.

— Nu te lua după el! zise Ripston, mai bun la mimă, curmându-şi râsul. Nu e chiar atât de moale cum ar trebui, că nu prea e paie. Ei, dar se-ntâmplă uneori să găsim paie în camionul ăsta, că ai putea să umpli, mă rog, nu zic un sac, dar pe-aproape. Atunci e grozăvie curată. Ia închipuie-ţi că vii aici într-o seară friguroasă, gândindu-te că iar o să fie vai de capul tău, că iar o să-ţi zdreleşti carnea şi-o să te-mpungă scândurile în coaste! Te urci în camion blestemându-ţi soarta şi, când colo, ce găseşti? Paie berechet, şi pe deasupra uscate! Te repezi numaidecât, le strângi maldăr şi te-nfunzi în ele. Oh!

Numai gândindu-se la plăcerea asta, Ripston trase aerul în piept cu nesaţ, ca şi cum ar fi sorbit dintr-o ciorbă gustoasă şi fierbinte.

— Da când te dezbraci nu ţi-e frig? l-am întrebat.

— Nu ştiu – răspunse scurt Ripston. N-am încercat niciodată!

— N-ai încercat niciodată? Păi, tu nu te dezbraci când te culci?

— Ultima dată când m-am dezbrăcat, dar ştii, aşa cum m-a făcut mama – zise Ripston – a fost... A, da! în august, anul trecut, dacă mi-aduc bine aminte. În tot cazul era pe vremea când se coceau prunele. Mouldy, mai ţii minte când ne-am bălăcit ultima oară în râul Serpentina din Hyde-Park?

— Dacă mai stăm la palavre, să ştii că mâine n-o să

ne putem scula devreme – căscă Mouldy. Trebuie să fie aproape două şpe. Să ne culcăm, dacă e vorba de dormit.

— Gata! răspunse Ripston. Dar stai o clipă: cine-o să fie pernă?

Nu pricepeam deloc ce anume voia să zică Ripston, aşa că nici n-am luat în seamă întrebarea lui.

— Gând nu sunt paie, nu prea vrea nimeni să stea pernă – zise Ripston.

— Smiffield, nu vrei să fii tu pernă? întrebă Mouldy.

Mă simţeam atât de nenorocit, că nu-mi mai păsa de nimic, ceea ce le-am şi spus de altfel.

— Mă rog, noi nu te silim – zise Mouldy. Acuma că suntem trei, ne-am putea aranja mai bine. Însă nimeni nu te sileşte să stai pernă, dacă nu vrei, înţelegi?

— Asta, după cum ţi-e cheful – zise Ripston. Unora nu le pasă de frig când dorm, numai să stea pe moale. Alţii, tocmai pe dos, ar dormi cum nu se poate mai bine într-un cuptor de cărămizi. Smiffield, ţie cum ţi-ar place mai mult?

— Mie-mi place să-mi fie şi cald şi moale – răspunsei eu printre lacrimi.

— Ei, nu zău, şi poate amândouă deodată? mă luă Mouldy în batjocură. Să fii sănătos şi să ai parte de culcuşul pe care ţi-l doreşti 1 Deocamdată, dacă n-ai nimic contra şi vrei să stai pernă, aşază-te jos! Dacă nu vrei, zi odată, şi-o să se aşeze altul. Dar bagă la cap că n-avem nevoie aici de smiorcăielile tale! Eu atât îţi spun, miorlăitule! Proşti am fost că te-am luat cu noi! Ne-am făcut-o singuri!

M-am grăbit să-i explic lui Mouldy că plângeam pentru că nu mă puteam opri, şi că nu m-am gândit o singură clipă să-l jignesc. I-am mai spus că eram gata să fac orice mi-ar cere, şi că mă fac imediat pernă, dacă mi-arată cum să mă aşez.

9

— De arătat, n-am ce să-ţi arăt – vorbi Mouldy mai îmblânzit. Pernă e cel care stă întins jos în căruţă, ca să-şi pună ăilalţi capul pe el. Lor le e moale sub cap, iar lui îi ţine de cald.

— Haide, să nu mai lungim vorba! strigă Ripston. M-aşez eu pernă. Hai, culcaţi-văl

— Smiffield, acuşica fă ca mine – strigă Mouldy, întinzându-se pe fundul camionului.

Să fac ca el! Dar oum? Mouldy se întinse cât era de lung, rezemându-şi capul de pieptul şi. burta lui Ripston, aşa incât nu-mi mai rămâneau drept pernă decât picioarele. Să-i fi spus, mi-aş fi răcit gura degeaba. Aşa că m-am ghemuit şi eu lângă el, cum am putut mai bine.

După o tăcere de câteva minute, Mouldy întrebă iar!

— Rip, ai de gând să adormi imediat?

— Te cred. Chiar şi aţipisem. Ţie nu ţi-e somn, Mouldy?

— Nu ştiu cum se face că întotdeauna îmi piere somnul după ce văd luptele alea. Auzi, dom’le, minunăţiei să te pomeneşti tam-nisam cu trei ţipi pe corabie şi tu, mă băiatule, să n-ai decât cămaşa pe tine şi două iatagane la brâu!

— Da, dom Me, la panorama asta din Shoreditch vezi nişte reprezentaţii date dracului – răspunse Ripston somnoros. Ei, noapte bună!

— Noapte bună.

Am rămas multă vreme treaz, cu obrazul ud de lacrimi lipit de pulpa lui Ripston, gândindu-mă la viaţa mea de până atunci, la pasul pripit şi necugetat pe care-l făcusem şi la cele ce m-aşteptau în viitor. N-aş fi ajuns aici, dacă mi-aş fi luat inima-n dinţi, hotărându-mă să-ndur iar bătaia doamnei Burke, cum o mai îndurasem de zeci şi zeci de ori. Poate m-ar fi snopit mai rău ca altă dată. Dar n-ar fi fost oare mai bine să mă fi întors acasă, măcar atunci când

mă-nhăţase Jerry Pape? N-ar fi fost mai bine să fi dat iar piept cu tata şi cu nenorocita lui de curea? Poate până la ora asta târzie din noapte s-ar fi isprăvit totul, şi acum aş fi stat la căldurică, în pătucul meu din odaia din fund, corcolind-o pe micuţa Polly.

Biata mea surioară I Mi se rupea inima când mă gândeam la ea şi totuşi nu puteam face altfel. Îmi aminteam mereu drăgălăşeniile ei, atunci când o îmbrăcam în toiul nopţii, prefăcându-mă că o scot la plimbare, cum se strângea la pieptul meu şi cum mă săruta, când doamna Burke intra să-i aducă încă o bucată de pâine cu unt şi mă lovea pe nedrept, învinuindu-mă că i-aş fi mâncat eu porţia, şi mă podidea plânsul; cred că udasem leoarcă pantalonul lui Ripston I

Unde era Polly acum, Domnul s-o aibă în pazăl Ce făcea oare? Dormea dusă, în odaia din faţă, sau zăcea, aşteptându-mă să mă-ntorc, în patul meu din camera din fund?

Era oare. sănătoasă, aşa cum îmi spusese Jerry Pape? Dar cum puteam să mă-ncred în cuvintele lui? Se dovedise a fi un ticălos fără pic de suflet. Poate nu era de loc sănătoasă cum spusese Jerry. Poate zăcea bolnavă. Nu cumva, căzând pe scări, îşi rupsese o mână sau un picior? Poate acum zăcea nemişcată cu mina sau piciorul legat. În lopăţele de lemn. Pe poarta spitalului din piaţă, unde-mi petrecusem toată după-amiaza, văzusemint rând şi ieşind numai oameni betegi.

Dar dacă Polly murise? Da, numai aşa se lămurea mânia şi în acelaşi timp mărinimia tatii. Nu le făgăduise el băieţilor un şiling întreg, dacă mă prind? îmi aduceam aminte ce încurcat era Jerry Pape când l-am întrebat cum se simte surioara mea. Te pomeneşti că Polly murise într-adevăr şi Jerry ştia asta. Poate îşi zdrobise capul de piatră, când o scăpasem din braţe, şi acum zăcea singură în odaie,

înţepenită şi fără viaţă, ca cintezoiul lui Joe Jenkins.

Aşa m-am chinuit, în bezna gangului, până când a adormit şi Mouldy. Sforăia şi el tot atât de tihnit ca şi Rip & ton. Am auzit nişte tropăituri şi dintr-odată certurile, înjurăturile şi ocările jucătorilor de cărţi şi de rişcă încetară ca prin farmec. Cât ai bate din palme, se căţăraseră cu toţii în camioane şi-n căruţe strigând înăbuşit:

— Stinge lamba, mă! Vine curcanii!

Avusesem timp să aflu că poliţiştii erau porecliţi curcani şi, la gândul că doamna Burke trimisese poate vardiştii pe urmele mele, m-a cuprins o teamă atât de cumplită încât toată duioşia de mai-nainte m-a părăsit dintr-odată. Mă gândeam acum numai la pielea mea, dornic să mă ştiu la adăpost de primejdia care mă pândea. Ce prost fusesem că nu mă făcusem „pernă”! Acum, prietenii mei m-ar fi ascuns ou trupurile lor! Trop-trop-trop – spre camionul nostru, veneau glonţ vreo trei curcani. Veneau întins spre noi! Mâinile şi picioarele începură să-mi tremure, şi în loc de lacrimi, îmi simţeam faţa scăldată de-o sudoare rece. Unul din curcani se săltă pe lanţul din spatele camionului şi se uită înăuntru, luminând cu felinarul. Mi s-a părut că dintr-odată camionul a luat foc! Am oftat uşurat când poliţistul a coborât fără să zică nimic. Apoi, poliţiştii au plecat vorbind de ale lor şi în curând tropăitul cizmelor s-a pierdut în întuneric. Zarva de mai-nainte s-a potolit şi ea. Nu se mai auzea decât sforăitul celor adormiţi şi chiţăitul şobolanilor. Pe urmă, încet-încet, n-am mai auzit nimic.

Capitolul XIV

ÎN CARE LEG TOVĂRĂŞIE CU DOMNIŞORII RIPSTON ŞI MOULDY ŞI PRIMESC SĂ FAC CE FAC Ei

Dormeam încă adânc când „perna” de sub mine s-a tras deoparte şi capul mi-a căzut, greu, pe podeaua

camionului. A fost o bufnitură straşnică.

Vreo câteva clipe am rămas ca buimac. Mi se părea că nu trecuseră nici cinci minute de când poliţistul ne luminase cu felinarul lui. Pe lângă asta, eram înţepenit de frig şi obosit, de parcă nu-ncfusesem ochii toată noaptea. Dar ce-aş fi putut face? M-am ghemuit iar într-un colţişor, punându-mi mâinile sub cap, drept pernă.

— Hei, Smiffieldl strigă Ripston, care nici vorbă că-nţepenise şi el stând pernă, şi-avea tot dreptul să fie supărat. Haide, scoală I Doar nu ţi-oi fi pus în gând să zaci întins aici toată ziua!

— Păi nici nu s-a crăpat de ziuă – mormăii eu. Nu vezi că-i întuneric beznă?

— Mai bine scoală şi beleşte bine ochii. Ehei De când a răsărit soarele! Scoală şi priveştel

Vorbindu-mi astfel, Ripston se cocoţase pe peretele camionului, lângă Mouldy. Cu puţină osteneală m-am suit şi eu alături de el.

— Unde vezi soarele?

— Cum unde? Uite-l colol Iese din albia râului! Ia uitel

De jur-împrejurul nostru era o întunecime înfricoşătoare, dar, privind într-acolo unde-mi arăta Ripston, am putut desluşi ceva ca un fel de minge argintie strălucitoare. Dacă te uitai cu luare-aminte, vedeai însă că e doar o gaură rotundă, prin care soarele îşi revărsa puzderia de raze. Se mai zărea, prin borta aceea, apa tremurătoare a Tamisei, scânteind ca o vâlvătaie aprinsă, un petic de cer albastru şi un şlep încărcat cu fân, care plutea alene în josul apei.

— Hai s-o luăm din loc! spusei eu, încălecând marginea camionului.

— Unde vrei să te duci? întrebă Mouldy.

— Acolo, la soare. E mai bine cred decât în bezna

asta.

— Aşa o fi, dacă zici matale – răspunse morocănos Mouldy. Mă rog! dacă-ţi face plăcere, n-ai decât s-o iei din loc!

— Dar voi nu mergeţi? Nici tu, nici Ripston?

— Noi avem altă treabă – zise de data asta Ripston. Ne ducem în alt loc.

— Adică unde?

— Cum unde? În piaţa Common Garden, ca de obicei. Ce să căutăm pe malul râului?

— Poate că tu ştii vreo meserie care se cere pe-acolo – adăugă Mouldy. Ia spune, Smiffield, nu cumva aduni de prin gunoaie oase şi alte chestii d-astea?

Da' de unde – le-am răspuns eu. Habar n-am de aşa ceva.

— Atunci, spune odată ce-nvârteşti?

— Deocamdată nimic. Vreau să am şi eu cu ce trăi. Atâta tot. Mă gândeam să m-apuc de „lătrat". Nu-i chiar o meserie de lepădat, nu-i aşa?

Mouldy se uită la Ripston şi amândoi izbucniră în râs.

— Ai mai încercat vreodată?

— A, nu! Un prieten de-al tatii m-a făcut să mă gândesc la asta. Până acum n-am „lătrat" niciodată, dar tare aş vrea s-o fac!

— Şi de unde ştii că eşti în stare să „latri"? întrebă Ripslon.

— Păi, am făcut probă.

— Ascultă, măi Smiffield! Mare mincinos mai eşti. Uiţi de la mână pân' la gură. Ce dracul N-ai spus adineauri că n-ai mai „lătrat", niciodată?

— Adevărat! De „lătrat" n-am „lătrat", dar am făcut singur probă. Aseară, în oborul de vite, când voi aţi dat buzna peste mine, tocmai asta făceam.

— Să ştii că aşa e – se amestecă în vorbă Mouldy. Nu

ţi-aduci aminte, Rip? Măi Smiffield, ai un glas destul de curăţel pentru treaba asta. Cred că o să meargă!

M-am bucurat auzindu-l vorbind astfel.

— Atunci, Mouldy, crezi că o să fac ceva parale?

— Cum adică, să faci parale?

— Adică o să-mi găsesc stăpân? O să-mi pot câştiga plinea?

— Stăpân o să-ţi găseşti tu, nici vorbă. Dar de câştigat piinea... Motildy nu-şi isprăvi vorba şi dădu din mână, făcându-mă să-nţeleg că, în privinţa asta, se cam îndoieşte.

— Unora le-o fi plăcând meseria asta, înţelegi – adăugă el. Eu, unul, nu mă dau în vânt după ea. Şi nici Ripston nu prea se omoară.

— Va să zică aţi încercat şi voi? întrebai eu dezamăgit.

— Ba bine că nu! Am încercat de toate, nu-i aşa, Ripston? Da, de lătrat am lătrat şi noi. Şi-au mai încercat sorţii în meseria asta şi alţi băieţi. Ăştia o să-ţi spună, ca şi noi, că a doua oară nu s-ar mai băga, să-i tai! Zău, na! Dacă ar fi după mine, mai degrabă m-aş băga la un doctor. Ce zici, Rip?

— Ar fi mişto – răspunse Ripston. Păi ce, lătratu ăsta-i viaţă?! Te scoli cu noaptea-n cap, nici nu mijeşte bine de ziuă, şi dă-i drumu', băiete, opinteşte-te-n cărucior până la piaţă, în vreme ce stăpân-tu merge ca un boier pe trotuar. Pe urmă, până când cumpără dumnealui marfa, fii cu ochii-n patru, să nu umfle careva căruciorul. După asta înhamă-te la el până acasă şi, dacă dă Dumnezeu să ai de vânzare verdeţuri, apucă-te de le spală şi le aşază, ca să-i ia ochii clientului. Dar stai, că n-ai terminat: acum abia te speteşti de-a binelea, împingând căruciorul pe străzi toată ziulica şi răcnind din fundul bojocilor.

— Şi asta e floare la ureche! zise Mouldy. Dacă se-

ntâmplă să-ţi pice într-o zi numai zarzavaturi mărunte, mai uşor de cărat cu coşul – cum ar fi arpagicul de pus la murat ori ridichii de lună – spre seară te mină iar stăpânul să le vinzi şi iar începi să strigi şi să alergi pe uliţe, până când se sting toate luminile pe la case, în afară de alea de la mansardă, şi e prea târziu ca să mai faci vreo treabă. Şi la urmă cu ce te alegi? Cu niscaiva haleală şi gata. Ce părere ai, Ripston, nu zic bine?

— Ba chiar aşa! Numai că în chestia cu haleala n-ai nimerit-o! Se mai întâmplă să rămâi şi cu burta goală.

Spusele lor m-au lămurit pe deplin. De la bun început îmi pusesem în gând să m-apuc de lătrat. Tocmai această hotărâre şi închipuirea că nu era prea greu să-mi duc gândul la îndeplinire, dacă aveam un glas plăcut, mă-mpinsese în primul rând să fug de-acasă; mai ales că, după proba pe care-o făcusem în ocolul de vite de la Smithfield, glasul.

ftaeu se dovedise într-adevăr fruâhos. Iar când Mouldy şi prietenul său mi-au dat să înţeleg că locuiau în preajma pieţei Covent Garden, m-am grăbit să plec cu ei. Şi iată, aflam acuip că băieţii încercaseră meseria lătratului, părăsind-o scârbiţi amândoi. Găsiseră oare altceva mai bun de făcut? Ce anume?

— Atunci, voi din ce trăiţi? i-am întrebat.

— Din toate şi din nimic! răspunse Mouldy în doi peri.

Ne dăduserăm jos din camion şi o luasem spre gangul prin care intrasem aici noaptea trecută.

— Ce-i aia din toate şi din nimic?

— Adică din ce pică – răspunse Ripston. Căscăm ochii pe ici, pe colo, şi cum dăm de ceva, gata, ne-am şi înfipt!

— De asta n-am mai auzit! O fi ceva nou?

— Ba, dacă nu te superi, e vechi de când lumea – răspunse Mouldy râzând. Dacă strâmbi din nas, te-ai ars,

mă-nţelegi? Te agăţi, băiatule, de ce-ţi pică, altfel mănânci răbdări prăjite. De ales, n-ai ce alege. Şi dacă ai baftă, s-a făcut!

— Ei, dar frumuseţea e că niciodată nu ştii cum se întoarce roata – se amestecă în vorbă şi Ripston. Şi tocmai d-asta nu-ţi pierzi corajul. Câteodată crezi că ţi-a pierit norocul şi că s-a zis cu tine. Şi când colo, de după colţul străzii îţi răsare în cale mai chipeş ca oricând. Să vezi, de pildă, ieri după-masă. Toată ziua nu ciupisem măcar o leţcaie. Nu pusesem în gură pic de cafea, mâncasem numai răbdări prăjite şi dimineaţa, şi la prânz, plus nişte morcovi putrezi culeşi de prin gunoaie. Mouldy îşi pierduse orice nădejde – asta e boala lui, de altfel. Şi dintr-odată îl aud că-mi spune: „Ascultă, Rip, ce rost are să ne tot învârtim pe-aici şi să dârdâim de frig? Hai mai bine la Delphi, că-i mai cald ca aici”. Dar eu îi zic: „Stai, măi băiete! mai ai puţină răbdare. Hai să mai ocolim de trei ori piaţa şi, dacă n-o ieşi nimic, ne luăm tălpăşiţa”. Şi ce să vezi dumneatale? Nici nu isprăvisem de zis, că odată strigă unul la noi: „Hei!” Un boier, mă-nţelegi, un boier în toată puterea cuvântului... Striga să-i aducem o trăsură. Mouldy a dat o goană, i-a adus trăsura la scară şi ăla l-a mânjit cu şase penny! Birjarul i-a dat şi el un penny. Care va să zică, în total şapte. Ei, ai văzut! cum s-a-ntors roata? Dacă n-am fi avut puţină răbdare, ne blestemam viaţa în gangurile astea, îngheţaţi şi flămânzi, aşteptând trei-patru ceasuri până să ne vină camionul. Pe când aşa, făcusem rost de cinci penny pentru haleală şi de încă doi pentru panoramă. De aia, când ne-ai văzut, ţi-am spus că venim de la panoramă. Ne ducem des la panoramă, nu-i aşa, Mouldy?

— Mâine seară mergem la un spectacol de *benefis*, dacă facem rost de ceva pitaci – răspunse Mouldy.

— Cică piesa de mâine îţi ia piuitul şi mai multe nu! adăugă Ripston. „Căpitanul vampir sau piratul deşertului”.

Se vede şi după titlu că trebuie să fie o chestie serioasă. Nu?

— Smiffield, tu ai văzut vreo piesă? mă întrebă Ripston.

— Am văzut la bâlci – i-am răspuns.

— Fleacuri! Şi ce-ai văzut? Pesemne vreo caraivană dintr-aia, trasă de-o gloabă. Ehei, atunci să ştii că habar n-ai ce-i aia o piesă adevărată, măi Smiffield! zise Ripston râzând dispreţuitor. Noi ne ducem la un teatru-n toată regula, mă-nţelegi, cu scenă de-adevăratelea, şi pe scena asta se bat oamenii cu săbii adevărate. Actorii sunt îmbrăcaţi în nişte ţoale mişto – numai în catifea, aur, diamante, smarande, şi alte chestii de-astea. Măi Smiffield, dacă zici că n-ai fost niciodată, zău că n-ar strica să te duci şi tu.

Vorbind aşa, ajunserăm pe strada Ştrand, din cale-afară de liniştită, căci abia bătea ora cinci la ceasul din turnul bisericii. Mouldy ne făcu semn să ne oprim.

— Stai oleacă! mi se adresă el. Văd că am luat-o din loc, dar nu ştim încă ce-ai de gând? Vrei să cobori pe malul Tamisei, sau vrei să vii cu noi la Common Garden?

— Aş merge cu voi, dacă mă luaţi.

— Uite ce vrea să ştie Mouldy – se băgă în discuţie Ripston. E o chestie la mijloc: vrei să lucrezi pe cont propriu, sau ai de gând să intri în tovărăşie cu noi?

În asemenea împrejurări, întrebarea asta era binevenită.

— Mă gândesc să intru în tovărăşie cu voi – le-am răspuns eu. Şi e frumos din partea voastră că vreţi să mă luaţi.

— Da ştii, tovarăşi adevăraţi – şopti Ripston.

— Cu noi lucrezi, cu noi mănânci, cu noi dormi.

— Înţeleg.

— Cu noi împărţi tot ce găseşti, tot ce-ţi cade în mână

şi tot ce capeţi – mai zise Ripston tot în şoaptă, dar mai încruntat. Nu iei nimic fără ştirea noastră şi nu cheltuieşti pe ascuns nici măcar un sfanţ.

— Nu! Niciodată! Pe onoarea mea!

— Şi dacă te agaţă vreun vătaf, să-ţi primeşti porţia, dar să nu-ţi vinzi niciodată tovarăşii, chiar dacă turnându-i ai scăpa tu. Ce zici, primeşti să faci aşa?

— Primesc – am răspuns eu, cu toate că la drept vorbind nu pricepusem tot ce-mi ceruse Mouldy.

— Aşadar n-o să ne-nşeli, n-o să-ţi fie niciodată frică şi n-o să şovăi niciodată?

— Niciodată!

— Atunci, adă palma încoace! zise Mouldy. Bate laba şi cu Ripston! Aşa, de azi încolo suntem tovarăşi. Şi acum, hai, vino să vedem ce-avem de făcut!

Capitolul XV

ÎN CARE SE DĂ LA IVEALĂ CE FEL DE NEGOŢ ÎNVÂRTIM.

ŞI UNDE SE VA VEDEA CĂ AJUNG ŞI EU HOŢ, MOMIT DE O BUCATĂ DE PLĂCINTĂ FIERBINTE

Odată intrat în horă, nu mai aveam ce face: trebuia să joc. Din spusele lui Mouldy şi Ripston se putea vedea că nu duceau o viaţă prea grea; sau cel puţin, în privinţa mâncării, nu o duceau mai rău decât mine; numai că eu mă săturasem până-n gât de traiul meu de pân-atunci. Hoinăreau după pofta inimii, pe unde se nimerea. Nu-i ciomăgea nimeni, băgau în buzunar tot ce câştigau şi cheltuiau după plac. Pe deasupra se mai duceau şi la teatru. Luate una peste alta, s-ar fi părut că am avut mare noroc să dau peste băieţii ăştia isteţi. Şi nici eu nu mă puteam plânge de noroc, de vreme ce mă primiseră cu braţele deschise şi ne înţelegeam de minune. Cu ce nu mă puteam însă împăca de loc era locuinţa, deşi trebuie spus că, deocamdată, o încercasem fără paie pe jos.

Gândurile astea m-au tot frământat până am ajuns la Covent Garden. N-am intrat în hala acoperită, ci ne-am tot sucit în jurul ei, prin piaţa mare, unde se încărcau căruţe şi cărucioare. Trecuse atâta vreme de când ne vânturam aşa, încât începusem să mă-ntreb când o să ne apucăm de o treabă ca lumea. Eram gata să deschid gura, când, deodată, Ripston o zbughi de lângă noi, îndreptându-se glonţ spre un om care stătea în faţa unei grămezi de lăptuci şi tocmai ridicase un deget în aer.

— Unde s-a dus Ripston? am întrebat eu.

— Să lucreze. Nu l-ai văzut pe tipul ăla cu degetul în aer? Asta înseamnă că tipul are nevoie de un băiat. Dacă ar fi ridicat două degete, însemna că are nevoie de un om în toată firea. Ripston o să ne facă rost de bani pentru cafea. Şi dacă, în timp ce el îşi vede de treabă, mai găsim şi noi de făcut ceva, iese şi haleala. Cafeaua e apă chioară, nu-ţi ţine de foame nici pân’ la prânz. Vezi de cască ochii bine, măi Smiffield!

M-am silit să fac precum îmi spusese. Dar n-a mai ridicat nimeni degetul; sau cel puţin n-am băgat eu de seamă. Nici Mouldy n-a avut mai mult noroc. Peste vreun sfert de ceas am luat-o încet spre una din cafenelele de pe strada Bow. N-a trecut mult şi hop! şi Ripston.

— Ei, Rip, cum stai? întrebă Mouldy.

— Trei penny jumătate. Tu ai făcut ceva?

Mouldy dădu amărât din umeri.

— Nici Smiffield?

— Nici.

— Atunci să mergem. Ce ziceţi? Luăm cafeaua acum sau aşteptăm până mai strângem doi-trei gologani şi pentru ceva mâncare?

— Eu zic să mergem chiar acum – vorbi Mouldy. Îmi vine leşin de foame. Tu ce părere ai, Smiffield?

Eu n-am avut nimic de adăugat, aşa că ne-am dus

tustrei la cafenea, şi Ripston a cerut trei ceşti de cafea tare. Era grozavă: dulce şi fierbinte, deşi nu chiar aşa de tare cum o cerusem noi. După ce-am băut-o, simţindu-ne mai învioraţi, am pornit-o iar după lucru.

Dar în ziua aia norocul nostru era spart în fund. Am tot căutat noi ceasuri întregi. Dar de nicăieri nu s-a ivit nimic. Mi-ar fi crăpat obrazul de ruşine, dacă Mouldy ar fi avut mai multă baftă ca mine. Nici Ripston ri-a mai pus mina pe alţi gologani. A rămas cu ăi trei bănuţi şi jumătate, care-i picaseră dimineaţa. Îmi părea tare rău că dădusem greş, dar veselia tovarăşilor mei îmi alină tristeţea. Ei săreau plini de voie bună de colo-colo, glumind şi hârjonindu-se printre tarabele din piaţă, de parcă după hoinăreala asta îi aşteptau codri întregi de pâine unsă cu unt.

Pe la vreo zece am părăsit piaţa, îndreptându-ne pe nişte străduţe lăturalnice spre Drury-Lane.

— Ei, Smiffield – zise Mouldy – cum te simţi în tovărăşia noastră? Ce zici, ai să te ţii de ea?

— O să mă ţin, dacă o să avem ceva mai mult noroc – le răspunsei eu. N-am prea făcut mare scofală azi-dimineaţă!

— Putea să iasă şi mai prost – zise Ripston. Azi ne-am apucat de lucru prea târziu.

— Te cred – zise Mouldy. Mie însă mi-a mers binişor, şi ţie, Smiffield, ar fi putut să-ţi meargă mai bine.

Cum era şi firesc, am luat vorbele lui Mouldy drept o glumă, aşa că i-am întors-o înapoi:

— A, da I Mi-a mers grozav azi; tot atât de grozav ca şi ţie, Mouldy.

Tovarăşii mei izbucniră în râs şi-şi făcură cu ochiul. Voioşi ca nişte greieruşi, am ţopăit aşapână am ajuns pe Drury-Lane. La intrarea unei fundături mohorâte, numită stradela Wilde, ne-am oprit. Mouldy se uită de-a lungul

străduţei, să se încredinţeze că nu ne vedea nimeni. Pe urmă-mi şopti:

— Haide, Smiffield, scoate!

— Ce să scot? m-a întrebat uimit. Pe faţa lui şi a lui Ripston nu era însă nici urmă de zâmbet. De data asta era limpede că nu le ardea de glumă.

— Scobeşte-te şi dă-ncoace! zise şi Ripston, înghiontindu-mă nerăbdător. Dar nu tot o dată! Pe rând. Hai, dă-i drumul! Uite, mă aşez în faţa ta.

Nu înţelegeam nici de frică ce voiau să spună prietenii mei. Şi mai ales nu înţelegeam de ce tot arătau cu degetul spre buzunarele jachetei şi ale pantalonilor. Mouldy începu deodată să-mi pipăie coastele şi şoldurile. Dar, judecând după mânia care i se întipărise pe faţă şi după scârba din privirile lui când se-ntoarse spre Ripston, nu părea de loc mulţumit de rezultat.

— Hal Ha! Ha! râse el răutăcios. Ia uite, ce mai tovarăş! Halal! Ei, să ştii că ne-a pus Dumnezeu mâna-n cap!

— Ce-i cu el? întrebă Ripston.

— Ce-i cu el, ce-i cu el? îl maimuţări Mouldy. E tufă! N-a cules măcar o coacăză. Tufă de Veneţia! Asta el

Timp de câteva clipe, tovarăşii mei rămaseră tăcuţi, aruncându-mi priviri pline de nemulţumire.

— Şi, zi, ne eşti tovarăş, ai? Tovarăş la cataramă – zise Ripston. Află că eşti un tip tare!

— Păi, sigur că vă sunt tovarăş – le-am răspuns eu. Toată vremea am fost cu ochii-n patru. Ce sunt eu de vină că n-am găsit nimic de cărat?

— Nu, zău! rânji Mouldy dispreţuitor, în vreme ce Ripston râdea mânzeşte.

— Ţine-ţi firea, Mouldy – zise el. Smiffield e un ageamiu, asta e! Smiffield, ia uită-te-ncoace! Zicând acestea, scoase din buzunarul hainei nu mai puţin de şapte

mere de toată frumuseţea. Pe urmă m-a poftit să mă uit ce are în buzunarele pantalonilor. Unul era plin cu migdale, iar celălalt plin cu nuci.

— Ce ţi-a venit să cumperi nuci şi migdale? l-am întrebat uluit.

— Le-am cumpărat ca să le vând, nu-nţelegi? răspunse Ripston, stăpânindu-şi râsul care i se citea în ochi. Fac negustorie, stimabile!

— Dar când le-ai cumpărat, că nu te-am văzut?

— Nici individul care le vindea nu m-a văzut. Tocmai servea un muşteriu în clipa aia şi mi-am zis că nu face să-l tulbur. Aşa că m-am servit singur, n-am mai aşteptat să mi le pună în pungă. Ei, acum ai priceput?

— Vax I Ţi-ai şi găsit omul! Ori gâdili o piatră de moară, ca s-o faci să râdă, ori te-apuci să-i explici ăstuia, tot aia-i – zise Mouldy batjocoritor. Ascultă, puştiule, vezi tu merele şi nucile alea din buzunarele lui Ripston? Le vezi? Ei, află că le-a săltat! Le-a manglit sau le-a furgăsit – mă rog, cum vrei s-o iei. Acum ai băgat la devlă, ori încă nu? Ia gineşte ici! (Avea la haină un buzunar mare, pe dinăuntru, de jur-împrejurul căptuşelii.) Vezi astea? Le-am şparlit cu mâna mea, mă băiatule, şi-mi pare rău că n-am putut agonisi mai mult! Acuma, hai în sus, pe fundătura asta, să desfacem marfa şi să punem laba pe ceva bani pentru haleală.

N-aş vrea să credeţi că eram un băiat gingaş din cale-afară sau mofturos. Şi cu toate astea vă mărturisesc că Mouldy m-a băgat în răcori spunându-mi aşa, de la obraz, cu mojicie şi brutalitate, că era hoţ.

— Doamne, Doamne! Ce mai domnişorică! strigă Mouldy, batjocoritor. Nu cumva ăi fi crezut că ai de-a face cu nişte d-ăia de la şcoala duminicală, care nu ies nici morţi din slova catehismelor şi-a cazaniilor? Dacă asta ţi-a fost în gând, te-ai înşelat amarnic, amice.

Ripston adăugă cu o dulceaţă prefăcută în glas:

— Ţie ţi-o fi dând mâna să ai purtări alese, că, de te poţi întoarce când pofteşti în pătucul pe care nu ştiu de ce l-ai părăsit. În tot cazul, un lucru să-ţi fie limpede, măi Smiffield: nu te sileşte nimeni să te înfrupţi şi tu din plăcinta pe care ne ducem, uite chiar acuşica, s-o cumpărăm… Eşti o bomboană de băieţel şi nu te ţine nimeni legat. Poţi să-ţi iei valea oricând doreşti.

Isprăvind ce-aveau de spus, băieţii s-au răsucit pe călcâie şi au luat-o pe uliţă-n sus, lăsându-mă în mijlocul drumului.

Iată-mă deci slobod s-o şterg. Gustasem din viaţa de hoinar; fără să ştiu mă înhăitasem cu nişte pungaşi; mâncasem, băusem şi dormisem cu ei. Dar steaua norocului fiindu-mi binevoitoare, izbutisem să-mi dau seama cu cine am de-a face cât nu era încă prea târziu, cât mai eram încă băiat cinstit. Se ivise un prilej nimerit să scap de ei. Da, de asta îmi dam prea bine seama. Şi dacă i-ar trece cuiva prin gând să-mi aducă învinuirea că am apucat pe calea păcatului cu ochii deschişi, n-aş avea ce probe s-aduc în apărarea mea. Mărturisesc, plin de umilinţă, că cel mai firesc lucru pe care trebuia să-l fac ar fi fost să-mi iau inima-n dinţi şi să mă-întorc acasă. Dar vă rog să nu uitaţi, doamnelor şi domnilor, starea jalnică în care mă aflam şi săcântăriţi cum se cuvine. Vă încredinţez că nici cel mai aspru judecător al faptelor mele de-atunci n-ar dori să mă vadă în starea nenorocită în care mă aflam. Gândul că cei doi băieţi erau adevăraţi pungaşi mă îngrozea însă. Şi gândul ăsta trăgea greu la cântar. Da, dar din nefericire mai era ceva la mijloc, care nu cântărea de loc mai puţin: foamea, foamea chinuitoare.

Tremuram de frig şi-mi chiorăiau maţele, în vreme ce Ripston îmi spusese răspicat că se duce să cumpere plăcintă şi că, dacă nu ţineam s-o împart cu ei, n-aveam

decât să-mi iau tălpăşiţa. Se-nţelege de la sine, din spusele lui, că numai eu singur puteam hotărî ce-mi rămânea de făcut. Peste puţină vreme i-am zărit pe cei doi băieţi venind înapoi.

Au trecut pe lângă mine glumind şi râzând, luând-o spre Long Acre, unde ştiam că se află o plăcintărie. Mouldy a intrat înăuntru, iar Ripston a rămas afară, privind pe fereastră. Apoi Mouldy a ieşit cu o foaie de varză, pe care se afla o porţie de plăcintă din care ieşeau aburi, dar o porţie atât de zdravănă, că la vederea ei mi s-a tăiat răsuflarea. Aerul pe care-l trăgeam în piept parcă era o lamă de cuţit; tremuram din toate încheieturile, simţind cum creşte mereu golul din pântec.

Am trecut strada şi am pornit după ei. Nu eram mult în urma lor, aşa că l-am putut vedea pe Ripston luând o bucată de plăcintă, ducând-o la gură şi muşcând din ea cu nesaţ. Mamă, ştiu că-nghiţeal Apoi a mai luat una, şi încă una, şi mereu aşa. (Judecând după numărul şi mărimea înghiţiturilor, vă daţi seama ce de bani cheltuiseră.) Foamea care mă chinuia cumplit îmi tot da ghes să m-apropii de ei.

În cele din urmă ajunsesem atât de aproape, încât îi auzeam cum mestecă. Ripston trăgea aerul în plămâni cu gura deschisă, sufla apoi peste plăcinta fierbinte şi întorcea din când în când capul, ca să-i pot citi în ochi satisfacţia.

Avuseseră, cu totul, cinci bucăţoaie de plăcintă pe foaia de varză, şi acum trecuse fiecare la a doua bucată. Dacă era vorba să mă-nvoiesc cu ei, atunci nu mai aveam nicio clipă de pierdut.

— Parcă aş zice că m-am săturat – zise Ripston. E săţioasă al dracului I

— E, hai, hai, nu te-ndopa, să nu-ţi vie rău I zise Mouldy. Dacă nu mai poţi, las c-o halesc-eu.

N-am mai putut răbda şi, smucindu-l de mină, am strigat:

— Mouldy, dă-mi şi mie o bucată 1

Mouldy sări ca ars, cu toate că nu-l smucisem cine ştie ce, şi se întoarse speriat spre mine. Dar se potoli repede.

— Ah, tu eşti, Smiffield? Pe unde-ai umblat? Oi fi fost pe-acasă, să miroşi ce mai e pe-acolo, şi te-or fi gonit iar, ai?

— Sau s-a fi dus la ăia din piaţă, să ne toarne 1 Nu-i aşa, Smiffield?

— Ba n-am fost nicăieri. M-am ţinut după voi – le-am răspuns eu amărât.

— Foarte frumos din partea ta. Află însă că n-avem poftă să se ţină nimeni după noi, mai ales turnătorii – zise Mouldy.

— Dar nu sunt turnător, Mouldy – răspunsei eu. Fii bun şi dă-mi şi mie o bucăţică 1 Dacă ai şti cum mă scurmă prin burtă, n-ai mai sta atât la tocmeală.

— Nici nu mă gândesc – zise ticălosul cu neîndurare, şi, ca să mă chinuiască mai mult, îşi umplu gura cu ce mai rămăsese din cea de-a doua bucată de plăcintă. Adu-ţi aminte ce scrie în Sfânta Scriptură: „Nu fura şi nu te atinge de lucru furat”. Mi-e ruşine mie, Smiffield, că poţi să mă rogi să fac o asemenea ticăloşie! Dacă ţi-aş da o bucăţică, ţi s-ar opri în git şi ai muri înecat 1

— Doar ne-am învoit să-mpărţim frăţeşte tot ce-avem – mă rugai eu, căznindu-mă să-i trezesc conştiinţa, de vreme ce cu mărinimia nu făcusem nimic.

— Da, şi mă ţin de învoială. Nu-mi calc cuvântul nici acum – răspunse Mouldy. Dar vezi că mătăluţă te-ndeşi numai la halitul plăcintei, pe când la şparleală dai bir cu; fugiţii. Aşa fiind, nu prea crecrsă capeţi mare lucru. Ce zici.

Rip?

— Ştiu eu? l Poate n-o fi priceput joculeţul! răspunse Ripston care, cum s-a putut vedea din cele povestite, era mai bun la inimă ca celălalt. Dacă îi spuneam de la început cum stă chestia, poate se purta altfel. Nu-i aşa, Smiffield? vorbind astfel, Ripston mi-a întins ce mai rămăsese din bucata de plăcintă din care muşcase. M-am grăbit s-o înghit, ca să-i pot răspunde. Ce îmbucătură straşnică. Gustoasă, – caldă, săţioasă! Pe foia de varză din palma lui Moudly se mai odihnea încă o bucată aburindă. Din asta aş fi muşcat cel puţin de zece ori!

— Ei, Smiffield, zi: te-ai fi purtat altfel?

Repetând întrebarea, Mouldy duse la gură ultima bucată de plăcintă, dar se opri când Ripston îl împinse cu cotul, şi, rămase cu gura căscată.

O s-o înfulece şi p-asta sau mi-o lasă mie? Era limpede că, în privinţa asta, răspunsul meu avea să fie hotărâtor.

Mlncasem seara trecută o biată cină de doi gologani şi sorbisem dimineaţa o ceaşcă de cafea. În afară de asta, nu mai pusesem toată ziua nimic în gură.

— Ai dreptate, Ripston – am răspuns eu cu hotărâre în glas. Dacă aş fi înţeles cum trebuie, m-aş fi purtat altfel.

— Bun. Dar acuma că te-ai lămurit, o să te porţi cum se cuvine? Asta-i întrebarea.

— Da – am răspuns.

— De când? întrebă Mouldy.

— Chiar de azi, dacă se iveşte prilejul.

— E-n regulă – zise Ripston. Mouldy, dă-i bucata de plăcintă, că moare de foame.

— Ei, lasă, lasă, nu fi aşa grăbit – răspunse Mouldy. De mâncat, n-o mănânc. Am s-o păstrez aici (şi-o virl în buzunarul încăpător al hainei). Trebuie s-o câştige ca să i-o dăm. Să ne arate că făgăduiala lui de-adineauri nu e vorbă

goală. Hai să mergem.

— Unde să mergem? întrebă Ripston.

— Haideţi să ne-ntoarcem la Common Garden.

Zis şi făcut. Mergema alături de Mouldy, lângă buzunarul unde vârâse bucata de plăcintă. Ştiam ce mă aşteaptă şi sunt silit să vă mărturisesc că nu-mi trecea de loc prin gând să mă dau în lături. Când am ajuns la intrarea pieţei, ne-am oprit, şi Mouldy şi-a rotit ochii în jur.

— Vino-ncoace, Smiffieldl zise el după scurt timp. M-am apropiat plin de-ndrăzneală.

— Vezi taraba de acolo, prima dintre stâlpii ăia? A individului cu şorţ albastru, care şi-a înşirat coşurile cu nuci pe-un singur rând?

— Da, o văd.

— Primul coş din capul ălălalt e plin cu migdale. Şterge-o! Noi te-aşteptăm aici.

Mouldy n-a mai adăugat nimic. Dar era lesne de-nţeles ce voia să spună. Trebuia să fac ce-oi face şi să şterpelesc migdale din coş. Şi dacă nu izbuteam, mă ştergeam pe bot de bucata de plăcintă pe care Mouldy o păstra în buzunar. Cum să fac să pun mâna pe ea? Mouldy îmi dase să-nţeleg că trebuie să trec la fapte fără şovăială. Aşadar, cu inima bătând să-mi spargă pieptul, m-am îndreptat spre taraba cu nuci.

Jumătate din tarabă era plină cu grămezi de conopidă şi păstârnac. Apropiindu-mă, îmi făceam socoteala că cel mai nimerit ar fi s-o iau pe după grămezile de conopidă şi, strecu* rându-mă prin spatele lor, s-ajung la coşul cu migdale. Între grămezile de conopidă şi coşurile cu nuci era o potecuţă strâmtă, pe unde nu circula decât zarzavagiul. Înfruntând primejdia, m-am dus de-a dreptul spre tarabă, ca un cumpărător obişnuit, şi ghemuindu-mă după grămada de conopidă, mi-am înălţat binişor capul. Zarzavagiul stătea cu spatele la mine, tocmindu-se cu un

muşteriu. Coşul era plin vârf şi nu se uita nimeni într-acolo. Am vârât mina odată, încă o dată, şi încă o dată, umplându-mi buzunarele. Apoi m-am furişat pe potecuţa aceea îngustă şi-am zbughit-o spre Mouldy şi Ripston, care pândeau ascunşi după un stâlp.

— Haide, Smiffield! strigă Mouldy, când eram la doi paşi de ei. Îmi vorbea cu totul altfel decât înainte. Vinoncoace, şmechere! Nu-mi trebuie mai mult ca să-mi dau seamacetip eşti. Şi noi care te credeam un ageamiu! Mamă, ce fraierii Na, ia plăcinta! Păcat că nu e dublă!

Drept să spun, nu puneam prea mare preţ pe ce făptuisem. Dar Mouldy prea făcea caz de isteţimea mea. După felul cum vorbea, şi mai ales după purtarea lui, se vedea că nu-şi râde de mine. Înfulecam din plăcintă, ţinând pasul alături de el, şi Mouldy nu-şi mai lua ochii de la mine, dând mereu din cap, ca şi cum îi lipseau cuvintele să-şi arate toată admiraţia pe care i-o stârnisem.

Capitolul XVI

ÎN CARE MOULDY APARE ÎN CHIP DE JUDECĂTOR Şi.

ÎNCERCÂND SĂ MĂ MÂNGÂIE.

ÎMI ARATĂ CARE E DEOSEBIREA DINTRE „A FURA 4 Şi „A LUA44

Toate bune cât încă nu se întunecase şi burta plină cu plăcintă mă făcea să văd totul în roz (pe migdalele furate căpătasem doi gologani de la un om din Coal Yard). Dar, când s-a lăsat noaptea şi m-am întins iarăşi în bezna camionului, înainte de a mă cuprinde somnul, remuşcările faţă de purtarea mea ticăloasă. din timpul zilei au înecul să-mi dea târcole.

Ajunsesem hoţ! Degeaba aş fi încercat să ascund sau să îndulcesc cumplitul adevăr – asta eram: un hoţi Furasem cu bună ştiinţă o jumătate oca de migdale, fugisem cu ele în buzunar, le vândusem şi cheltuisem toţi

banii I

De data asta era pernă Mouldy şi, pare-se, ca o cinste deosebită pentru îndemânarea mea, mi-a dat voie „să-mi aleg locul”, aşa că-mi culcasem capul pe pieptul lui Mouldy, în vreme ce Ripston şi-l rezemase de picioarele lui.

Dar, în ciuda acestui mare hatâr, nu puteam adormi. Sângele îmi zvlenea în tâmple şi auzeam parcă mereu cuvântul acela înfiorător: „Hoţi Hoţi Hoţi” îmi răsuna în inimă, în tâmple, îl simţeam ciocănind în mâini, în picioare. Zadarnic mă căzneam să-nchid ochii. M-am trezit şoptind fără să vreau:

— Hoţ! Hoţi

Credeam că Mouldy dormea dus, dar nici el n-adormise.

— Cine-i hoţ? întrebă el.

— Eu, Mouldy – i-am răspuns.

— Aş, tu nu eşti nicidecum hoţi zise Mouldy clătinând din cap, ca şi cum în această privinţă ştia el ce ştia. Ce-ai făcut tu azi nu se chemă hoţie. Nici nu seamănă, nici nu răsare.

— Vezi bine că nu – vorbi şi Ripston, cu aceeaşi hotărâre.

— Bine, dar atunci ce e asta?

— Nu ştiu exact cum îi zice. Ştiu numai că ce-ai făcut tu nu e hoţie adevărată.

Eu dădem neîncrezător din cap, şi Mouldy a bimţit mişcarea.

— Dacă nu crezi, cercetează legea! zise el. S-a scris vreodată în ziare despre un caz ca al tău?

— Hoţie înseamnă să iei bunul altuia, sau cel puţin aşa am auzit spunându-se – răspunsei eu.

— Cunosc eu toate farafastâcurile astea – zise Mouldy săltându-se p-o rină, ca să poată lămuri mai bine chestiunea atât de-ncurcată. Ăi de zic aşa sunt nişte idioţi,

pentru că ei n-au încercat niciodată. Şi atunci, te-ntreb, de unde vrei să ştie? Ascultă-mă pe mine, Smiffield. Altfel stau lucrurile. Să zicem că un tip intră într-un magazin din piaţa Common

Garden, se serveşte singur cu banii din tejghea, şi-l prinde; aia da, e furti Sau altul îşi bagă laba în buzunarul unei cucoane sau al unui boier, care vine să cumpere flori sau alte fleacuri de-astea. Să zicem că-l prinde cu mâna-n buzunar; şi aia e hoţie. Dar dacă un golan, un golan jerpelit şi lefter, care s-a dat peste cap, dar n-a fost în stare să câştige cinstit un ban, e prins şparlind niscaiva mere sau nuci, vânzătorul îi arde o labă, îi arde un picior în spate şi strigă vătaful Ăsta-i mai arde câteva beţe şi pe urmă îl lasă-n plata Domnului. Ehei, păi dacă vătafului i-ar veni chef să-l ducă pe unul dintr-ăştia în faţa judecătorului, şi-ar aprinde la sigur paie-n cap. Judecătorul l-ar lua la trei-păzeşte, învinovăţindu-l că-i răpeşte vremea şi poate chiar l-ar da în brânci afară.

— Deci, când îi iei unuia nuci sau alte lucruri dintr-astea, nu e furt. Atunci, mă rog, spune tu, cum se cheamă? l-am întrebat eu pe Mouldy.

— Ei, se cheamă cum ai mai auzit că-i zicem: furgăsit, manglit, şparlit.

— Sau, dacă vrei, zi că faci la stânga, că salţi, că ai cumpărat cu cinci degete şi-o-nvârtitură – adăugă Ripston – dar, Maică Precistă, ce-are a face că-i spune aşa sau altfel?

— Dacă l-am întreba pe un curcan, el cum i-ar zice? am mers eu mai departe cu întrebările.

— Ei, ştii că-mi placi? Dar cine stăsă-i întrebe pe mincinoşii ăia de sticleţi? strigă Ripston.

— Să fii tu sănătos! Aşteaptă s-ajungi la vârsta mea şi n-o să te mai sperii de cuvinte – zise Mouldy. Când eram ţânc şi locuiam cu bătrâna, ciuleam uneori urechea la ce

citea babacul în gazetă. Ei bine, nici nu poţi să-ţi închipui câtă caznă le trebuie chiar şi şmecherilor ălora de avocaţi, ca să le spună lucrurilor pe nume. Dacă nu-l prinde pe tip chiar atunci, când dăsă-nhaţe ceva, nici ăştia nu-ndrăznesc să-i zică hoţ. O iau pe ocolite, mai cu binişorul, vorbind de „însuşire", sau „dilepădare". Dacă şuteşti o pâine de pe tejgheaua brutarului, asta înseamnă la ei cel mult „însuşire". Aici nu poate fi vorba de „dilepădare". Să fiu al dracului, măi Smiffield! Dacă ţie ţi se pare că atunci când ştergi o mână de nuci de pe tarabă e hoţie, apăi pentru tine „dile – pădarea", cum îi zic ei, trebuie să fie tllhăria la drumul mare!

Totuşi, ca şi noaptea trecută, am adormit greu din cale-afară. Cuvintele de îmbărbătare ale prietenilor mei nu izbutiseră să mă încredinţeze că aveau dreptate. Fie ce-o fi, nu mai fac niciodată chestii din astea! Mă hotărâsem să le spun a doua zi dimineaţă, lui Mouldy şi lui Ripston, că voiam să rămân băiat cinstit, că n-o să mai fac în viaţa mea ce făcusem, şi că o să-ncerc să trăiesc din ce-oi găsi de lucru în piaţa Covent Garden. Şi aveam de gând să adaug că, dacă nu vor să le mai fiu tovarăş, n-aveam ce face. După ce mi-am băgat bine în cap toate astea, am adormit numaidecât, cu sufletu-mpăcat.

Nu mă dau înapoi să mărturisesc că a fost singurul lucru bun care a ieşit din toate căinţele încercate în noaptea aceea. M-am trezit dimineaţa pătruns de frig, mă simţeam murdar şi nenorocit, eram mai amărât chiar decât cu o zi înainte. Dinţii îmi clănţăneau. Un fior rece îmi străbătea tot trupul. Pentru o ceaşcă de cafea fierbinte, aş fi fost în stare să-mi dau şi haina de pe mine. Mouldy avea în buzunar banii de cafea. Seara trecută, în colţul străzii Ştrand, Mouldy ţinuse de frâu calul unui boier care intrase într-o băcănie, să cumpere nişte stridii, şi se alesese cu şase penny. Patru cheltuisem. Ne rămăseseră doi penny.

Dacă puneam mai devreme mâna pe gologani, ne-am fi dus tustrei la teatrul din bâlciul Shoreditch. Dar era prea târziu, aşa că am cumpărat nişte pâine şi peşte prăjit pentru cină, şi ăşi doi gologani rămaşi i-am pus deoparte, pentru cafeaua de dimineaţă.

— Cum e vremea azi? îl întrebă Ripston pe Mouldy, care-şi scosese capul afară din camion.

— E tâmpită rău! sună răspunsul. Plouă din gros. Se vede de-aici cum cad picăturile în râu.

— Ce-o să ne facem? spusei eu.

— Cum adică ce-o să ne facem? zise-ntr-o doară Ripston.

— Păi, dacă ieşim, ne udă pân' la piele.

— Ce zici de el? Ai mai pomenit o hahaleră ca asta? strigă Ripston râzând. Ascultă, Mouldy, ce-ar fi să cobori tu întâi şi să împrumuţi de pe undeva o manta de ploaie sau o umbrelă mătase pentru Smiffield? Măi, că fraier mai eşti!

Tu nu ştii că ploaia îţi face părul numai cârlionţi?! Daţi-i drumul I

Am ieşit, tremurând, pe caldarâmul ud, dând prin toate băltoacele şi noroaiele, stropindu-ne din cap până-n picioare. Ploua mărunt, cu încăpăţânare. Mai aveam o bucată până la cafenea, şi cămaşa mi se lipise de umeri, iar pantalonii de genunchi. Nu uitasem o clipă ce-mi pusesem în gând peste noapte, ba aş putea zice că asta a fost prima mea grijă, de cum am deschis ochii. Cât am mers prin ploaie, încercam mereu să-mi iau inima în dinţi şi să le spun băieţilor ce hotărâsem. Dar cum dracu' să-mi iau inima-n dinţi? îngheţasem sloi şi mi-era o foame de nu vedeam cu ochii. Ploaia mă pătrunsese până la os. Unde aş mai fi găsit un sprijin în lumea asta, dacă mă certam cu Mouldy şi Ripston?

— Vă rog, daţi-ne de doi bănuţi cafea fierbinte, în trei ceşti separate – îi ceru Mouldy cafegiului.

Nu mai era nimic de făcut. Dacă mi-ar fi oferit altcineva cafea, poate aş mai fi avut putere să spun ceea ce gândeam. Dar vezi că ceaşca asta cu cafea mi-o plătise Mouldy, şi cu fiecare înghiţitură simţeam cum mi se încălzeşte inima de dragoste pentru el. Îmi ziceam că, la urma urmei, poate n-o fi chiar aşa soi rău, că ar fi o dobitocie din partea mea să-i întorc spatele şi să-i dau peste nas, amintindu-i felul lui de viaţă. Dacă n-aveam de gând să mă-nhăitez cu el, atunci nu trebuia să-l las să-mi facă cinste din banii pe care-i câştiga cum îi câştiga. Şi pe urmă, parcă în ziua aceea nu prea era primejdie să-nvârtească ceva. Ceasul din piaţă nu arăta încă şase, dar îngrămădeala şi alergătura erau în toi. Înainte de a termina cafeaua, Mouldy zise:

— Ei, hai, daţi-i zor, fraţilor! în dimineaţa asta presimt că o să ne meargă bine. Ştii, Smiffield, tipii ăştia care pe vreme frumoasă îşi cară de obicei singuri din piaţă cumpărăturile, când plouă, aleargă ca nebunii după hamali.

Aşa a şi fost. De la şase la zece, vreme în care ploaia n-a contenit o clipă, n-am stat nici noi din lucru. Şi, când îmbulzeala s-a mai domolit şi-am avut răgaz să facem socotelile, am văzut că ne mersese de minune. Eu câştigasem unsprezece penny. Ripston un şiling şi trei penny, iar Mouldy nouă penny şi jumătate. Câştigând mai mult ca Mouldy, mă simţeam în dimineaţa asta mult mai mândru decât ieri, când primisem laude pentru felul cum ştiusem să şterpelesc migdalele de pe tarabă. Într-adevăr, era aşa de plăcut să joci în mână grămada de bănuţi de aramă, câştigaţi fiecare cu trudă şi adunaţi bănuţ cu bănuţi cu toate că mă udasem, leoarcă şi-mi crestasem până la os degetul cel mare de la picior, într-un ciob de sticlă, m-aş fi simţit mai fericit ca oricând, dacă nu mi-ar fi venit mereu în minte chinuitoarele gânduri din timpul

nopţii.

— Ce n-aş da să pot munci şi să nu... să nu fac celălalt lucrul zisei eu.

— Nu văd cine te sileşte răspunse Mouldy. Numai că totul e foarte bine, atât timp cât capeţi de lucru. Partea proastă e că fericirea asta nu ţine mult. Trebuie să iei lucrurile aşa cum e ele. Asta-i diviza mea.

Ripston ne mărturisi că asta era şi „diviza” lui şi, tot vorbind aşa, am intrat într-un birt popular din Long Acre, unde am mâncat cu toţii pe săturate. Întrucât, scăzând banii de cină, tot ne mai prisoseau şase gologani, Mouldy îşi dădu cu părerea că n-ar fi rău să târguim o pereche de ghete pentru mine. Ripston n-a avut nimic împotrivă. După-amiază am dat o fugă până-n aleea Petticoat şi am cumpărat cu cei şase penny o pereche de botine – cam mari, e drept, dar destul de solide.

Capitolul XVII

ÎN CARE SE-NŞIRĂ MULTE DIN CELE CE MI S-AU ÎNTÂMPLAT FĂCÂND FELURITE HOŢII PRIN PIAŢĂ, PÂNĂ-NTR-O DUMINICĂ SEARA.

CÂND M-AM ÎMBOLNĂVIT

ŞI AM DAT SEMNE DE ÎNRĂUTĂŢIRE

Zilele astea petrecute în piaţă semănau una cu alta ca două picături de apă. Începând de luni dimineaţa şi până sâmbătă ne sculam în fiecare zi la revărsatul zorilor şi-o luam spre Covent Garden, bătând aceleaşi drumuri în căutare de lucru şi cărând aceleaşi poveri. Dacă treburile mergeaţi prost, atunci ihai şterpeleam care ceva pe iei, pe colo, duceam prada noastră ticălosului bătrân din Coal Yard, pe Drury-Lane, şi ne hrăneam potrivit norocului pe care-l avusesem.

Într-un fel, cele cinci luni petrecute ca asociat al firmei Mouldy şi compania nu m-am schimbat aproape de loc. Cititorul îşi va aminti poate că, părăsind casa

părintească, plecasem în lume cu veşminte nu prea bogate. La drept vorbind, n-aveam pe mine decât nişte pantaloni, o cămaşă şi o jachetă veche şi peticită. Pantalonii şi cămaşa le mai aveam şi-acum. Numai jacheta fusese înlocuită cu un surtuc, deoarece ajunsese în ultimul hal de jerpeleală. Şi dacă vreţi să ştiţi adevărul-adevărat, deşi mare cât toate zilele, surtucul ăsta nu prea era surtuc. Oricum, însă, nu era mai prejos decât jacheta. Eram şi acum desculţ ca în ziua fugii de-acasă; pentru că botinele de şase penny se rupseseră şi se tociseră de tot, iar câştigurile noastre zilnice erau prea mici ca să ne putem îngădui a doua oară un asemenea lux. Din cele spuse îşi poate da oricine seama cât de rare erau zilele în care se întâmpla să mai încropim unsprezece penny, ca atunci când târguisem botinele.

Mă întovărăşisem cu Mouldy şi Ripston pe la mijlocul lui mai, iar acum, cu voia cititorului, voi face un salt până în luna octombrie a aceluiaşi an. În afară de treburile obişnuite nu s-a mai întâmplat nimic care ar merita să fie pomenit.

În cursul celor cinci luni ne-am dus de vreo şapte, opt ori la bâlciul din Shoreditch şi am petrecut de minune. O dată am stat la păstrare o noapte-ntreagă la secţia de poliţie, în strada Bow, bănuit fiind că aş fi furat un căţeluş. Era o potaie cenuşie, cu părul lăţos care-i atârna peste ochi. Nici prin cap nu-mi trecuse să-l fur. Se ţinuse scai după mine, într-o sâmbătă, tot drumul, din piaţa Covent Gardenpână la gangurile noastre. Nu m-am îndurat să-l alung şi i-am făcut peste noapte un adăpost în camionul nostru, iar a doua zi i-am dat demâncare, cu toate că duminicile mâncam totdeauna te miri ce şi mai nimic. Duminică seara, poliţiştii au dat o raită prin ganguri şi au găsit căţeluşul în camionul nostru. Aflând cine l-a adus acolo, m-au umflat pe loc „şi dacă n-ar fi fost Ripston, m-ar fi aruncat în închisoare, fără doar şi poate. Între mine şi

Ripston se înfiripase o prietenie foarte strânsă. S-a dat peste cap să mă scape. A cercetat al cui era căţeluşul şi a intrat plin de îndrăzneală în casa cu pricina – o casă boierească, situată într-un parc din cartierul apusean al oraşului. Nu s-a lăsat până n-a fost primit înăuntru şi nu i-a povestit cucoanei toată întâmplarea cu căţeluşul, de-a fir-a-păr. În urma acestei convorbiri am scăpat cu obrazul curat, iar stăpâna căţelului m-a răsplătit cu cinci şilingi. Două monezi de doi şilingi jumate. Niciodată de când eram tovarăşi nu avusesem atâţia bani la un loc. Am luat hotărârea să petrecem cu ei cât mai bine.

Masa de prânz am luat-o la birt – carne de viţel, slănină cu mazăre verde, şi la sfârşit câte o halbă mare cu bere. Lucru necugetat pentru că, nefiind obişnuiţi cu băutura, ne-am ameţit până-ntr-atât, încât n-am găsit altceva mai bun de făcut, decât să ne urcăm pe platforma omnibuzului care făcea curse până la Shoreditch, cheltuind doi penny de cap. Mouldy şi Ripston fumau trabucuri de trei penny jumate bucata. După asta, lui Mouldy i s-a făcut rău şi a-nceput să verse, aşa că pe la jumătatea piesei ne-au dat afară din teatru şi a trebuit s-o-ntindem pe jos până acasă, prin ploaie, pentru că ne lefterisem de tot.

Într-o dimineaţă, cam la cinci săptămâni după ce fugisem de acasă, am întâlnit în piaţă un om care locuia prin preajma fundăturii noastre, o cunoştinţă de-a tatii. Cum m-a văzut s-a repezit la mine şi abia am putut scăpa de el, strecurându-mă pe după un camion încărcat cu varză. Ştiam că uneori treburile îl minau pe tata prin piaţa asta, aşa că eram mereu cu ochii în patru. Tovarăşii mei, cărora le descrisesem în cele mai mici amănunte înfăţişarea tatii şi acum ştiau bine cum arată, îmi săreau întotdeauna în ajutor.

În dimineaţa care a urmat întâlnirii cu acel cunoscut,

am fost mai cu luare-aminte ca de obicei şi, după cum veţi vedea, pe bună dreptate. Pe la şapte, Mouldy, deşi avea de cărat nişte verze, stătea la pândă. Deodată şuieră, făcându-ne atenţi, şi arătă spre doi oameni care veneau din piaţa de fructe.

Într-o clipă mi-am dat seama cine sunt: unul din ei era omul care fusese gata să mă-nhaţe cu o zi înainte, iar celălalt – tata. Era alb ca varul la faţă – aşa se întâmpla întotdeauna, când era stăpânit de furie – şi ţinea sub braţ un bici de mânat măgarii. Cum el nu avea măgar, bănuiesc că împrumutase biciul de la un prieten, anume pentru mine. Mi s-a părut că nu mai aveam nicio scăpare. Şi când, ascuns în spatele lui Ripston, i-am privit din nou faţa albă de furie, au început să-mi tremure genunchii şi să-mi clănţăne dinţii.

— Rip, o să mă prindă! Nu mai scap din mâinile lui! O, ajută-mă, Rip! Uită-te numai ce mutră are! Uite ce bici ţine în mână!

Fără să-mi răspundă, Ripston se dădu îndărăt şi-mi făcu semn cu cotul să merg şi eu de-a-ndărătelea, în spatele lui. Mergând astfel, ne-am apropiat de o grămadă mare de coşuri de agrişe. Ne-am furişat după grămada asta şi Ripston, dând repede la o parte câteva coşuri, îmi făcu semn să mă ghemuiesc în locul rămas gol. Apoi puse coşurile la loc, unul peste altul, iar el se aşeză pe unul ceva mai încolo.

Abia intrasem în ascunzătoare, chircit, cu genunchii la gură, că am şi auzit glasul tatii:

— Dacă-l prind acum, nu mai scapă el câte zile-o avea! Ia stai puţin! Să-l întrebăm pe băiatul ăsta dacă nu l-a văzut cumva. Şi ăsta pare să fie tot de teapa lui.

Zicând acestea, veni drept la Ripston, care curăţa liniştit un morcov şi muşca din el.

— Ascultă, măi băiete – începu tata – nu cumva ai

zărit învârtindu-se prin piaţa asta azi-dimineaţă un copilandru îmbrăcat într-o jachetă şi nişte pantaloni de catifea cu dungi? Un băiat, uite, cam aşa de mare.

Ca să arate cât eram de mare, tata atinse cu mina grămada de coşuri, la o palmă deasupra capului meu. Eu vedeam tot ce se petrece prin ochiurile împletiturii.

— Un băiat cu faţa blândă, fără şapcă şi cu părul netuns – mai adăugă tata.

— Cum îi zice? întrebă scurt Ripston, mestecând înainte morcovul.

— Jim.

— Şi câţi ani să aibă? mai întrebă Ripston.

— Şapte-mpliniţi. Merge pe opt – răspunse prietenul tatălui meu.

— Merge pe opt? repetă Ripston gânditor, scărpinându-se după ureche cu bucata de morcov. Şi zici că-l cheamă Jim?

— Da. Jim Ballisat, aşa-l cheamă, n-ar mai ajunge! zise tata înciudat.

— Aa, Jim Ballisat! răspunse Ripston, luminându-se deodată. Acuma ştiu de cine-i vorba. Abia când i-ai rostit numele întreg mi-am dat seama. Noi îi zicem Rouser şi de-aici vine toată încurcătura. Înţelegi, domnule, cum stă chestia?

— Da, bine, dar unde-i acum? Ţine-mă, Doamne! Aş da şi un penny numai să-mi pice în palmă! După câte văd, ştii cum îl cheamă şi-l cunoşti bine. Unde-l găsesc?

— Stătea pe la Crucea Vacii, nu?

— Da, da. El e. Spune-mi de unde să-l iau?

— Taică-su era fructar sau aşa ceva?

— Chiar aşa. Mare eşti, Doamne! Ei, dar unde-l găsesc?

— Taică-su e un tip dat dracului, nu-i aşa? îl ardea pe Jim cu cureaua, de-i săreau ochii, nu?

— Aşa a zis el, ha? Lua-l-ar moartea de puşlama! auzi? Asta drept mulţumire pentru toate câte am făcut!

— Maică-sa vitregă e o zgripţuroaică turbată, care-l înfundă cu minciuni şi bea de stinge şi care... Dom'le, te rog nu te lua de mine! Nu spun decât ce-am auzit de la el.

— Unde-i acuma – urlă tata, înhăţându-l pe Ripston de guler şi zgâlţâindu-l aşa de tare, că grămada de coşuri era mai-mai să se răstoarne.

— Dă-mi drumul, dacă vrei să-ţi spun! Dă-mi drumul odată!

După felul cum vorbea, îmi venea să cred că avea într-adevăr de gând să mă dea de gol.

— Ei, zi odată! spuse tata.

— Mă rog, dacă ţii morţiş să ştii, atunci află că s-a dus să lucreze la încărcatul vapoarelor.

— Unde? Când a plecat? întrebă tata.

— Nu ştiu unde s-a dus şi nici nu mă priveşte – răspunse Ripston morocănos. Ştiu numai atâta, că ieri după-masă s-a întâlnit c-un prieten de-al meu, şi ăla l-a întrebat: „Ce mai nou, măi Rouser? Cecauţitupe-aici, pe podul Westminster? Nu mai merg treburile-n piaţă?” Şi Rouser i-a răspuns: „Nu mai am ce căuta prin piaţă. Bătrânul e pe urmele mele, aşa că o-ntind”. „Unde o-ntinzi?” l-a mai întrebat ălălalt. „Apăi – zice Rouser – mă cunosc c-un barcagiu de la şlepurile din Wanswort şi mă duc cu el, să lucrez la-ncăreatul vapoarelor”. Ei, acum ştii tot atât cât ştiu şi eu – încheie Ripston.

Tata, care luase drept bun tot ce-i spusese el, strigă:

— Păcătosul I şi n-a spus când se-ntoarce?

— Alte amănunte nu ştiu, dar nu m-aş mira să nu se mai întoarcă niciodată.

— Şi de ce, mă rog, nu te-ai mira?

— Pentru că vorbea toată ziua că vrea să plece pe mare – îl lămuri Ripston – şi dacă ajunge pe Tamisa şi vede

vapoarele şi toate chestiile alea, atunci, s-a zis, îşi ia valea!

— Aha, asta-i povestea? spuse tata dezamăgit şi-şi puse biciul subsuoară. Hai, Jack, să mergem 1 Ce rost mai are să-l căutăm? Să ştii, măi Jack, că de când te-a zărit ieri p-aici şi-a luat lumea-n cap.

Zicând acestea, tata s-a întors şi a plecat împreună cu prietenul său, spre marea mea bucurie. Mincinosul de Ripston, care râdea de se prăpădea de gluma ce-o făcuse, mă ajută să ies din ascunzătoare.

După întâmplarea asta, n-am mai dat niciodată ochii cu tata sau cu prietenul său, cât am mai hoinărit prin piaţa Covent Garden.

În ultima duminică a lunii octombrie, din anul în care i-am cunoscut pe Mouldy şi Ripston, m-am îmbolnăvit. Deşi mă ţineam pe picioare şi nu mă plângeam, de vreo câteva săptămâni încoace nu mă simţeam de loc în apele mele. La urma urmei, dacă mă gândesc la viaţa pe care-o duceam, nici. nu era lucru de mirare. S-a întâmplat ca vara aceea să fie peste măsură de ploioasă, şi uneori, timp de mai multe zile în şir, rămâneam cu hainele ude sau jilave pe mine, căci n-aveam cum să le-ntind la uscat şi nu puteam să mă dezbrac nici măcar noaptea. În ultima vreme mă supăra rău gâtul şi-mi dădea junghiuri prin umăr. Odată, un dinte m-a chinuit cumplit două săptămâni încheiate. A fost ceva îngrozitor. Când te-ndeamnă foamea, nu e de lepădat un morcov crud sau chiar un cotor zemos de varză. Dar, în urma celor două săptămâni de chin, gura, care-mi zvâcnea toată, nu primea asemenea mâncăruri uscate şi tari. N-aveam încotro şi trebuia să aştept până când un vânt norocos ne-o mâna spre brutărie sau plăcintărie. Toată noaptea mă perpeleam de durere, ghemuit într-un colţ al camionului, spre marele necaz al tovarăşilor mei, care, aşa cum se va vedea în curând, nu erau lipsiţi de inimă pentru bolnavii adevăraţi, dar nu puteau să-nţeleagă, în ruptul

capului, da ce era mevaie să fac în atâta tămbălău pentru un nenorocit de dinte. În cele din urmă, un lăutar bătrân care umbla cu scripca pe uliţe, adăpostit şi el în gangurile acelea întunecoase, s-a îndurat de mine şi mi-a scos dintele cu pricina, legându-l cu o bucăţică de maţ de oaie şi smulgându-mi-l din gură.

Părea că norocul ne-ntorsese spatele. Nici de lucru nu mai găseam şi nici altfel nu mai ieşea nimic. Nu trecea o zi fără ca unul dintre noi să nu fie atins de băţul vătafului sau izbit de piciorul vreunui zarzavagiu. Şi n-ar fi fost nimic dacă primeai un picior în spate, prin împrejurimile terasei Adelphi; negustorii purtau pe-acolo botine uşoare şi uneori chiar papuci de casă. În piaţă, însă, unde se învârteau carele şi căruţele încărcate cu mărfuri, negustorii purtau ciubote ţintuite sau cizme ţărăneşti, aşa că, dacă unul d-ăştia te pocnea cu piciorul, nu era de glumit! Odată, unul l-a izbit pe Mouldy aşa de rău cu piciorul în spate, că trei zile în şir abia a fost în stare să se târască de ici până colo.

Toată lumea era pornită împotriva noastră: negustorii, vătafii, vânzătorii într-un cuvânt, toţi. Nici nu mai aşteptau să ne prindă asupra faptului. Cum dădeau cu ochii de noi, se năpusteau cu pumnii şi cu picioarele. De foame ne sălbăticisem într-aşa hal, că eram în stare să facem orice.

Toată după-amiaza stătusem tăcut şi mohorât, dar nimeni nu mă luase în seamă. Lumea gangurilor era întotdeauna mohorâtă duminica. În zilele de lucru aveai voie să umbli în zdrenţe şi să-ţi câştigi pâinea cum te-o tăia capul, duminica, însă, poliţia şi paznicii care măsurau terasa te opreau să faci aşa ceva.

— Cară-te de-aici! Mişcă-te, spânzuratule! strigau ei.

Uşor de zis, dar unde să te cari, când n-aveai adăpost? Mai dormeau unii şi pe la azilul de noapte. Dar

după ce plecau dimineaţa, se închidea uşa în urma lor şi până seara nu se mai deschidea.

Şi din pricina aceasta, şi din alte pricini, pe care nu face să le mai înşir, în fiecare duminică lăsată de Dumnezeu era o îngrămădeală nemaipomenită în ganguri. Oamenii nu erau toţi de soi – mai bine-zis erau de două soiuri – şi dacă nu te dădeai bine fie pe lângă unii, fie pe lângă ceilalţi, te simţeai în ganguri tot aşa de stingher de parcă ai fi fost singur. Unii erau nenorociţii părăsiţi de soartă, care-şi căutau aici un adăpost unde să-şi petreacă ziua. Bărbaţii trândăveau, fumând chiştoace de ţigări de foi, pe care le împuşcaseră pe străzi dimineaţa, în vreme ce femeile se strângeau laolaltă, câte două sau trei, şi moţăiau sau sporovăiau pe şoptite.

În ce priveşte celălalt soi de oameni, bărbaţii şi femeile arătau, fără-ndoială, mai multă bună dispoziţie, dar erau mai pociţi şi mai cruzi la înfăţişare, fiind bandiţi şi răufăcători de cea mai josnică speţă. Jucau cărţi toată ziulica, înjurau de toţi sfinţii şi părinţii şi petreceau pe socoteala celor neajutoraţi şi pricăjiţi, necăjindu-i în fel şi chip.

Nici eu, nici Ripston şi nici Mouldy n-am avut vreodată de-a face cu asemenea tâlhari şi sunt fericit că o pot spune. Duminica după-amiază, când era frumos afară şi fluxul era bun, porneam tustrei la plimbare pe malul Tamisei, unde poliţiştii nu ne ziceau nimic. Seara ne întorceam devreme în camionul nostru. Camionul ăsta era al unui zarzavagiu din Bedfordbury şi căruţaşul ne dăduse voie să ne aciuăm în el. Întinşi în camion, ne omoram timpul îndrugând verzi şi uscate, până ne lua somnul.

Întocmai aşa s-au petrecut lucrurile şi-n duminica în care am căzut bolnav. Mouldy şi Ripston plecaseră, ca de obicei, după-masă. Eu însă n-avusesem chef să merg cu ei; rămăsesem să-i aştept în camion, până se-ntorc.

Cu o seară înainte pusesem mâna pe ceva părăluţe, aşa că acum ne potolisem foamea cu o jumătate de pâine şi puţină melasă. Mai bine zis, şi-o potoliseră ei, pentru că doar Ripston şi Mouldy mâncaseră. Mie nu-mi făcea cu ochiul nici pâinea, nici melasa. La drept vorbind, nu mai pusesem nimic în gură de sâmbătă de la prânz. Mă treceau fiori, când calzi, când reci. Mi se uscase limba în gură şi ochii-mi erau săgetaţi de o durere arzătoare. Mă mai duruse capul şi altă dată, dar nu ca acuma. Parcă-mi zvâcneau nişte ciocane în creier. Din fericire, mai rămăsese în camion de cu seară un braţ de paie şi, arătându-mi o grijă deosebită, la care nu te-ai fi aşteptat din partea lor, tovarăşii mei le lăsaseră pe toate numai pentru mine. Dar asta nu-mi prea ţinea de cald. Degeaba tot înfoiam paiele şi le tot aşezam. Cândmă-ntindeam să mă culc, îmi simţeam capul ca un bolovan aşezat pe o piatră.

Mai târziu mi s-a făcut rău de-a binelea. Era rândul meu să stau „pernă" în seara aceea. Dar Ripston, milos din fire, s-a oferit să-mi ţină el locul. Întrecându-se în bunăvoinţă, Mouldy mă Sili să mă sprijin de trupul lui Ripston, acolo unde era mai moale, cu toate că era rândul lui să-şi aleagă locul cel mai bun, de vreme ce stătuse „pernă" o seară înainte. Ba chiar s-au culcat cu un ceas mai devreme ca de obicei, ea să pot eu să mă odihnesc mai mult.

Deşi băieţii s-au străduit să-mi facă un culcuş cât mai moale, lăsându-mi mie toate paiele, eu mă simţeam din ce în ce mai prost. Ca şi-n timpul zilei, mă treceau fiori, când calzi, când reci, pleoapele-mi atârnau grele ca plumbul, şi ochii îmi ardeau. Limba mi se uscase ca iasca. Răsuflăm scurt şi greu.

Capitolul XVIII

ÎN CARE ÎMI IAU RĂMAS BUN

DE LA TOVARĂŞII MEI ŞI DE LA GANGURILE ÎNTUNECOASE, FIIND TRANSPORTAT LA AZIL PENTRU A MĂ VINDECA DE „FIERBINŢEALĂ”.

Vedeam bine că Mouldy şi Ripston erau tot mai îngrijoraţi de starea mea, cu fiecare clipă ce trecea.

— Poate c-o fi numai o răceală – şopti Ripston. Nu-i aşa, Mouldy, că atunci când răceşti zdravăn ţi-e rău de tot?

Mouldy nu răspunse decât:

— Eh!

— A răcit, Mouldy, nu? Tu ce crezi?

— E ceva, în tot cazul! răspunse Mouldy, fără să spună ce anume şi vorbind atât de încet, că abia-i auzeam şoapta.

— Dacă nu se face bine până mâine dimineaţă, trebuie să-i aducem vreo doctorie, ceva – zise Ripston.

— Da.

— Ce zici, Mouldy, am auzit că prişniţele cu muştar fac bine când ţi-e prins coşul pieptului, nu-i aşa?

— Ba, aşa cred şi eu.

— Mi-aduc aminte că mi-a pu şi mie odâtăprişniţe de-astea, când eram mic.

— Oare. cât muştar i-ar trebui? Crezi că de-un gologan i-ar ajunge? N-are pieptul prea lat.

— Destul, de ciudat, dar Mouldy. nu prea lua în seamă ce-i spunea tovarăşul lui. Ba nici nu i-a răspuns la întrebare. După un scurt răstimp, Ripston vorbi iar:

— ...Parcă îi hirlie tot mai rău în piept şi răsuflă greu. Ţie, Mouldy, nu ţi se pare? Poate că nişte hapuri i-ar prinde mai bine decât muştarul, tu ce zici? Numai că hapurile au nişte nume trăsnite şi nici nu ştii cum să le ceri!

— Eu aş cere de un gologan hapuri – şi-atâta tot.

— Ei, şi dacă tipul din dosul tejghelei te întreabă: „Ce fel de hapuri doreşti, tinere”?

Mouldy stătu puţin pe gânduri.

— Aş cere o curăţenie – zise el.

— Atunci ne-am înţeles – adăugă Ripston. Cu primii gologani pe care punem mina mâine dimineaţă, luăih hapuri pentru Smiffield. Ce zici, Mouldy?

Mouldy nu zise nimic şi o vreme tăcură amândoi. Se pare că tăcerea lui Mouldy, cât şi faptul că până atunci răspunsese cam în silă, l-au făcut bănuitor pe Ripston.

— Mouldy! strigă el deodată. Dacă nu e răceală, atunci ce-ar putea să aibă Smiffield?

— Dar cine zice că nu e răceală? De unde să ştiu eu mai bine ca tine ce are? răspunse Mouldy morocănos.

— Ei, ştii tu, Mouldy, că doar ai fost în spital şi ai văzut bolind acolo destui ţipi I o întoarse Ripston. Nu-ţi mai aduci aminte dacă vreunul dădea aceleaşi semne de boală ca el?

— Sst! Vino-ncoace şi scoate capul afară, că poate, cine ştie, nu doarme şi-o să se sperie.

S-au ridicat amândoi pe nesimţite şi şi-au săltat capetele peste marginea camionului. Dar în seara aceea, nu ştiu cum se făcea că aveam auzul neobişnuit de ascuţit. Tot ce vorbeau ei îmi suna în urechi atât de desluşit, de parcă s-ar fi aplecat anume asupra mea, ca să-i aud mai bine.

— Rip, tu eşti vaccinat?

— Da, se vede şi urma. Dar ce legătură are cu Smiffield?

— Ştii, Rip, eu n-am fost vaccinat niciodată, aşa că până dimineaţă o să mă trag în capătul celălalt al caqiionului. Tu n-ai nimic, frate, şi poţi să dormi lângă el, dacă vrei. Dacă eşti vaccinat, nu se mai ia.

— Ce să se ia?

— Cum ce? Fierbinţeala. Asta are Smiffield, şi eu n-aiti poftă să mă molipsesc – răspunse apăsat Mouldy.

— Şi atunci, moare? Zi, Mouldy, moare?

— Mă tem că da.

— Dintr-odată, Mouldy? Moare dintr-odată?

— Nu chiar dintr-odată, sau cel puţin ăia de i-am văzut eu n-au murit pe loc – şopti Mouldy. Le mai face tot felul de socoteli înainte să moară de fierbinţeală. Îi rade-n cap şi alte chestii d-astea.

— Da' de ce? întrebă Ripston cu spaimă-n glas.

— Pentru că se scrântesc la cap şi-şi smulg părul, dacă nu-i rade – răspunse Mouldy.

— Vai de mine! Şi cum, bietul Smiffield o să moară? zise Ripston după un răstimp de tăcere. Bietul Smiff!

Nu-mi venea să-mi cred urechilor, dar ăsta era totuşi adevărul: Ripston plângea.

Eu nu eram de loc înspăimântat, ba nici măcar uimit că-l auzeam pe Mouldy vorbind de fierbinţeală. Şi doar liniştea mea nu izvora din neştiinţă. Mă simţeam foarte bolnav – şi cum fierbinţeala era cea mai grea boală de care auzisem, părea că într-adevăr ăsta era răul de care suferеam. „Fierbinţeala” era un lucru obişnuit în Fundătura Cratiţei. Nimeni nu-i zicea altfel decât „fierbinţeală”, şi odată cuibărită în fundătura noastră, veneau negreşit zile mănoase pentru domnul Crowl. Dar, cu toate că mi se-ntipărise-n minte că boala de care sufeream îi ucidea de obicei pe cei pe care-i lovea, şi cu toate că prin faţa ochilor îmi trecu, ca o nălucire înspăimântătoare, cintezoiul cu gura căscată şi cu sârmele înfipte în trup, nu-mi era de loc frică. Nu voiam nimic altceva decât să fiu lăsat în pace – să nu mă mişte nimeni din loc, să nu mă atingă şi să nu-mi vorbească nimeni. M-am bucurat când Ripston şi Mouldy s-au mutat în celălalt capăt al camionului.

Ghemuindu-se unul într-altul, băieţii şuşoteau mereu între ei, dar, deşi mi-am ciulit urechile, n-am mai auzit ce-şi spuneau. De altfel, nici nu-mi mai păsa. Zumzetul

glasurilor lor îmi ajungea la urechi odată cu hărmălaia, râsetele, răcnetele şi înjurăturile băieţilor care jucau rişca sau cărţi. Auzeam tropăituri înfundate, scârţâitul scindurilor de la căruţe şi zornăitul lanţurilor când cineva se cocoţa sus, la;

adăpost. Cu timpul, însă, aceste zgomote se împuţinară şi se răriră, până când încetară cu totul. Dar prietenii mei nu se culcaseră: şopteau mai departe. Asta m-a bucurat foarte mult, pentru că de vreo jumătate de ceas încoace mi-era grozav de sete şi tare aş fi vrut să beau o înghiţitură de apă. L-am strigat pe Mouldy:

— Mouldy, dormi?

— Nu, băiete, nici gând să dormim!

— Mouldy, n-ai putea să-mi dai puţină apă?

— Ei, iaca! se plânse Ripston. Mare fraier eşti, Mouldy! De ce l-ai stârnit? Degeaba ţi-am făcut semn cu cotul să te prefaci că dormi!

— Vrei apă, Smiffy? Dar cum să-ţi aduc, măi băiete? zise Mouldy cu glas blând. De unde s-o iau?

— N-ai vrea să te duci la cişmeaua de pe strada Ştrand, Mouldy? Adu-mi puţină, măcar o picăturică, zău!

— Până la cişmea m-aş duce eu, dragă Smiffy, dar ce folos! În ce vrei s-o aduc? N-am niciun ciob, nimic. Stai liniştit până dimineaţa – până pe la cinci, când vin căruţaşii să-şi scoată caii. Atunci o să ai atâta apă, că n-o s-o poţi bea.

— Cât o fi ceasul?

— Aproape de unu. Nu, Ripston, tu ce zici?

— Cam aşa ceva! La unu începe fluxul şi parcă se şi aude izbind în perete! Tu n-auzi nimic, Smiffield?

Mi-era o sete cumplită şi, ascultând, parcă auzeam şi eu zgomotul plin al apei care creştea şi izbea în temelia zidului. Era un zgomot plăcut. Nici nu-mi trecea prin gând că fluviul avea noaptea cu totul altă înfăţişare, că era

întunecat, murdar, respingător. Auzeam plescăitul valurilor şi, în mintea mea cuprinsă de fierbinţeală, întrezăream numai înfăţişarea lui din zorii primei zile, când mă deşteptasem în ganguri – apa cu mii de vălurele scânteind în bătaia soarelui, pe care pluteau alene şlepurile încărcate cu fân. Un gând îmi încolţi în minte: să cobor până la mal şi să beau. La urma urmei, de ce nu? Ştiam pe unde s-o apuc şi n-aveam nevoie nici de cană, nici de urcior. Puteam să mă întind peste bolovanii cheiului, să-mi aplec capul şi să beau, să beau după pofta inimii!

M-am sculat şi am încercat să mă agăţ de peretele camionului. Bezna era atât de adâncă, încât tovarăşii mei n-aveau

Cum să mă vadă. M-au auzit însă, şi când să trec piciorul dincolo, Ripston m-a apucat de celălalt picior şi m-a tras de el cu toată puterea…

— Ce faci, Smiffield! strigă el, speriat şi gata să izbucnească în plâns. Hei, măi frate-miu! Unde-o porniseşi?

— Să beau apă.

— De unde? Oh, ce blestem şi cu tine, Mouldy, că nu eşti vaccinat! strigă bietul Ripston. Vino şi prinde-l, te rog, fii buni Nu-i nicăieri apă, măi Smiffy!

— Ba este! răspunsei eu, zbătându-mă să scap din mâinile lui Ripston. Chiar tu ai zis. Ai zis că a-nceput fluxul. Mă duc pân’ la fluviu.

— Ba n-ai să te duci! scânci Ripston, trăgându-mă din răsputeri de picior. Tu nu după apă te duci! Vrei să te-neci. Ţi-ai pierdut minţile, aşa cum zicea Mouldy că o să ţi se întâmple. Vrei acum să te arunci în apă. Aşa-i? Hai, vino odată, Mouldy! Apucă-l de braţ! Prinde-l cu o bucată din haina mea, dacă ţi-e frică! Numai vino odată şi ajută-mă să-l culc la loc!

Dar Mouldy nu se lăsa urnit. Îl ţinea pe loc fie gândul

că nu era vaccinat, fie teamă. că înnebunisem şi o să-i fac vreun rău, o să-l muşc. În orice caz, nu se clinti de pe fundul camionului. Îmi vorbi de-acolo:

— Ce vrei să faci, măi Smiffield? Vrei să-i scoli pe toţi în picioare şi să ne pui rău cu toată lumea? Vrei să vină gealaţii, să-şi bage nasul peste tot, până şi-n camionul nostru, ca să vadă ce s-a întâmplat?

— Vreau numai puţină apă, Mouldy!

— Ei, şi cine-a zis că nu-ţi dă? Sau, mă rog, chiar dacă am spus-o, ce-are a face, măi Smiffield? Uite mă duc să-ţi aduc. Tu întinde-te, fă aşa cum ţi-a spus Ripston, şi eu mă duc chiar acum după apă.

— În ce i-o aduci? strigă Ripston după el.

— M-am gândit eu, las pe mine! Stai liniştit, Smiffield, am să-ţi aduc să bei din şapca mea. Ai numai puţină răbdare!

M-am învoit. După asta m-am gândit de multe ori că Mouldy şi Ripston fuseseră convinşi atunci că eram pe cale să fac un lucru înfiorător. În sinea lor, cred că i-au mulţumit bunului Dumnezeu, când au văzut că mă-nduplecaseră să nu mă mai duc la râu. Ţinând seamă că dogoream ca o plită încinsă, vântul rece care bătea dinspre apă mi-ar fi pricinuit moartea, tot atât de sigur ca şi înecul.

Şi pe urmă se prea poate ca, bijbâiild prin întuneric, să fi căzut în apă. Şi atunci gata, se isprăvea cu mine! Când apa vine mare se face aşa de adâncă, acolo sub zid, că m-aş fi înecat, chiar de-aş fi fost înalt de doi stânjeni, dar mite numai de doi coţi, cum eram. Aşa că, stând şi judecând dacă mă mai aflu astăzi printre cei vii, trebuie să le mulţumesc laicilor mei tovarăşi, celor doi bieţi zdrenţăroşi.

Mouldy s-a ţinut de cuvânt. M-am întins pe mina de paie, iar el şi-a luat şapca pe care mi-o pusese la căpătâi şi

peste o clipă l-am auzit îndreptându-se spre râu. Aveai de mers o bucată bună chiar ziua-n amiaza mare, sau chiar atunci când îţi luminai drumul cu luminarea şi erai ferit să te împiedici de tot soiul de lucruri, dar mite pe întunericul ăsta gros ca smoala când drumul se lungea de două ori pe-atât şi primejdiile te pândeau la fiecare pas. Carele şi harabalele răsăreau de pretutindeni unde nici nu te aşteptai, şi oricând te puteai împiedica de-un şleau sau de o roată, tocmai acolo unde credeai că locul e gol. Mouldy a avut totuşi norocul să treacă fără prea multe opinteli. Şi după câte zicea Ripston, în mai puţin de trei minute (mie mi s-au părut douăzeci – într-atâta eram de însetat) l-am auzit apropiindu-se cu paşi din ce în ce mai repezi, ca nu cumva apa cărată în şapcă să se scurgă toată până când o ajunge la camion.

În orice caz, a izbutit de minune; şapca, deşi veche, n-avea încă găuri şi era aşa de soioasă, încât ţinea apa-n ea ca într-un vas smălţuit. Când i-a trecut-o lui Ripston peste marginea camionului, mai era cred cam o jumătate de litru 4 e apă înăuntru. Am băut-o toată din patru-cinci sorbituri lungi. Apoi, culcându-mă iar pe spate, am căzut într-un somn chinuit şi plin de vise. Se făcea că rătăcesc printr-o ţară străină, pierdut în mulţime. Visul a ţinut până m-a trezit Ripston, smucindu-mă de umăr şi spunându-mi că trebuie să cobor, pentru că tocmai venea căruţaşul să scoată caii din grajd.

Am încercat să-i fac pe voie, dar n-am fost în stare. Cu chiu cu vai m-am ridicat în capul oaselor, dar când am încercat să mă sprijin pe picioare, mi-am simţit genunchii tremurând ca piftia şi am căzut la loc, julindu-mi coatele.

— Ei, hai, vrăbioilor – zise căruţaşul – pogorâţi-vă! Hai, că n-am vreme de pierdut!

— Domnule, te rog, e unul aici care nu se poate da jos! – zise Mouldy, care se ţinea departe de mine, privindu-

mă printre zăbrelele din spatele camionului.

— Ce naiba tot îndrugi acolo? întrebă căruţaşul, închizând uşa grajdului şi îndreptându-se repede spre noi, cu felinarul aprins. Dacă s-a urcat, cum dracu' nu se poate da jos?

— Se plânge că i-a picioarele moi, domnule, că nu-l mai ţin de loc – zise Ripston rugător. Te rog frumos, domnule, fii aşa de bun şi saltă-l un pic.

— Am să-l salt eu acuşica, de o să mă ţină minte câte zile o avea! Aşa să ştii!

Şi căruţaşul care vorbise atât de aspru sări în camion cu felinarul în mină.

— Hai, ieşi afară, javră puturoasă! zise el. Dar n-apucă să sfârşească: lumina felinarului căzu pe faţa mea, şi felul lui de-a vorbi se schimbă dintr-odată.

— Doamne sfinte, măi băiatule! strigă el. Dar de când început asta?

— A început de ieri după-amiază – răspunse Ripston. N-am ştiut, domnule, că e bolnav în halul ăsta; era întuneric şi nu-l puteam vedea la faţă.

— Ştie careva dintre voi pe unde şade?

Noi nu tăinuisem nimic unul altuia. Fiecare ştia unde era casa celuilalt şi totodată cunoştea în amănunt pricinile pentru care o părăsise. Dar eram legaţi prin cele mai grozave jurăminte să nu ne dăm de gol, fie ce-o fi. Totuşi, se pare că în mintea lui Mouldy încolţise gândul că starea-n care mă aflam îi dădea dreptul să se abată de la vechea hotărâre. La întrebarea căruţaşului, el mă privi întrebător, dar căutătura pe care i-am aruncat-o l-a făcut să-mi înţeleagă gândul, fără întârziere.

— Aici şade – răspunse Mouldy.

— Bine, bine, dar de unde a venit?

— Aici stă, aici mănâncă, aici doarme. E ca noi doi şi ca toţi ăilalţi de-aici – zise Mouldy fără şovăire.

— Ştiu eu asta, dar unde-i casa lui, unde stă maică-sa şi taică-su? Spune!

— N-are nicio casă, nu l-am auzit niciodată vorbind de aşa ceva. Poate ştii tu, ceva, Ripston?

— Aş, de unde! răspunse tovarăşul său. Pe deasupra, n-are nici mamă, nici tată. E orfan, săracul, n-are pe nimeni.

— Bietul de el! Pui de bogdaproste! zise căruţaşul, privindu-mă cu milă. În tot cazul, dacă-l lăsăm aici, moare fără doar şi poate. Ba, după câte văd eu, e pe jumătate mort.

— Da nişte hapuri nu i-ar face bine, dom'le? întrebă Ripston îngrijorat. O curăţenie zdravănă sau aşa ceva? Fii bun şi împrumută-ne un penny, să i le cumpărăm. Până la prânz ţi-l dăm înapoi.

— Prostii! Nu-i mai ajută la nimic hapurile. Acuma degeaba le mai ia! îi tăie vorba căruţaşul, plin de omenie. Bineînţeles că nu-i treaba mea să mă amestec, dar n-aş avea inima să-l las să zacă aici. Nu vrei să te duc la azil, micuţule?

Putea să mă ducă oriunde, numai în Fundătura Cratiţei nu. Eram prea slăbit ca să mai vorbesc, aşa că la întrebarea căruţaşului am dat din cap a încuviinţare.

— Fac prinsoare că ăia de la azil au să mă ocărască pentru osteneala mea – grăi el mai departe. Dar nu-i nimic. De primit, tot o să te primească.

Apoi, luând caii de dârlogi, îi trase afară din ganguri. Eu şedeam tot întins în căruţă, iar Ripston stătea lângă mine.

Mouldy, temându-se ca şi înainte să nu se molipsească de „fierbinţeală", nu m-a părăsit totuşi fără să-şi ia rămas bun. L-am auzit ridicându-se pe scândura de la spatele camionului, şi uitându-mă într-acolo, i-am văzut printre zăbrele faţa murdară şi întristată. Mi-a aruncat o

privire plină de milă şi compătimire.

— La revedere, Smiffield! spuse el. Şi adresându-se căruţaşului: Domnule, vezi că e învelit cu haina mea. Spune-le acolo, la azil, să aibă grijă de ea, până iese. Domnul să te aibă în pază, Smiff, băiete! Fruntea sus, şmechere!

Şi deodată nu l-am mai văzut.

Ripston a rămas în camion până am ieşit din ganguri, înspre Hungerford. Apoi mi-a strâns mâna înfierbântată şi m-a privit cu buzele strânse, dând scurt din cap a îmbărbătare. M-a acoperit bine cu ţoala calului şi, sărind apoi fără o vorbă prin spatele camionului, s-a pierdut şi el în întuneric.

Capitolul XIX

În care, cu ajutorul doctorului fiinder.

IZBUTESC SĂ TRAG PE SFOARĂ MOARTEA ŞI PĂRĂSESC AZILUL CU MULT MAI PUŢINĂ POMPĂ DECÂT LA INTRARE

Bunul nostru prieten, căruţaşul, nu greşise prea mult când ne spusese că amestecul său în toată afacerea asta n-o să fie privit cu ochi buni de conducătorii azilului.

A fost întâmpinat cu împotrivire chiar de la poartă. Portarul i-a spus că nu poate primi pe nimeni fără poruncă de la mai marii lui, şi că cel mai bun lucru pe care l-ar putea face ar fi să mă ducă înapoi de unde mă luase. Totodată ne-a spus pe şleau că nu crede o vorbă din toată povestea pe care i-o îndruga şi că, după părerea lui, eu n-aş fi decât băiatul căruţaşului, care încerca să scape în acest chip de

Aţâţat de vorbele lui, ocrotitorul meu l-a făcut să priceapă că era hotărât să mă lase acolo, pe treptele azilului, şi să plece să-şi vadă de treabă. Dar poliţistul care făcea de pază se împotrivi, ameninţându-l că dacă îndrăzneşte să mă părăsească, aşa cum zisese, se vedea

nevoit să-l ducă la poliţie, oprindu-i camionul cu cai cu tot.

După o jumătate de ceas de ciorovăială s-a ivit mai marele azilului şi a început să-l copleşească pe căruţaş cu întrebări, care de care mai năstruşnice. Oare eu ţineam de parohia aceea? Căruţaşul m-adusese acolo pe contul lui sau la porunca stăpânului, a cărui firmă era înscrisă pe camion?

Ocrotitorul meu i-a adus şefului la cunoştinţă că nu mă cărase acolo pe contul nimănui, ci doar îndemnat de simţul omeniei. Îi dădu apoi toate amănuntele pe care le ştia, povestindu-i că noaptea camionul îşi făcea veacul în gangurile întunecoase de la Adelphi şi că, după ştirea lui, dormeam în camionul ăsta de luni de zile. Aceste lămuriri însă, în loc să limpezească lucrurile, mai rău le-au încurcat.

Şeful azilului începu să îndruge că, din moment ce ocupam camionul unui proprietar de căruţe şi domiciliam în el, era ca şi cum aş fi închiriat casa proprietarului respectiv. Prin urmare aveam tot dreptul să stau în azilul parohiei în care locuia stăpânul şi unde plătea totodată impozitul pentru ajutorarea săracilor. Mai spuse că orice acte făcute de servitor cad în sarcina stăpânului, şi, în consecinţă, eu aş putea fi primit în azil numai dacă stăpânul căruţelor din Bedfordbury se obligă să plătească întreţinerea mea.

— Foarte bine – zise căruţaşul, cu totul zăpăcit – atunci o să-l iau să-l duc înapoi în gangurile alea întunecoase şi o să-l las acolo, într-un colţ, să piară I

La auzul acestor vorbe, mulţimea care se strânsese se repezi la căruţaş, strigându-i că e un om fără suflet, iar poliţistul începu să-l îmbrâncească. Norocul meu a fost că a trecut tocmai atunci pe acolo doctorul parohiei. Şi astfel lucrurile s-au limpezit, pentru că doctorul i-a poruncit să tragă camionul în curtea azilului.

Căruţaşul a întârziat acolo două ceasuri bune, cu toate că spusese, în auzul tuturor, că la şapte jumătate are de cărat nişte mobilă de pe calea Whitechapel şi chiria camionului îl costă doi şilingi jumate pe oră. Au trimis să-l cheme pe stăpânul camionului şi pe unul din sfetnicii parohiei, după care m-au dat jos din camion, m-au dus în azil, m-au dezbrăcat, m-au spălat şi m-au aşezat în pat.

Acolo am şi rămas. Toată lumea zicea că eram rău bolnav. Şi cred că aşa şi era. Eu însă nu mă simţeam prea rău. „Fierbinţeala" nu mă durea. Patul era curat şi moale, doctoriile nu erau din cale-afară de greţoase, iar grişul şi ciorba de berbec mi se păreau de-a dreptul minunate. Şi totuşi, toată lumea părea tristă. Chiar şi doctorul se arăta îngrijorat. Umblau cu toţii în vârful picioarelor pe lângă patul meu, vorbeau încet şi blând, ca şi cum li s-ar fi rupt inima că zăceam în pat, ţintuit de boală. Pe cuvântul meu, de multe ori mă gândeam că trebuie să fie vreo greşeală la mijloc, că răul de care suferеam nu era fierbinţeala aceea cumplită, despre care toţi vorbeau cu atâta spaimă în glas. Şi această bănuială era însoţită de teama ca nu cumva într-o bună zi să se descopere că n-am mare lucru, ba chiar că n-am nici pe dracu', şi să mă dea pe uşă afară.

Aşa credeam a doua zi după ce venisem. În seara zilei următoare, bănuiala aceasta mi se întărise. În afară de administratoarea infirmeriei – o bătrână grasă şi oţărâtă, care vorbea cu glas ascuţit şi căreia nu-i intra nimeni în voie, urâtă pe bună dreptate de toţi bolnavii – mai erau vreo două, trei surori, femei tare bune la inimă, care duceau şi ele o viaţă grea. Pricepându-se puţin la îngrijirea bolnavilor, li se îngăduise să-şi pună la încercare îndemânarea şi răbdarea. Îşi răscumpărau astfel pâinea şi fiertura de fulgi de ovăz care li se dădea drept hrană.

În seara cu pricina, una din aceste surori – doamna Dipple – veni la căpătâiul meu şi, după ce îmi potrivi perna

sub cap şi-mi şterse fruntea, îmi spuse:

— Domnişorule Smithfield, ai văzut pân' acum pe cineva murind?

— Oho, câţi încă! i-am răspuns eu.

— Dar te-ai gândit vreodată la moarte?

— Nu, doamnă, cum era să mă gândesc? Eu mă gândesc la viaţă, că doar vreau să trăiesc!

— Dar ştii că uneori mor şi copiii? îi dădu înainte doamna Dipple, cu glas blând. Am avut şi eu un băieţel, cam tot de-o seamă cu tine, şi a murit. A murit şi s-a dus în cer. Acolo o să te duci şi tu, dacă eşti băiat cuminte.

— Da ce-a avut băiatu-mneavoastră?

— S-a înecat. A fost pe mare şi s-a înecat – zise doamna Dipple.

— AI păi nici nu-i de mirare. Dacă se îneacă cineva, bineînţeles că moare. Dacă m-aş îneca, mai c-aş începe şi eu să mă gândesc la moarte.

— Dar li se întâmplă băieţilor să moară şi altfel decât înecaţi. Unii mor de fierbinţeală – boala asta pe care ai luat-o tu. Ştii asta?

— Am cunoscut o mulţime de băieţi care au murit de fierbinţeală – i-am răspuns eu. Numai că lor le era rău de tot.

— Mai rău decât ţie nu le-o fi fost – spuse ea clătinând din cap. Nu zic, s-ar putea să scapi. S-ar putea să scapi, după cum s-ar putea să mori chiar în noaptea asta. Vezi tu, s-ar putea să închizi ochii şi să nu-i mai deschizi până în ziua judecăţii de apoi. Eu, să fiu în locul tău, aş spune rugăciuni, bineînţeles dacă aş şti. Tu ştii vreuna?

— Ştiam un crâmpei din „Tatăl nostru14 – zisei eu, înspăimântat de vorbele ei. Ce credeţi: e de-ajuns?

— Am o carte frumoasă, plină de rugăciuni pentru oamenii care s-ar putea să nu mai aibă mult de trăit – răspunse doamna Dipple. Am s-o aduc şi, dacă vrei, am să-

ţi citesc din ea. Vrei?

— Vreau, doamnă, cum să nu-l

Sora s-a dus după cartea cea măiastră, şi peste puţin timp am auzit-o strigându-mi blând numele. Deodată îmi izbi urechile glasul aspru al administratoarei – bătrâna doamnă Brownhunter:

— La ce dracu' îl mai stârneşti, babornıţă zănatecă? strigă ea.

— Vă rog să mă iertaţi – răspunse sora. Aţi auzit ce-a spus doctorul azi după-amiază?

— Ei, şi ce dacă am auzit? Ce-i cu asta?

— Vedeţi, m-am gândit că nu-i chiar copil de ţâţă. O fi având şi el păcatele lui, pentru care va da socoteală la judecata de apoi. Şi-atunci mi-am zis că ar fi bine să…

— Să-i bagi cine ştie ce năzbâtii în cap şi să-nceapă să urle pe-aici, nu? Hai, cară-te cu toate judecăţile tale de apoi, babă habotnică! Eu zic că trebuie să fim fericiţi când se mai întâmplă să moară unul liniştit, ÎI laşi în pace şi gata, că, slavă Domnului, ne dau destulă bătaie de cap şi aşa, fără să le mai bagi tot felul de prostii în cap.

— Bine, doamnă, dar sunt şi eu mamă, aşa că…

— Fleacuri! i-o reteză doamna Brownhunter. Ce-are a face una cu alta? l'Află că aici eşti un rahat, po câtă vreme eu sunt administratoarea azilului. Cred că asta-mi dă dreptul să spun ce e bun şi ce e rău pentru bolnavi, nu? Cine dă socoteală în faţa consiliului? Eu, nu tu! Aşa că nu-ţi băga nasul unde nu-ţi fierbe oala!

A doua zi, când m-am sculat, parcă eram altul. Adică, mai bine zis, parcă aş fi fost cel de mai înainte. De la începutul bolii nu mă mai simţisem niciodată aşa bine. De bună seamă că toţi în jurul meu au rămas uluiţi. Doamna Dipple mi-a adus gustarea de dimineaţă, dar mi-a tăiat toată pofta de mâncare, vorbindu-mi numai de oameni (Tu un picior în groapă, scăpaţi ca prin minune de la moarte.

Puţin mai târziu a trecut pe acolo, legănându-se, grăsuna doamnă Brownhunter şi, oprindu-se o clipă locului, a strigat în batjocură:

— Ţi-ai găsit cui să-i citeşti molitfe!

Dar mai uimit ca toţi ceilalţi a fost doctorul Flinders.

— Hei, bun găsit, voinicule! zise el tare. Nu cumva vrei să spui că ai scăpat cu faţa curată?

— Ba dai, domnule doctor – zise doamna Dipple. Cum s-ar zice, a tras moartea pe sfoară.

Doctorul îmi pipăi pulsul şi mă privi cu de-amănuntul.

— Ai dreptate, doamnă Dipple – zise el râzând şi bătându-mă voios pe obraz. Pe cinstea mea că i-a tras clapa I Mare minune! Seara trecută n-aş fi făcut prinsoare nici pe un gologan că scapă cu viaţă. Acuma însă pot să zic că are cel puţin tot atâtea şanse să trăiască câte are să dea ortul popii. Asta e, doamnă Dipple. Da, mâine-poimâine se-nzdrăveneşte. Îl punem pe picioare, mai înainte să-i crească ciuful. Nici n-o să fie nevoie să-l tundă.

Din nefericire, boala mea nu se sfârşi odată cu fierbinţeala. Pentru că, dacă e vorba de stare proastă şi de dureri, pot zice cu mâna pe inimă că boala mea a început cu adevărat abia atunci când doctorul Flinders m-a încredinţat că o să mă fac bine şi o să mă pun repede pe picioare. E adevărat că începusem să umblu, adică eram silit să mă dau jos din pat, să mă îmbrac şi să fac câţiva paşi prin infirmerie. Dar dacă îşi închipuie cineva că eram „zdravăn”, acela sensală amarnic.

De mâncat, mâncam. Aş zice chiar că aveam o foame de lup, şi aş fi putut mânca oricând de patru ori mai mult decât puţinul ce mi se dădea, ceea ce, bineînţeles, era un semn de netăgăduit că mergeam spre însănătoşire. Dar dacă ar fi fost după capul meu, aş fi vrut mai degrabă să am fierbinţeală, pentru că atunci m-ar fi lăsat să stau liniştit în fundul patului. Aş fi fost servit şi îngrijit, ceea ce

era mult mai bine decât acum, adică nici în car, nici în căruţă, târându-mă de colo-colo pe picioarele-mi şubrezite de boală, împiedicându-mă de colţul scaunelor ori de marginile paturilor, şi stându-le tuturor în cale. În săptămâna aceea picioarele-mi erau umflate de nu-mi mai încăpeau pantofii, cealaltă, am avut junghiuri ca nişte cuţite-n ureche, şi săptămâna următoare ochii mă dureau atât de tare, încât eram nevoit să port obloane verzi. Am îndurat toate astea şi încă multe altele. Poate pare caraghios că le aştern pe hârtie, dar mie mi-a fost grozav de greu să le îndur. Mă săturasem de azil până peste cap şi abia aşteptam să mă fac bine, să-mi dea hainele şi să mă lase să plec. Căci la ce altceva m-aş fi putut aştepta? Unde aveam să plec, nu era greu de ghicit. M-aş fi întors, cum era şi firesc, în gangurile întunecoase – la Mouldy şi

Ripston. Mi-era dor de ei şi eram sigur că şi ei s-ar bucura să mă vadă.

S-ar putea bănui că, după o vreme îndelungată petrecută într-un adăpost bun şi unde fusesem hrănit ca lumea, nu-mi mai trecea prin gând să mă întorc iar la viaţa dinainte – să bat iar caldarâmul pieţelor şi să dorm în ganguri. Nici vorbă însă de aşa ceva. Dimpotrivă. Îmi aminteam mereu cât de bine petreceam, cum hoinăream, nestingheriţi de nimeni, cum câştigam banii şi cum îi cheltuiam după pofta inimii. Şi pe urmă, ce însemnătate avea lumea pentru mine, fără Mouldy şi Ripston? Mi s-ar fi părut goală şi searbădă fără un suflet care să te înţeleagă lângă tine, căruia să-i poţi spune ce te doare, ca unui adevărat prieten.

În cele din urmă veni o zi – era prin februarie şi un strat gros de zăpadă acoperea pământul – când doctorul Flinders intră în salon şi ne porunci mie şi unui alt băiat, pe nume Biles, care fusese bolnav de scarlatină – să părăsim infirmeria chiar a doua zi.

După plecarea doctorului, Biles mă-ntrebă:

Ia zi, Smithfield, tu eşti orfan, nu-i aşa?

— Da.

— Atunci o să fie vai şi amar de tine – zise Biles rânjind.

— Cum adică? De ce o să fie vai şi amar de mine?

— Aşteaptă până te-or trimite în cartierul Stratford şi atunci o să vezi – răspunse Biles. Nu ştii că toţi orfanii sunt trimişi de-aici la Stratford? E un loc groaznic. Cunoşteam pe un băiat – orfan ca tine – pe care l-au omorât.

— Da' de ce l-au omorât?

— Pentru că l-au prins căţărându-se pe zidul ăla înalt, cu ţepi ascuţite-n vârf, încercând să fugă – mă lămuri Biles. Sau cel puţin aşa vorbeşte lumea, că l-au omorât. L-au prins tocmai când dădea să încalece zidul, şi după ce l-au tras jos, l-au închis într-o carceră neagră, şi de-atunci nimeni nu mai ştie nimic de el. Ce zici de asta?

— Zic că a fost prost că s-a dus la Stratford – i-am răspuns eu.

— Nu s-a dus de bunăvoie, l-au luat pe sus, cum o să te ia şi pe tine – răspunse Biles.

Dar eu nu mă uitam la ce îndruga Biles. Oare, după ce mă primiseră cu atâta greutate în azil, era cu putinţă să nu mi lase să plec? 8 a o să le pară bine că scapă de iniile, asta era la mintea cocoşului.

Şeful trecea prin infirmerie în fiecare seară pe la ora nouă, să controleze dacă e toată lumiea în pat. În seara aceea, când a trecut prin camera noastră şi s-a apropiat de patul meu, l-am strigat. Toţi şi-au ridicat capul de pe pernă şi m-au privit uimiţi. Nu ştiam că fapta mea era socotită drept o mare îndrăzneală. Şefului nici. nu-i venea să-şi creadă urechilor.

— Pe mine m-ai strigat, domnişorule? întrebă el întorcându-se, fără să-şi tragă mâinile de la spate, de sub

coada redingotei.

— Da, dacă nu vă supăraţi, voiam să vă rog, domnule, să porunciţi să-mi aducă hainele mele şi să le pună aci, ca să mă pot îmbrăca cu ele mâine dimineaţă, când m-oi scula. Mâine dimineaţă plec, dacă nu vă supăraţi.

Ochii şefului scăpărară după sticlele ochelarilor. Apoi, întorcându-se către administratoare, o întrebă domol:

— Doamnă Brownhunter, băiatul ăsta e în toate minţile?

— De bună seamă, domnule, e sănătos tun, obrăznicătura – răspunse ea slugarnic.

— Atunci, cum îţi explici, doamnă, purtarea lui nemaipomenită?

— Vedeţi, e tot aşa de ticălos cum a fost şi înainte – răspunse doamna Brownhunter înciudată.

— Foarte bine – spuse şeful, scoţând din buzunar un creion şi un carneţel. Ia să vedem – face parte dintre cei care pleacă mâine şi are numărul…

— Trei sute patruzeci şi şapte, domnule – zise administratoarea, cu glas dulce.

— Mulţumesc. Ei bine, trei sute patruzeci şi şapte, să ştii că o să-ţi mai amintim noi de povestea de azi.

Şi, după ce îmi aruncă o privire din pragul uşii, îşi văzu de drum.

Ei, iaca ce lucru uluitor aflasem 1 Am stat multă vreme cu capul în perne până să mă pot lămuri asupra celor auzite. Va să zică asta era: nu puteam să părăsesc azilul de bunăvoie! Eram prins şi închis, iar mâine aveau de gând să mă trimită în locul acela groaznic, despre care îmi pomenise Biles, şi nu mai încăpea îndoială că aveau să mă azvârle în carceră de la bun început, pentru că fusesem obraznic cu şeful.

Ce era de făcuţi? Cum să scap de soarta tristă care

mă aştepta? Chiar de aş fi găsit un prilej să fug, n-aveam haine. Nu că aş fi avut niscaiva remuşcări – îmi vine greu s-ojnărturisesc – să fug în hainele împrumutate, dar aveau o înfăţişare grozav de ciudată. Surtucul croit dintr-o aba verde, cu nasturi de alamă, era scurt şi despicat la spate, iar pantalonii de catifea în dungi abia-mi ajungeau dedesubtul genunchilor. Veneau pe urmă ciorapii albaştri de lină şi, în sfârşit, o pereche de pantofi cu catarame de alamă. Ce rost ar fi avut să fug îmbrăcat aşa fistichiu? Ar fi văzut oricine, cale de-o poştă, ce era cu mine. Dar de la azil până la ganguri nu făceai mult. Dacă izbuteam să ajung acolo şi să-mi găsesc prietenii, puteam pune mâna-n foc că ei m-ar fi ajutat să ies din încurcătură.

Greutatea eră însă cum să scap din azilul ăsta blestemat? Mi-am frământat mintea ceasuri întregi după ce adormiseră toţi, afară de surori.

Puteam să scap doar într-un singur fel – şi nici atunci fără primejdia de-a da greş. La infirmerie era o fată, un fel de ajutoare. Nu era chiar soră, ci mai mult slujnică, şi nu se bucura de mai multă libertate ca ceilalţi sărmani din azil. Era foarte drăguţă cu toată lumea şi plăcută la înfăţişare şi primea mereu scrisori de la cineva din afară. Scrisorile le primea pe furiş, prin bunăvoinţa portarului… Uneori se dădea chiar ea jos şi-şi lua singură scrisorile de la portar, dar de cele mai multe ori trimitea pe unul dintre băieţi să-i aducă răvaşul. Şi cum întotdeauna făcea ce făcea şi căpăta pentru noi o bucată mai mare de pâine cu unt, n-o dădeam niciodată de gol. Bănuiesc că şi paznicul de la poartă căpăta ceva, pentru că nici el n-o dădea de gol pe Jane şi-i strecura cu mare băgare de seamă scrisorile. Cred că Jane îi dădea bani de tutun. Singura putinţă de scăpare pentru mine era să cobor până la portar, fără să mă fi trimis cineva, şi să-i cer răvaşul. După asta, să-i spun că Jane îl roagă să-mi dea voie să ies în stradă ca să-i

cumpăr nu ştiu ce, şi să-i făgăduiesc că-i aduc şi lui nişte tutun.

yveni în sfârşit şi dimineaţa. La opt şi un sfert, după ce mi-am ascuns şapca sub cingătoare, m-am furişat binişor din infirmerie, şi ţuştil în jos pe scări. Fereastra infirmeriei dădea de-a dreptul în curte. Când am ridicat ochii spre fereastră, am zărit-o pe Jane privind în jos, pesemne nu se dumi rea ce caut aşa de dimineaţă prin curte. Dar eu m-am făcut că n-o bag în seamă şi, luându-mi inima în dinţi, m-am dus drept la cuşca portarului.

— N-am nicio scrisoare! a zis el când m-am apropiat.

— Ştiu, dom'le! i-am răspuns eu. Dar, dacă nu vă supăraţi, Jane vă roagă să-mi daţi voie să-i cumpăr de-aici din colţ nişte hârtie de scris şi să mai…

— Nu-ţi dau voie! mi-o reteză portarul cu asprime. Şi poţi să-i spui din partea mea că domnişoara a cam întrecut măsura.

Vorbind astfel, a ridicat ochii spre fereastră. Jane clătina de zor din cap.

— Aha, da, da! frumos îţi şade să tot dai din cap. Ai vrea să nu-l opresc, nu? Dar n-o să-mi pierd slujba numai pentru că…

— Dom'le, dar vă rog! spusei eu grăbit, văzând cum îmi scapă prilejul din mână. Jane mi-a spus să vă aduc şi o punguţă cu tiutiun de trei bani.

— Aşa, aşa va să zică! zise portarul cu glasul domolit, aruncândiar o privire către fereastra infirmeriei. Jane era tot acolo, roşie ca focul la faţă, smucind din cap în stânga şi-n dreapta. Era tulburată şi nedumerită, parcă bănuind că se punea la cale vreo năzbâtie pe seama ei. Nu mă mituieşte ea pe mine cu un pic de tiutiun, aşa să ştii! Dacă vreau tiutiun, pot să-mi cumpăr şi singur. Hai, dă-mi ăi trei bănuţi şi şterge-o. Dar dacă lipseşti mai mult de un minut, ai de-a face cu mine.

Să-i dau bănuţii şi s-o şterg! auzi vorbă 1 Am voie să plec, drumul se deschide slobod înaintea mea şi toată afacerea să se ducă dracului pentru că n-am trei bănuţi I Asta era o nedreptate strigătoare la cer. Aghiuţă, tartorul mincinoşilor, mi-a sărit însă în ajutor tocmai când eram la cea mai mare ananghie.

— N-am mărunt, trebuie să schimb – i-am răspuns. Am să cumpăr tiutiun din banul de şase penny, pe care mi l-a dat Jane. Ca să-mi adeveresc spusele, m-am prefăcut că mă scotocesc prin buzunarele pantalonilor, căutând banul.

— Ei, haide, mişcă-te o dată! se răsti paznicul. Cât mi-ai împuiat capul cu morişca ta, aveai vreme destulă să te duci şi să te-ntorci.

A tras zăvorul de la portiţă şi mi-a dat drumul. Tare aş fi vrut s-o iau la goană cât mă ţineau picioarele, de cum m-am văzut afară din curtea azilului 1 Dar, de frică să nu mă ia la ochi cineva, m-am mulţumit să merg doar ceva mai repejor, până am ajuns la primul colţ de stradă. Apoi am luat-o la goană, de-mi sfârâiau călcâiele. Dimineaţa era friguroasă, vântul te lua în răspăr şi aerul rece te înviora. Pământul era îngheţat bocnă şi eu mă simţeam uşurel ca un fulg. Nu eram străin de împrejurimi şi, pricepându-mă pe unde s-o iau mai de-a dreptul, cam în cinci minute am şi ajuns în fundătura din preajma gangurilor întunecoase.

Capitolul XX

În care vremea neprielnică mă împinge iar către strada tummill.

UNDE SE DEZLĂNŢUIE O FURTUNĂ CUMPLITĂ

Trecând din strada Ştrand în uliţa care se-nfunda în ganguri, am auzit ceasul din turnul bisericii Sfântul Martin bătând ora opt şi jumătate.

Bătăile lui m-au făcut să mă opresc locului. Venind încoace nu-mi trecuse de loc prin minte că Mouldy şi Ripston ar fi putut să plece „de-acasă”. Nici vorbă că

plecaseră la lucru, şi asta de cel puţin un ceas şi jumătate. De întors era aproape sigur că nu se-ntorceau înainte de a cădea întunericul, aşa că, între timp, eram nevoit să mă descurc cum mă tăia capul. Trebuia să mă adăpostesc sub bolţile gangurilor şi să-mi trec într-un fel timpul până la întoarcerea lor.

O dată luată această hotărâre, am coborât scările întunecoase şi umede, atât de bine cunoscute, şi am ajuns acolo unde oprea de obicei camionul nostru. Privind mai bine însă, locul nu mi s-a mai părut aidoma cum îl lăsasem. Părea pustiu, şi asta nu pentru că lipsea de-acolo camionul nostru. Nu. Era într-adevăr de o sută de ori mai întunecat şi mai pustiu, mai jalnic şi mai părăsit decât fusese vreodată.

Dar, cu voia cititorului, voi încerca să povestesc, mai pe scurt, cum mi-am petrecut acea tristă zi din luna lui Făurar.

În viaţa oricărui om sunt zile de care îşi aminteşte cu plăcere, zile de neuitat, cum li se spune. Dar sunt şi altfel de zile, care-ţi stăruie cu aceeaşi încăpăţânare în minte, datorită deznădejdii lor. Nu ştiu dacă tocmai aceste zile, sau poate altele, au fost botezate zile de pomină, dar, în orice caz, ziua cu pricina, ziua aceea din februarie mi s-a întipărit pentru totdeauna în minte. Parcă ar fi fost crestată în creierul meu, aşa cum obişnuia Robinson Crusoe să cresteze pe stâlpul lui fiecare zi a săptămânii. Ce frig mi-eral Ce flămând, ce deznădăjduit, ce zgribulit erarul

La amiază ajunsesem în aşa hal încât m-am hotărât să aprind un foc. Pe malul râului se găseau sfărâmături de cărbune şi ici-colo câte o aşchie de lemn. Dar n-aveam chibrituri. Aici e aici I De unde să fac rost măcar de un băţ de chibrit? Unii din barcagiii şi muncitorii care încărcau cărbunii în şlepurile trase la chei, fumau. Lucrul cel mai

uşor ar fi fost să-i cer unuia din ei un chibrit. N-aveam decât să-ncerc. Dar cum să-ncerc, împopoţonat în surtucul cu coadă de rândunică şi cu şapca aceea turtită pe cap? M-ar fi întrebat negreşit ce-i cu mine, ş-ar fi pornit să vorbească între ei, pe urmă poate cu alţii, şi iată cum cei de la azil ar fi putut să dea de urma mea şi să mă-nchâdă la loc. Pentru a scăpa de primejdie şi a căpăta totuşi chibrituri, trebuia să zvârl de pe mine cel puţin o parte din îmbrăcămintea asta caraghioasă cu care fugisem din azil şi să-mi minjesc obrazul şi mâinile, luând înfăţişarea unuia din golanii ce scotocesc grămezile de gunoaie de pe maidane.

S-ar fi părut că nu era cine ştie ce, şi cu toate astea îmi venea greu. Îmi venea greu, în primul rând, din pricina bolii de care suferisem atâta vreme. Mă simţeam încă slăbit, căci nu mă-nzdrăvenisem pe de-a-ntregul.

Golanii de pe maidane n-au niciodată ciorapi şi pantofi în picioare, aşa că m-am descălţat, călcind cu picioarele goale pe pietrele îngheţate. Golanii care-şi făceau veacul prin noroaiele şi scârnăviile aruncate pe maidane erau totuna de murdari din creştet până-n tălpi. Până şi faţa le era pistruiată cu stropi de noroi. Ce-mi rămânea de făcut? Întâi şi-ntli trebuia să intru cu tălpile mele curate drept în mâlul fluviului, negru ca păcura. Ca să ajung acolo, am fost silit însă să sparg pojghiţa de gheaţă care se prinsese deasupra apei. Mi-am băgat mâinile pin la cot în nămol şi mi-am minţit bine faţa. Golanii adună de obicei lucrurile de prin gunoaie într-o cutie de tablă, paradită. Aveam neapărată nevoie de aşa ceva. N-am căutat prea mult. Norocul m-a ajutat s-o găsesc numaidecât, în spatele unui şlep încărcat cu cărbuni. Era un hârb ca vai de capul lui, zvârlit acolo, într-o băltoacă.

Travestit astfel, am mai prins curaj, şi apropiindu-mă de grupul hamalilor care încărcau cărbunii, l-am întrebat

cuviincios pe unul dintre ei dacă n-avea cumva un chibrit de prisos. Drept răspuns, hamalul a luat de jos o bucată de cărămidă şi, ochind cu îndemânare, m-a lovit drept peste degetele mâinii în care ţineam cutia de tinichea. De durere am scăpat-o jos. Lucrul acesta i-a înveselit grozav pe ceilalţi. Se porniră cu toţii pe râs şi, cum erau tare voioşi, au început să arunce în mine cu sfărâmături de cărbune. Ca să scap teafăr, am luat-o la sănătoasa, călcând cu picioarele goale prin mâzga groasă, până am ajuns la prora unui şlep, unde nu se afla decât un moşneag ocupat să pompeze apa strânsă pe punte. Zărindu-mă că alerg într-acolo, m-a lăsat să mă aprofii, apoi, oprindu-se din lucru, a înhăţat o prăjină cu cârig în vârf, pe care o avea la îndemână, şi cu o plăcere răutăcioasă a-ncercat să mă-mpungă. Din fericire însă, prăjina nu era prea lungă, aşa că n-a izbutit s-ajungă pân' la mine.

— Şterge-o de aici, măgarule I strigă el. Ia-ţi valea, derbedeule! Abia ai ieşit din închisoare, şi-ţi arde iar de ticăloşii. Hai! Ia-o din loc!

— N-am ieşit din nicio închisoare, dom'le răspunsei eu, gata să plâng. N-am fost niciodată la închisoare.

— Cum? N-ai fost la-nchisoare? Nu ţi-e ruşine să tai piroane? Nu vezi ce ai în cap? Dacă nu te-o fi chelit aşa la puş Cărie* să nu-mi spui pe nume!

— Nu m-a tuns la puşcărie. M-au luat la azil – răspunsei eu, vlăguit de putere. Acolo, la azil, mi-auras părul din cap din cauza fierbinţelii. Am fugit din azil, iar de la oamenii ăia n-am cerut decât un chibrit, să fac un pic de foc, că mor de frig. Şi ei s-au pus s-arunce cu pietre în mine. Uite ce mi-au făcut! adăugai eu, ridicând mina, ca să-i arăt degetele încleiate de sânge.

Trântindu-se pe burtă şi aplecându-şi capul peste puntea neagră a vasului, moşneagul îmi cercetă cu luare-aminte faţa, pe care lacrimile se amestecaseră cu noroiul.

Şi încredinţându-se, se vede, că spun adevărul curat, o lăsă mai moale.

— Sunteţi toţi nişte vulpi viclene. Nici nu mai ştie omul ce s-aleagă din spusele voastre. Dar, în tot cazul, dacă nu ceri decât un chibrit, uite, ia-l şi du-te sănătos! Na, ia două, să ai unui de rezervă 1

Ca să nu se ude, le-a înfipt într-o crăpătură din capătul prăjinii, întinzându-mi-o, să le pot lua.

Dar, vai! Toate strădaniile mele au fost zadarnice. Mă dezbrăcasem pe jumătate, mă mânjisem din cap până-n picioare, îndurasem pietrele hamalilor haini – dar tot degeaba. Găsisem câteva lemnişoare şi nişte cărbuni, şi chiar o bucăţică de hârtie. Toate erau însă pline de apă! Cele două beţe de chibrit s-au stins unul după altul, fără niciun folos, în desperarea mea m-am întors iar pe malul apei, dar, deşi hamalii cei veseli, care cărau cărbuni, erau încă acolo, pe şlepul unde lucrase moşneagul acela cumsecade nu mai era acum nimeni. Neavând altceva mai bun de făcut, am coborât totuşi pe malul apei, mi-am spălat mâinile, picioarele şi faţa de noroi, lăsându-le să se usuce în bătaia vântului, din lipsă de prosop.

Pe la vreo două s-a pornit pe ninsoare. Ningea liniştit, cu fulgi mari, şi acest lucru, departe de-a mă întrista, m-a umplut de bucurie. Mă gândeam că în curând vor fi toate bune şi la locul lor. Ripston şi Mouldy nu mai puteau rămâne prea mult pe afară. Trebuiau să sosească la adăpost curând-curând. M-am aşezat pe-o treaptă a scării, pe unde ştiam că urcă de obicei, dar i-am aşteptat zadarnic, până mi-a îngheţat măduva-n oase.

Se lăsase întunericul, ornicele din turnul bisericilor bătuseră de şapte, şi vechii mei prieteni tot nu se iveau. Îmi venea leşin de foame şi mă simţeam ca un câine bătut.

Dacă înainte mai avusesem vreo îndoială, acum vedeam limpede că toate planurile mele de viitor se

învârteau în jurul lui Mouldy şi Ripston. Fără ei eram ca o frunză luată de vânt, lipsit de orice fel de sprijin.

Tot ce făcusem, tot ce îndrăznisem să încerc, toate primejdiile pe care le înfruntasem, totul se prefăcuse în praf şi pulbere. Trebuia să mă-ntorc acasă – asta era singura scăpare.

Şi, la urma urmei, când stăteai să te gândeşti, nu era chiar atât de cumplit. Trecuseră mai bine de nouă luni de când nu mai văzusem pe nimeni dintre ai mei. De unde puteam şti că ei nu s-ar bucura din toată inima să mă vadă iarăşi acasă? Poate că, în cel mai rău caz, tata mi-ar trage o ocară, să-mi meargă fulgii, şi m-ar lăsa în pace. Pe urmă, acum eram mai voinic decât la plecare (crescusem în timpul bolii), eram în stare să-mi găsesc de lucru, să fac şi eu ceva. N-ar mai avea de ce să se plângă că aştept la mâna lor, că le sunt o povară.

Gândind astfel, m-am silit să-mi iau inima-n dinţi. Totuşi, când am ieşit în strada Adelphi (ningea într-una), m-am mai învârtit pe acolo un timp, şi pe urmă am dat o fugă până în piaţă, să mă mai uit o dată după Mouldy şi Ripston. Dar nevăzându-i nicăieri, am apucat-o spre Fundătura Gratiţei.

Luasem hotărârea să intru de-a dreptul în fundătură, fără să mă opresc sau să întreb pe cineva. Îmi ziceam că dacă tot trebuia să dau ochii cu tata, era mai bine s-o fac dintr-odată. Când am ajuns însă la ocolul de vite din Smithfield şi am cotit-o pe Crucea Vacii, mi-am încetinit pasul, şi m-am oprit apoi de-a binelea în dreptul cârciumii, tot întrebându-mă iarăşi şi iarăşi, dacă, ţinând seama de firea tatii, avea vreun rost să năvălesc dintr-odată în casă. Era într-o marţi, de obicei zi bună la el. N-ar fi fost oare mai bine să aştept până când iese de la „Căţelul şi pârleazul”? Când era puţin băut, i se muia mai uşor inima.

Da, chiar aşa am să fac! N-am să intru de-a dreptul în

casă, ci am să mă învârt prin fundătură, până o să dau cu ochii de tata.

Frământat de gândul că am să-l văd pe tata, şi întrebându-mă mereu ce-o să-mi spună, ce-o să-mi facă, aproape nu mai simţeam frigul şi foamea. Dar am tot aşteptat până s-a făcut zece trecute, şi tot n-a ieşit din cârciumă. Îmi venea să cred ori că plecase cu jumătatea de vin şi pipa acasă, ori că de data asta se cherchelise straşnic. Şi dacă într-adevăr se îmbătase, m-aş fi înţeles cu el mai greu decât dacă ar fi fost cu mintea limpede. Dar, fie ce-o fi! Frigul, foamea, slăbiciunea nu-mi mai dădeau răgaz şi, oricât n-aş fi vrut, trebuia să mă duc la „Căţelul şi pârleazul" şi să cercetez cum stau lucrurile. M-am strecurat aşadar cu multă grijă până la cârciumă şi, apropiindu-mă de uşa care se bălăngănea în balamale, am privit înăuntru, prin crăpăturile scândurii.

În prima odaie, aceea unde se ţineau butoaiele, se încinsese o ceartă. Am recunoscut vocea groasă a domnului Piggot şi glasul piţigăiat al unei irlandeze, împletindu-se cu o sumedenie de alte glasuri, într-un vălmăşag de înjurături, râsete, ameninţări şi îndemnuri. Deodată, cloncănitul irlandezei, care ocăra cât o ţinea gura, se schimbă într-un răcnet de durere şi de furie. Oamenii strigau unul la altul, înghiontindu-se şi îngrămădindu-se înspre uşă.

Prin uşa izbită de perete – că abia am avut timp să mă feresc – o femeie fu aruncată în brânci afară.

După cât am putut desluşi la lumina palidă ce se strecura prin ferestrele cârciumii, femeia era îmbrăcată în nişte zdrenţe şi ţinea strâns la piept un copil. Îţi făcea rău s-o vezi în halul ăla. Părul lung şi roşu i se zbârlise şi-i cădea peste ochi, iar buzele crăpate îi sângerau.

Am cunoscut-o bineînţeles numaidecât: era mama mea vitregă, iar copilul murdar din braţele ei, – un

ghemotoc înfofolit într-o zdreanţă ruptă dintr-o cămaşă de noapte şi strâns într-un şal numai găuri – nu era altul decât surioara mea, Polly.

Se vedea de la o poştă că madam Burke se-mbătase sau, dacă nu, băuse destul ca să se-ameţească. Bărbatul care o aruncase afară din cârciuma „Căţelul şi pârleazul” o îmbrâncise cu atâta sălbăticie, încât ea nimeri, împleticindu-se, în şanţul drumului, şi puţin i-a lipsit să nu cadă cu faţa în zoaie. Dar nu se dădu bătută. Ridicându-se cu chiu cu vai în picioare, umblând pe două cărări, se-ntoarse iar la uşă şi începu s-o izbească cu pumnul ei ciolănos (pe care-l cunoşteam atât de bine), strigând că, dacă cei dinăuntru nu vor să-i arunce boneta, va preface în ţăndări preasfintele şi cuvioasele geamuri ale cinstitului lăcaş, iar dacă nu va face întocmai cum spusese, atotstăpânitorul n-avea decât s-o ia sus, în împărăţia cerurilor. Tot răcnind astfel, izbi cu umărul într-un ochi de geam şi-şi vârî printre ţăndări pumnul ei pistruiat. Bărbatul care o aruncase afară se ivi atunci în prag. Ţinea în mână o bonetă zdrenţuită, şi ridicând-o în aer, i-o trânti ca pe o plăcintă, pe capul zbârlit. Şi dacă nu l-ar fi prins cineva de după mijloc, pe la spate, trăgându-l înăuntru tocmai la timp, nu mai încape îndoială că femeia s-ar fi ales şi cu o palmă straşnică peste obraz.

— Hai, gata, termină, măi Jim Ballisat! strigă domnul Piggot. La mine în cârciumă vă rog să lăsaţi la o parte smintelile voastre. Ce draciţ, măi. JimPDE ce n-o baţi acasă, dacă te mănâncă palmele? De la un timp te-ai făcut mai rău ca un câine, zău aşa!

După cum vă spusei, mi-am dat numaidecât seama că femeia aceea era doamna Burke, deşi zdrenţuită şi murdară, cu părul ciufulit şi faţa schimonosită. Dar pe tata nu l-am cunoscut de la-nceput şi am fost din cale-afară de uimit când domnul Piggot i-a rostit numele.

Ăsta să fie oare tata? Bine, dar omul ăsta nu semăna de loc cu tata. Avea cu totul altă înfăţişare. După cât îl cunoşteam eu, tata era un om îngrijit şi întotdeauna pus la punct. Nu-i plăcea să-şi lase îmbrăcămintea la voia-ntâmplării. În fiecare zi când venea acasă de la lucru, îşi bea ceaiul, apoi cerea un lighean cu apă caldă, îşi da jos de pe el surtucul şi vesta, se descheia la gât şi-şi răsfrângea cu grijă cămaşa la piept, ca să n-o ude. Se săpunea bine, îşi peria părul şi îl ungea din belşug cu ulei, ca să se-nmoaie şi să-l poată netezi cum se cuvine şi-n locurile unde se ţinea ţeapăn sau avea vârtejuri. După aceea îşi înnoda la gât legătura de mătase. Şi nu se dichisea pentru altceva, decât doar ca să se abată pe la „Căţelul şi pârleazul”, să fumeze o pipă cu prietenii. Când i se întâmpla să se ducă la teatru, ajungea până acolo cu găteala, încât îşi văcsuia şi-şi lustruia bocancii, ba nu se dădea în lături nici de la cheltuială, căci în asemenea ocazii îşi cumpăra întotdeauna şireturi noi. Maică-mea îşi pierdea atunci mai bine de-o jumătate de ceas să-i încârlionţeze părul, răsucindu-l cu drotul încălzit în foc.

Acum, însă, cel pe care domnul Piggot îl numise Jim Ballisat arăta cu totul altfel: era un bărbat cu faţa nespălată şi buhăită, cu ochii umflaţi, cu părul răvăşit în aşa hal încât oricine vedea că nu mai fusese mângâiat de perie sau de pieptene de cine ştie când, pesemne din vremurile îndepărtate, când se spălase ultima oară. Părea neras de cel puţin o săptămână, iar în jurul gâtului păros şi puternic, în zadar ai fi căutat basmaua de mătase.

Se-nfipsese acolo, în mijlocul drumului acoperit de zăpadă, înjurând îngrozitor cât îl ţinea gura, învârtind prin aer pumnul greu cât un mai şi ameninţând-o într-una pe doamna Burke că, dacă-i încape în mâini, o să-i mute fălcile. Vezi însă că ceilalţi îl apucaseră strâns de după mijloc, şi femeia, profitând de ocazie, începu să se strâmbe

chiar sub nasul lui, cu mâna-n şold, strigându-i că puţin îi pasă de el.

Sunt sigur că tata ar fi omorât-o-n bătaie, dacă ar fi ajuns-o. Tot trăgând de el şi îndrugindu-i verzi şi uscate, oamenii izbutiră să-l aducă înapoi în cârciumă şi să-nchâdă uşa.

— Du-te acasă, femeie! strigă plin de bunăvoinţă unul dintre cei de faţă. Ascultă sfatul meu şi şterge-o cât mai repede de-aici!

— Nici nu mă gândesc! răcni doamna Burke, smulgându-şi din cap boneta, pentru care făcuse atâta scandal cu câteva clipe mai înainte. O zvârli în noroiul şanţului şi începu s-o calce în picioare, ca apucată de nebunie.

— …Hei, ce dracu'! Doar n-o să mă sperii eu de un golan beat şi împuţit ca ăsta! Oare nu blestematul ăsta mi-a zdrobit viaţa? Nu dă el pe gât ultimul sfanţ, pe care-l ia cu împrumut sau poate-l fură? Mă lasă să ţin din banii mei fetiţa asta pe care o port în braţe, cu toate că, slavă Domnului, nu-i a mea, ci a paceaurii ălei a pe care o avea înainte de a mă bate pe mine la cap, până m-a înduplecat să-l iau! Nu-mi frâng eu mâinile trudind până dau în bot pentru puturosul ăsta nemernic? Nu-mi…

Mulţimea strânsă în jur, care era numai ochi şi urechi, n-a mai apucat însă bucuria să audă ce mai făcea doamna Burke pentru bietul taică-meu. Un vardist s-a ivit de nu ştiu unde, i-a înfipt, fără prea multe temenele, mâna-n ceafă şi i-a făcut vânt către Fundătura Cratiţei.

Capitolul XXI

ÎN CARE SCAP CA PRIN MINUNE DE FURIA TATII, STÂRNITĂ DE RUŞINEA PE CARE l-o FĂCUSEM „LUI ŞI ALOR SĂI”.

M-am luat după maică-mea vitregă şi după mulţimea care se ţinea scai de ea, până am ajuns în Fundătura

Cratiţei, unde vardistul, ştiind, se vede, foarte bine unde stă cu casă, a îmbrâncit-o, împingând-o sub bolta intrării.

Ce mai puteam face? N-avea rost s-o urmez mai departe pe doamna Burke. Asta era limpede. Chiar dacă nu s-ar fi schimbat şi ar fi rămas la fel cum o ştiam, încercarea mea n-ar fi fost lipsită de primejdii. După cele petrecute însă, se înţelegea de la sine că ar fi fost o nebunie din partea mea să mai dau ochii cu ea.

Nu era mai uşor oare să-ncerc să-l câştig pe tata de partea mea? Nu. Nici aici n-aveam sorţi de izbândă. Tata ajunsese un beţiv şi, după câte îi auzisem pe ceilalţi spunând, se făcuse mai rău ca un câine. Îl văzusem de multe ori beat şi ştiam cât e de răzbunător şi crud în astfel de împrejurări. Dar nu-l văzusem niciodată în halul ăsta.

Pe de altă parte, mă întrebam unde m-aş putea duce dacă plecam iar. Mă răzbise foamea şi frigul. La azil nu mai îndrăzneam să mă-ntorc. Nici gangurile nu mă mai ispiteau de când văzusem că bunii mei prieteni, Mouldy şi Ripston, le părăsiseră. Mă simţeam nenorocit şi singur pe lume. La urma urmei, cine ştie, poate tatii i-ar fi milă de mine.

Negreşit, doamna Burke făcuse tot ce-i stătuse în putinţă ca să-l stârnească împotriva mea şi să-l aţâţe necontenit. După cum părea însă, ea scăzuse mult în ochii lui. Poate că tata izbutise să descopere adevărata ei faţă şi ar fi fost chiar bucuros să mă întorc acasă, fie numai ca să-i facă în ciudă. Tot sucind aşa lucrurile, şi pe-o parte şi pe alta, am luat-o iar încet-încet spre cârciumă, de altfel fără prea multă nădejde în suflet. Odată alungată scandalagioaica, oamenii închiseseră iar uşa, şi treburile îşi reluaseră cursul lor obişnuit.

Fereastra din camera unde se afla tejgheaua dădea direct în stradă. M-am ghemuit sub ea, făcându-mă mic-mititel, şi am tras cu urechea. Muşteriii cântau.

Am deschis uşa şi am intrat în cârciumă, dar când să păşesc în odaia unde era tejgheaua, m-am oprit în prag. Stăteam acolo, neştiind bine încotro să mă-ndrept, când chelnerul, ducând în mână o sumedenie de halbe, ajunse în spatele meu.

— Haide, flăcăiaşule, intră odată, dacă ţi-e a intra! zise el, împingându-mă înainte cu genunchiul. Vrând-nevrând, am deschis uşa şi am intrat.

— Dom'le, te rog, tata e aici?

— Tat-tu? Cum îi zice, băiete? întrebă cineva.

— Domnul Ballisat.

— Să mor dacă nu mi-a trecut prin minte că ăsta-i băiatul lui Jirul strigă un negustor de pielicele de iepure, din fundătura noastră. L-am recunoscut numaidecât! De cum a intrat pe uşă, mi-am zis că el trebuie să fie! Hei, Jirul la haideţi să-l trezim 1 Jim, bătrâne, scoală, măi, că ţi s-a-ntors băiatul I Şi-a luat cârja, căci şchiopăta de un picior, şi l-a împins uşor pe tata.

— Du-te naibii 1 mormăi tata, frecându-şi fruntea fără să ridice capul.

— Uite-l, măi Jim, uite-l colea în faţa tal

— Prostii I

— Spune-i ceva, puştiule! zise omul. Fac prinsoare că o să te cunoască după glas.

— Eu sunt, tată – spusei eu, prinzându-l de braţ cu degetele tremurătoare. Eu sunt. M-am întors acasă.

Ridicându-şi cu greu capul sprijinit de masă, tata s-a uitat atât de crunt la mine, că de frică m-am dat doi paşi înapoi. După asta a rămas cu ochii aţintiţi asupra mea, şi eu am început să trag nădejde că n-o să se întâmple nimic rău.: Ştiam că era iute la mânie, căci o încercasem de atâtea ori pe propria-mi piele, şi-mi făceam socoteala că, dacă ar fi fost pornit împotriva mea, m-ar fi luat pe loc la bătaie. Ba ajunsesem atât de departe, încât nădăjduiam

acum că Toi avea fericirea să-l văd întinzându-mi mâna şi spunându-mi că m-a iertat.

Nici vorbă însă de aşa ceva. Privirea aţintită asupra mea deveni cruntă. Şi-a luat mâinile de pe masă, s-a sculat greoi şi a pornit-o spre mine. M-a apucat strâns de gulerul hainei şi, strivindu-mi beregata cu degetele lui osoase, m-a trântit pe-o bancă.

— Te-am prins, în sfârşitl Te-am prins, împieliţatule, crăpa-ţi-ar ochii să-ţi crape 1

Şiţinându-mămaidepartecuo mână de ceafă, începu să-şi desfacă cu cealaltă cureaua mult temută.

— Ei, Jim, ce-ai de gând să-i faci? întrebă negustorul cel şchiop. O să-l sugrumi, măi Jirul Dă-i drumul! Nu vezi că s-a învineţit la faţă

— O să se învineţească el şi în altă parte, o să înverzească şi-o să-ngălbenească, până ce-oi isprăvi cu el! ameninţa tata cu o linişte rău prevestitoare. Mâna care, se vede, îi era mai împleticită decât mintea, de pe urma băuturii, nu nimerea de loc să desprindă cureaua din cataramă.

— Hei, Jim, doar n-oi avea de gând să-l snopeşti? strigă chelnerul.

— Ai tu ceva împotrivă? întrebă tata turbat.

— Mă rog, nu m-amestec în treburile altora. Dar când un copil se predă, cum s-ar zice, în mâinile tale, eu cred că e nedrept şi sălbatic să te repezi la el.

— Dă-i drumul, Jim! Adu-ţi aminte că ai fost şi tu copil odată!

— Da, dă-i drumul, dă-i drumul, Jim! nu vezi că de-abia mai suflă – strigară şi ceilalţi.

— Te-am prins, în sfârşit! zise iar tata, desfăcându-şi cu chiu cu vai catarama. S-a oprit o clipă, gândindu-se cum să mă aşeze ca să mă plesnească mai bine. Pe urmă m-a ridicat de guler şi m-a trântit cu faţa-n sus, pe masă. Se

uita la mine cât eram de lung, din cap până-n picioare, şi pare-se că abia acum băgă de seamă ce ciudată îmbrăcăminte aveam. Mormăind dispreţuitor, trase cu două degete de cracul pantalonilor, să vadă cât îmi sunt de largi şi mă trânti iarăşi cu faţa-n sus.

— Hei, da ce-ţi veni să umbli îmbrăcat ca la bâlci? De unde-ai luat ţoalele astea?

Eram aşa de speriat, că n-am izbutit să scot o vorbă.

— N-auzi, javră râioasă? Ce boacăne ai făcut? Cine te-a pocit în halul ăsta?

— Parc-ar fi haine de pernitenciar – îşi dădu unul cu părerea.

— Ba parc-ar fi de la casa de colecţie – zise altul. Nu vedeţi că e tuns ezact ca la casa de colecţie?

— Pe dracu', pernitenciar! vorbiţi prostii! strigă chelnerul. Asta, dacă vreţi să ştiţi, e haina azilului pentru săraci. Asta e!

— Ce face? Azil? 1 îngrozit la culme, tata îşi descleştă mina de pegâtul meu. Minţi! urlă el. E haine de pernitenţiar, asta e!

— Ba nu, tată, sunt de la azil – am îndrăznit eu. Le-am primit când am fost bolnav de fierbinţeală şi m-au dus la azil.

Chiar dacă tata ar fi prins de veste că „fierbinţeala" se mai cuibărea pe undeva prin surtucul meu verzui, despicat la spate, sau prin buzunarele pantalonilor scurţi, tot nu m-ar fi privit atât de uluit.

— Uite ce nenorocire pe capul meu! strigă el cu glasul tulburat, ocolind cu privirea pe cei de faţă. Să-mi spuie de la obraz că m-a făcut de râs, pe mine şi tot neamul meu, trăind din mila parohiei! Pernitenţiarul ar fi fost o porcărie, dar azilul să ştiţi că m-a data gata! auzi dumneata? Azil pentru sărmani! Şi tata începu să plângă. L-aţi auzit cu toţii, nu-i aşa? L-aţi auzit? Uitaţi-vă bine la el:

umblă dracu' ştie pe unde, se îmbolnăveşte, se duce să stea pe spinarea parohiei şi pe urmă vine aici, în ţoalele astea de calic, ca să-mi crape obrazul de ruşine. Şi voi mă mai bateţi la cap să-l las în pace! De lăsat am să-l las, numai că mai înainte am să-i fac oasele zob.

— Da' nu în cârciuma mea! Mi s-a acrit de câte-am pătimit cu tine azi – ferestre sparte şi bani prăpădiţi.

Vorbise domnul Piggot. Printr-un noroc intrase atunci în odaie să-mi sară în ajutor – prinzând catarama curelei tocmai când tata o rotea prin aer. Dar tata o ţinea bine de celălalt capăt şi o răsuci repede pe mină, aşa că domnul Piggot nu izbuti să i-o smulgă. S-a ales doar cu degetele zdrelite, drept răsplată pentru bunăvoinţa lui. Turbat de mânie, tata ridicase ameninţător pumnii uitându-se urât şi înjurând toată lumea, ca un beţiv îndobitocit ce era.

— Cheamă poliţia, Peter – îi strigă domnul Piggot chelnerului.

— Să vie-ncoace! Cheamă şi patruzeci de gealaţi, cămătar bătrân şi scârbos! urlă taică-meu. Uite ce-i! Ăsta-i copilul meu şi fac ce vreau cu el. Ai înţeles?

Atunci s-a auzit zarvă afară. Uşa s-a deschis cu zgomot, şi vreo cinci-şase oameni au năvălit în cârciumă. Eu stăteam sub masă, unde mă ascunsesem ca să nu dea tata peste mine, când deodată chelnerul s-a aplecat şi m-a tras repede printre picioarele bărbaţilor. Tata era ocupat cu domnul Piggot, cu poliţia şi cu toţi ceilalţi, aşa că n-a băgat de seamă.

— Ei, acuma, brânzoiule, fugi acasă cât te-or ţine picioarele şi zi bogdaproste că ai scăpat atât de ieftin!

Acestea fiind spuse, m-a împins în stradă şi a închis uşa în urma mea.

Capitolul XXII

În care fac cunoştinţă

CU DOI NEGUSTORI CARE MĂ JEFUIESC CU

NERUŞINARE

De fugit n-am fugit, pentru că n-avea niciun rost. Încotro era să fug? Dacă s-a aflat vreodată pe lume un copil într-adevăr fără căpătâi, apoi fără doar şi poate eu eram acela. N-aveam adăpost şi, nicăieri, niciun prieten. Mi-era foame, şi hainele de pe mine erau mai proaste ca ultimele zdrenţe. Oriunde m-aş fi dus, însemna acum acelaşi lucru pentru mine. Cu mâinile vârâte în buzunarele pantalonilor, primiţi şi ăştia de la azil, am luat-o fără ţintă prin ninsoarea rece, pe străzi, la întâmplare, ca un câine fără adăpost.

Am rătăcit aşa vreme de vreun sfert de ceas şi am ajuns în Calea Pielăriei. Era o stradă nu prea lungă şi cu o sumedenie de prăvălii înşirate de o parte şi de alta. Toate erau închise, în afară de una singură. Prăvălia asta era o brutărie, şi brutarul tocmai trăgea obloanele. Printr –, un ochi de geam care rămăsese neacoperit, văzui aşezate frumos pe tarabă cornuri Împletite, franzeluţe şi alte asemenea bunătăţi după care-mi lăsa gura apă. Dacă m-ar fi lovit damblaua, nici atunci nu m-aş fi oprit, cred, mai repede locului. Mi se părea acum că nu rătăcisem zadarnic prin ninsoare, ca un câine de pripas. Nimerisem unde trebuia: la brutărie. Ce n-aş fi dat să simt cum îmi crănţăne în dinţi franzeluţele astea proaspete, cu coajă rumenă, sau mai degrabă cornurile împletite, mai subţiri şi mai la-ndemână să muşc din ele. Muream de poftă, făcându-mi socoteala cam câte aş fi fost în stare să mănânc. La care m-aş fi repezit întâi? Poate la franzeluţa din fund „mai aurie şi mai prăjită, sau la cealaltă de lângă fereastră, sau poate…

Tranc 1 S-a închis şi ultimul oblon, smulgându-mi din faţa ochilor priveliştea pâinişoarelor frumos aşezate pe taraba brutăriei. Fereastra s-a întunecat, devenind la fel de oarbă ca şi celelalte.

Parcă mă trezisem dintr-un vis. Dar trebuia totuşi să îmbuc ceva. Foamea îmi răscolea măruntaiele şi-mi pustia mintea. Nu mai mergea alene ca mai-nainte, la voia întâmplării. Grăbisem pasul, ca şi cum cineva m-ar fi alungat din urmă. Trebuia neapărat să găsesc ceva de mâncare.

Unde şi curul să-ncep să-ntind mâna?

Dar cum? să cerşeşti, Îmbrăcat în uniforma azilului? Cine S-ar ii-nduplecat să-mi arunce un penny şi să-şi vadă de drum – aşa cum făcuse bunul domn din piaţa Smithfield, în ziua când fugisem de acasă – fără să mă-ntrebe ce caut pe străzi la ora asta târzie, când s-ar fi cuvenit să fiu de mult în patul meu de la azil?

Curând, dinspre zidul Hatton, am auzit zgomot de paşi şi râsete. Doi domnişori veneau spre mine invârtind în mâini nişte bastoane şi trăgind din trabucuri.

Şi pe măsură ce se apropiau, nădejdile mele sporeau. Se vedea numaidecât că nu erau nişte terchea-berchea, căci, atunci când duceau trabucul la gură, zăream strălucind pe degetul fiecăruia inele mai scăpărătoare decât cel al unchiului meu Benjamin.

— Ce-ar fi să-mi arunce fiecare un penny? m-am gândit eu. Sau chiar o monedă de şase, dacă o avea vreunul din ei.

Şi când unul dintre cei doi domnişori s-a oprit în dreptul gangului în care mă aflam, ca să-şi aprindă trabucul stins „am fost sigur că norocul e de partea mea.

— Domnule, vă rog, n-aveţi cumva un gologan de prisos?

— Cere-i prietenului meu – răspunse el rizind, de parcă aş fi făcut o glumă bună. Barney, dă-i bietului băiat un şiling!

— Întinde minai

Am întins-o şi atunci domnul Branşy mi-a scuipat în

palmă.

— Ăsta-i şilirigul meu pentru calici – spuse el.

1 La început am fost atât de furios, că l-aş fi apucat pe domnul Barney de nas, cum făcuse adesea cu mine madam Burke. Dar eram aşa de dornic să capăt un gologan pentru pline, că dorinţa asta aprigă m-a făcut să mă stăpânesc. Mi-am şters palma de zid şi i-am spus iar cât mai cuviincios:

— Zău, domnule, daţi-mi, vă rog, măcar un penny I

— Hai, marş de-aici! zise domnul Barney. Ai greşit adresa. Află că noi suntem gentlemani şi n-avem nimic de-a face cu cerşetorii.

— Nu vă-nduraţi să-mi daţi nici jumătate de penny? Dacă nu m-ar chinui foamea, zău că nu v-aş cere.

— De ce să aruncăm pe fereastră jumătate de pentty, scârnăvie? se amestecă celălalt, domnul Ike. Ce dracu', doar eşti mai bine îmbrăcat şi ai în picioare ghete mai bune decât mulţi dintre băieţii cinstiţi care se-nvârt prin oraşul ăsta. Dacă ai de gând să te faci cerşetor, caută-ţi nişte ghete mai rupte. Tu, Barney, ce zici?

— Eu zic că e o javră obraznică. Abia aşteaptă să-şi ia nasul la purtare – răspunse domnişorul care mă onorase adineauri, scuipându-mi în palmă. Eu aş zice, Ike, să-l dăm pe mâna poliţiei, dacă n-o ia din loc numaidecât.

Ameninţarea asta m-a lăsat rece. Îmi stăruiau însă în uFechi cuvintele pe care le spusese puţin mai înainte domnul Ike. Avea dreptate. Ghetele din picioarele mele erau noi. Mi le dăruiseră în ajun la azil, ca să fiu bine încălţat când oi ajunge la Stratford. De cerşit puteam cerşi şi în ghete rupte, sau chiar desculţ.

Era în orice caz mult mai bine aşa decât să rătăcesc pe străzi cu burta goală. M-am hotărât pe loc să-mi vihd ghetele.

— Mulţumesc I i-am răspuns eu domnului Ike.

Uitasem de ghete. Şi aşezându-mă pe marginea trotuarului am început să desfac şireturile.

— Ce vrei să spui? Cum adică uitaseşi? întrebă domnul Barney.

— Uitasem în ce stare sunt – uitasem că am ghete bune-n picioare. Acuma, dacă v-ar veni pofta să-mi daţi un gologan, nu l-aş mai primi. Ţineţi-vă banii şi scuipatul.

— Barney, dacă nu se astâmpără, îl dăm pe mina poliţiei – spuse domnul Ike.

Părea să aibă vreo şaptesprezece ani, iar tovarăşul său – poate cu un an mai mult.

— Uită-te ce face prăpăditul ăstal îşi scoate ghetele!

— Poate vrea să ni le arunce în cap, cum fac uneori vinovaţii la judecată – râse domnul Ike. De ce-ţi scoţi ghetele, puştiule?

— Vreau să le vând.

— Să le vinzi? Dar cine o să ţi le cumpere acuma, noaptea? Unde vrei să le duci?

— Treaba mea! Asta nu vă priveşte.

— N-ai de unde să ştii tu asta, măi fraiere, mi se adresă domnul Ike, mai binevoitor ca-nainte, stingându-şi trabucul de peretele ud şi vârându-l în buzunar. Dacă tot vrei să le vinzi, arată mi le întâi mie, că n-o să-ţi pară rău. Ia vino colea, sub felinar, flăcăule!

Îmi scosesem ciorapii noi de lină albastră, îi băgasem în ghete şi, legându-le de şireturi, le agăţasem de umăr. Luându-mă de braţ, domnul Ike mă aduse sub lumina felinarului şi apucând una din ghete o învârti în mină cercetând-o, îndoindu-i talpa şi pipăindu-i, cu priceperea unui cunoscător, cusăturile de pe margine.

— Cât? întrebă domnul Ike, când isprăvi de cercetat.

— Cum cât? întrebai nedumerit la rândul meu, netrecându-mi prin gând că domnişorul acesta se pregătea să-mi cumpere ghetele.

— Câţi gologani? Cât ceri pe ele? Doar spuneai că vrei să le vinzi, nu?

— Optsprezece penny – spusei eu în cele din urmă.

— Cââât? Optsprezece penny, pentru nişte ghete boccii şi pentru ciorapii ăştia ţărăneşti?

— Ba optsprezece penny numai pentru ghete, fără ciorapi.

Domnul Ike se uită la domnul Barney, domnul Barney la domnul Ike, şi amândoi izbucniră într-un hohot de râs zguduitor, de parcă în viaţa lor n-auziseră un lucru mai nostim.

— Haide, haide, glumeşte cât vrei, dar, dacă ai de gând să încheiem târgul, poartă-te omeneşte I Zi, cât ceri pe ele?

— Optsprezece penny, niciun ban mai puţin. Văd că vi se pare cam mult, dar numai eu ştiu câţi bani fac.

Şi, într-adevăr, nimeni nu ştia mai bine ca mine câte parale făceau. Cu fiecare clipă, frigul îmi cuprindea tot mai mult picioarele goale, aşa încât simţeam pe pielea mea ce preţ aveau.

— Şase penny nu vrei? întrebă domnul Ike.

— Optsprezece penny în cap sau, dacă nu, dă-mi-le înapoi. Hai, dă-mi-le 1 Nu vreau să ţi le vând dumitale!

Domnul Ike clătină din cap cu amărăciune. Ai fi zis că se împăcase, în sfârşit, cu părere de rău, să încheie târgul la preţul cerut. Înhăţă ghetele la subsuoară şi, scotocindu-se în buzunarul pantalonilor, dădu la iveală câţiva gologani.

— Na, ţinel spuse el, punându-mi banii în mână. Ia-i, zi mersi şi şterge-o de-aici, până n-apuc să mă răzgândesc!

Îmi dăduse şapte penny – o monedă de şase penny şi un penny. Luându-l apoi pe domnul Barney de braţ, îşi văzu de drum, Eu l-am apucat însă de pulpana hainei, smucindu-l spre mine.

— Ce-i mai fi vrând acum? zise el, întorcându-se cu prefăcută mirare.

— Vreau încă unsprezece penny. Altfel, daţi-mi ghetele şi ciorapii înapoi! spusei eu.

— Pe dracu'! Se vede că ai înnebunit de-a binelea I izbucni domnul Barney. Dacă am vrea, am găsi câte perechi de ghete pofteşti, mai noi şi mai ieftine decât astea!

— Bine, dar mai e şi ciorapii.

— Ascultă, amice – spuse el – n-am poftă să mă ciorovăiesc cu tine un ceas pentru gioarsele astea! După câte văd, nu eşti băiat rău, aşa că, uite, urcăm preţul. Îţi dăm un şiling pentru tot calabalâcul.

— Prea mult – zise domnul Ike.

— Nu primesc. Poftim, ia-ţi banii înapoi. Daţi-mi optsprezece penny şi n-am nimic împotrivă să luaţi şi ciorapii pe deasupra. Nu le-aş da aşa de ieftin, dar, cum v-am spus, crăp de foame.

Cei doi tineri nu s-au oprit din mers tot timpul cât ţinuse tocmeala. Tocmai când le spuneam că plesnesc de foame, ajunsesem în dreptul unei dughene, murdare, deschisă încă. În geam, băcanul atârnase o halcă mare de slănină fiartă, şi dedesubt aşezase câteva pâini.

— Ce tot îndrugi că nu mai poţi de foame? zise domnul Barney.

— Păi, cum? N-am pus nimic în gură de la şapte dimineaţa – răspunsei eu. Asta mi-i destul ca să-ţi ghiorăie maţele?

— Dacă-i flămând, aşa cum pretinde, atunci de ce dă cu piciorul în şilingul pe care i-l oferi? zise domnul Ike.

— Cică n-a mâncat nimic de la şapte dimineaţa – răspunse domnul Barney, oprindu-se în faţa băcăniei. Nu mai poate de foame, şi totuşi nu vrea să ia banii, cu toate că şi un sfert din ei i-ar ajunge să se-ndoape pe

săturatelea! Gogoşi, asta e! Minciună goală! Altfel nici nu se poate. Păi, numai cu patru penny şi-ar târgui o juma de franzelă şi o coşcogea halcă din slănina aia.

Făcând o sforţare supraomenească, mi-am întors ochii, să nu mai văd slănina atârnată în geam.

— Trebuie să-mi daţi optsprezece penny – spusei eu.

— Mă rog, dacă ţii morţiş să-ţi dăm optsprezece penny, atunci poate că mai ai la tine ceva care să împlinească preţul. Batistă ai?

— Nu.

— Briceag?

— Nici.

— N-ai nimic prin buzunare? Ia uită-te!

— Ce să mă mai uit? N-am nimic decât ce se vede pe mine!

— Bine, bine, numai că mie puţin îmi pasă de toate astea. Te priveşte ce ai şi ce n-aii Eu ştiu una şi bună: sunt gata să cumpăr tot ce mi se oferă.

Vorbind astfel, tânărul negustor se uită la mine cu înţeles, măsurându-mă din cap până în picioare, de la şapca turtită până la pantalonii mei scurţi.

— Orice – adăugă el. Şi pot plăti, dacă e vorba, nu optsprezece penny, ci chiar optsprezece şilingi. Atâta vreme cât pot câştiga cinstit un gologan, nu-mi pasă ce cumpăr şi nu mă uit la bani.

Ce naiba voia să spună domnul Barney? Voia oare să-mi cumpere toate catrafusele de pe mine cu preţul de optsprezece şilingi? După ce-oi căpăta ceva de mâncare, trebuia oricum să fac ce-oi face şi să mă descotorosesc de surtucul şi pantalonii ăştia verzi ca frunza, care mă puteau da de gol oricând.

— Dar, cum să vi le dau aici, în stradă? N-aveţi o prăvălie, cumva?

— Avem, dar nu-i chiar prăvălie, mai degrabă o

magazie.

— Lasă-l să vină cu noi! E mai bine, în orice caz – zise domnul Ike.

Atunci, cu ciorapii mei în buzunar şi cu ghetele subsuoară, domnul Barney şi cu celălalt domnişor au pornit-o grăbiţi către Dealul Şofranului, cu mine după ei. Ajungând în partea cea mai murdară şi mai sărăcăcioasă a mahalelei, s-au oprit deodată în faţa unei case, care nu semăna de loc a prăvălie. Domnul Ike a scos cheia şi ne-a deschis. Am urcat câteva trepte, care scârţâiau nevoie mare, şi am intrat într-o odă* iţă dosnică de la catul al doilea.

Staţi aşa, să fac lumină I zise Barney.

A tras un chibrit şi a aprins fitilul unei lămpi de gaz cu oglindă, care atârna în perete. La lumina ei chioară am văzut atunci ce fel de „magazie" avea domnul Barney. Într-un colţ zăcea un maldăr de pălării, azvârlite una peste alta, atât de înalt, că cea de deasupra, o pălărie nenorocită de pâslă, se turtise de tavan. Într-un colţ era o grămadă de ciubote şi pantofi murdari şi mucegăiţi, de toate soiurile şi mărimile, de la pantofii de lac, până la galenţii marinăreşti, acoperiţi cu un strat gros de noroi uscat. Tot felul de îmbrăcăminte bărbătească şi femeiască atârna, claie peste grămadă, în nişte cuiere bătute în pereţi, sau spânzurate de-o bârnă lungă, prinsă de căpriori. Îngrămădeala asta de lucruri vechi şi purtate răspândea un iz de umezeală şi de mucegai, care-ţi gâdila nările şi-ţi făcea rău la stomac.

Şi cu toate astea, camera se vedea a fi locuită. Între teancul de pălării şi grămada de ghete, între mormanele de pantaloni şi surtuce vechi, atârnate pe pereţi şi zvârlite pe duşumele, se vedea un locşor gol, lat cam de-un cot şi lung cam de-un stânjen, în faţa vetrei căminului. Acolo „locuiau" tinerii domnişori, acolo mâncau, beau şi petreceau. Nu mai încăpea nicio îndoială că aşa stăteau

lucrurile. Grătarul de pe poliţa căminului – după picăturile de untură ce se prelingeau de pe el mânjind marginea raftului – nu-ncăprea îndoială că fusese folosit de curând. Se mai aflau şi alte dovezi, dacă nu te mulţumeai numai cu atât: pe scăunelul cu două picioare de lângă vatră stătea o tavă de servit ceai, cu două ceşti şi două farfurioare murdare, un ibric de cafea, un rest de unt, întins pe o foaie de varză, şi o bucată de pâine. Am luat bucata de pâine-n mână şi-am întrebat:

— Pot s-o mănânc?

Dar n-am mai aşteptat răspunsul. Flămând cum eram, mi-am şi înfipt dinţii în ea.

Barney avea încă în mână cutia de chibrituri, făcută din tablă. M-a plesnit cu ea peste degete, iar coltucul de pâine a zburat cât colo, printre ghetele şi pantofii mucezi. M-am repezit s-o culeg de pe jos, dar domnul Ike mi-a luat-o înainte. A înhăţat-o cu dibăcia unui şoricar la vânătoare de şobolani.

— Pân-aici, fiule! zise el, ştergând bucata de pâine de pantaloni. Dacă eşti hoţ, atunci întinde-o cât mai e vreme!

N-am procedat cuminte chemându-te în locul ăsta plin de lucruri, adăugă el uitându-se îngrijorat, de jur-împrejur, prin odaie. Era gata să pună bucata de pâine pe un raft mai înalt, ca să n-o pot ajunge, când domnul Barney i-o luă din mână, lingându-şi buzele şi făcându-i cu ochiul. Se uită aşa la ea o vreme, o cântări în palmă şi-mi vorbi astfel:

— Ascultă, pui de bogdaproste! Se vede de la un kilometru că nu mai poţi de foame şi mi se rupe inima să te ştiu în halul ăsta. Sunt prea bun la suflet! Nu pot îndura! Uite, ia de aici!

Scoase un şiling din buzunar şi punându-l deasupra bucăţii de pâine, mi-o îndesă în mână. Nu m-aş fi dat bătut nici de data asta, dar, cum muşcasem înainte din pâine,

ispita era prea mare ca să mă mai pot împotrivi. Am luat şilingul, l-am strecurat în buzunarul pantalonilor şi m-am pornit să-nghit pâinea pe nemestecate.

— Şi cu asta, gata, nu-i aşa? întrebă domnul Barney; şi deschizând uşa odăii rămase cu mâna pe clanţă, nerăbdător să mă vadă plecat, odată, ce încheiase târgul.

— Da’ haina şi celelalte nu le cumpăraţi? am întrebat eu. Parcă de asta era vorba adineauri pe stradă, când aţi pomenit de opt şpe şilingi?

Domnul Barney se scotoci prin buzunare.

— Mă rog, dacă vrei să dai haina pe un preţ ca ăsta, n-o să fiu eu acela care să te-mpiedic. Tu vinzi, şi eu cumpăr. Poftim!

Şi mi-a întins nişte bani, în total optsprezece penny.

— Bine, dar aici nu sunt opt şpe şilingi!

— Măi găgăuţă, da ce crezi că sunt eu? Drept cine mă iei? râse domnul Barney batjocoritor. Ăsta-i preţul. Dacă-ţi convine!

— Ce să fac cu opt şpe penny? Dacă-mi vând hainele astea trebuie să-mi cumpăr altele. Cum o să mi le cumpăr din banii ăştia?

— Dragă Ike, eu zic că nimeni nu sărăceşte făcând o faptă bună – spuse domnul Barney şi începu să cotrobăiască prin maldărul de haine vechi, îngrămădite pe duşumea. După oarecare cercetări, găsi în sfârşit o pereche de pantaloni uriaşi, de catifea proastă, cu o înfăţişare cum nu se poate mai nenorocită, rupţi în faţă şi-n spate şi soioşi la culme.

— Da-s prea mari!

— Unde-s prea mari? Cum o să fie mari?

— Uite, aici! răspunsei eu, întinzându-mi braţele de-a lungul crăcilor, când domnul Barney ridică pantalonii în aer. Şi aici, tot mari mi-s.

— Încearcă-i – zise el, apucând foarfecele. Dacă ţi-s

prea lungi, tot ce atârnă tăiem. Aranjăm noi şi-o să-ţi vină de minune I

Ca să-i pot pune pe mine, am fost silit să-mi scot surtucul, vesta şi pantalonii, întrucât hainele astea, date de pomană de parohie, se prindeau una de alta printr-un sistem foarte economicos de nasturi şi cheotori.

Cum le-am scos, domnul Ike a şi pus mina pe ele şi le-a dosit pe undeva. Pantalonii erau aşa de mari, că mă-nfundam în ei, betelia îmi venea la subsuori şi era aşa de largă, încât nasturii nu slujeau la nimic.

— Nu-mi vin, nici de frică!

— Păi, cum o să-ţi vină, dacă ţi-ai strâns toată cămaşa bolfă sub cingătoare? strigă domnul Ike, care tocmai se pregătea să aprindă focul. Scoate-i-o, Barney, şi încearcă să-i găseşti alta mai subţire!

Domnul Barney înţelese numaidecât ce anume voia să spună domnul Ike. Cât ai clipi din ochi, mi-a smuls cămaşa de pe mine.

— Ce n-aş da să-ţi fac rost de o jachetă pe măsură! Hai, Barney, n-ar fi bună aia pe care stai cu cotul?

— Asta? Vai, dar e aproape nouă! În orice caz, n-a fost purtată mai mult de-o lună. Nu, p-asta nu putem să i-o dăm.

— Oo, dă-i-o, bietului de el! Hai, ia-o şi pune-o pe tine! zise domnul Barney, ajutându-mă s-o îmbrac.

De bună, era într-adevăr destul de bună, adică nu prea uzată! Nenorocirea era alta: jacheta avea pe ea o scoarţă murdară de vopsea, de parcă fusese purtată ani în şir de o calfă de zugrav.

— Ei, brava! Aşa mai merge! Să ştii că o să-ţi placă, şi unde mai pui că e grozav de călduroasă – mai adăugă domnul Barney, încheindu-mi nasturele de sus al jachetei. Uite şi şapca! Şi acum, du-te!

— Dar n-am cămaşă! Nu vreţi să-mi daţi înapoi

cămaşa mea sau alta, în schimb?

— Cum? Ce vorbă-i asta? Nu ţi-am dat jacheta şi pantalonii de catifea? Mă mir că mai ai obraz să ceri cămaşa – răspunse domnul Barney.

— Dar ceva bani nu-mi mai daţi? Hainele mele preţuiau mult mai mult ca astea.

— Ei, ce zici de asta, Ike? strigă domnul Barney, întorcându-se către tovarăşul său, ca şi cum vorbele mele l-ar fi jignit până-n adâncul sufletului. Ce zici, Ike? îi întinzi un deget, şi-ţi apucă mâna toată. Haide, haide, nu mai sta degeaba p-aicil Mă mir, zău, că nu ţi-e ruşine!

Şi clătinând din cap, foarte mâhniţi de purtarea mea neruşinată, cei doi tineri m-au scos din odaie pe scările scârţâitoare şi m-au îmbrâncit frumuşel afară, închizând uşa în urma mea.

Capitolul XXIII

În care îmi dau mai bine seama

CÂT DE URIT M-AU TRAS PE SFOARĂ DOMNII BARNEY ŞI IKE.

CEA DIN URMĂ RAITĂ PRIN PIAŢA COVENT GARDEN. AJUNG CÂNTĂREŢ DE STRADĂ.

DAR O MÂNĂ PRIETENOASĂ ÎMI ÎNCHIDE GURA

Târgul încheiat ca domnul Barney şi Ike mă nedumerise grozav, şi mintea-mi era răvăşită de atâtea gânduri, încât mi-a trebuit multă vreme până să-mi dau seama ce se petrecuse cu mine. Oare, atunci când tinerii negustori mă învinuiau de lăcomie şi nerecunoştinţă, aveau dreptate? Nu era nici urmă de zâmbet pe faţa lor, când îmi aduseseră această învinuire, iar purtarea lor lăsa să se vadă că felul meu de a fi îi jignise profund. Şi totuşi, făcând bine socotelile, nimic nu mă împiedica să cred că tot ei rămâneau în câştig de pe urma schimbului.

Mie la ce-mi folosise? Avusesem ciorapi călduroşi şi o pereche de ghete bune în picioare. Nu mai aveam niciuna,

nici alta. Avusesem, de bine, de rău, un costumaş de haine. Nu-l mai aveam nici pe jumătate. Avusesem o cămaşă. N-o mai aveam nici p-asta. Pe de altă parte, însă, fusesem flămând şi cu burta goală. Acum, după ce-nfulecasem bucata de pline, burta-mi era plină. E adevărat că hainele astea nu erau ceea ce se cheamă un costum şi că erau mai purtate decât cele primite de la azil, dar, oricum, îmi acopereau tot trupul şi-mi ţineau cald. Pe lângă asta, unde mai pui că scăpasem de surtucul verde, despicat la spate ca o livrea, care devenise o adevărată pacoste pentru mine. N-avusesem niciun penny la viaţa mea, şi acum aveam un şiling întreg.

Dar îl aveam?

Am încremenit pe loc, ca şi cum sub picioarele mele s-ar fi crăpat deodată o prăpastie fără fund. Buzunarele pantalonilor pe care-i căpătasem erau largi şi adânci, aşa că am fost nevoit să mă-ndoi de spate ca să pot scotoci în fundul lor. Deznădăjduit şi plin de nerăbdare le-am întors pe dos, cercetindu-le toate cusăturile.

Şilingul nu era nicăieri!

Cuprins de groază, mi-am vârât adânc mâinile în buzunarele jachetei.

Nici urmă de şilingi

Adevărul e că-l lăsasem în casa tinerilor negustori. Îmi aduceam acum bine aminte că, luând şilingul şi pâinea în schimbul ghetelor şi ciorapilor, pusesem banul în buzunarul pantalonilor mei vechi, şi când îi scosesem ca să mi-i pun pe ceilalţi, uitasem să mut banii. Ştiind acum cum stăteau lucrurile, parcă mi se luase o piatră de pe suflet. Aşa cum eram, cu jacheta descheiată, fluturându-mi în jurul trupului, am făcut cale-ntoarsă, gonind cât mă ţineau picioarele spre Dealul Şofranului.

Ţineam minte pe unde venisem, aşa că mi-a fost uşor s-ajung în Dealul Şofranului şi să găsesc mahalaua pe care

o părăsisem cu puţină vreme înainte. Dar, odată ajuns acolo, m-am oprit locului, ca năuc.

Unde să intru?

Toate casele aveau numere, se înţelege, dar eu nu băgasem de seamă ce număr avea locuinţa tinerilor negustori. Nici nu mă gândisem la asta, şi chiar dacă-l văzusem, îl uitasem numaidecât. Casele erau toate la fel: văruite la fel sau, mai degrabă, la fel de nevăruite. Uşile de la intrare, 11 grătarele de şters picioarele erau întru totul asemănătoare. Să mă fi tăiat, şi n-aş fi putut spune dacă trecusem de casa pe căre-o căutam, sau încă n-ajunsesem la ea.

M-am uitat cu luare-aminte la pragul fiecărei uşi, căutând să deosebesc urme proaspete de paşi, dar afară ningea din belşug, aşa că nu se zăreau pe zăpadă decât propriile mele urme. Mi-am ridicat ochii în sus, la ferestre, şi spre marea mea bucurie am văzut că era luminată o singură fereastră, la catul al doilea. Săltându-mă în vârful picioarelor, am izbutit să apuc ciocanul uşii şi să lovesc cu el.

Am aşteptat cam un minut şi, văzând că nu răspunde nimeni, am lovit iar – de data asta de două ori la rând şi mai tare ca înainte. Fereastra luminată s-a deschis, şi la pervazul ei a răsărit un cap de moşneag, cu scufie de noapte.

— Cine bate?

— Dom’le, vă rog, nu stau aici doi tineri?

— Cine să stea?

— Doi băieţi, vă rog, domnul Ike şi domnul Barney. Nu vreau să-i tulbur, voiam numai să…

— Păcat că nu mă pot repezi până jos, haimanaua dracului, că ţi-aş arăta eu ce vrei!

Şi, fără să mai stea la discuţie, moşul a trântit fereastra în aşa fel, încât mi-a dat a înţelege că greşisem

casa.

Ce era de făcut acum? N-avea rost să tot bat pe la uşi, până să găsesc casa pe care o căutam. Pe de altă parte dacă mă lăsam păgubaş, se ducea dracului şilingul. Că plecasem fără să iau banii, eu singur eram vinovat. Era o prostie gogonată din partea mea. Îmi ziceam însă că lucrurile se vor aranja când am să-i întâlnesc pe cei doi cunoscuţi. De asta nu mă îndoiam, căci, altfel, de ce s-ar fi arătat atât de mâhniţi faţă de purtarea mea nedreaptă. Vor fi bucuroşi să-mi înapoieze şilingul, când le voi spune unde l-am lăsat. Cel mai bun lucru ar fi să pândesc acolo până dimineaţa, ca să-i prind pe cei doi domnişori când vor ieşi după treburi.

Printr-un noroc am găsit, cam peste drum de casa în care eram aproape sigur că stau cei doi negustori, un fel de gang, şi mi-am făcut acolo un culcuş cât mai bun cu putinţă. Şi aşa, mai mult treaza, cu mintea frământată de felurite gânduri, mi-am petrecut noaptea. Pe la şapte dimineaţa, negustorul, pe pragul căruia mă oploşisem, a deschis uşa şi m-a alungat.

Am avut grijă să rămân prin preajma casei şi, pe la ceasurile nouă, care nu-mi fu bucuria, când i-am văzut pe cei doi băieţandri ieşind pe uşă, cu sacii de pânză neagră atârnaţi de braţ. Nu mai semănau de loc cu domnişorii îngâmfaţi care trăgeau din trabucuri cu o seară mai înainte. Hainele lor aş putea spune că erau de-a dreptul sărăcăcioase: aveau pe ei nişte paltoane jerpelite, iar în cap şepci slinoase. Am recunoscut totuşi într-unul din ei pe domnul Ike, iar în celălalt – pe domnul Barney, aşa că nu m-am sfiit să alerg şi să-l apuc de braţ pe ăla de ziceam că-i domnul Barney şi să-i vorbesc astfel:

— Ascultă, domnule, şilingul pe care mi l-ai dat l-am uitat în buzunarul pantalonilor de catifea. Te rog, fii bun şi dă-mi-l înapoi 1

— Ce face? Care şiling? Şi care pantaloni de catifea?

Tânărul pe care-l luasem drept domnul Barney mă privea lung, arătându-se uimit din cale-afară.

— Ce vrea să spună? I strigă el, întorcându-se spre tovarăşul său. L-ai mai văzut undeva pe flăcăul ăsta, domnule Wilkins?

— Acu îl văd pentru întâia oară – răspunse domnul Wilkins, care semăna totuşi ca două picături de apă cu domnişorul care-mi scuipase noaptea trecută în palmă.

— Tinere, trebuie să fie o greşeală la mijloc – vorbi cu blândeţe domnul Barney. Cum se numeşte persoana pe care o cauţi?

— Cum adică, vreţi să spuneţi că nu voi mi-aţi cumpărat aseară hainele de azil? spusei eu, încredinţat acum că nu mă înşel. Nu staţi voi în casa aia? Şi n-aveţi o magazie cu pălării şi haine vechi?

— Află că e o mare obrăznicie din partea ta să ne pui astfel de întrebări – răspunse domnul Barney. Eu şi cu prietenul meu habar n-avem de aiurelile tale. Ne ocupăm cu lustruitul mobilelor.

— Minciuni! strigai eu, izbucnind în plâns, de furie şi neputinţă. Mi-aţi luat şilingul! Să mi-l daţi înapoi! Uite că vine un sticlete. Mă duc să vă spun.

La oarecare depărtare, pe stradă, se zărea un poliţist care se îndrepta spre noi. Cei doi lustruitori de mobile se uitară înciudaţi la mine, gata să spele puţină.

— Haide, ce rost are să asculţi obrăzniciile acestui pui de cerşetor – zise domnul Ike şi amândoi se depărtară în grabă.

— Opriţi-vă, că altfel strig: „puneţi mâna pe hoţu! Daţi-mi şilingul 1

— Am să-ţi dau o palmă după ceafă, că n-ai s-o poţi duce, dacă nu te topeşti numaidecâtl strigă domnul Ike, alb de mânie. Ce te ţii ca scaiul după noi? De ce nu

cerşeşti de la oameni bogaţi? auzi vorbă, să-ţi dăm un şiling! Na doi penny şi cară-te de bunăvoie, până nu te silesc să fugi mai repede decât poţi!

— Nu mă cari am răspuns eu, strecurând banii în buzunar. Daţi-mi şilingul, că altfel chem poliţia!

— Ei, şi ce-o să-i spui poliţistului? întrebă domnul Barney, răsucindu-se deodată pe călcâie, ca şi cum un gând năstruşnic i-ar fi fulgerat prin minte.

— O să-i spun că mi-aţi luat hainele fără să-mi daţi un ban – răspunsei eu.

— Ce fel de haine erau alea? spuse domnul Barney, clipind din ochi.

— Hainele mele de la azil: costumul întreg, ghetele şi ciorapii.

— Ahaaa? Asta-i povestea? Va să zică ai fugit de la un azil, şi pe deasupra ai vândut şi hainele? Ei, stai atunci 1 Vrei să ai de-a face cu poliţia? O să-ţi dăm noi poliţie, să te saturi!

Şi, zicând acestea, domnul Barney m-a-nhăţat de gulerul jachetei, de parcă într-adevăr avea de gând să mă ducă la post. A fost o lovitură strălucită, demnă de viclenia acestui ticălos, care se pricepuse atât de bine seara trecută să mă ispitească, trecându-mi pe sub nas bucăţica de pâine. M-am dat imediat învins. M-am smuls cu deznădejde din strânsoarea lui – care la drept vorbind nu era cine ştie ce-şi am luat-o la fugă. Am ţinut-o tot într-o goană, până am ajuns la fântâna din calea Bagnigge. Scurtând drumul, am fost într-o clipă la Holvorn, am trecut de poarta Tumstile şi, tăind prin Drury Lane, iată-mă şi-n piaţa Covent Garden. M-am oprit la cafeneaua cunoscută şi mi-am cheltuit toţi banii – cei doi penny – pe cafea şi pâine.

Restul zilei am rămas în piaţă, învârtindu-mă în sus şi-n jos, în căutarea foştilor mei tovarăşi, şi pândind tot timpul să găsesc ceva de lucru. N-am făcut însă nicio

scofală. De lucru n-am găsit şi nu mi-am întâlnit nici tovarăşii. Nădăjduisem că, îmbrăcat acum cu totul altfel decât ultima oară când umblasem prin piaţă, n-o să mă mai cunoască nimeni şi deci o să-mi meargă mai bine. De obicei, băieţii străini căpătau mai repede ceva de lucru în piaţa asta, decât şmecherii cunoscuţi pe degete. Şi totuşi, spre marea mea dezamăgire, peste tot pe unde încercam îşi aminteau numaidecât de mine.

— Iar ai venit după-nvârteli, spânzuratule?

— Întinde-o de-aici, potaie 1

— Te ţin minte, şmechere! Şterge-o de aci cu mutra ta de puşcăriaş, că altfel de trimit la zdup cu sila!

N-am câştigat nici măcar o jumătate de penny. În ziua aceea nu ningea, dar era ger cumplit şi vântul îngheţat te pătrundea pân' la oase.

Toată ziua mi-am petrecut-o în piaţă, rătăcind de colo-colo, până s-a întunecat, şi negustorii de sub bolţi au început să aprindă lămpile. Mă hotărâsem ca, de-a doua zi chiar, să muncesc şi să nu mai fur, deşi vechii mei tovarăşi mă încredinţaseră că a ciupi de ici de colo un zarzavat sau un fruct nu se cheamă furt.

Dar, când luasem hotărârea asta, tocmai sorbisem ceaşca de cafea fierbinte, mi-era cald şi bine, şi noi nădejdi îmi răsăriseră în suflet. Pe când acum eram şi flămând, şi deznădăjduit. Adevăr grăieşte zicala: foamea n-alege, foamea dă buzna. Mie mi se lipea burta de foame, aşa că n-aveam prea mult de ales. Am ieşit pe la cinci din strada Tavistock, flămând ca lupul iarna, cu hotărârea neclintită de a mai da o raită prin piaţă – ultima – de unde să nu mă-ntorc cu mâna goală. Peste două minute alergam către Drury Lane, cu o pradă pe cinste: un ananas de toată frumuseţea.

Pe vremea aceea, ananasul apărea mult mai rar şi era mai scump decât azi. Şterpelisem ananasul smulgându-

ldintr-un şirag de şase, şi-l auzisem pe negustor spunând unui domn, care întrebase de preţ, că fiecare bucată din şiragul ăla costă câte o jumătate de liră.

Am fost foarte uimit auzind că un fruct poate avea un preţ aşa de mare, dar pe de altă parte m-am şi bucurat că ştiam lucrul ăsta, căci altfel Bogev Simmons (bătrânul lui Coal Yard, care făcea negoţ cu lucruri de furat) m-ar fi tras pe sfoară şi ar fi băgat în buzunarul lui tot câştigul. Bogey avea obiceiul să-i ceară vânzătorului să spună el singur cât vrea pe marfă. Şi, de-ar fi fost să mă las călăuzit doar de judecata mea, aş fi cerut pe ananasul ăsta patru penny sau cel mult şase penny – o sumă de altfel destul de frumuşică. Acum, însă, eram hotărât să nu-l las mai ieftin de doi şilingi. Mă şi vedeam cu banii-n buzunar, iar până s-ajung îmi şi făcusem planul cum să cheltuiesc zece penny din ei: de şase penny plănuiam să-mi cumpăr demâncare, iar cu restul de patru penny să-mi închiriez pe undeva un pat bun, la care – după noaptea chinuitoare pe care-o petrecusem în gang – râvneam tot atât de mult, ca şi la îndestularea pântecelui.

În bucătăria casei lui Bogey Simmons, din Coal Yard, se cuibărise un cizmar. Ca să ajungi sus în cameră trebuia să urci scările din faţa casei. Bogey se învoise cu cizmarul să le îngăduie clienţilor să treacă prin bucătărie, de unde, printr-o uşiţă dosnică, intrai de-a dreptul în odaia lui Bogey.»

Când cizmarul mi-a deschis uşa, am văzut, după privirea pe care mi-a aruncat-o din dosul ochelarilor, că mă recunoscuse imediat. Dar, spre marea mea uimire, s-a prefăcut că atunci mă ved6 întâia oară în viaţa lui.

— Ce vrei, măi băiete?

— Bun găsit! Dă-mi voie să trec! Mă duc sus la Bogey.

— Adică, cum să-ţi dau voie să treci? Şi cine-i acest Bogey?…

— Bogey Simmons, ăla care cumpără…

— Nu mai stă aici – mi-o reteză cizmarul – a plecat. Şi n-ar fi rău să faci şi tu ca el. Altfel, iar o să-mi pice poliţia pe cap şi iar o să-şi vâre nasul peste tot pe-aici. Credeam că s-a terminat cu banda voastră!

— Unde s-a mutat Bogey? Spune-mi, domrle, te rog! Trebuie neapărat să vorbesc cu el!

— Nu s-a mutat nicăieri. Zace la închisoarea Colbath Fields, în aşteptarea procesului – răspunse cizmarul speriat, împingându-mă uşor pe scări. Hai, băiatule, fii bun şi pleacă mai repede că, după câte ştiu, curcanii se-nvârteşc şi acum în jurul casei. Şterge-o, că aici nu mai ai ce căuta!

Ce să mai spun? Mă păştea ghinionul şi pace! Nu făcusem negoţ decât cu Bogey Simmons. Auzisem eu şi de alţi „negustori”. Ştiam cum îi cheamă şi pe unde stau, dar acum nu-mi aduceam aminte de niciunul din ei, în ruptul capului. Aşa cum se-ntorseseră lucrurile, eram ca şi cu buzunarele goale.

Un singur lucru mai rămânea de făcut, prea nesăbuit însă ca să-l aduc la îndeplinire: să mănânc eu ananasul. Nu gustasem niciodată din fructul ăsta şi nici nu prea mă ispitea. L-aş fi dat cu dragă inimă pe o bucată de pâine la fel de mare. Dar n-aveam încotro, trebuia să pun ceva în gură. Tot cumpănind în gând, am ajuns la hanul de pe lângă piaţa Bedford, am intrat în curte şi, ghemuindu-mă într-o căruţă să nu mă vadă nimeni, am mâncat până la ultima fărâmă ananasul pe care-aş fi putut lua o jumătate de liră.

Pântecelui meu însă nu i-a prea priit ananasul. M-a apucat o greaţă cumplită. Mi-era aşa de rău, că abia m-am putut urni din loc.

Oricât aş încerca, n-aş izbuti să vă descriu cum am petrecut ziua aceea. Ştiu numai că am rătăcit în neştire,

când pe o stradă, când pe alta, mia mult amorţit decât flămând, fără să-mi aflu un adăpost şi fără măcar să-l caut. Parcă şi gândurile mi-erau amorţite.

Pe urmă a venit iar seara şi m-am dus pe uliţa Hanul lui Grey, unde era strânsă atâta lume, că n-aveai loc nici să te mişti. Venind mai aproape, am înţeles că lumea se strânsese în jurul unui băieţel care cânta în mijlocul străzii. Mi-era drag să ascult cântecele, şi întâmplător cunoşteam bine cântecul acela. Era „Trăiască-n veci Irlanda”, pe care-l cânta adesea şi doamna Burke. M-am oprit s-ascult. Băiatul cânta frumuşel, dar glasul lui nu se potrivea cu cântecul. Se vede însă că lumea care-l asculta nu se sinchisea de asta, ba, dimpotrivă, găsea că are un glas plăcut, de vreme ce, atunci când băieţelul a sfârşit de cântat şi a trecut pe la toţi cu şapca în mână, au început să curgă în ea, zornăind, bănuţii de jumătate penny. Am rămas cu gura căscată văzând asemenea minunăţie şi, fără să mai stau mult la gânduri, m-am tras mai la o parte, întipărindu-mi bine în minte vorbele şi melodia cântecului. Apoi m-am oprit locului şi i-am dat drumul.

Cântecul băiatului, şi mai ales ce căpătase cântându-l, mi-a deschis ochii. De ce adică să nu ies şi eu în stradă şi să nu-ncerc să cânt ca el? Nimic mai lesne I

Ajunsesem lacomul străzii Liquorpond, unde se afla atunci, ca şi astăzi, o cârciumă. Cred cănum-aş fi dat în lături nici de la un lucru de douăzeci de ori mai ruşinos decât era cântatul pe străzi. Şi cred iarăşi că, dacă ar fi fost vorba să cânt în plină stradă un cântec numai pentru plăcerea mea, aş fi făcut-o din toată inima, fără să-mi pese câtuşi de puţin cine m-ascultă. Acum, însă, era altceva. Pentru mine, acum cel mai însemnat lucru era tocmai ăsta: cine avea să m-asculte! Vedeam pentru întâia oară în viaţă că, spre cinstea mea, nu pierdusem orice ruşine: parcă-mi era frică să-mi aud glasul. Peste puţină vreme, două fetiţe

s-au oprit să mă asculte şi, în vreme ce ele mă priveau, m-am prefăcut dintr-odată că glumesc şi am început să mă strâmb (cu toate că mi se urcase sângele-n obraji şi simţeam că-mi ard urechile). Am lăsat baltă cântecul şi am început să fluier şi să ţopăi pe caldarâm, asemeni unui copil zburdalnic. Tropăind aşa, 11 l-am ruşinat dintr-odată de slăbiciunea mea şi mi-am pus în gând ca, după ce-or pleca fetiţele, să cânt de-adevăratelea, fie ce-o fii

Zis şi făcut. M-am înfipt bine pe picioare în faţa cârciumii şi, privind ţintă la tăbliţa din fereastra pe care scria „drojdie bătrână” sau aşa ceva, i-am dat drumul. Mai întâi s-a oprit un băiat. Eu îi dam înainte. Apoi o babă şi un moşneag. Pe urmă o slujnicuţă, cu o cană plină cu bere în mână. Fără să vreau, îmi spuneam în sinea mea:

— Pe tine te-a trimis stăpâna după cumpărături, şi ar trebui să te grăbeşti. Dacă te-ai oprit să m-asculţi, atunci să ştii că lucrurile nu stau aşa de prost! mai pot trage nădejde.

A rămas să asculte până la sfârşit. Nu se uita aşa lung la mine ca cei doi bătrâni, ci se rezemase de-un stâlp, chiar alături de mine. Trăgând cu ochiul, am văzut-o bătând încetişor, cu cheia uşii, măsura cântecului, în cană.

Cântam, cum ştiţi, „Trăiască-n veci Irlanda”, şi n-ajunsesem încă la jumătatea strofei a doua, că în jurul meu se şi strânseseră cel puţin o duzină de ascultători, fără să mai pomenesc de căruţaşul care oprise caii drept în spatele meu. Peste un minut se strânseseră vreo douăzeci, printre care trei irlandezi, calfe de zidar, care ieşiseră din cârciumă să m-asculte.

Sfârşind de cântat, am ridicat ochii şi, spre neţărmurita mea bucurie am văzut întinzându-se spre mine câteva mâini cu o jumătate de penny sau chiar unul întreg. Am adunat banii, plin de recunoştinţă. Dintre toate mâinile m-a încântat cel mai mult, măcar că n-avea niciun gologan

în ea, mina unuia dintre muncitorii irlandezi mai sus pomeniţi. Ar fi poate o lipsă de modestie din partea mea dacă aş zice că purtarea lui se datora pe de-a-ntregul darului meu de cântăreţ. Se vede însă că felul cum cântasem, la care se adăugau păhărelele date pe gât mai înainte, îl dăduse gata pe bietul om. Fiind simţitor din fire, i se muiaseră şi inima şi picioarele. A venit împleticindu-se la mine şi mi-a strâns mâna, cu un avânt care aproape că mi-a sfărâmat degetele.

— Maică precistă! La cântecul ăsta dulce, oricărui irlandez îi saltă inima. Ăsta-i cântec irlandez, pezevenchilor! îi trăgea el înainte, întorcându-se la cei din jur. Asemenea cântece n-auzi în fiecare zi, în ţara asta spurcată. Pare-mi-se că nici nu l-aţi ascultat ca lumea, că altfel n-aţi fi aşa scurţi de mină cu gologanii voştri murdari. Cântă-l încă o dată, mânzule 1 Cântă-l încă o dată şi, la sfârşit, o să merg chiar eu să-ntind pălăria.

Nu m-am lăsat prea mult rugat. Am început iar cântecul şi irlandezul cel beat m-a ţinut tot timpul de mână. Se sprijinea de mine şi, scoţându-şi şapca, îşi bălăngănea capul plin de evlavie, de parcă aş fi intonat un psalm. A doua oară le-a plăcut şi mai mult ascultătorilor. Ţinându-şi făgăduiala, irlandezul a făcut ocolul celor de faţă, cu pălăria întinsă, aducându-mi un pumn de gologani. Tocmai când pusesem banii în buzunar şi mă pregăteam să plec, nerăbdător să ies mai repede din mulţime, o mână mi s-a aşezat pe umăr, după care am auzit un glas de femeie:

— Tu eşti, Jimmy? Doamne, Dumnezeule, băiete, ce faci aici?

În toată lumea nu mă temeam decât de glasul unei singure femei – şi nu era glasul acesta. Era un glas blând, pe care-l auzisem adesea. Era glasul Marthei, nepoata doamnei Winkship, de care cititorul îşi mai aminteşte, poate, că am pomenit şi în altă parte.

Capitolul XXIV

În care vechea mea ocrotitoare mă îndatorează iarăşi, ospăt! ndu-mă din belşug.

DĂRUINDU-MI O FLANELĂ ŞI NIŞTE RUFE CU ZORZOANE. PARE-SE CĂ ÎN CURÂND VOI AJUNGE COŞAR

Dacă pentru doamna Winkship aveam un respect deosebit, nepoata ei, Martha, nu se bucura în sufletul meu de mai puţină preţuire.

Am pomenit cred şi înainte că era o fată nu prea chipeşă. Nici măcar nu i se spunea pe numele ei adevărat, pe care-l căpătase la botez. Lumea o striga după o poreclă scornită pe seama bieţilor ei ochi năpăstuiţi de soartă: „Chioamba". Nu cred să fi nădăjduit vreodată în inima ei că s-ar putea bucura de dragostea unui băiat. De aceea, mintea îi stătea numai la treabă: îi ţinea doamnei Winkship răbojurile cărucioarelor închiriate, îi făcea piaţa şi îi gătea.

Pentru mine avusese întotdeauna un cuvânt bun şi, de multe ori, când încă nu fugisem de-acasă şi maştera mă. hrănea cu răbdări prăjite, ea îmi aducea, pe lângă vorbe bune, şi câte ceva să-mi astâmpere foamea. Şi dacă mă laud într-adevăr cu ceva, e că în copilăria mea nu i-am spus niciodată „Chioamba".

— Doamne fereşe, Jimmy – strigă ea, văzându-mă că mă lupt să ies din mijlocul mulţimii strânse în jurul meu. Cum? Aşa de rău ai ajuns? Hai, biet copil amărât, hai vino cu mine să-mi spui tot ce ţi s-a-ntâmplat!

— Ce să-ţi spun, Martha? am întrebat-o, în timp ce mă zorea să trecem strada Liquorpond. Mai încolo nu vreau să merg. Mi-e groază să m-aproprii de fundătură. Dacă ai şti ce-am păţit ieri noapte? M-am săturat!

— Ştiu, ştiu, am aflat, sărăcuţul de tine! Nici vorbă că ţi-o fi foame! zise fata cea bună la inimă. Şi mătuşica ştie de asta. Chiar azi-dimineaţă-mi spunea: „Dacă a pătimit

vreodată un copilaş, apăi să ştii, Martho, că băieţaşul ăsta a pătimit. Să fi fost eu femeie întreagă – îmi spunea ea – să fi avut eu picioare zdravene, aş fi cutreierat oraşul în lung şi în lat, până să dau de băiatul ăsta. Măcar de mila bietei lui mame, fie-i ţărâna uşoară”. Şi, iacătă, acum am <laf eu peste tine – mai zise Martha. În ce hal eşti, Doamnei şi podidind-o plânsul, îşi şterse lacrimile cu şorţul.

Vorbele ei m-au înduplecat: m-am dus cu ea. M-a lâlsat să aştept aproape de Fundătura Cratiţei, într-un ungher întunecos şi mai ferit de pe strada Tummill, iar ea s-a dus înainte, să vadă dacă e drumul slobod şi să-i dea de ştire doamnei Winkship.

Am aşteptat mult până să se-ntoarcă sau, cel puţin, aşa mi s-a părut mie. Începusem să cred că se înşelase, că poate doamna Winkship nu mă îndrăgise chiar atât cât îşi închipuise ea. Poate că, la urma urmei, femeia asta de treabă nu era chiar aşa de nerăbdătoare să dea ochii cu mine, cum socotise nepoată-sa. Ca să-mi mai alung gândul ăsta, care-mi amăra* sufletul, m-am apucat să număr banii pe care-i câştigasem cântând pe uliţă. Spre marea mea uimire, am văzut că totalul se ridica la frumuşica sumă de paisprezece penny şi jumătate. Şi când te gândeşti că-i câştigasem în mai puţin de-o jumătate de orăl Bravo mie! îmi tot suceam capul spre Fundătura Cratiţei şi, la urma urmei, nădăjduiam că Martha n-o să mai vină.

Cu toate astea a venit. Aproape alerga, ascunzând sub şal un pachet mărişor.

— Toate-s bune – zise ea când se apropie. Până mai. adineauri, maică-ta vitregă şi nevasta lui Warren Năsosul urlau una la alta, cât le ţinea gura, în mijlocul fundăturii. Acum s-au potolit şi au intrat în casă.

Tot vorbind astfel, Martha scoase de sub şal o manta veche de postav, pe care de bună seamă o purtase chiar ea când era mai mică, şi o bonetă veche, tot de-a ei. Cât ai

clipi, le-a pus pe mine şi, luându-mă la braţ, m-a tras după ea, spre Fundătura Cratiţei. Se purta cu atâta bunătate, că nu i te puteai împotrivi.

După ce mi-a scos mantaua şi scufiţa, doapina Winkship s-a uitat şi s-a îngrozit de înfăţişarea mea. Ai fi zis că mi-e ruda cea mai apropiată, sau chiar maică-mea, atât de tarese îngrozise. Când am intrat împreună cu Martha în odăiţa din fund, unde locuia, am găsit-o aşezată în faţa focului, sorbindu-şi cu multă plăcere romul fierbinte.

— Ăsta să fie Jim? Băiatul drăguţ, care-mi aducea întotdeauna aminte de chipul sărmanei lui mame? Dumnezeule mare! Ce mizerie! Şi numai din pricina ta, irlandeză făţarnică şi fără căpătâi! strigă ea, ridicând mânioasă pumnul în direcţia casei cu numărul nouăsprezece. Tu eşti de vină de toate astea, beţivă nemernică, fleandură cu părul de morcov! Vedea-te-aş cu zbilţu de gât! Ah! De te-aş avea acum în faţă, ce te-aş mai târnui, chiar de m-ar închide şi-o lună pentru asta! Vin colea lângă foc, drăguţă! Bietul de tine! Eşti mai flămând ca pisoiul lui zgârie-brânză! Soarbe, puiule, o înghiţitură! Vai de mine şi de mine! Ia uite, Martho! N-are cămaşă pe el! Şi doar alaltăieri seara auzisem că era îmbrăcat cu haine bune, dăruite de azil! Când colo, nici urmă de aşa ceva…

— Nu ştiu ce-o mai fi spus doamna Winkship. Pătruns de frig şi flămând cum eram, căldura neaşteptată a focului m-a ameţit şi m-a moleşit de tot. Am simţit cum cad încet pe covorul din faţa căminului.

Se pare că am rămas multă vreme pe jumătate leşinat pentru că, trezindu-mă, am văzut că se făcuseră unele schimbări. În cameră fusese adus un divan, pe care acum stăm întins. Apoi, jacheta şi pantalonii soioşi îmi fuseseră înlocuiţi: pantalonii – cu nişte izmene de lână,

probabil purtate pe vremuri de domnul Winkship, iar jacheta – cu o jiletcă de flanelă (care cred că aparţinuse aceluiaşi domn, îndelung jelit) şi cu încă ceva înzorzonat la mâneci, cu un decolteu larg şi încărcat cu horbote. Ca lungime, ce să zic, îmi învelea picioarele şi-mi trecea cu un cot dincolo de călcâie. Binecuvântată să fie în veci bătrâna, dar mare minune dacă asta nu era una din cămăşile ei de noapte!

— Oho! Nichipercea, ai înviat? strigă ea bucuroasă, sculându-se din faţa căminului şi repezindu-se să-mi scuture mina. Era aşa de fericită, de parcă aş fi zăcut fără cunoştinţă cine ştie cât, şi nu s-ar fi aşteptat de loc să-mi vin atât, de curând în fire. Hei, capul sus, fiule! Ce-ţi veni să-ţi dai drumul aşa, deodată?

Întrebarea asta voia de fapt să spună: „de ce plângi aşa?” Dar plângeam numai din vina ei, pentru că n-ar fi trebuit să mă sărute. Nu mă mai sărutase nimeni din seara când murise mama, din noaptea aceea când, împreună cu tata, ne adăpostisem în odaia tânărului Joe Jenkins.

Înţeleaptă din fire, doamna Winkship m-a lăsat cu faţa înfiptă în pernă, să plâng până ce m-oi sătura, şi s-a dus să-i ajute Marthei să pregătească cina. La puţin timp după asta am simţit venind dinspre plita încinsă un miros plăcut, care izbuti să mă mângâie şi să mă împace cu noua stare de lucruri.

— Ai isprăvit, Jim?

— Da, mulţumesc I

— La prânz am avut pui rasol, drăguţule – zise doamna Winkship, fericită fără-ndoială că mă poate îngriji ca pe un „bolnav”. Şi ridicându-mă de pe divan cu braţele ei încă puternice, mă aşeză pe un scaun, între cămin şi masă. Ce-a rămas din pui ţi-am pus ţie în supă. Mănâncă tot, te rog eu! Până atunci se pătrunde şi friptura. O să fie tocmai bună.

Nu era nevoie să-mi spună de două ori. Din câteva înghiţituri am şi dat gata supa de pui. Cred că doamna Winkship căscase gura de uimire. Ba chiar sunt sigur că aşa s-a-ntâmplat. Căci altfel, cum ar fi fost în stare să scoată un astfel de oftat şi să strige:

— Văleu I Ce mi-a fost dat să văd 1 Nu i-a ajuns nici pe-o măsea!

Ăsta era şi gândul meu, numai că m-am sfiit să i-l spun. Ba chiar, când m-a întrebat câtă friptură de berbec să-mi pună în farfurie, am mers până acolo cu sfiiciunea, încât i-am răspuns în şoaptă:

— Doar o bucăţică, doamnă I cu toate că, la drept vorbind, aş fi vrut să-nfulec toată friptura care sfârâia pe plită, şi după asta să-nting un miez întreg de pâine în zeama grasă.

După ce-am sfârşit de mâncat, Martha a strâns vesela, a tras divanul mai aproape de foc şi a pus pe colţul căminului o cană cu rom fiert, ca să-i facă plăcere bătrânei. No-am aşezat apoi tustrei pe divan, şi doamna Winkship mi-a spus:

— Ei, Jimmy, acuma povesteşte-ne şi nouă prin ce-ai trecut.

Am început să povestesc. Le-am povestit, fără s-aseurul nimic, tot ce mi se-ntâmplase mai însemnat din dimineaţa când fugisem de-acasă, după ce o muşcasem de mână pe doamna Burke. Le-am povestit despre tovarăşii mei, Mouldy şi Ripston, cum mă împrietenisem cu ei, cum împărţiseră cu mine culcuşul lor nenorocit şi cum, împins de ei, şterpelisem felurite lucruri de prin piaţă.

— Dar să ştiţi că pentru ce şparleşti din piaţă nu te trimite nimeni la răcoare, am lămurit-o eu. Singur vătaful te cotonogeşte când te prinde cu chestii d-astea, că d-aia e şi pus acolo. Aşa mi-a spus mie Mouldy.

— Atunci, află că Mouldy ăsta al tău e un mincinos şi

jumătate şi într-o bună zi ţi-ai fi dat singur seama de asta

— Răspunse doamna Winkship. Mare minune, mă Jimmy, că n-ai păţit nimici Puteai s-o păţeşti, cum te văd şi cum mă vezi. Fierbinţeala aia a fost pentru tine o adevărată milostivire cerească, numai ea a pus capăt furtişagurilor tale. Şi chiar aşa şi e, puiule! Le-a pus capăt, nu?

— O, da, fără îndoială – am răspuns eu.

Ajunsesem cu povestirea până în ziua când căruţaşul cel milos mă dusese la azil, aşa că mi-am pus în gând să nu mai suflu o vorbă despre ananas. Mă uimea într-un fel că doamna Winkship se arăta atât de speriată de găinăriile mele din piaţă, în vreme ce luase drept o glumă – sau, în orice caz, drept o păţanie de care-ţi vine să râzi cu hohote

— Toată povestea cu fuga din azil şi însuşirea hainelor. Când i-am istorisit însă cum îşi bătuseră joc de mine cei doi domnişori, nu i-a mai venit să râdă. La început a cuprins-o furia împotriva lor, aşa cum spumegase de furie şi împotriva doamnei Burke. Când a aflat apoi cum tinerii aceia vânzători de „haine vechi14 îmi şterpeliseră şilingul, n-a mai răbdat să stea întinsă pe divan ci, mânioasă la culme, a sărit în picioare, cu mâinile-n şolduri şi ochii scăpărând scântei.

— Slavă Domnului că n-ai păţit mai rău! strigă ea cu un fel de evlavie, când am sfârşit de povestit. Nu e o cinste că băiatul Pollyei Barnard a ajuns cerşetor, şi e mai mare ruşinea pentru ăla de-a omorât-o şi s-a înhăitat cu scârba asta de irlandeză, care nu merita nici să-i fi şters ghetele de praf maică-tii, dar să ştii că putea să se-ntâmple şi mai rău.

— Da’ de ce zici că am ajuns cerşetor? Eu n-am cerşit niciodată. Când m-a găsit Martha, cântam pe stradă. Sau poate crezi că asta e tot cerşetorie?

— Cerşetor sau calic, tot un draci răspunse doamna

Winkship.

Fie-mi îngăduit să spun că, printre oamenii de teapa mea, „calicul44 se bucură de cel mai adânc dispreţ. Pentru ei, înţelesul acestui cuvânt n-are nicio legătură cu explicaţia care se dă în dicţionar cuvântului „calic”. „Calic” înseamnă pentru ei un cerşetor, un milog.

— Dacă ştiam că e cerşetorie, n-aş fi făcut în ruptul capului una ca asta – răspunsei eu. N-are decât să ia cine vrea ăi paisprezece penny. Eu nu mă ating de ei. Unde sunt?

— Nu-ţi bate capul cu asta, Jimmy. Am avut eu grijă. Tu n-ai ce face cu asemenea bani. Dar banii tot bani rămân şi-o să-i prindă bine bietei fiinţe căreia i-am trimis. Numai că ăştia nu-s bani să-i cheltuiască cel care i-a câştigat. Martho, ce-a zis ea, când i-ai dat zdrenţele alea murdare?

— Domnul să te aibă în pază, mătuşică! Au podidit. – o lacrimile când i le-am dat. N-am apucat să plec, că a şi pus mâna pe foarfecă, să le croiască pe măsura micului Billy.

Ce însemnau toate astea? Despre ce „zdrenţe” vorbea doamna Winkship? Trebuia să aflu numaidecât adevărul. Chibzuind în sinea mea cum l-aş putea afla, fără să cer de-a dreptul lămuri, am dat cu ochii, pe poliţa căminului, de un nasture mai mărişor.

— Vă e neapărat de trebuinţă nasturele ăla? am întrebat eu.

— Nu neapărat, dar de ce?

— Pentru că ar fi foarte bun să-l cos la jacheta mea. De când am luat-o, îi lipsea nasturele de sus.

— Ducă-se dracului, cu nasture cu tot, scârnăvia aia! spuse ea. Ia-ţi gândul de la ruptura aia, Jimmy.

— Să-mi iau gândul? strigai eu, ca un mic făţarnic ce eram. De ce? Tare n-aş vrea. Nu era prea grozavă, dar, oricum, tot era mai bună decât nimic.

— Nu-ţi mai face inimă rea degeaba! Lasă că o să ai altă jachetă – răspunse inimoasa femeie, mângâindu-mă pe cap. Ehe, Jimmy, ăsta să-ţi fie necazul! De făcut tot trebuie să facem ceva pentru tine. N-o să te prăpădeşti tu de dragul ălora care-ţi întorc spatele, în loc să-ţi poarte de grijă.

— Mulţumesc, doamnă – răspunsei eu cu lacrimi în ochi, apucându-i plin de recunoştinţă atâtea degete, câte încăpeau în pumnişorul meu. Aţi fost totdeauna bună cu mine!

— Vorba e ce putem face? Aici nu poţi rămâne, asta ştii şi tul Dacă ar da peste tine, ar face un scandal, ce nu s-a pomenit.

— Nu, doamnă, nici nu mă gândesc să rămân – m-am grăbit eu să-i răspund. Mi-ar fi teamă.

— Trebuie să-ţi găsim o meserie – zise încet Martha, care se chinuia să-şi cârpească ciorapii. Tuşo, ia să vedem, nu ştim noi pe vreunul care să-l ia pe lângă el să-l înveţe un meşteşug?

— Ehe, tare bine ar mai fi, *dacă* aş şti. Numai vezi, Martho, *dacă* ăsta e mare porc de câine.

— Apoi, eu mă gândesc, tuşo, dar nu-mi dau seama… o fi asta o meserie ca lumea?

— Care?

— Coşăritul. Dacă ţi-aduci aminte vărul Belcher, din mahalaua Camberwell, ţine ucenici.

Doamna Winkship sări ca friptă.

— Asta el strigă ea în culmea bucuriei. Să ştii că e tocmai ce ne trebuiel Cap sec, dracu' să mă ia! Alergasem cu gândul cine ştie unde, şi când colo, poftim iepurele chiar aci, sub nasul meu. În sfârşit, Jimmy, cred că am găsit ce-ţi trebuie, nu-i aşa?

I-am răspuns cuviincios „da, doamnă", cu toate că lucrul ăsta nu mă vrăjise într-atât ca pe doamna Winkship.

Nu zic, şi coşăritul s-ar fi putut să fie o meserie. Dar, dacă aş fi fost eu slobod să aleg, mă tem că dintre toate meseriile n-aş fi ales-o tocmai pe asta. Dacă mi s-ar fi vorbit despre asta cu câteva ceasuri mai înainte, poate gândurile mele ar fi fost altele. Sau să mă fi-ntrebat cineva, de pildă, lucrul ăsta noaptea trecută, când mă ghemuisem flămând şi gol ca vai de lume, în paiele grajdului din curtea hanului. Pentru cineva, însă, care avusese la cină pui şi friptură de berbec, şi care acum se lăfăia pe un divan moale, îmbrăcat în flaneluţă groasă şi cu rufărie plină de horbote, nu mai era de loc ispititor să-şi aleagă meseria de-a curăţa hornurile.

— Halal să-ţi fie, fetiţo! Gândul ăsta care ţi-a venit în minte, mă face să joc de bucurie – adăugă doamna Winkship. Şi cu cât trecea timpul, cu atât era mai încântată. Întâi şi întâi – zicea ea – e o meserie bunicică şi, pe lângă asta, uşor de învăţat. Ţii minte, Martho, că Dick Belcher era la fel de sărman ca şi băiatul ăsta, când s-a apucat de treabă? în al doilea rând, până acolo e o bucată bună şi nimănui n-o să-i dea prin gând să-l caute tocmai la mama dracului. Martho, mâine-dimineaţă, cum te-oi scula, ia omnibuzul până la Camberwell şi vino cu Belcher încoace.

Capitolul XXV ÎN CARE FAC CUNOŞTINŢĂ CU DOMNUL BELCHER, CU DOAMNA BELCHER, CU SAM ŞI CU PRIETENUL SĂU „PĂIANJENUL”.

Blinda mea ocrotitoare, stăpâna cărucioarelor, mă sfătuise să mă odihnesc cât mai bine. Cu toate astea, trecuse mult timp de când plecase cu luminarea dorindu-mi noapte bună, şi somnul nu voia să mă cuprindă.

Gândul că trebuia s-ajung în curând hornar nu-mi da de loc pace, şi cu cât mă gândeam mai mult, cu atât mă ispitea mai puţin. Îmi aduceam aminte că în fundătura noastră stătuse odată un coşar care avea doi băieţi: nu

erau feciorii lui, ci ucenici. Şi băieţii ăştia îmi păreau cei mai nenorociţi copii de pe lume. Cum vă ziceam, domnul Pike – coşarul cu pricina – avea doi ucenici, şi întotdeauna doi la număr. Dar să nu credeţi cumva că erau întotdeauna aceiaşi. Niciunul dintre ei n-a rămas în slujbă mai mult de o jumătate de an. Ori fugeau, ori azilul îi luă înapoi (căci erau ţinuţi pe socoteala parohiei), ori îşi dădeau sufletul şi erau căraţi spre seară în coşciug, în capela parohiei, unde rămâneau până în ziua înmormântării.

Dar, dacă nu scormoneai lucrurile şi nu cunoşteai cauza tainică a schimbării ucenicilor domnului Pike, ţi-ar fi fost greu să bănuieşti ceva. De pildă, Bob murise marţi, şi până sâmbătă, Jack, care-i luase locul, îi semăna leit: era la fel de murdar şi de zdrenţăros, cu ochii duşi în fundul capului, clipind des când dădea cu ei de soare. Poate nu începuseră încă să-l doară genunchii şi coatele, şi prin asta se mai deosebea întrucâtva de Bob, cel care murise. Cine dintre cei care-l priveau în trecere şi-ar fi putut da însă seama de lucrul acesta? În câteva săptămâni căpăta şi el junghiuri ascuţite în genunchi şi-n coate, însoţite de tuse şi înecăciune – glasul lui ţi se părea că iese dintr-un gâtlej umplut cu câlţi.

Bieţii ucenici cereau mereu de la cumetrele din fundătură cârpe şi zdrenţe cu care să-şi lege genunchii jupuiţi, ca să nu-i mai roadă până la sânge de cărămizile aspre, pline de funingine. Dacă se întâmpla însă să afle domnul Pike treaba asta, le smulgea fără milă bandajul de zdrenţe, şi băiatul, prins cu mâţa în sac, era apoi dus în pivniţă, unde timp de 6 jumătate de ceas i se spălau rănile cu saramură, chipurile ca să se „întărească”. Cei mai puţin vârstnici din fundătura noastră spuneau, cui avea timp să-i asculte, că metoda întrebuinţată de domnul Pike pentru a-i învăţa pe băieţi să se caţăre pe coş era pe cât de simplă pe atât de eficace.

Iată cum proceda: lua o bucată de sfoară, lega de un capăt al ei limba băiatului, întindea sfoara peste coş şi o înnoda apoi de marginea hornului. Domnul Pike urca pe acoperişul casei, apucând în mână capătul frânghiei, aflat acolo sus, şi lecţia începea. Dacă se declara mulţumit de felul cum se căţăra băiatul (ceea ce era greu de crezut, dat fiind că băiatul era nou în meserie), atunci nu se-ntâmpla nimic. Dacă, însă, ucenicul se oprea din opinteală, atunci domnul Pike smucea atât de zdravăn de sfoară, încât, zgâlţâităin toate încheieturile, ucenicul făcea încercări desperate. Altă glumă obişnuită a domnului Pike era următoarea: aprindea în vatra căminului o mână de talaş presărat cu piper, ca nu cumva ucenicul să trândăvească pe sus, unde era. Cică odată un ucenic, pe care l-a pus să se urce printr-un horn înalt, nu s-a mai întors, fiindcă Pike aprinsese o cantitate prea mare de talaş, şi bietul băieţaş se-năbuşise. Unii cetăţeni, care se lăsau mai puţin furaţi de închipuire, spuneau însă că băiatul scăpase, izbutind să iasă afară pe coş. Şi această din urmă presupunere a fost socotită mai vrednică de crezare, de vreme ce băiatul fusese zărit, peste vreo două săptămâni, la Shoreditch.

Gândindu-mă la grozăviile astea, n-am putut adormi multă vreme. Am auzit pendula din bucătărie bătând miezul nopţii, apoi ora unu şi ora două. Abia atunci m-a cuprins somnul şi am dormit, până când am auzit aceeaşi pendulă bătând ora zece. La urma urmei, nu dormisem cine ştie cât, dacă stai şi te gândeşti că două nopţi de-a rândul nu mă odihnisem aproape de loc. În schimb, doamna Winkship şi nepoată-sa cred că se sculaseră ca de obicei, destul de devreme, după cât bănuiam. Destul de devreme, ca să pregătească gustarea de dimineaţă şi s-o mănânce. Destul de devreme, ca să se ducă până la unul din magazinele cu haine de gata şi să se-ntoarcă înapoi. Pe scaunul de lângă pat stăteau, frumos rânduite, roadele

culese în urma acestui drum: o jachetă, o vestă bună de postav şi nişte pantaloni noi, cu dungi. Iar sub scaun, o pereche nou-nouţ, a de ghete, mai frumoase decât acelea de care mă uşurase domnul Barney, precum şi o pereche de ciorapi scurţi, de bună calitate. Pe scaun se mai afla o cămaşă, iar de speteaza lui atârna o şapcă. Nu încăpea îndoială că straiele erau pentru mine, aşa că am sărit, cât ai clipi, din pat şi le-am îmbrăcat. Apoi, scoţând capul pe uşă, am văzut-o pe doamna Winkship tronând pe baniţa de cărbuni de la intrare. Am strigat-o şi i-am spus bună-dimineaţa.

(Nu mult după ce am luat gustarea, s-a întors şi Martha, dar fără domnul Belcher, cu răspunsul că, fiind prins cu treburile, o să se repeadă mai pe seară, în docarul lui tras de un căluţ.

Temându-mă să nu mă zărească cineva, am stat toată ziua în casă. Când s-a întunecat, s-a auzit o bătaie în uşă şi a intrat domnul Belcher. N-avea de loc înfăţişarea unui hornar, nu era de loc smolit, ci purta o pălărie frumoasă şi un palton cafeniu. Era înalt şi voinic, cam între două vârste, cu umerii puţin aduşi. Avea obrazul ciupit de vărsat, la fel ca Martha, şi era galben ca ceara, cu o gură pocită, cu dinţii de sus galbeni, ieşind în afară printre buzele răsfrânte, care nu erau în stare să-i acopere. Mutra lui nu-mi plăcu nici de frică.

Pare-se că Martha primise poruncă să nu-i spună pentru ce era căutat. Acum, când cumnată-sa îi aduse la cunoştinţă în câteva cuvinte ce anume dorea de la el, nu se arăta de loc bucuros.

— Ăsta-i puştiul? întrebă el, aruncându-mi o privire.

— Da. Ia scoală-te în picioare, Jimmyl

— Treburile merg prost, nu se mai câştigă ca înainte – zise domnul Belcher, cu jumătate gură. Şi p-ormă, mai e şi nenorocita aia de lege care a făcut-o acuma Parlamentul

– ştii, aia care interzice lucrul pentru copii. Chiar săptămâna trecută am fost nevoit să dau afară un băiat.

— Ştiu eu foarte bine ce-i cu legea asta – spuse doamna Winkship înţepată – şi mai ştiu tot aşa de bine că mai ai destui băieţi care se caţără pe burlane. Tu singur mi-ai spus ultima oară, când ai fost pe aici.

— Ei bine, ăia îi ţin pentru coşurile fabricilor, Jane – răspunse domnul Belcher. Mă întreb dacă puştiul ăsta e destul de subţirel pentru treaba asta.

A scos o linie din buzunar şi mi-a măsurat lăţimea umerilor.

— O să-i fie cam greu, e cam grosuţ – zise domnul Belcher, pipăindu-mi pieptul şi spatele. Dacă-l iau la mine, n-o să-i îngădui să mai pună nici de-un deget carne pe el. M-aş simţi vinovat dacă i-aş îngădui una ca asta, pentru că i s-ar putea întâmpla să rămână înţepenit în mijlocul vreunui horn, sau mai ştiu eu pe unde. S-a mai întâmplat aşa ceva la coşul fabricii de cherestea de pe Bermondsey. Un horn înalt de vreo treizeci de metri. Bietul băiat s-a înţepenit pe la jumătatea coşului şi a trebuit să aştepte acolo până când...

— Prostii, Dick, ce Dumnezeul îi tăie vorba doamna Winkship, supărată. Dacă nu vrei să-l iei, vorbeşte pe şleau, dar nu-ţimai vinde sufletul diavolului, turnând minciuni cu găleata. Adă-ţi aminte că eu n-am stat să mă tocmesc şi să mă codesc, şi nici n-am dat din colţ în colţ când ai venit aici, să mă rogi câte ceva. Dar, lasă, nu-i nimic!

— Ce, am zis eu că nu vreau să-l iau? Fireşte că-l iau. Ziceam numai că-i păcat să se apuce de meseria asta, tocmai acuma când au născocit tot felul de legi şi de maşini care au s-o ducă de râpă. Eu cu dragă inimă îl iau cu mine, să-l învăţ meseria.

După aceste vorbe ale domnului Belcher, care au

înmuiat-o de tot pe cumnată-sa, a urmat între cele două părţi – pe cale de a se înţelege – o discuţie lungă, în centrul căreia mă aflam eu, dar pe care n-am ascultat-o câtuşi de puţin. A fost de-ajuns pentru mine să aflu că în curând trebuia să mă fac coşar, că bărbatul cu faţa ca hârtia, ciupită de vărsat şi cu dinţii galbeni şi jâmbaţi, avea să-mi fie stăpân şi, culmea culmilor, că nu voi avea voie să pun un dram de? arne pe trupul meu firav, numai piele şi oase.

— Ei, atunci s-a făcut! zise domnul Belcher într-un târziu. Când o să fie gata, să poftească!

— E gata chiar acuma; pregătit cum nu se mai poate – răspunse doamna Winkship.

— Să fie cum doreşti; pentru mine toturia-i. Băiete, pune-ţi şapca!

N-avea niciun rost să mai fac mofturi, de scăpat tot nu mai puteam scăpa. Mi-era cam ciudă pe doamna Winkship, că se grăbise atât de tare să mă trimită de-acolo. Cu toată ruşinea care mă-ncerca, trebuie să mărturisesc că nu i-am răspuns din tot sufletul – aşa cum s-ar fi cuvenit – când mi-a urat „drum bun”, cu lacrimi în ochi.

Se făcuse tare târziu când am ajuns în mahalaua Camberwell, unde stătea domnul Belcher. Avea casa într-o străduţă murdară de lângă canal. După cât am putut desluşi prin întuneric, casele de pe-acolo erau vechi şi dărăpănate. Numai casa domnului Belcher strălucea printre ele ca o jucărie nouă, aruncată pe un morman de gunoi. Uşa, luminată de lampa atârnată deasupra, lucea de-ţi lua ochii. Avea ciocan de alamă, numărul casei – 26 – era şi el bătut în cifre de alamă, care săreau în ochi de la o poştă. Şaiba de la gaura cheii tot de alamă era. Se mai afla acolo o tăbliţă de alamă, pe care scria cu roşu „Belcher, coşar”, şi un clopot de alamă, mărişor, cum au casele boiereşti din Piccadilly. Pe clopot scria cu roşu „Belcher”,

iar deasupra lui scria în verde viu „Sunaţi pentru coşar 1”.

Fereastra odăii de primire avea pe dinăuntru un oblon împletit de sârmă roşie ca sângele, cu marginile de alamă lucioasă. De oblon atârna o pictură înfăţişând în toată splendoarea lui palatul Buckingham, dar cu unul din hornuri spart în zeci de bucăţi sus, în vârf, aşa încât flăcările se înălţau până la cer. La fereastra dormitorului, maiestatea sa regina Victoria, purtând pe cap coroana regală în loc de scufie de noapte, cu părul vâlvoi şi cu spaima în ochi, făcea domnului Belcher semn cu sceptrul, implorându-l s-o scape de la primejdie. Meşterul, ascultând rugămintea stăpânei sale, alerga cât 11 ţineau picioarele, de-a curmezişul parcului, să-i vină în ajutor, ţinând într-o mână sârma de care atârna ghiuleaua cu aripioare şi măturici. „R. Belcher” era înscris atât pe şapca coşarului în plină goană, cât şi pe ghiulea şi măturici. Pentru a nu mai exista însă nici urmă de îndoială asupra numelui, santinela de la poarta palatului striga (după cum se putea citi pe fâşia de slove din dreptul nasului): „Haide, R. Belcher! Credeam că nu mai vii. Moştenitorul tronului te-a căutat acasă, dar i s-a spus că ai de lucru în altă parte”. „Chiar aşa, eram plecat la ducele de Wellington – îi răspundea R. Belcher – dar la chemarea maiestăţii sale regina, am lăsat totul baltă şi iată-mă-s aici”.

Auzind zgomotul roţilor docarului, un băiat cam de o seamă cu mine, flenduros şi murdar ca şi băieţii domnului

Pike, se ivi, în dosul casei (docarul oprise la colţul străzii) şi luă căluţul, de căpăstru.

— Daţi-mi voie să vă ajut, domnişorule 1 mi se adresă, înclinându-se, micuţul coşar. Sau mai bine, ajutaţi-i dumneavoastră, stăpâne, că mi-e frică să nu-i. murdăresc straiele.

— Las-o mai moale cu „domnişorule” – râse domnul Belcher. Nu-i niciun domnişor, prostovane. E un băiat nou.

— Alt băiat I Vai de mine, Dick, dar ai înnebunit de-a binelea? Ce naiba ţi-o fi trebuind încă un ucenic? strigă o femeie grasă, care se ivi ca din pământ, când domnul Belcher bătu cu ciocanul în uşă. Îi pocneau obrajii, de rotunzi ce erau, ţipa cu un glas ascuţit, şi pe lângă pălăriuţa încărcată cu flori colorate, pe care şi-o tuflise peste claia de păr murdar, mai avea drept podoabe nişte cercei tot atât de scânteietori, ca şi ciocanul agăţat de uşă. Umflata asta semăna totuşi leit cu doamna Winkship, şi îţi dădeai seama nup maidecât că-i era soră.

— Ce-mi trebuia? Ba încă cum îmi mai trebuiai mormăi domnul Belcher. Dacă nu-l luam, o supăram pe procopsită aia de soră-ta. Şi asta, ştii bine, nu se cădeai Apoi, întorcându-se către băiat, îi puse hăţurile în mână. Sam, ia-l cu tine la bucătăriei (Despre mine era vorba.) Când oi avea nevoie de el, îl chem eu.

Fără să-şi dezlipească o clipă ochii miraţi de pe faţa mea, Sam făcu întocmai cum i se poruncise şi duse căluţul în spatele casei coşarului, unde se afla o curte mare „ce dădea spre canalul Surrey. Lângă casă se înălţa un şopron întunecat şi, la lumina felinarului pe care-11 purta Sam „am desluşit două uşi.

— Ia dă-te jos, păpuşicăl strigă el, fără fasoane, de parcă mâniasem amândoi dintr-o strachină. Bănuiesc că făcea dinadins aşa, fiindu-i oarecum necaz de felul prea cuviincios în care îmi vorbise înainte, stricând, cum s-ar zice, orzul pe gâşte. Dă-te jos I Uite, bucătăria e acolo. Să nu faci pre, a mult tărăboi când intri, că altfel îl trezeşti pe tipul care doarme înăuntru, şi n-ar fi de mirare să te scarmene puţin. Vin şi eu într-o clipă, numai să-i aduc fin căluţului, pentru noapte. Să nu pierzi vremea bătând la uşă; propteşte-te în ea şi dă-i brânci.

Am împins uşa şi am intrat. Înăuntru era întuneric beznă. Dar, sub pirostriile aşezate pe o lespede spartă, în

mijlocui odăii, câţiva cărbuni ardeau cu o lumină roşie. La început nu vedeam decât lumina focului. Pe urmă, însă, m-am deprins cu întunericul şi am zărit lângă foc o măsuţă cu două scaune. De partea cealaltă a focului, lipită de perete, se vedea o grămadă neagră, pe care stătea ghemuită o matahală sforăitoare – după toate semnele, tipul de care-mi pomenise Sam. M-am oprit aproape de uşă şi am încercat să fac cât mai puţin zgomot. A fost totuşi de ajuns să trezesc căţelul care zăcea alturi de stăpân pe grămada aceea întunecată. Câinele a mârâit şi a-nceput să latre, trezindu-şi la rândul lui stăpânul.

— Ce dracu-ţi veni să-l întăriţi, măi Sam? Doar nu ţi-a făcut nimic – zise elneva la fel de negru ca şi grămada de pe care se ridicase. Doar albul ochilor îi strălucea în lumina jarului. Închide odată uşa, ce Dumnezeul Nu mă doare şi aşa destul blestematul ăsta de răumatism, mai vine şi câte-un nesimţit de-alde tine, să-mi facă aici corent. Da închide odată uşa aia, n-auzi?

Nu-mi puteam de seama dacă vorbea un copil sau un om mare, aşa de ciudat era glasul: şuierător, răguşit şi tremurând de furie.

— Ai greşit – i-am răspuns eu – apropiindu-mă de-a-ndărătelea de uşă. Nu e Sam, sunt eu.

— Să te ia dracul şi acum, hai, închide uşa!

În aceeaşi clipă mi-a trecut pe lângă nas ceva care semăna cu o cizmă, şi s-a izbit cu zgomot la spatele meu, de canatul uşii.

Capitolul XXVI

ÎN CARE MĂ ÎMPRIETENESC CU PĂIANJENUL ŞI EL ÎMI SPUNE NIŞTE LUCRURI CIUDATE, CEEA CE S-AR PUTEA SĂ AIBĂ URMĂRI GRELE, DUPĂ CUM S-AR PUTEA SĂ N-AIBĂ NICIUNA

N-ar fi fost lucru cuminte să închid uşa pe dinăuntru şi să rămân în aceeaşi încăpere cu un individ care mă

băgase în sperieţi. N-aveam însă nimic împotrivă s-o închid pe dinafară. Şi iocrnai asta mă pregăteam să fac, când a venit Sam. La lumina felinarului, l-am văzut cum rânjea. I-am povestit pe scurt cele întâmplate.

— Hai, hai, vino cu mine înăuntrul mi-a spus el râzând şi prinzându-mi mina în palma lui neagră ca tăciunele. N-ai de ce să te temi de Păianjen. Până iese el din sacii în care e-nfofolit şi până ajunge la uşă, tu eşti hăt tocmai la barieră.

— Nu de câine mi-e frică – spusei eu. Mi-e frică de omul ăla negru, care zace lângă foc.

— Păi, ăla e Păianjenul – răspunse Sam – aşa-i zice toată lumea.

Sam deschise uşa şi intră, iar eu mă ţinui după el. Când l-am văzut mai bine pe Păianjen, mi-am zis că nu poate să aibă mai mult de şaisprezece – şaptesprezece ani. Dar aşa cum stătea înfofolit în zdrenţele lui negre, ghemuit cu genunchii la gură, cu o mână întinsă pe sacii plini de funingine, care-i slujeau de pat, iar cu cealaltă ferindu-se de lumina felinarului şi săltându-şi părul căzut în ochi, ai fi putut să-l iei drept un moşneag neputincios, de şaptezeci de ani şi mai bine.

— Vă rog să mă iertaţi, domnule 1 vorbi el plin de umilinţă. Când m-apucă durerile nu mai ştiu ce spun şi ce fac. Sper, totuşi, că nu v-am lovit, domnişorulel înainte de a-i răspunde ceva, Sam izbucni într-un hohot de râs.

— Grozavă chestiei Ha-ha 1 Straşnică, ce să zici Mă fraiere, n-ai de-a face cu niciun grangur, nu vezi că nu-i nimic de capul lui? Şi-a luat stăpânul un băiat nou.

— Adevărat – spusei eu – m-a luat să învăţ meseria de coşar.

— Dar n-ai ce meserie să-nveţi aici – zise Păianjenul uimit. De când cu legea aia, toată meseria s-a dus pe gârlă. Cum ai să-nveţi să cureţi coşurile, când n-ai coşuri de

curăţat?

Aşa cum îşi poate lesne închipui cititorul, aceste vorbe m-au cam nedumerit, dar nu mi-a părut de loc rău să le aud.

— La drept vorbind nici nu prea ţin la lucrul ăsta – am zis eu atunci – şi n-aş strâmba din nas, dacă m-ar pune la altă treabă. Ăilalţi băieţi ce fac? Voi doi ce lucraţi?

— Păianjenul nu lucrează nimic. Nu mai e-n stare. L-ar fi dat afară odată cu ăilalţi, dar s-a tocmit pe şapte ani, cu act în regulă, şi parohia nu s-a învoit să-l ia înapoi de pe capul stăpânului. Mai înainte eram cu toţii opt băieţi. Acum n-am mai rămas decât eu şi Păianjenul.

— Dar nu curăţaţi şi coşurile câteodată? l-am întrebat pe Sam. După cum arătaţi, parcă aşa mi se pare.

— Eu, unul, nu curăţ niciun coş – răspunse Sam rânjind. Ne ia în câte o dimineaţă stăpânul, pe mine şi pe Ned Perks, şi mă pune să umblu pe la cazanele maşinilor. Asta însă nu-i mare lucru. Doar de la lucrările alea, care se fac noaptea pe la ţară, mai iese ceva. Altfel am trage obloanele 1 Uneori mă duc şi eu noaptea pe-acolo, cu stăpânul şi cu Ned. Am grijă de cal şi căruţă.

— Şi când vin acasă, nici pic de funingine! Eu nu înţeleg nici în ruptul capului ce ciudăţenii mai sunt şi astea – zise bietul Păianjen. În clipa aceea îl apucară iarăşi durerile reumatice, se târî greoi până în fundul şopronului, unde se trânti pe culcuşul lui, gemând şi şuierând printre dinţii încleştaţi.

Păianjenul începuse să-mi placă prin felul lui de a fi, dar, înainte de a i se potoli durerile şi a înnoda vorba cu el, m-a strigat domnul Belcher, chemându-mă-n casă. Îndrumat de Sam, am găsit cu uşurinţă uşa din dos, de unde noul meu stăpân m-a dus în odaia de primire. Femeia grasă şi roşcovană, pe care pe bună dreptate o socotisem doamna Belcher, era şi ea acolo. Pe masă se aflau pregătite

pentru cină: pâine, brânză şi ceapă.

Doamna Belcher nu s-a arătat prea prietenoasă:

— Ia spune, mă ţâcă, cum te cheamă?

— Jim, doamnă.

— Ia şi mănâncă ceva. Nu ştiu dacă ţi-o fi pe plac.

Am înfulecat cât am putut de repede pâinea şi brânza, aşa că peste vreo cinci minute le-am dat de veste că terminasem.

— Atunci te poţi duce la culcare – zise domnul Belcher. Ştii unde?

— Unde, domnule?

— La bucătărie. Acolo o să dormi. Acolo dorm toţi băieţii mei. O să vezi că e cald şi bine. Sam o să-ţi arate unde e locul tău. Noapte bună! Dimineaţa, până n-auzi pe cineva strigându-te, n-ai de ce să te scoli.

— Dar hainele de lucru i le-ai dat? întrebă somnoroasă doamna Belcher, care se cuibărise cât putuse mai bine în fundul unui jilţ şi era gata-gata să aţipească.

— Ah, tocmai asta uitaseml Uită-te colea! zise stăpânul, arătându-mi într-un colţ al camerei o legătură de haine negre.

— Cămaşa de pe tine poţi s-o ţii. Şi ghetele. Celelalte le împătureşti frumos şi vii cu ele la mine, mâine dimineaţă.

Am luat legătura cu haine, i-am spus stăpânului noapte bună şi m-am întors în „bucătărie”.

— Care-i patul meu? l-am întrebat eu, cu glas destul de jalnic pe Sam.

— Poţi să dormi cu mine, dacă vrei. Asta o să te scutească să-ţi faci singur patul-răspunse Sam cu mărinimie. N-ai avea altceva de făcut decât să-ţi iei doi saci din grămada aia. Cu unul să te-nveleşti, şi ălălalt să ţi-l pui peină. Dar, grăbeşte-te, şi umblă încet să nu se trezească Păianjenul, că după aia nu se mai opreşte din

tuşit. Tuşea îi stârneşte reumatismul din picioare, şi, aleluia, nu mai închizi ochii toată noaptea, că geme şi scrâneşte din dinţi până la ziuă.

Încă nu se luminase de-a binelea când, trezit de căţelul Păianjenului, care lătra de te-asurzea, l-am văzut pe Sam că se scoală, pregătindu-se să meargă la lucru. Îl deşteptase Ned Perks care, în ciuda rugăminţilor şi văicărelilor Păianjenului, îngrozit de urmările cumplite ale curentului asupra încheieturilor sale, ţinea uşa şopronului larg deschisă, dându-i nu ştiu ce îndrumări lui Sam.

Aducându-mi aminte că domnul Belcher îmi spusese să nu mă scol până nu mă strigă cineva, am rămas culcat, când, deodată l-am auzit pe Păianjen mişcându-se.

— Eşti taman ca şi ceilalţi – zise el cu năduf. Zaci acolo de parc-ar fi douăsprezece noaptea şi nu cinci dimineaţa. Ce-ţi pasă I N-ai nimic la încheieturi, lua-te-ar dracul Ce te doare pe tine că alţii au încheieturile bolnave şi că ar da nu ştiu ce pentru un pic de foc?

Nu încăpea îndoială că Păianjenul mi se adresa mie, şi-mi stătea pe limbă să-i spun că, dacă vrea să mă scol şi să aprind focul, n-avea decât să mă roage cuviincios. Dar, înainte de a deschide gura, i-am auzit iar glasul.

— Ia cată-ţi de treabă! N-am nevoie să-mi lingi tu mâinile. Cred şi eu că-ţi convine să stai aicea trântit şi să te guduri pe lângă mine. Ţi-e mai greu să-mi asculţi porunca. Vra să zică nu vrei să te scoli, ha? Poate totuşi o să te-nduri odată, puturosule! Aha, te-ai şi sculat! Ştiam eu!

Aşadar, Păianjenul vorbea cu potaia murdară care împărţea culcuşul cu el, după cum vă spusei mai-nainte. În privinţa asta nu mai încăpea îndoială pentru că, odată cu o bufnitură de pumn, mi-a ajuns la urechi un schelălăit jalnic. Noi am auzit căţelul trecând grăbit prin încăpere şi zgâriind la uşă.

— Aşa, acum a intrat graba-n tine, nu? Frumos din partea ta că te repezi aşa la uşă, haimana! Te prefaci că nu mai poţi de nerăbdare să-mi împlineşti porunca! Eh! Cum să mai am încredere în tine, după câte mi-ai făcut ieri, pezevenghiule? N-ai şters-o tu afară? Nu mi-ai tras chilul lăsându-mă să dârdâi fără foc, până la nouă? Na, miroase aici! Aşa! Acuma întinde-o şi întoarce-te repede, că altfel te fac praf! Mereu îţi tot cânt că o să te fac praf, şi nu vrei să mă crezi. Astăzi să ştii însă că s-a împlinit măsura. Dacă nu-ţi faci datoria nici în dimineaţa asta, ai păţit-o. Să mor dacă nu te fac cioburi, vagabondule! Şi acum, hai, şterge-o!

Când i-a spus „Na, miroase aici!”, Păianjenul i-a întins ceva căţelului. Oricât m-am chiorât eu, degeaba: n-am izbutit să văd ce era. Târâse după el, la uşă, un sac. A crăpat uşa de o palmă, atât cât să iasă câinele, a închis-o repede la loc, apoi s-a băgat până la gât în sac, s-a aşezat într-o rână şi-a rămas acolo, s-aştepte.

A aşteptat, a tot aşteptat fără să mai scoată o vorbă-Gemea numai din când în când, săgetat de durerile reumatice. A trecut astfel vreun sfert de oră şi prin ferestruica îngustă din acoperiş a început să se zărească o dungă de lumină. Atunci l-a cuprins neastâmpărul. Mormăia necăjit şi crăpa mereu uşa, trăgând cu ochiul pe-afară.

— Tare aş vrea s-o iau pe urmele lui, dar-ar dracii-n el! şopti Păianjenul peste puţină vreme, cu glas jalnic. L-aş învăţa eu să se mişte mai repede. Se zbenguie, asta face. Ce-i pasă lui, ticălosul? N-are nici pe dracu’! Nu-i scârţâie încheieturile. S-o fi înhăitat cu vreun căţel, trăsni-l-ar Dumnezeu! Asta trebuie să fie. El zburdă, şi mie-mi îngheaţă măduva-n oase. Dar-ar boala-n el! Să fiu eu acolo, ce l-aş mai mina din spate! Eh, uite-l, în sfârşit!

Într-adevăr, prin curte s-a auzit întâi lipăitul lăbuţelor

câinelui, şi apoi cum zgâria la uşă. Păianjenul a deschis-o de-un deget, şi javra murdară s-a strecurat repede înăuntru. Ţinea în gură un os mare de oaie. Eu am văzut asta de cum a intrat. Bietul Păianjen, însă, care vedea ca prin sită, nu şi-a dat seama ce era. Câinele a sărit de lângă el şi a fugit tocmai în capătul celălalt al şopronului.

— Vino-ncoace! N-auzi? Nu-ţi ajunge cât te-ai hârjonit? Să te ia dracu'! Ce ţi-a trebuit atâta vreme s-aduci bucata asta de lemn? Nu-i vorbă, e o bucată zdravănă, groscioară. O fi scăpat-o cineva. Hei, Pinch! Vin aici, căţelule! Haide, Pinch, vino-ncoace! Ad-o aici, Pinch, aici!

Dar Pinch nu părea înclinat să-l asculte. Se trăsese într-un colţ şi nu se mişca de lângă comoara lui. Bietul Păianjen turba de necaz.

— …Lua-te-ar toţi dracii! Mânca-te-ar moartea! Trăsni-te-ar să te trăsnească! strigă el, apucând dintr-odată trei lucruri cu totul deosebite: o gheată, un urcior spart şi o bucată de cărbune. Blestemând de mama focului, le zvârli unul după altul asupra căţelului care bătea în retragere. Ia uite colea! Nu-i lemn! E un os! Eu te trimit după lemne, şi tu-mi umpli casa cu oase, hai? Lasă, lasă, pun eu laba pe tine!

Şi începu să se mişte şi să se târască cu mari sforţări după biata javră.

Făcea un tărăboi, că te-ar fi sculat şi din morţi. N-avea rost să mă mai prefac că dorm. M-am ridicat în capul oaselor şi l-am întrebat pe Păianjen de ce-i atât de pornit.

— Să-ţi spun ce mi-a făcut – începu el, gâfâind obosit după atâta caznă. Îşi bate joc de mine. Ştie foarte bine că n-am cum s-aprind focul dacă nu-mi aduce vreascuri. Ştie de asemeni prea bine că asta e prima lui sarcină în fiecare dimineaţă, aşa că n-are ce zice. Ce crezi că s-a apucat să facă, ticălosul? Stai să vezi! Ieri mi-a adus doar vreo două,

trei bucăţele de lemn, şi astea ude. Pe urmă şi-a luat valea şi ahoinăritcât i-a poftit inima. Mă rog, i-am trecut cu vederea. Azi-dimineaţă îl trimit din nou. I-am dat să miroasă o bucată de lemn uscat, să n-aibă ce mai zice. Ei, ce boacănă crezi că-mi face iar? Nici nu-i pasă după ce-l trimit să mi-aducă! Se ţine numai de prostiile lui; umblă brambura după oase şi mai are neobrăzarea să mi le care acasă, închipuindu-şi că o să-i îngădui să-şi facă mendrele, când eu abia îl aştept, zăcând aici fără pic de foc până se-ntoarce Sam. De multe ori se face zece, ba chiar unsprezece, până se-ndură să vie. Şi eu tremur tot, ca scuturat de friguri, şi mă-njunghie încheieturile, de parcă m-ar tăia nişte cuţite.

Bietul băiat! Spunându-mi toate astea, durerea luă locul mâniei, şi se porni pe plâns, ştergându-şi ochi cu mânecile hainei murdare de funingine.

— Lasă, şefule, nu mai fi amărât, că uite-acuş aprindem focul – zisei eu, mişcat până în adâncul inimii de chinurile la care era supus sărmanul nenorocit. Am să te-ajut.

— Tu? Cum să m-ajuţi, dacă javra asta lacomă nu vrea s-adune vreascuri?

— Păi, uite aşa. O să mă duc să-i cer domnului Belcher câteva lemne. Ce? Crezi oare că n-o să ne dea?

— Nu-i vorba de el; de ea e vorba. Ea n-o să-ţi dea nici în ruptul capului – răspunse Păianjenul, coborându-şi glasul până la şoaptă. De asta sunt silit să mă necăjesc aşa până capăt câteva beţe, înţelegi?

Vezi, însă, că înainte cu o seară, când am plecat de la doamna Winkship, ea îmi strecurase-n palmă un ban de şase penny.

— Spune-mi numai unde să găsesc pe-aici o prăvălie deschisă, că îndată facem foc – spusei eu. Am o jumătate de penny.

— Ce face? Eşti tu în stare să-mi faci cinste cu o legătură de lemne de-o juma de penny? întrebă Păianjenul, şi ochii i se aprinseră de bucurie la gândul că va avea curând foc în şopron. Oh! Stai să-ţi spun I Ici, aproape, chiar lângă poartă, în dreapta, după colţ e o dugheană. Ascultă, dar…

— Ce este? l-am întrebat eu, văzându-l că şovăie.

— Nu cumva îţi mai prisoseşte o jumătate de penny după ce cumperi lemnele?

— Ba da, de ce?

— Ce-ai zice, puştiule, să tragem o înghiţitură de cafea fierbinte? Cafeaua fierbinte îţi ia cu mina durerile astea blestemate de la încheieturi. O fierb aici, că am eu ibric. De o jumătate penny ţi-ar da două linguri de cafea râşnită.

Să fi costat cafeaua toţi ăi cinci penny şi jumătate, care-mi prisoseau după ce târguiam lemnele, şi tot nu cred că m-aş fi împotrivit rugăminţii ce i se citea în ochi, când rostise vorbele astea. Am plecat şi m-am înapoiat în Zec6 minute. Un ceas mai târziu, pirostriile aveau o înfăţişare mult mai plăcută. Deoparte stătea Păianjenul, şi bucuria i se citea în ochi, şi în partea ailaltă stăteam eu. Beam cafea. Eu sorbeam din ciobul de ulcior – atât cât mai rămăsese din el după ce-l zvârlise în câine – iar Păianjenul sorbea băutura îmbietoare cu o lingură, pe care-o băga mereu în oala de pe foc. Cafeaua era grozav de fierbinte şi cred că ar fi fost în stare să alunge cele mai încăpăţânate junghiuri, cuibărite vreodată în încheieturile unui muritor.

Chiar dacă n-alungase de tot diavolul care-i dădea atâta de furcă bietului băiat, cel puţin îl mai potolise pentru o bucată de vreme, aşa că Păianjenul a prins chef de vorbă. Mi-a povestit că rămăsese orfan de mic şi că stătuse numai la azil, de când se ţine minte, până când, cu patru ani în urmă, intrase ucenic la domnul Belcher.

Parohia îi plătise coşarului uriaşa sumă de şapte lire şi zece şilingi, în contul căreia stăpânul se învoise să-l înveţe pe el, Tobias Chick, arta şi tainele coşăritului, să-l îmbrace cum se cuvine, să-l hrănească din belşug şi să-i poarte de grijă în caz de boală. Vreme de un an, treaba a mers bine. Tobias s-a dovedit harnic şi dibaci (fusese poreclit Păianjenul, din pricina uimitoarei lui îndemânări de a se căţăra pe hornuri), şi domnul Belcher îşi îndeplinise cu sfinţenie îndatoririle ce decurgeau din învoială. Asta până în ziua nenorocită când, în toiul iernii, domnul Belcher a fost chemat să cureţe cazanul unei maşini cu aburi, paradită şi scoasă din folosinţă. Fiind cam mare de stat pentru asemenea treabă, a căzut pacostea pe bietul Păianjeu. A coborât în cazanul uriaş printr-o spărtură îngustă şi a rămas acolo mai toată ziua, întins pe fierul îngheţat, râcâind crusta de rugină depusă pe pereţi. Nu-i de mirare că reumatismul s-a încuibat în încheieturile bietului băietan, şi încă atât de bine, că peste câteva luni nu-l mai ţineau de loc picioarele. Ca hornar nu mai era bun de nimic. Domnul Belcher ar fi vrut să scape de el şi era gata să înapoieze parohiei cele şapte lire şi zece şilingi, dacă i-ar fi luat povara din spate. Ai de la parohie au avut însă destulă glagorie ca să-i respingă cererea, Cum din cei şapte ani pentru care se-nvoiseră mai rămăseseră trei, şi moartea ar fi putut, să se-abată asupra lui, cu toate cheltuielile de înmormântare, înainte de încheierea termenului, parohia a socotit că mai nimerit ar fi să-i poarte de grijă tot domnul Belcher, aşa cum stătea scris în învoială.

— Dar haleală îţi dă de-ajuns? l-am întrebat.

— Mă rog, poţi să-ţi închipui că nu-mi dă chiar atâta cât mă taie pe mine ramazanul. Dar, Doamne fereşte, cum aş îndrăzni să mă plâng tocmai eu, povară nefolositoare, care nu sunt capabil să-mi plătesc nici apa pe care o beau!

Şi, la urma-urmei, dacă mă gândesc bine la cele ce-mi spunea Sam, mare lucru n-aş face chiar de-aş fi sănătos tun. Sam spunea că de multe ori se-ntâmplă să nu câştige, toţi la un loc, nici măcar o liră pe săptămână. Asta înseamnă că treaba merge tare prost, ştii?

— Cred că numai din afacerile alea, pe care le fac noaptea pe la ţară, ies bani – mi-am dat eu cu părerea.

— Şi totuşi să mă ia dracu’ dacă pot să-nţeleg! îi dădu Păianjenul înainte, fără să ia în seamă spusele mele. Câştigă cu chiu cu vai o liră pe săptămână, şi uite la el ce ţoale, uite la ea ce rochii de sating, mereu altele, şi altele! P-ormă, nu s-a mulţumit cu un căluţ, şi-a luat acum şi-un harmăsar.

— Uite ce-i! Eu zic că n-o fi ţinând el calul numai aşa, de podoabă. Am auzit eu de unii care câştigă binişor de pe urma cailor şi a căruţelor.

— O fi, dar nu e cazul. Ăştia nu scot calul să-l puie la treabă – şopti Păianjenul aşa de încet, încât abia-l auzeam. Ce-ai zice dacă ţi-aş spune că-l ţin închis în grajd cât e ziulica de mare?

— Ştii ce-aş zice? Aş zice că l-au manglit.

— Aş, de unde! L-au cumpărat cu treizeci de lire. A fost Sam de faţă când a plătit banii gheaţă.

— Şi adică cum: nu-l pun la ham niciodată?

— Ziua nu.

— Ce vorbeşti? I Atunci când?

— Noaptea, numai noaptea înhamă harmăsarul cel murg – zise Păianjenul.

— Adică se cară cu el la treburile alea de noapte. Or fi bănoase nu glumă, nu-i aşa? Parc-aşa spuneai?

— Aşa şi e! Când lucrează noaptea, scoate o groază de bani. Hornurile alea de la ţară nici n-au nevoie să fie curăţate, canau pic de funingine în ele. Sau chiar de-or fi având cevaşilea, află că nu-i funingine d-asta obişnuită,

mai adăugă Păianjenul, frecându-şi nasul mânjit de fum cu polonicul şi clătinând din cap a îndoială. În clipa aceea intră Sam, şi convorbirea noastră atât de ciudată luă sfârşit.

Capitolul XXVII

În care sam îmi dezvăluie

UNELE LUCRURI NEBĂNUITE, ÎN LEGĂTURĂ CU FUNINGINEA ÎNVĂLUITĂ DE TAINĂ

N-a trecut multă vreme până să mă încredinţez că Păianjenul şi cu Sam nu spuseseră decât adevărul curat, când şi-au dat cu părerea că n-o să prea am prilejul să-nvăţ meseria de coşar.

Într-adevăr, n-aveam mai nimic de făcut. Rareori se întâmpla să pice mai mult de şase, şapte lucrări. Astea le împărţeau între ei domnul Belcher şi Ned Perks. Cu unul din ei se ducea Sam, cu celălalt mergeam eu. După gustarea de dimineaţă eram slobod să petrec cum voiam. Şi cum hrana pe care o primeam era destul de bună şi din belşug, nu mă nelinişte prea mult lipsa lucrului.

Luasem seama că nici pe domnul Belcher nu-l prea nelinişte. Oricine ar fi zis că avea de lucru atât cât îi trebuia şi că nu-şi bătea prea mult capul cum să-l capete. Avea întotdeauna buzunarul plin cu gologani, iar dimineaţa, la sculare, obişnuia să bea împreună cu domnul Perks rom cu lapte. Seara îl uita Dumnezeu la „Sfântul Gheorghe şi balaurul”, trăgând dintr-un/trabuc lung şi sorbind gin tăiat cu apă, pahar după pahar.

La vreo şase săptămâni după ce intrasem ucenic la domnul Belcher, mă lămurisem cu „treburile de noapte la ţară”, despre care am pomenit mai înainte, aveau loc cam de două ori pe săptămână. Sam ar fi dorit să aibă loc cât mai des, pentru că, înainte de-a părăsi oraşul, domnul Belcher mânca seara, la cină, ceva bun şi cald. Sam îşi primea şi el porţia, şi pe deasupra o duşcă zdravănă de

rom, ca să-i alunge frigul din oase. Porneau de obicei pe la vreo unsprezece – cu armăsarul murg înhămat la căruţă. Muşteriiiadică domnul Belcher şi domnul Perks – nu plecau niciodată bine îmbrăcaţi, ci în haine de lucru, mânjiţipe faţă şi pe mâini, ducând cu ei uneltele de hornărit (ghiuleaua cu măturici şi aripioare atârna în spatele căruţei, la vedere).

În afară de asta mai luau cu ei, după spusele lui Sam, şi un sac cu felurite alte scule. Despre sculele astea, Sam nu ştia să spună altceva decât că „zăngăneau” când se loveau între ele. Aveau grijă de asemenei să pună în căruţă un felinar (nu ăla de la grajd, ci alt felinar, unul cu sticlă rotundă, cu oblonaş deasupra, cum au vardiştii) şi o sticlă plină cu rachiu.

De întors nu ştiai niciodată când se-ntorc. Uneori soseau acasă pe la două după miezul nopţii, iar alteori, aproape de ziuă, pe la patru.

Într-un fel, însă, domnul Belcher ţinea seama că Sam e încă nevirstnic şi fraged, căci, după călătoriile astea din miez de noapte, nu-l ţinea niciodată în picioare mai mult decât era nevoie. Cum intrau în curte, îl şi trimitea pe Sam la culcare.

— Du-te de te culcă, băiete, şi las că de mârţoagă şi de boarfe mă-ngrijesc ei şi domnul Perks – zicea el. Chiar aşa era. Îi auzeam trebăluind, prin peretele subţire care despărţea grajdul de „bucătărie”, şi nu ştiu ce tot făceau, că uneori întârziau pe-afară câte un ceas şi mai bine. Dar ciudăţenia era alta: ce se-ntâmpla cu funinginea pe care-o aduceau de la lucrările astea?

Sam, care n-avea niciun interes să mintă, zicea că funinginea o urca Ned Perks în căruţă, o căra până acasă în curte, o ducea în grajd, şi după asta nu mai ştia nimeni nimic de ea. Ned Perks, e adevărat, nu locuia la un loc cu Belcherii, ci îşi avea casa lui pe şoseaua New Kent. Stătea

cam depărtişor de Camberwell, aşa că, atunci când se întorceau noaptea târziu de la ţară, înhăma de obicei căluţul la docar, pleca cu el acasă şi-l aducea înapoi dimineaţa. Era însă prea de tot să bănuieşti că Ned, care nu lucra pe spezele lui, căra la el acasă funinginea. Ce să facă cu ea?

În legătură cu această parte a povestirii, mi-aduc aminte de o întâmplare atât de neobişnuită, încât mă mir şi azi că noi, băieţii, am trecut peste ea atât de uşor. Ned Perks nu pleca întotdeauna cu docarul după ce-şi termina treburile. Câteodată rămânea până dimineaţa la domnul Belcher. În asemenea cazuri, chiar dacă noi, toropiţi de somn, nu mai luam seama dacă plecase sau nu, Pinch, căţelul Păianjenului, ne dădea întotdeauna fără greş de veste. Fie că funinginea aceea neobişnuită îi gâdila într-un fel anumit nările, tulburându-i somnul, fie că, urându-l de moarte pe domnul Perks, simţurile lui ascuţite îi aduceau la cunoştinţă că duşmanul se afla prin apropiere, dintr-o pricină sau din alta era foarte neliniştit. Un lucru însă era mai presus de orice îndoială: căţelul ăsta alb, dar totuna de murdărie, nu-şi mai găsea astimpăr ori de câte ori se întâmpla ca, după treburile astea de la ţară, domnul Perks să nu mai pornească în docar pe şoseaua New Kent, ci să rămână până dimineaţa la domnul Belcher.

Ciudat era şi felul cum îşi arăta neliniştea. Schelălăielile lui s-ar fi prefăcut cu siguranţă în adevărate urlete, dacă stăpânu-său nu i-ar fi strâns cu putere botul în palmă. De câteva ori am sărit din somn, treziţi de nişte zgomote înfiorătoare. Pinch făcea ce făcea, pândea până când adormea Păianjenul şi, smulgându-se din strânsoare, începea să scormonească pământul lângă despărţitura dintre grajd şi bucătărie. Scurma cu o îndârjire care nu se potrivea de fel cu firea lui slăbănoagă.

— A mirosit vreun şobolan – zicea Sam. Bun cline, n-

am ce zicel Haide, adă-l încoace! Ştii – i se adresa el Păianjenului – în grajd sunt şobolani cu ghiotura. Se vede că asta nu-i dă lui pace!

Păianjenul se târa cum putea, sculindu-se de pe sacii lui, 11 înhăţa pe Pinch şi-l aducea înapoi în pat. După multe ameninţări şi rugăminţi, izbutea în sfârşit să-l liniştească.

— Aş, cum o să fie guzgani? Păi ce, guzganii vine aşa e numai din când în când? Dacă e guzgan, atunci ar fi tot timpul – şoptea speriat Păianjenul. Eu una ştiu: să m-ajute ăi patruzeci de mucenici să scap mai repede de-aicea!

Şi adăugă într-un târziu:

— …Clinii ăştia, măi Jim, aflǎ că ştiu mai multe decât ne dă nouă prin gând.

— Am cunoscut şi eu vreo doi, grozav de deştepţi! răspundeam eu căscând.

— Zău? Ia zi, şi ce lucruri aşa grozave făceau? Ce făceau, Jim?

Era limpede că Păianjenului nu-i era somn, cum i se întâmpla de altfel adeseori şi, ca să-i mai treacă de urât, căuta să mă ţină de vorbă. M-am căznit aşadar să-mi aduc aminte vreo două, trei poveşti cu clini din ăştia mintoşi, pe care le auzisem şi eu de la alţii, şi am început să i le înşir Păianjenului.

— Ehei, Jim, să nu crezi că nu se află clini chiar mai deştepţi decât ăştia de care-mi spui tu – vorbi el, după ce-mi deşertasem sacul. Au ei un simţ al lor, ceva aşa, ca o putere, cum să-ţi zic, şi mai şi decât aia care-i împinge să omoare guzganii, sau să şteargă îmbucăturile de pe masă. Ascultă, Jim, tu te pricepi la rechini?

Vă-nchipuiţi că habar n-aveam.

…Află că rechinii ăştia sunt nişte vietăţi tare ciudate. Să zicem că o corabie pluteşte în largul mării, şi pe bordul ei un marinar care trage să moară. Ei, află că până nu-şi dă

ăla sufletul, rechinii nu scapă din ochi vasul şi aşteaptă să-l arunce ăilalţi peste bord, ca să-l înfulece.

— Dumnezeule, nu vreau să aud poveşti d-asteal Vreau să dorm! Nu-mi mai spune, că mi se face părul măciucă! Dacă ţii să vorbim despre câini, hai să vorbim, dar, te rog, nu-mi mai spune nimic despre oameni morţi!

— Da eu nu voiam decât să te fac să înţelegi cum e cu puterea asta a căţeilor, de care-ţi spusei – zise – Păianjenul, cerându-şi parcă iertare. Ştii, Jim, cu clinii se-ntâmplă la fel ca şi cu rechinii.

— Se prea poate.

— Numai că, vezi tu, clinii când miros aşa ceva, e mai mult înfricoşaţi decât bucuroşi. Poţi să-ţi dai seama într-o clipă că le e într-adevăr frică; după ce adulmecă şi-i simt mirosul, o ţin numa-n schelălăieli şi urlete.

— Adică ce adulmecă?

— Ei, acuma oi fi vrând să-ţi dau mură-n gură! Păi, ţi-am spus doar când vorbeam de rechini şi…

— Ajunge! Lasă-mă-n pace! Nu mai vreau să vorbeasc cu tine! Noapte bună! Mă culc!

A doua zi m-am dus nu mai ţin minte unde cu domnul Belcher şi, nu ştiu cum, cineva a pomenit de rechini. Nu-mi sta în fire să trăncănesc vrute şi nevrute, dar stăpânul fiind

În toane bune, i-am îndrugat povestea cu rechinii, pe care o auzisem de la Păianjen.

El a râs şi pe urmă m-a întrebat:

— Dar cum v-a venit vouă să vorbiţi asemenea lucruri? Ce-ţi spunea Păianjenul, înainte de a-ţi povesti despre rechinii şi marinarii morţi?

— Vorbeam despre clini.

Şi apoi, fără să-mi treacă măcar prin minte că-i fac vreun rău Păianjenului, i-am vorbit domnului Belcher despre sminteala lui Pinch, arătându-i şi ce credea Păianjenul despre asta. Domnul Perks era de faţă. Au

schimbat între ei o privire, după care mi-au făcut vânt. În seara aceea Pinch nu s-a mai întors acasă. Şi, spre neţărmurita durere a Păianjenului, nu s-a mai întors niciodată.

Eram de mai bine de şase săptămâni calfă la domnul Belcher, când, într-o sâmbătă seara, Sam intră în bucătărie cu vestea neaşteptată că maică-sa sosise chiar în ziua aceea din Dorsetshire, fiind chemată de domnul Belcher, să discute nişte lucruri de mare însemnătate. În urma acestei discuţii, şi datorită unei anumite sume, pe care stăpânul i-a pus-o în palmă, maică-sa a desfăcut contractul în legătură cu ucenicia fiului său, aşa încât Sam era liber să plece acasă chiar de luni dimineaţa.

— Ei, Jim, de-acum încolo trai pe tine, băiatule – Îmi zise Sam. Tu o să te duci cu stăpânul şi cu Ned noaptea la ţară, că nu mai e altul. Şi fiindcă tot plec şi nu-mi mai slujeşte la nimica să tac, vreau să-ţi spun ceva. Mă băiatule, de câte ori ieşi cu harmăsarul murg, să ştii că te-nvârteşti de şase penny. Când îţi spun asta, nu dau în vileag nicio taină. Stăpânul ţi-aruncă biştarii ăştia, ca să păstrezi şi tu adevărata taină.

— Foarte bine! i-am răspuns, bucuros că se ivea prilejul să mă pricopsesc şi eu în curând. La drept vorbind, îl pizmuisem întotdeauna pe Sam că mergea noaptea la ţară. Şi crezi că eu n-aş şti să păstreze o taină – am adăugat – chiar una mare, cum e asta a stăpânului?

— Aş, nu-i cine ştie ce, şopti Sam (discuţia noastră avea loc într-un ungher mai îndepărtat al bucătăriei, ca să n-audă Păianjenul). Las că o să-ţi spună stăpânul.

— De ce nu vrei să-mi spui tu. Mai bine spune-mi, fii băiat de treabă I Dacă-mi spui, o să ştiu să păstrez mai bine taina.

— Numai să nu afle Păianjenul!

— Ei, cum o să afle?

— Şi n-ai să mă dai de gol dacă golanii ăia de pe la şlepuri, cu care te joci mereu, te-or trage de limbă?

— N-avea grijă!

— Ei, atunci ascultă! E vorba de funinginea pe care o cară noaptea acasă, în căruţa a mare, ştii că am mai vorbit noi despre asta. Dar, hai mai bine afară că, după câte văd, şmecherul ăla de Păianjen ciuleşte urechile.

Am ieşit afară.

— …Ia zi, Jim, ce fel de funingine crezi tu că e asta?

— Cum ce fel? Păi, nu-i decât un singur fel de funingine: aia care iese din hornuri, nu?

— Din hornuri, vezi bine. Dar aici e toată chestia: din ce fel de hornuri iese? Vino mai aproape, Jim, şi destupă-ţi urechile: asta pe care o aducem noi e scoasă din hornurile bisericilor.

— Nici n-am ştiut până acuma că bisericile au hornuri – am răspuns eu, prea puţin speriat de „taina” de care Sam făcuse atâta caz.

— T Ba, cum să n-aibă? Da bisericile cu ce se încălzeşte? Nu cu sobe? Şi pe urmă, n-ai văzut focul ăla din pridvor?

— Aha, da, acuma mi-aduc aminte. Ei, şi ce-i cu asta? De ce adică coşurile bisericilor n-ar fi şi ele măturate?

— Sst! Tocmai asta l-am întrebat şi eu pe stăpânul nostru, când mi-a vorbit prima dată. Păi, lucrurile astea nu le poţi afla dacă nu citeşti legile votate de Parlament – răspunse Sam. Într-o lege dintr-asta stă scris că, nu ştiu din ce pricină, se vede că foarte însemnată, e oprit să cureţi coşurile bisericilor, sau, în tot cazul, dacă faci una ca asta, să nu ştie nimeni. Da. Legea e împotrivă. Nu ştiu eu prea bine cum o fi legea de care-ţi spun, dar trebuie să fie ceva în legătură cu religia. E vai şi amar de tine, dacă te prinde asupra faptului. Te ex… execon… În sfârşit, am uitat cum zicea stăpânul.

— Aha, ştiu, te execută, te atârnă în spânzurătoarea de la Old Bailey. Da, da, am văzut şi eu chestii dintr-astea.

— Ei, pe dracu', te execută 1 Ba de zece ori mai rău ca asta, mă băiatule! Află că e ceva rău de tot, te schingiuieşte pină-ţi dai sufletul. Eu atâta ştiu, că unul din chinurile astea e că te pune să umbli şi să tot umbli cu o ţeapă înfiptă în burtă; dar mai sunt şi altele, o sumedenie. De asta e musai să lucrezi noaptea, când nu te vede nici naiba.

— Mă, da trăsnită lege, pe cinstea mea! Cum adică, „apucă-te de treabă, dar să nu dea dracul să te prind, că-ţi înfig o ţeapă-n burtă!” Nu te înşeli cumva, Sam?

— Ce Dumnezeu, Jim, nu vezi că nici nu ştiu mai multe? În lege scrie că popa singur trebuie să cureţe hornurile. Popa lasă treaba pe seama dascălului, ăsta pe a paracliserului şi paracliserul îi trimite un bileţel pe ascuns stăpânului. „Vino – îi scrie el – În noaptea cutare. O să găseşti cheia-n broască şi banii pe poliţa sobei din pridvor”. Nu zic că o fi chiarchiar aşa, dar nici prea departe nu e. Cam la fel ca în povestea cu spânzuratul, dacă ai auzit-o, Judecătorul îi dă poruncă primarului să-l spânzure pe vinovat, dar primarul nici nu se sinchiseşte şi-i dă poruncă ăluitalt, care-i mai mic ca el, iar ăsta, cum ar veni primul şerif, îi porunceşte ălui de-al doilea şerif. Tipul zice: „Bine, s-a făcut. Mâine dimineaţă la opt, gata, i-am înnodat ştreangul de gât”. Ei, şi dumnealui ce crezi că face? îi scrie pe ascuns un bileţel lui Jak Ketch, călăul. Ăsta vine cât ai bate din palme, şi povestea s-a sfârşit. Iată, acum ştii pe de-a-ntregul cum stau lucrurile. Asta-i taina pe care trebuie s-o păstrezi, şi, dacă te ţii de cuvânt, capeţi câte şase penny de fiecare dată când pune la cale o asemenea treabă.

Chipul în care Sam îmi povestise toate astea nu lăsa nicio urmă de îndoială că el credea pe deplin în „taina”

păstrată atâta vreme şi cu atâta credinţă. Nu-mi rămânea decât să dau şi eu deplină crezare spuselor sale. Grozavă taină, zău aşa! Păstrasem eu şi înainte destule taine, dar niciuna, nici pe departe, aşa de însemnată ca asta. Semăna cu piesele alea văzute la teatrul din iarmarocul Shoreditch.

De un singur lucru mă temeam: ca nu cumva presupunerile lui Sam să se dovedească neîntemeiate. Te pomeneşti că pe viitor domnul Belcher nu mai avea de gând să ia cu el pe nimeni să-i ţină calul, sau poate o fi vrând să meargă Păianjenul cu el. E drept că se ţinea cu greu pe picioare, da, oricum, era în stare să stea pe capra căruţei, cu hăţurile

În mină, şi lor nici nu le trebuia mai mult. Gândul ăstanu-mi da de loc pace, stricindu-mi toată ziua aceea de duminică.

Spre marea mea bucurie însă, am fost scutit de încă o noapte de coşmar şi gânduri chinuitoare. Şi iată de ce: duminică seara domnul Belcher m-a chemat în odaia de musafiri şi, după ce mi-a vorbit foarte prietenos despre o mulţime de lucruri neînsemnate, a pus în sfârşit punctul pe i, luându-mi un pietroi de pe inimă. Mi-a spus pe şleau că eu voi lua locul lui Sam. N-a intrat în prea multe amănunte în privinţa „tainei”, aşa cum mi-ar fi plăcut să-l aud. A pomenit doar în treacăt despre lucrul de noapte de la ţară, zicând că era o „treabă cu dichis şi foarte tainică”, asupra căreia nădăjduia că nu voi sufla nicio vorbă, rămânând mut şi surd la cele ce voi vedea şi auzi.

— O să facem noi în aşa fel, să nu-ţi pară rău – zise domnul Belcher. Stăpânii care tocmesc ucenici – adăugă el – şi tu, Jimmy, ştii că asta eşti, deşi nu există o învoială scrisă, au fiecare taina lor. Uită-te şi la Sam – nu s-a dat în lături să păstreze secretul şi cred că n-a avut de ce să se plângă, nu-i aşa? Băiatul ăsta avut întotdeauna câţiva gologani în buzunar. Sam a avut parte de felurite

mâncăruri şi băuturi pe care alţi băieţi, în care stăpânii n-au încredere, nici nu le-au mirosit măcar. Înţelegi, Jim, cum stau lucrurile? Pe de altă parte – continuă el – gândeşte-te ce-ar fi fost de capul lui dacă nu se purta cum se cuvine? Să zicem că stăpânul i-ar fi încredinţat tainele meseriei sale, şi el, în loc să le ascundă în fundul sufletului, ar fi început să îndruge în dreapta şi în stânga, înţelegi? Dacă s-ar fi întâmplat una ca asta, ştii ce i-aş fi făcut lui Sam?

N-am îndrăznit să-i răspund căci, spunând acestea, faţa lui albăse-ncruntă, şi în ochi i se ivi o sclipire fioroasă.

— Cred că ar fi încasat-o din gros, nu? De altfel, pe bună dreptate – i-am răspuns în cele din urmă.

— Hoho, şi încă curul Ar fi încasat-o cum nu se poate mai rău – răspunse domnul Belcher, punându-mi amândouă mâinile pe umeri şi privindu-mă adânc în ochi. După ce-i arătasem toată încrederea, dezvăluindu-i tainele înseriei mele, dacă Sam s-ar fi apucat să şuşotească în dreapta şi în stânga şi să mă dea de gol cu ciripitul lui, cred că l-aş fi omorât. Da, asta aş fi făcut, fără doar şi poate. M-aş fi mâniat atât de grozav la auzul acestui lucru, încât i-aş fi

Înfipt mina în beregată şi aş fi strâns, până când toată viaţa lui blestemată s-ar fi scurs din el. Ce zici, femeie, nu crezi că aşa aş fi făcut?

— Ba bine că nu – îi întări nevastă-sa, în mare grabă, spusele.

Nici eu nu mă îndoiam de acest lucru, chiar dacă n-aş fi auzit vorbele femeii. Când zisese „i-aş fi înfipt mina în beregată”, domnul Belcher îşi clintise încetişor mâinile de pe umerii mei, cuprinzându-mi gâtul atât de strâns, încât buricele degetelor lui mari se uniseră aproape şi-mi apăsau beregata.

Nu mai încăpea vorbă 1 Domnul Belcher l-ar fi strâns de gât cu aceeaşi uşurinţă pe Sam, dacă s-ar fi făcut

vinovat, trădindu-i secretul. Ochii lui, în vreme ce mi-arăta cum l-ar fi strâns de gât pe bietul băiat, aveau o lucire înfricoşătoare. Mărturisesc că m-au trecut sudorile de spaimă, deşi ştiam că suntem buni prieteni.

— Se-nţelege – mai zise el – nu mi-ar face de loc plăcere dacă aş fi nevoit să mă port astfel, ba chiar aş putea spune că mi-ar părea rău, dar, în orice caz, dacă m-ar fi scos din fire, la altceva nu se putea aştepta din parte-mi. Vezi, însă, că el nu m-a făcut să mă enervez; era băiat simţit şi dezgheţat, ca şi tine de altfel, aşa că nu l-am chelfănit niciodată, ci l-am umplut de gologani. Ei, dar destulă vorbăriei Mai multe amănunte în legătură cu meseria asta nu-ţi dau 1 O să afli tu singur când o veni vremea – adică mâine seară, *dacă nu cumva o ieşi luna*.

Capitolul XXVIII

ÎN CARE PORNIM

În călătoria at It de mult dorită

Spre sfârşitul zilei începu să plouă. Şi cam pe la nouă seara – să nu uităm că în luna mai soarele apune târziu – se lăsă o noapte neagră şi întunecoasă, aşa cum o doream. Puţin mai târziu n-am mai avut niciun pic de îndoială că voi te & i în sfârşit minunata aventură. Doamna Belcher m-a strigat să vin în casă, la cină, cum se-ntimpla şi cu Sam ori de câte ori pleca într-o călătorie de noapte. Masa a fost aleasă şi îmbelşugată. Ni s-a servit întâi burtă de vacă, prăjită în unt, fragedă ca un fagure, garnisită cu pireu de cartofi. Erau de faţă domnul şi doamna Belcher, Ned Perks şi cu mine.

Plină de bunăvoinţă, doamna Belcher mi-a turnat 6 jumătate de păhărel de grog tare şi fierbinte, pe care l-am dat vitejeşte pe gât, deşi-mi curgeau lacrimile, socotind că aşa se cuvine să facă un voinic, gata să-nfrunte un drum plin de primejdii ca al nostru. După ce şi-a sorbit şi el paharul, Nea Perks a ieşit afară şi s-a întors peste câteva

minute, vestindu-ne că totul era pregătit şi că n-aşteaptă decât porunca stăpânului.

Într-adevăr, ieşind în curte, am găsit armăsarul murg înhămat la căruţă şi am pornit la drum fără întârziere. Domnul Belcher şi Ned şedeau pe capră, având pe cap nişte saci ţuguiaţi în chip de glugă, iar eu mi-am găsit un culcuş într-un colţ al căruţei şi m-am învelit cu cerga calului. Luaseră în căruţă uneltele de coşărit şi, într-un sac, celelalte scule, despre care Sam nu ştiuse să spună altceva decât că „zăngăneau”.

Habar n-aveam pe ce drum trebuia s-o apucăm, şi taina asta mărea farmecul călătoriei. Zăcând în beznă în fundul căruţei, cu sculele acelea necunoscute zăngănind sub cotul meu, mă lăsam purtat de goana murgului voinic, care frământa necontenit cu copitele glodul şoselei, spre ţinta unde, odată ajunşi, trebuia să încălcăm puternicele legi ale stăpânirii. Nu făceau două parale piesele care se dădeau la teatrul din Shoreditch! Jucaseră ei vreodată o piesă ca asta? Şi nici măcar nu era o piesă 1 Era o întâmplare adevărată. Nu mai puteam de nerăbdare, dornic să aflu cât mai repede cu putinţă mult visata taină, aşa că, fără nicio mustrare de conştiinţă, mi-am înălţat capul cât mai sus, ciulindu-mi urechile.

— Mai ieftin nici nu-l capătă – zicea domnul Belcher. Pe cinstea mea! Dacă o stirpitură face cinci bătrâne, ce, e mult zece pentru unul de trei ori mai mare? Ăsta nu-i preţ de spital. Aşa i-am şi spus.

— Foarte bine! Şi el ce-a răspuns?

N-am putut auzi ce răspunsese „el”, pentru că tocmai atunci trecem peste nişte pietroaie, şi glasul domnului Belcher s-a pierdut în hurducătura căruţei. Când am scăpat de zgomotul acela, domnul Perks tocmai povestea ceva:

— …„Mai bine dă-l jos – zice poliţaiul – şi lasă-mă să-l

duc eu la secţie. Nu vezi ce rău arată? zice el. Pare mai mult mort decât viu”. „Aş, n-are nici pe dracul zise Spifler Wilkins. Niciodată n-a fost mai rumen în obraji”. Nici nu isprăvise bine vorba că, la un hop, mortul a fost azvârlit înainte, cu faţa-n jos şi…

De data asta n-au mai fost pietroaiele, ci un om mânând o turmă de oi, şi un dulău care lătra, bătu-l-ar Dumnezeu, de-ţi împuia urechile, acoperind glasul domnului Perks.

— …Un lucru destul de nesocotit din partea lui Spifler, oricum – zicea domnul Belcher, când am prins din nou firul discuţiei lor.

— Mă rog, doar toată lumea ştia că Spifler Wilkins era un tip nesocotit. Nici nu pleca la lucru până nu se îmbăta ca un porc.

— Şi Spifler bineînţeles că n-a stat să-şi piardă vremea. A şters-o pe loc, nu-i aşa? zise domnul Belcher.

— Ei aş, cum era să-l lase pe ăla mortu’, întins în mijlocul drumului? Nu-l cunoşti! A zis, cică „la ce bun să mai lupţi, dacă-ţi pierzi prada pe drum” şi l-a rugat pe ăla de-l însoţea să-i dea o mână de ajutor, să urce mortul la loc.

Se vede că povestea asta a lui Ned, din care eu nu prinsesem decât câteva crâmpeie, îi plăcea grozav domnului Belcher. Hohotele de râs îi scuturau spinarea, şi râsul ăsta a ţinut multă vreme, căci izbucnea din nou când îşi aducea aminte de vreun amănunt mai hazliu. Eu, în schimb, nu găseam nimic de râs în toată tărăşenia asta. La urma urmei, ce povestise Ned? Cum rămânea cu „ăla mortu’”? Era sau nu era mort? Şi dacă murise, atunci cum de ajunsese acolo? Ce căuta în căruţa domnului Spifler?

Stăpânul şi ajutorul lui trăncăneau înainte, dar eu nu mai aveam urechi pentru ei. Toată vitejia mea se topise la auzul povestirii. Am simţit deodată cum mi se moaie

genunchii şi cum ating duşumeaua căruţii, când mi s-a furişat în inimă bănuiala că tot ce-mi spusese Sam erau numai închipuiri de-ale lui, că domnul Belcher nu pleca noaptea să cureţe hornurile bisericelor, că taina lui era alta: *omorul*.

Cădeau încă stropi mari de ploaie când, trăgând de hăţuri şi şoptind murgului: „ho, ho, băieţaşi” domnul Belcher a oprit căruţa şi, după ce s-a uitat cu luare-aminte în jurul lui, mi-a strigat să mă dau jos. Luându-mi inima în dinţi, i-am împlinit porunca. Din fericire, era întuneric beznă, căci altfel domnul Belcher mi-ar fi citit pe faţă spaima şi neliniştea.

— Ei, acuma c-am ajuns aici, hai să te mai lămuresc puţin asupra tainei despre care-ţi vorbeam! zise el. Vezi biserica aia de colo?

M-am chiorit prin întuneric încotro mi-arăta, şi în sfârşit am izbutit să desluşesc clopotniţa cenuşie a unei biserici. Între noi şi clopotniţă se întrezăreau o grămadă demogâldeţe nemişcate, care nu puteau fi altceva decât pietrele de pe morminte.

— Da, dom’le i-am răspuns – o văd.

— Ei bine, noi acolo ne ducem să curăţăm hornurile – şopti el. N-am acum vreme să intru în amănunte. Pot să-ţi spun numai că treaba asta cere multă băgare de seamă, căci trebuie făcută pe ascuns. M-ai înţeles?

— Hei, dar ce ai? întrebă domnul Perks, punându-mi mina pe umăr. Tremură ca varga 1

— Aş, n-are nimic 1 L-a prins somnul acolo, pe fundul căruţei, şi l-am trezit pe nepusă-masă. Asta are. Nu-i aşa, Jim?

Neştiind cum să-i mulţumesc pentru cuvintele lui, i-am răspuns grăbit că era întocmai cum spusese.

Cei doi bărbaţi au coborât şi au tras căruţa sub copacii din faţa unei portiţe.

— Ei, acuma, Jim, dă-te jos – şopti stăpânul – şi ţine calul de căpăstru, până om termina noi. N-o să ne ia multă vreme. Aşa, ascultă şi tu: clopotul bisericii bate miezul nopţii. Mai înainte să bată jumătatea de oră, o să fim înapoi şi atunci ai să te faci cu un ban de şase. Te simţi bine, nu-i aşa? Te-ai trezit?

— Da, mulţumesc, mă simt bine.

— Nu ţi-e frică cumva de pietrele alea de pe morminte, sau de alte chestii d-astea?

— Nu mă cunoşti, stăpânel şi, ca să-i arăt cât de puţin mă sinchiseam de fleacurile astea, am chicotit.

Ned a săltat uneltele din căruţă, în vreme ce domnul Belcher a pus mâna pe felinar şi l-a aprins. S-au oprit lângă portiţă, şi domnul Belcher a scos din buzunar o hârtie albă, cu nişte linii pe ea. Cu toate că felinarul n-avea decât un ochi de geam liber, fâşia de lumină cădea tocmai peste hârtie, aşa că nu mi-a fost greu să văd toate aceste amănunte. Au netezit hârtia, întinzând-o pe stâlpul portiţei, şi au mai cercetat-o o dată, urmărind mersul liniilor cu vârful degetului şi privind din când încind spre biserică. Ţineau palma streaşină la ochi, să-i ferească de ploaia care cernea neîntrerupt. Parc-ar fi vrut să vadă dacă ce era pe hârtie se potrivea cu ceva de acolo. Va să zică cercetau planul fumurilor de la sobe! Prin urmare, tot Sam avea dreptate, şi eu mă speriasem pe degeaba, ca un prost.

— Cred că totu-i în regulă – zise domnul Belcher, împăturind hârtia la loc şi trăgând oblonaşul felinarului. Dar ce n-aş fi dat să fie de partea asta a bisericii şi nu de partea ailaltă.

Ned a răspuns ceva, dar n-am auzit ce, pentru că o şi porniseră pe potecă, spre biserică. Într-o clipă s-au mistuit în întuneric.

Eu am rămas locului să-i aştept, cu murgul de căpăstru. Ploaia pătrunzătoare cădea fără-ncetare şi mă

udase până la piele. Nu se vedea nimic de jur-împrejur, decât pietrele din cimitir – ca nişte momâi cenuşii, prin pâcla întunecată a nopţii – şi deasupra turla mohorâtă a bisericii. De auzit iarăşi nu se auzea nimic, decât zgomotul picăturilor de ploaie care cădeau cu ne-ndurare, izbind frunzele de deasupra capului meu, scândurile căruţii şi cerga scorţoasă de pe spinarea calului.

Clopotul bisericii bătu jumătatea de oră.

— Ei, acuma gata! mă gândii eu. Cred că m-am ţinut destul de bine, la urma urmei. Trebuie să se întoarcă dintr-o clipă în alta.

Timp de câteva minute am rămas cu ochii aţintiţi la poteca ce ducea spre curtea bisericii, nădăjduind să-l şi văd pe viteazul Ned cărând în spinare un ditamai sac de funingine. Dar degeaba. Nu se vedea nimic, nu se auzea nimeni apropiindu-se.

M-a cuprins iar frica. Au început să-mi clănţăne dinţii. Am atins uşor coama calului, mângâinu-l cu vorbele „aşa, băieţaş” şi cu altele care-mi veneau în gând, dar calul parcă n-auzea nimic, era la fel de nemişcat şi de tăcut ca pietrele de pe morminte.

Nu mai puteam îndura. Oare domnul Belcher şi Ned nu mai aveau de gând să se-ntoarcă? Ce-ar fi s-o iau în sus pe cărare? Poate aş izbuti să-i văd sau să-i aud? Zis şi făcut, înainte de-a pleca, am avut grijă să caut, pe bâjbâitelea, vreo două pietre mai mari şi să le pun sub roate, ca nu cumva să-i trăsnească prin cap murgului s-o ia din loc.

Nu vedeam nici la doi paşi. Pipăiam mereu drumul cu vârful piciorului, temându-mă să nu calc alături de bolovanii cu care era pietruită poteca. După câţiva paşi, mă opream şi ascultam. Dar nu se auzea decât plescăitul picăturilor de ploaie. Am îndrăznit totuşi să mai înaintez puţin, aducându-mi aminte de spusele domnului Belcher,

că tare ar fi vrut să lucreze de partea asta a bisericii şi nu de cealaltă. N-ajunsesem nici măcar în preajma bisericii. Strecurându-mămai departe, pas cu pas, am dat deodată cu piciorul peste ceva care a fâşâit, făcându-măsămă opresc locului. Nupăreasăfie vreo vietate, căci altfel s-ar fi mişcat când o lovisem cu piciorul. Gândind astfel, am găsit destulă îndrăzneală să mă aplec şi să pipăi cu degetele. E greu de spus în cuvinte cât de uluit am rămas, când mi-am dat seama că nu era altceva decât ghiuleaua cu sârme şi măturici pentru curăţatul coşurilor. Chiar lângă mine se afla un copac şi mi s-a părut că unealta fusese sprijinită de trunchiul copacului şi lunecase la pământ, aşa cum o găsisem eu.

Mai întâi mi-a fost teamă că stăpânul şi cu Ned Perks se află prin apropiere, că poate Ned Perks s-o fi oprit să se odihnească puţin, obosit de povara sacilor plini cu funingine. Mi-erateamă că au să mă prindă şi au sămăscarmene, pe bună dreptate de altfel, pentru că lăsasem calul şi căruţa în voia sorţii. De aceea m-am chircit pe vine şi mi-am ascuţit auzul cât am putut. Dar n-am izbutit să prind niciun sunet, nici cea mai mică mişcare. Şi, în timp ce străpungeam întunericul cu privirile, rotindu-le în toate părţile, am zărit deodată o dungă de lumină tocmai pe lângă biserică. Lumina felinarului nu s-a ivit decât o clipă şi a pierit numaidecât, dar a fost de ajuns ca să iau seama că veneau spre mine. Aşa că, fără să mai aştept, am luat-o înapoi pe cărare, am scos piedicile de sub roţile căruţei şi am prins frâul calului, ca şi cum nu m-aş fi depărtat nicio clipă.

A trecut însă vreme îndelungată până să se mai ivească ceva, care să-mi întărească bănuiala că dunga de lumină vestea, într-adevăr, întoarcerea domnului Belcher. Aşteptam de atâta timp încât începusem să trag nădejdea sau poate să-mi pară rău (e greu de spus care din două,

într-atât eram de zăpăcit) că mă speriasem de pomană, când, deodată, am desluşit umbrele celor doi oameni înaintând pe potecă, la o mică depărtare de locul unde eram, şi am rămas uimit că ajunseseră până acolo fără să simt.

Iatr-adevăr, ei erau. Ned, încovoiat sub greutatea sacului plin, şi domnul Belcher, cu uneltele de coşărit, printre care am zărit şi ghiuleaua cu măturici. Se vede că o ridicase de jos la înapoiere.

S-au oprit lângă portiţă, şi domnul Belcher, cercetind atent Împrejurimile, m-a întrebat în şoaptă:

— Ei, Jim, toate bune?

— Da, dom’le!

— Bravo, Jim, dă jos coşul căruţei, să-ncăreăm funinginea 1 Ne udăm o ţâră gâtlejul şi p-ormă, cât ai clipi, ne-am şi dus.

Am dat jos coşul căruţei, şi cei doi bărbaţi s-au opintit săltând funinginea – trebuie să fi fost grea a dracului, căci au fost nevoiţi să proptească sacul de marginea căruţei şi să-l împingă din răsputeri, ca să-l bage înăuntru. În timpul ăsta au mărit flacăra felinarului şi, judecând după hainele lor pline de noroi, ai fi zis mai degrabă că plămădiseră cărămizi, nu că măturaseră hornuri. După ce au încărcat sacul cu funingine, au dat la iveală sticla cu rachiu, şi a tras fiecare câte o duşcă, îmbiindu-mă şi pe mine.

— Trage zdravăn, flăcăule, că nu-ţi strică I mi-a spus cu blândeţe domnul Belcher. Ia şi asta, că ai fost băiat bun – ba, judecând că-i pentru prima dată, ai fost chiar foarte bun. De obicei, răsplata era un gologan de şase; ţie, însă, Îţi dau de două ori pe atâta, o pajură I

Mi-a pus în palmă un şiling, în vreme ce domnul Perks nu se da nici el înapoi să-mi răsplătească buna purtare, dar la un preţ mai mic – minglindu-mă pe creştet.

— Cum facem la înapoiere? întrebă domnul Perks. Cred că ar fi mai bine să luăm băiatul între noi.

— Eu zic să-l lăsăm să stea ea la venire, în fundul căruţei, că e mai ferit de ploaie – răspunse domnul Belcher.

— Nu-mi pasă de ploaie acum I am zis eu. Mai ud ca atâta tot n-o să fiu. Nu mor eu din asta, dom'lel Nu ştiu de ce, mă simţeam cuprins de teamă, o teamă mai a dracului chiar decât duşca zdravănă de rachiu pe care mă siliseră s-o dau pe gât. Nu voiam nici mort să m-aşez în fundul căruţei.

— Aşa o fi, dar mai am eu pe unul acasă care trage să moară, dacă n-o fi murit. Nu vreau să mai am pe cap unul căptuşit de răumatism. S-o ştii de la mine I răspunse domnul Belcher.

— Crezi că nu-i nimic dacă stă în căruţă? întrebă domnul Perks.

— Aşază-te jos, Jim – zise domnul Belcher, drept răspuns. Aşa, bine! O să-ţi punem ţoala calului peste genunchi; poate-ţi mai rămâne şi pentru umeri o bucăţică.

Şi m-a împins uşor în colţul căruţei, acolo unde stătusem şi înainte.

— Să nu-ţi laşi capul pe sacul ăla de funingine, că eud leoarcă şi-ţi îngheaţă urechea – zise domnul Perks.

S-au aşezat şi ei, apoi domnul Belcher a dat bice murgului, care a întins-o la drum, de parcă s-ar fi bucurat că i se îngăduie să-şi dezmorţească picioarele înţepenite. Teama ciu* dată care pusese stăpânire pe mine, după descoperirea neaşteptată de pe cărarea ce ducea spre biserică, sporea mereu. Niciun horn nu fusese curăţat în noaptea aceea şi totuşi, iată, sacul era plin!

Ce-o fi oare în el? Teama nu-mi scădea câtuşi de puţin; dar, cu cât gândul acesta mă hărţuia mai mult, cu atât creştea în mine dorinţa să scap mai repede de cazna bănuielilor îngrozitoare şi totodată să aflu adevărul.

Dar cum să-l aflu?

Cu multă grijă, tremurând din toate încheieturile, am întins piciorul până la sacul plin şi am pipăit cu vârful ghetei. Era moale, îmi intra piciorul în el. Să fi fost totuşi funingine?

Într-un fel sau într-altul trebuia să aflu, chiar dacă mă pândea vreo primejdie, pentru că nu mai puteam îndura chinul groaznic al îndoielii. Aveam în buzunar un briceag, şi, fără să mai cuget ce lucru nesăbuit făceam, l-am scos şi l-am desfăcut. Am întins cu luare-aminte braţul şi, dintr-o împunsătură, am crestat sacul. Ah! ce bine ar fi fost dacă mi trăgeam atunci mâna înapoi, tot atât de repede cum o întinsesem. Dar din nenorocire n-am făcut asta şi – grozăvia grozăviilor – prin gaura sacului se prăbuşi, peste mina în care ţineam briceagul, o altă mână grea şi fără viaţă, o mână de om. Era rece ca gheaţa şi aşa de albă, că strălucea ca o lumină în bezna nopţii.

Nici nu ştiu când am ţipat. Ştiu numai că, la ţipătul meu, calul s-a speriat şi a smucit hulubele. În clipa următoare am sărit peste coşul căruţei, prăvălindu-mă în noroi, dar am ţâşnit ca fulgerul de la pământ. Mă durea rău obrazul unde mă lovisem şi, slavă Domnului, aveam o pereche bună de picioare, să tot fugi cu ele. Şi să te ţii, nenicule! Am auzit în urma mea un glas de bărbat şi tropăit de cizme. Se luaseră după mine. Să mă fi văzut atunci ce-mi sfârâiau călcâielel

Capitolul XXIX

UNDE SE PETRECE UN LUCRU FAŢĂ DE CARE PIESELE VĂZITE LA TEATRUL DIN SHOREDITCH SUNT O NIMICA TOATĂ

Era glasul lui Ned Perks.

— Întoarce-te! înapoi, n-auzi? urla el. Crăpa-ţi-ar ochii din cap, prăpăditule! Stai pe loc când îţi zici o să-ţi sucesc gâtul ăla afurisit când oi pune mâna pe tine, dacă

nu stai locului şi nu-ţi ţii gura.

Nu mai aveam acum nicio îndoială că domnul Belcher şi tovarăşul său erau nişte ucigaşi. Şi când Ned Perks mi-a făgăduit că-mi suceşte gâtul, i-am dat deplină crezare. Fugeam aşa de repede, că mi se tăiase răsuflarea şi nu mai eram în stare să strig. Totuşi mi-am tras sufletul şi, adunându-mi toate puterile, am strigat: „Ucigaşi I Ucigaşi 1” fără să mă opresc din goană. Fugeam de rupeam pământul, deşi la fiecare pas mă împiedicam şi mă înglodam în noroi. Domnul Perks rămăsese mult în urmă. Văzând că n-are sorţi să m-ajungă, s-a oprit şi a fluierat. Peste puţin am auzit trapul întins al murgului, care nu era străin urechilor mele. Gata!

Se sfârşise! Oricât aş fi fugit de iute, nu puteam să mă iau la întrecere cu calul. De aceea, tremurind tot de frică, m-am tras în şanţul îngust de la marginea drumului şi m-am trintit acolo, pe burtă, în glod.

După ce fluierase, Ned Perks o pornise iar după mine. Era în dreptul meu când l-a ajuns şi domnul Belcher cu căruţa.

— L-ai prins? îl întrebă el nerăbdător, pe Ned, oprind scurt calul.

— Trebuie să fie pe-aici, pe undeva, dar-ar boala în el! gâfâi domnul Perks, obosit de alergătură. La’s că dăm noi de el.

— E musai să-l prindem, Ned! Ori el, ori noi. Dacă ne scapă din mână, ne-am ars.

— Nu-ţi pierde firea, stăpâne, că-i fac eu de petrecanie! Mină murgul la trap, că eu vin din urmă. Nu cred să fi ajuns prea departe. Când m-am oprit eu adineauri din fugă, abia mai răsufla. Şi pe urmă, la ora asta drumu-i pustiu, n-o să-i iasă nimeni în cale.

Spre marea mea uşurare, sfatul domnului Perks aprins, iar peste o clipă am auzit calul îndepărtându-se.

Ce-mi rămânea de făcut? Dacă o luam înainte, s-ar fi putut să dau peste ei, dacă o luam spre Londra, curând-curând ar fi dat ei peste mine. Nehotărât, m-am ridicat gâfâind şi asudat din fundul şanţului şi am rămas acolo pe marginea şoselei. Spre marea mea uimire şi groază, un om ieşi tocmai atunci printr-o spărtură a gardului viu care mărginea drumul şi, sărind şanţul, îmi puse mâna pe umăr.

— Ce s-a întâmplat? întrebă el cu glas aspru.

În timp ce-mi vorbea, a îndreptat lumina felinarului asupra mea. Dar tot atunci l-am văzut şi eu cum arăta. Mă întreb care din doi a fost mai uluit de înfăţişarea celuilalt, el sau eu? Cred că arătam ca altă aia, cu hainele înnegrite de funingine şi îmbibate de glod, cu faţa plină de sânge, căci mă lovisem rău sărind din căruţă, după ce făcusem descoperirea aceea îngrozitoare. El era îmbrăcat într-o manta miţoasă, lungă, cu pălăria înfundată peste ochi şi o puşcă în mână.

— Ce-i, mă băiatule? zise el iar, ţinându-mă mai departe de umăr, dar îmblânzindu-şi glasul. De ce îţi sângerează faţa? Şi ce cauţi în şanţ? Nu cumva ţi-au dat brânci ăia din căruţă?

Grozăviile prin care trecusem mă năuciseră cu totul şi, la prima vedere, mi-am spus că omul cu puşca nu poate fi altcineva decât un ucigaş, un tâlhar de drumul mare, pândind drumeţii întârziaţi, să-i jefuiască şi să-i împuşte. Pe urmă însă, privindu-i faţa de om cumsecade, m-am liniştit pe deplin.

— Nu m-au îmbrâncit ei în şanţ, dom’le! M-am ascuns singurica să scap de ei. Vă rog, dom’le, nu-i lăsaţi să pună mina pe mine că, dacă mă prind, îmi fac de petrecanie. Chiar aşa au şi spus, poate i-aţi auzit şi dumneavoastră, că eraţi prin apropiere.

— Am cam auzit eu ceva – răspunse paznicul ocolului – dar aş vrea să ştiu de ce fugi de ei? De ce adică şi-au pus

în cap să te omoare?

— Pen’ că i-am dat de gol, dom’le I

— Cum i-ai dat de gol? Ce-au făcut? Sunt braconieri, vânează pe ascuns?

— Aş, mult mai rău – am răspuns eu şi, năzărindu-mi-se că văd iar mina aceea albă şi-nţepenită, m-a cuprins tremurai. Au făcut un omor, dom’le 1

— Ce face?

— Da, dom’le, au ucişi P-al de l-au omorât, l-au luat cu ei în căruţă. L-au vârât într-un sac. I-am văzut] eu mina moartă, şi d-aia i-am dat de gol.

— Mă tem că o fi adevărat ce spune – zise destul de tare paznicul, neştiind ce să creadă. Aşa o fi, dar să fiu al dracului dacă ştiu ce să faci Apoi, întorcându-se spre mine, zise: Văd că-i cunoşti bine. Nu ştii încotro s-au dus?

— La Londra, pe strada Chicksand, din mahalaua Camberwell. Acolo stă domnul Belcher.

— Cum vine povestea asta? răspunse omul neîncrezător. Vezi că spui minciuni? Păi, ei se duc tocmai în partea ailaltă, nu la Londra.

— Da, dom’le, dar vin ei înapoi, n-aveţi grijă 1 l-am lămurit eu. Au luat-o-ncolo pen’ că s-au întors din drum, să mă caute pe mine, după ce-am sărit jos, pe la spatele căruţei. Acuşica o să-i vedeţi venind înapoi, dom’le Vă rog, nu-i lăsaţi să mă prindă I

— Zici că au să treacă iar p-aici? Aha I Păi atunci se schimbă socoteala. Va să zică, dac-or vedea că nu te găsesc şi nu te găsesc, tu crezi c-or s-o ia iar încoace?

— Da, dom’le, nu mai încape vorbă I

— Atunci, dae-ar fi buni să mai întârzie câteva minute, cred că am putea să aranjăm o întâlnire cu ei – zise paznicul, bucuros că o să doboare doi răufăcători dintr-o lovitură.

Cu mine de mină a sărit iar şanţul şi s-a strecurat

prin deschizătura gardului viu. Am intrat într-un fel de plantaţie. Paznicul a scos din buzunar un fluieraş şi a şuierat de două ori, într-un anumit fel. A mai şuierat o dată, şi atunci cineva, aflat se pare destul de departe, i-a răspuns în acelaşi fel.

— Eh, păcat că Tom e tocmai la mama dracului, în tufişuri I Trăgeam nădejde să fie mai pe-aproape – zise paznicul şi mai şuieră încă de două ori scurt şi ascuţit, dându-i a înţelege în acest chip lui Tom, care se afla în tufişuri, să se grăbească.

De data asta n-a primit răspuns şi se vedea bine, după cum se zbuciuma încolo şi-ncoace, perpelindu-se de nerăbdare, şi după cum îşi ciulea urechile, cât era de neliniştit la gândul că oamenii din căruţă ar putea să se-ntoarcă înainte de sosirea lui Tom.

Curând însă, auzul lui încercat a prins zgomotul unor paşi care se apropiau prin pădure, şi, în clipa următoare, doi dulăi ţâşniră spre noi, urmaţi peste puţină vreme de Tom. Câinii păreau înclinaţi să mă ia drept „un hoinar fără căpătâi44, căci unul dintre ei a mers până acolo, încât a pus stăpânire pe pulpa mea, dar paznicul l-a alungat cu piciorul, şi câinele s-a potolit.

— Ei acuma – zise paznicul – spune-i şi lui Tom ce mi-ai spus mie; dar nici mai mult, nici mai puţin – şi repede.

I-am spus şi lui Tom, nici mai mult, nici mai puţin, adică tot ce-i povestisem mai înainte tovarăşului său.

— Eşti sigur că au să se-ntoarcă p-aici, măi băiete? întrebă Tom.

— Sigur, dacă nu cumva o mai fi şi alt drum spre Londra – i-am răspuns eu.

— Atunci punem noi mâna pe ei, pentru că alt drum nu mai e – zise Thomas, paznicul.

— Ia! Ascultaţii am strigat deodată. Parcă vin! Urechea mea ageră desluşise de la mare depărtare că

oamenii aceia atât de temuţi se-ntorceau.

— Da, e căruţa lor, fără îndoială. Cum facem?

— Tu stai la adăpost aici, gata să-mi sari în ajutor, dacă e nevoie. Eu am să-i opresc din drum – răspunse Tom repede.

— Şi cu clinii ce te faci?

— Ah, să-i ia naiba, uitasem de ei. Dacă nu-mi spuneai, încurcam dracului toată treaba. Aha, ia stai puţin! Puştiule, de tine trebuie să aibă grijă cineva, aşa că facem două treburi deodată. Vino-ncoace şi aşază-te icil

M-am aşezat.

— Duke! Slot! Aveţi grijă de el! Şi cei doi clini s-au întins la pământ, unul în stânga, şi altul în dreapta mea. Privirile lor parcă îmi spuneau: „Încearcă să te urneşti din loc, dacă poţi!”

De unde stăteam eu se vedea destul de binişor drumul. L-am zărit pe unul dintre ocrotitorii mei sărind în mijlocul drumului şi lăsându-se într-un genunchi, drept în faţa căruţei care înainta cu repeziciune. După zgomotul copitelor şi al roţilor care se auzeau mereu mai aproape, am crezut că paznicul fusese strivit, când, deodată, un fulger de lumină spintecă drumul, urmat numaidecât de pocnitura puştii.

— În numele reginei, sunteţi arestaţi! zise Tom, cu un glas ce se potrivea de minune cu împrejurarea aceasta.

— Noi? Arestaţi? Ei, asta-i bună! Da’ de ce ţii neapărat să ne arestezi?

— Pentru omor. Pentru uciderea omului al cărui leş se află în sacul din căruţa voastră.

— Mai bine uită-te întâi în căruţă, Joe, să nu fie vreo păcăleală la mijloc – îi spuse Tom, care ţinea acum murgul de zăbală şi era mult mai liniştit.

Cu multă dibăcie, domnul Perks izbutise să scoată un drug lung de fier din sacul cu scule „zăngănitoare”, şi când

Joe, paznicul, s-a aplecat să se uite în căruţă, l-a ridicat în aer, gata să-l izbească în cap. Dacă nu i-ar fi dat de veste celălalt paznic, strigându-i „fereşte, Joe! u, i-ar fi crăpat fără îndoială ţeasta. Aşa, însă, a zdrelit numai marginea de sus a scândurii de la spatele căruţei.

— Fugi, Belcher, că suntem pierduţi! strigă Ned Perks şi, fiind de felul lui iute-n mişcări, sări cât ai clipi peste marginea căruţei. Domnul Belcher nu era cine ştie ce ager în mişcări. Asta nu l-a oprit însă să facă tot ca să se salveze. A sărit şi el din căruţă, dar trecând din întâmplare prin apropierealui Tom, care mai ţinea murgul de zăbală, a fost binecuylntat. cu un pat de puşcă şi, lovit drept la mir, a-căzut ca un pietroi la pământ.

Ned Perks a avut mai mult noroc. Sărind din căruţă cu drugul de fier în mină, a nimerit chiar în faţa deschizăturii din gardul viu şi, făcându-şi vânt peste şanţ, s-a repezit şi a trecut prin ea. Apoi a luat-o la picior, tocmai spre locul unde fusesem eu lăsat în grija dulăilor.

Când a dat cu ochii de mine, a fost cuprins de o bucurie drăcească şi n-a mai văzut nimic altceva decât fiinţa mea, pe care o ura din tot sufletul. Cred că nici n-a zărit dulăii. N-a zis un cuvânt. Doar faţa i s-a schimonosit îngrozitor şi a ridicat cu amândouă mâinile drugul de fier deasupra capului. Dar Duke şi Slot erau câini ascultători: li se poruncise să aibă grijă de mine şi înţeleseseră. De aceea, când drugul încă urca, şi mai înainte ca Ned să aibă timp să-l coboare, s-au ridicat de jos şi s-au năpustit asupra lui, trântindu-l la pământ, cum ai culca o tulpină de nalbă.

Capitolul XXX

ÎN CARE UNA DIN PĂSĂRI E-NCHISĂ-N COLIVIE, CEALALTĂ ÎŞI IA ZBORUL.

IAR EU FUG DE LEGE ŞI DE SLUJITORII El.

SPRE A MĂ FERI

DE URMĂRILE NEPLĂCUTE ALE „CIRIPITULUI”. Clinii nu-l slăbeau de fel pe domnul Perks; unul ” trăgea de legătura de lagit, iar celălalt îi înfipsese colţii în braţul drept. Joseph, paznicul, la gândul că ticălosul ăsta întins la pământ nu s-ar fi dat în lături să-i zdrobească creierii, se grăbi să scoată din buzunar o pereche de cătuşe. Domnul Perks nu s-a împotrivit de fel când i-a dus mâinile la spate şi i le-a legat una de alta. În timp ce-i punea cătuşele, a zărit un capăt de sfoară, care ieşea din buzunarul hainei domnului Perks. Fără să-i mai ceară îngăduinţa, a luat-o, legindu-i strâns picioarele, puţin mai sus de gleznă. Nu mai era nicio primejdie ca acest domn să se scoale şi să fugă. Joseph le-a poruncit deci clinilor să-i dea drumul şi a ieşit în şosea, să vadă ce face tovarăşul său. E de prisos să vă mai spun că m-am luat şi eu după el.

De când primise binecuvântarea, domnul Belcher zăcea lat la pământ. Tom, paznicul, înnodase frâul calului de un pom şi cotrobăia acum prin căruţă, folosindu-se de lanterna oarbă a domnului Belcher.

— Omul meu e legat burduf – strigă Joseph, venind repede spre căruţă. Tu ce-ai găsit, Tom? O fi murit, bietul om? Sau mai dă semne de viaţă?

— De unde, e mort de-a binelea. Cred că e mort de vreo săptămână.

— Ce face? Să-l fi omorât acum o săptămână? strigă Joseph îngrozit. Nu mai spune! Doamne, ce bandiţi, ce ticăloşi!

— Bandiţi, bandiţi, aşa zic şi eu, dar ucigaşi nu sunt, Joe, sau cel puţin aici nu e vorba de omor.

— Atunci ce-i? întrebă Joseph mirat, urcându-se şi el în căruţă, să vadă ce taină se ascundea acolo.

— Furt de cadavre, asta e! Uită-te şi tul

— Păi, băiatul zicea că făcuseră omor. Ce ţi-a venit, măi băiete, să vorbeşti de omor? întrebă Joseph cu

mustrare în glas.

— Aşa am crezut – i-am răspuns, începând să mă tem că o făcusem fiartă, cum s-ar zice. Dom'le, dar cum, n-au făcut chiar nimic rău?

— Ba au făcut destul, ca să-i surghiunească tocmai la Botany Bay[6], răspunse Thomas. Şi acolo au să nimerească amândoi, cum mă vezi şi te văd. Ia uite, Joe! Nu sunt chiar de ieri, de alaltăieri în meseria asta – mai adăugă el, deschizând gura sacului cu uneltele „zăngănitoare", de care pomenise Sam. Ia priveşte ici sfredele, funii, mă rog, tot tacimul! I-ai pus cătuşele ăluia? mai întrebă Joe, coborind din căruţă. Era vorba de domnul Belcher.

— Las că are el o cătuşă mai dată dracului, de când l-am atins la mir – rânji domnul Thomas. Oricum, ar fi însă timpul să i le pui, Joe. E mai bine să facem treaba oum se cuvine.

Joe trecu de partea cealaltă a căruţei, unde, cu o jumătate de minut mai înainte, zăcea unul dintre „nenorociţii" cu pricina, ameţit şi sângerând. Dar odată ajuns, scoase un ţipăt de mirare.

— Hei, a şters-o, să mă ia dracu' dacă n-a şters-o!

Paznicii s-au temut întâi că domnul Belcher se folosise de acest prilej ca să-l dezlege pe-nsoţitorul lui şi că fugiseră împreună. Dar teama lor nu era îndreptăţită şi ei greşeau închipuindu-şi că stăpânul ar fi în stare de atâta mărinimie. De altfel, asta se vedea şi după dâra pe care-o lăsase în urma sa; urmele de paşi şi cele câteva pete de sânge duceau spre un zid nu prea înalt, în dreapta drumului, pe câtă vreme glădiţa şi tufele se înşirau în stânga lui. Zidul înconjura un parc întins. Pesemne, ajutat de agerimea şi îndemânarea pe care le căpătase în meseria lui, domnul Belcher izbutise s-ajungă la zid, să-l sară şi s-

6 Botany Bay — colonie pentru delicvenţi, pe ţărmul golfului cu acelaşi nume, în partea de răsărit a Australiei, (n. r.)

ajungă destul de departe, în două minute de goană deznădăjduită. Şi nu plecase cu mâna goală. Paznicul Thomas îşi sprijinise puşca de butucul roţii, înainte de a urca să cotrobăiască în căruţă după leşul celui ucis. Puşca se făcuse nevăzută, odată cu cel „înviat din morţi”. Şi din pricina asta, Joseph şi Thomas luară hotărârea să vadă mai bine de cel care le rămăsese-n mână, decât să-l urmărească pe fugar.

Aşadar au trecut drumul şi, pătrunzind prin deschizătură, l-au găsit pe domnul Perks în aceeaşi stare în care îl lăsaseră.

— Ce aveţi de gând să faceţi cu mine? întrebă domnul Perks, cu inima cât un purice.

— Nu-ţi facem nimic – răspunse Thomas. Atât numai, că te ducem la puşcărie, şi acolo s-o găsi cineva care să-ţi facă ce-ţi trebuie.

— Fie şi aşa! Faceţi ce vreţi cu mine, numai lăsaţi-mă să-i ating una ăstuia – urlă domnul Perks ca un sălbatic.

Totuşi se lăsă dus şi urcat în căruţă, fără să încerce să se năpustească asupră-mi.

— Domnule, vă rog, n-aţi vrea să-mi daţi voie să alerg pe lângă căruţă? am întrebat eu. Dacă nu minaţi prea repede, nu rămân mult în urmă.

Mi-era frică să mă aşez lângă ticălosul care ştiam că mă duşmăneşte de moarte.

— Ei, n-avea grijă – zise Joseph, ajutându-mi să mă urc sus pe capră. Prea îl crezi deştept, dacă-ţi închipui că o să mai fie în stare să mişte măcar un deget, până l-om da noi jos de-aici.

Abia pornisem însă, şi Joseph avu ocazia să-şi dea seama că Ned Perks era mai deştept decât îl crezuse. Ştiind că nu mă putea atinge şi nu-mi putea vătăma trupul, el a găsit mijlocul să-mi chinuiască mintea. Şi asta fără să-şi desfacă vreun braţ, sau fără măcar să încerce s-o facă.

— Jim! strigă el.

— Nu-i răspunde – zise Thomas, paznicul.

— Jim, stăpânul a scăpat şi, după cum ştii, a luat şi puşca. Nu ştiu cât ai ciripit sau cât n-ai ciripit până acum. De-acum încolo să nu-ndrăzneşti să mai ciripeşti o vorbuliţă I

— Hai, vino-ncoace, aşază-te ici în faţă, băiete! îşi dădu cu părerea Joseph. Aşa poate n-o să-l mai auzi ce-ndrugă.

— Jim! urlă călăul meu aşa de tare, că l-aş fi auzit chiar dacă aş fi fost de partea cealaltă a drumului. Ai auzit ce spunea stăpânul? Ţi-aduci aminte ce ţi-a făgăduit, dacă ai să ciripeşti ceva despre meseria lui. Şi bagă de seamă că o să ţi-o facă! Poate nu săptămâna asta, nici ailaltă, şi poate ai să crezi că totul s-a isprăvit şi ai scăpat. Dar ştii, când ţi-o fi lumea mai dragă, atunci o să te pocnească. Şi o să te trezeşti deodată că te-a-nhăţat. Zadarnic tragi nădejde că o să te apere legea. Legea n-o să se ţină după tine, şi stăpânului nu-i trebuie mai mult de-o clipă ca să-nfăptuiască ce-a zis. De asta nu scapi tu, câte zile-ai avea! Chiar de-i fi sub plapumă, în pat, la capătul ţării, şi ai sta cu uşa ferecată cu lacăt, şi chiar de-ai avea gratii de fier la horn, tot ai să te trezeşti odată şi-odată cu el înşfăcându-te pe întuneric, gata să-ndeplinească ce ţi-a făgăduit. Aşa că bagă bine de seamă, ţâncule!

Era greu să nu tremuri auzind asemenea ameninţări. Degeaba îmi tot spuneau paznicii: „Nu-l asculta, băiete, că n-ai de ce să te temi dacă vorbeşti în faţa judecătorului. Nu vezi că vrea să te sperie? Anume îţi toarnă gogoşile astea, ca să te facă să spui minciuni, să intri tu la apă, şi el să scape”.

Lor le venea lesne să vorbească aşa. N-aveau de unde să-l cunoască pe domnul Belcher, nu ştiau nici ce făgăduise să-mi facă şi nici cum îi scânteiaseră ochii când îmi

vorbise. Din câte văzusem eu până atunci, nu prea mă bizuiam pe puterea ocrotitoare a legii, ba aş putea spune că unele lucruri mă făceau să cred tocmai contrariul. Hai să zicem însă că legea ar fi fost gata să mă apere cu scutul ei, de duşmani. Dar, după cum grăise Ned Perks, legea nu se putea ţine după mine tot timpul. Şi cam cât îi trebuia domnului Belcher ca să strângă de gât un băieţel ca mine, mi-o arătase el singur cu prilejul acelei discuţii de pomină dintre noi. De aceea, cântărind bine ce trăgea mai greu în talgerele balanţei – ameninţarea domnului Belcher, care plutea chiar deasupra capului meu, sau ocrotirea îndoielnică a legii – până să ajung la postul de poliţie din Ilford, începu să-mi pară rău de-a binelea că făcusem atâta scandal cu afacerea asta. M-am hotărât, aşadar, să-i dau ascultare lui Ned Perks, şi când voi fi dus în faţa judecătorului, ca martor, să „ciripesc" cât mai puţin cu putinţă.

Am rămas nezdruncinat în hotărârea mea, până a doua zi dimineaţa. Cei de la poliţie ţineau morţiş să afle unde locuiesc coşarii, întrucât pe căruţă nu scria nici numele, nici adresa. Eu le-am spus că uitasem, la care oamenii legii, atât de binevoitori până atunci, îşi arătară dintr-odată colţii. Unul din ei, inspectorul de poliţie, s-a răstit la mine, dindu-mi să înţeleg că dacă în cursul nopţii n-o să-mi descleştez gura de bunăvoie, a doua zi, dis-de-dimineaţă, voi fi silit s-o deschid de nevoie.

La început nu mi-a venit să-l cred, dar, din nenorocire, prezicerile inspectorului se adeveriră. Oamenii legii ştiau, de bună seamă, cum stau lucrurile, şi unul dintre ei, cu o mutră să bagi copiii în sperieţi şi nu alta, alb coliliu la păr şi purtând călare pe nas nişte ochelari verzi, s-a năpustit asupră-mi, sucindu-mă şi răsucindu-mă în aşa chip, încât cu greu i se putea împotrivi un băieţaş ca mine. Am văzut că sunt pierdut, din clipa în care a început să mă

încerce în privinţa jurământului.

— Ştii ce-nseamnă să depui jurământul?

Într-adevăr ştiam. În discuţiile noastre cu privire la lege şi rosturile ei, discuţii stârnite mai ales de Mouldy, mă lămurisem pe deplin cum vine treaba asta.

— Înseamnă să iei biblia şi s-o săruţi, dom'le, şi să zici că dacă spui gogoşi, să păţeşti cutare şi cutare – am răspuns eu, privindu-i ţintă ochelarii verzi, până mi-au dat lacrimile, de parcă m-aş fi uitat la soare.

— Când spui neadevăruri. Da, aşa el Dar tu ştii ce ţi se poate întâmpla dacă juri că spui adevărul la judecătorie, şi după asta încerci să-i păcăleşti pe oamenii legii, îndrugându-le minciuni?

— Smoala şi pucioasa te mănâncă. Sau cel puţin aşa am auzit eu, dom'le i-am răspuns şi, folosindu-mă de prilejul că-şi scosese ochelarii ca să-şi sufle nasul, mi-am odihnit ochii, clipind de mai multe ori. După asta m-am simţit mult mai uşurat.

— Smoala şi pucioasa te mănâncă, fără îndoială, pe lumea cealaltă – răspunse tartorul legii, şi ochelarii lui verzi scăpărară parcă mai fioroşi ca înainte. Asta însă nu te scuteşte câtuşi de puţin de răspunderea faptelor tale pe lumea asta, băiete. Aici, la judecătorie, dacă juri strâmb, se cheamă că eşti sperjur. Şi sperjurul e o crimă gravă, pedepsită de obicei cu deportarea peste mări şi ţări, pe timp îndelungat. Aprod, pofteşte de-i ia jurământull iar tu, acuzat, întoarce-ţi faţa de la martor, cât timp i se ia interogatoriul!

În asemenea împrejurări cum era să nu „ciripesc”? Am fost silit să spun tot ce ştiam – cum am plecat de acasă, cum doamna Winkship m-a dat în grija domnului Belcher, ce anume vorbisem cu Sam despre coşurile de biserică, ce-i povestise Ned domnului Belcher şi ce auzisem din toată povestea asta, de-acolo, din fundul căruţei; Într-un cuvânt,

tot ce mi se întâmplase până când am despicat sacul şi, dând de mâna aceea albă şi ţeapănă, m-am speriat de moarte şi am sărit din căruţă.

Iar după ce paznicii Thomas şi Joseph au fost ascultaţi şi ei ca martori, domnul Perks a fost pus la păstrare încă o săptămână, vreme în care poliţia trebuia să pună mâna şi pe domnul Belcher, astfel ca cei doi vinovaţi să poată fi judecaţi împreună.

— Cât despre băiat, ar fi mai bine pentru el ca să-l ducem acasă, la părinţi. Taică-su trebuie însă înştiinţat să aibă grijă să-l trimită neapărat aici, de azi într-o săptămână – adăugă domnul cu ochelari verzi.

Asta, într-adevăr, era culmea nenorocirii, pe care singur mi-o făcusem, vârându-mi prosteşte nasul unde nu-mi fierbea oala. Auzi! Cică ar fi mai bine să mă ducă acasă! Ce-o să păţesc când tata va afla din gura poliţistului de cârdăşia mea cu hoţii de cadavre şi ce-o să păţească biata doamna Winkship, care nu era cu nimic vinovată că mă dăduse în grija lor? Vai de mine şi de mine! Chiar de s-ar fi strâns toată lumea de pe fundătură să-l oprească, tata tot ar fi ucis-o pe biata bătrână, şi odată cu ea pe mine, dacă i-ar fi ajuns la ureche ştirea asta. Şi toate astea, după nenumăratele dovezi de bunătate pe care ea mi le dăduse. Nu-mi rămânea de făcut decât un singur lucru: să fug. Da, să fug de sub pază şi să mă ascund pe undeva, prin vechiul meu cuib din Westminster.

— Nu-i aşa, băiatule, că ţi-ar părea bine să te întorci acasă? mă întrebă unul dintre ei.

Dacă aş fi arătat cea mai mică împotrivire, era limpede că poliţia ar fi căutat să mă transporte acasă, după cum poruncise înălţimea sa, cu şi mai multă grijă, întărind paza.

— Cum să nu mă bucur! Ce n-aş da să ajung cât mai repede! am răspuns eu. Vă promit că n-am să mai fug

niciodată!

— Ştii drumul pin acasă?

— Îl ştiu foarte bine – am răspuns grăbit. Pot să plec chiar acum, vă rog?

— Nu poţi pleca până nu sunt gata formele – răspunse poliţistul. Altfel n-am cum să te-nsoţesc. Trebuie s-aşteptăm până termină judecătorul şedinţa, cam pe la vreo patru după-masă. Dar tu eşti martor, nu eşti arestat, aşa că nu-i nevoie să aştepţi aici. Poţi să te duci la postul de poliţie, dacă vrei să te odihneşti puţin. Sau, dacă nu, plimbă-te pe aici, numai vezi să nu te-ndepărtezi prea mult.

Prefăcându-mă că nu sunt de loc grăbit, am luat-o agale pe calea Ilford, care, după cum bănuiesc că ştie şi cititorul, dă în şoseaua mare la răsăritul Londrei, dincolo de Bow şi Stratford. Tocmai trecusem de cotitura drumului, care mă ferea de vederile celor din judecătorie, când, hop! mă ajunge din urmă o caleaşcă trasă de doi cai, la spatele căreia am avut plăcerea să zăresc o minunată scândurică. Un prilej atât de grozav ca ăsta nu trebuia pierdut! Iată-mă deci peste o clipă cocoţat pe arcurile trăsurii şi de acolo pe scândurică. Mergeam spre Londra cu o iuţeală de zece mile pe oră.

Capitolul XXXI

În care apuc pe un drum nou ŞI PRIMEJDIOS ŞI MĂ TREZESC DEODATĂ ÎN STĂPÂNIREA UNEI AVERI URIAŞE

Abia când am văzut agăţată de-un zid o tăbliţă pe care scria Calea Whitechapel, am înţeles unde mă aflu şi m-am bucurat din cale afară. La drept vorbind, nu cunoşteam de loc partea asta a capitalei, dar, cu toate că nu fusesem niciodată pe acolo, pe vremea când locuiam în ganguri vorbisem cu o mulţime de băieţi, de felul lor din

Whitechapel, şi toţi îmi spuseseră că era „mahalaua cea mai împuţită pe care o văzuseră în viaţă”.

O mahala murdară, cu fundături şi uliţe întortocheate şi cu o sumedenie de curţi care dădeau una-ntr-alta, într-un cuvânt, tocmai ce-mi trebuia mie acum, pentru că nu voiam nimic altceva decât să stau cât mai bine ascuns, până când povestea asta cu dezgroparea morţilor va fi dată uitării.

Am luat-o pe strada Cutler şi, după ce-am străbătut vreo zece ulicioare înguste şi murdare cum nu mai pomenisem, m-am oprit, în sfârşit, într-un birt ieftin şi dosnic, unde am lăsat în schimbul mâncării patru penny din şilingul pe care-l aveam. Specialitatea birtului erau ciorbele. Stând de vorbă cu birtaşul, am aflat că închiria şi paturi, cu patru penny pe noapte. Cu învoirea lui, am rămas într-un colţ al birtului până seara, când am luat iar o ciorbă de un penny. Apoi, birtaşul m-a condus sus, într-o cameră cu mai multe paturi.

M-am întins într-unul din ele. Judecând după cât eram de obosit, ar fi trebuit să adorm îndată. Şi cred că aşa s-ar fi întâmplat, dacă mintea mi-ar fi fost la fel de obosită catrupul, sau dacă m-ar fi frământat doar un singur gând, fie el cât de chinuitor. Dar în capul meu se-mbulziseră tot felul de gânduri apăsătoare şi nu mai ştiam cum s-o scot la capăt. Parc-aş fi fost într-un viespar. În curând, tata va fi pus iar pe urmele mele. Doamna Winkship, singurul prieten adevărat care-mi mai rămăsese în lumea asta, se va mânia pe mine, şi cu drept cuvânt, pentru că o trădasem. Domnul Beicher era slobod şi ardea de nerăbdare să mă-nşface şi să-mi facă de petrecanie, iar legea, ultimul adăpost al celor pândiţi de primejdiile răzbunării, era pornită împotriva mea şi se va da negreşit poruncă oamenilor să mă caute şi să mă prindă, viu sau mort.

Aşa stând lucrurile, unde era scăparea? Ce puteam face? Nimic, absolut nimic, decât să mă ascund cât mai bine şi să aştept să văd ce se-ntâmplă.

Cu gândul ăsta am adormit şi cu el m-am trezit a doua zi de dimineaţă. Am coborât jos în birt şi cu ultimii trei penny am cumpărat ceva de-ale gurii. Neavând altceva mai bun de făcut, am rătăcit fără niciun rost toată ziulica, având grijă totuşi să nu ies din mahalaua asta mohorâtă, cu case scunde şi sărăcăcioase. Tremurând de frică, mă feream din calea vardiştilor. E de înţeles că starea asta de lucruri nu putea să ţină o veşnicie. De aceeaşi părere a fost şi vechea mea duşmancă, foamea, când, la căderea nopţii, mi-a şoptit la ureche că nu mâncasem nimic la prânz şi, după cât se părea, voi rămâne cu burta goală şi seara.

— E caraghios să zici: „o să aştept să văd ce se întâmplă”. Trebuie să faci ceva, îmi şopti Foamea.

— Dar ce? Orice-aş face, stric şi mai rău lucrurile.

— Eil Parcă mai ai ce strica?

M-am pregătit, aşadar, să-mi îmblânzesc soarta pe socoteala oricui şi a tuturor, cum mi-o trăsni prin cap. Dacă m-aş fi priceput să fiu hoţ de buzunare, mă tem că în starea de ticăloşie în care mă aflam, nimic nu m-ar fi împiedicat să mă apuc pe loc de treaba asta. Adevărul e că nu-mi era landemină. Nu era prea greu să şterpeleşti fructe de pe tarabele din piaţa Covent Garden, când vânzătorul se află destul de departe ca să te poată vedea sau ca să te prindă, dacă aveai nenorocul să te gimbească înainte de a şterge puţină. Dar, numai la gândul că m-aş da pe lângă vreun domn sau vreo doamnă, că le-aş vârî mina în buzunar şi, după ce i-aş jumuli, aş fugi cu prada, mă treceau fiorii! Ca să faci una ca asta, se cerea să fii de o mie de ori mai îndrăzneţ ca mine. Cugetând ce lucru teribil mai era şi buzunăreala asta, am părăsit străzile mahalalei, şi peste puţină vreme m-am trezit în cartierul Aldgate, cu

prăvălii luminate şi vesele şi străzile înţesate de oameni cu buzunarele pline.

Aproape de strada Fenchurch era o băcănie. Prăvălia era minunată, nu numai din cauza vitrinei de cristal şi a sumedeniei de fructe străine expuse spre vânzare, alături de ceai, mirodenii, borcane cu murături şi conserve. În vitrină se mai aflau felurite figurine chinezeşti viu colorate, lucrate-n piatră şi-n lemn, cum nu mai văzusem niciodată. Se pare că ele atrăgeau atenţia şi altor trecători, pentru că mai toţi priveau într-acolo, mulţi dintre ei oprindu-se să se uite mai bine, aşa că în jurul vitrinei se adunase o mulţime de oameni.

Printre ei am zărit o doamnă bătrână, care de altfel îţi sărea numaidecât în ochi, căci era grasă cât trei. Se tot îndesa să vadă mai de-aproape un lucru aflat pe raftul de jos şi, făcându-şi în sfârşit loc, se apleca să-l privească. Rămăsesem cu ochii la ea. Tocmai mă-ntrebam cât o să se mai chiorască la lucrurile alea, când am văzut un băieţel mai răsărit ca mine, dându-se pe lângă ea şi imitându-i mişcările. Mâna i-a alunecat repede de-a lungul rochiei ei de mătase, şi tot atât de repede a tras-o înapoi. Cineva din faţa vitrinei s-a dat chiar atunci puţin în lături, şi o rază de lumină a căzut pe mâna băiatului. Ţinea în mină o pungă din aţă împletită, doldora de bani, care se vedeau lucind prin ochiurile dantelei. Băiatul s-a furişat de-acolo fără să-l bage nimeni de seamă, în vreme ce bătrâna, săturându-se de-atâta privit, se îndepărtă, zâmbind şi clătinând din cap spre mandarinul caraghios, expus în vitrină.

Şi iată, fără să-mi dau seama cum, m-am trezit rezemat de felinarul din faţa prăvăliei, aşteptând „să se ivească un prilej asemănător”.

N-am aşteptat prea mult. Cât ai număra până la cincizeci, a şi ieşit din băcănie o doamnă – nici prea tânără, dar nici prea bătrână, e drept – având şi ea o

rochie de mătase şi o pungă din mărgele.

S-a oprit în dreptul vitrinei, să privească mandarinul care făcea plecăciuni. Atunci eu m-am furişat pe la spatele ei. În timp ce mă uitam ţintă la chinez, mi-am strecurat mâna printre cutele rochiei de mătase, şi peste o clipă, punga era în stăpânirea mea.

N-avusesem niciodată atâţia bani. Ba, nici măcar jumătate, nici măcar pe sfert. Era o avere.

Şi, acum, cititorul a aflat cum am devenit hoţ adevărat. Dar n-aveam de gând să fac acest lucru şi altă dată. Nu, n-o să mi se mai întâmple, câte zile-oi avea! Acum, însă, gata!

Nu mai aveam încotro. Nimeni de pe lume, în afară de mine, nu ştia însă de fapta mea, şi nici n-avea să afle. Mâine dimineaţă, la sculare, trebuia să chibzuiesc cu grijă ce puteam să fac, de ce anume să mă apuc.

Capitolul XXII

În care fac cunoştinţă cu

GEORGE HOPKINS-LUNGANUL, OM BUN LA INIMĂ, CARE MĂ IA CA UCENIC.

DEZVĂLUINDU-MI TAINELE MESERIEI LUI

Cititorul îşi poate lesne închipui ce-a urmat după asta. Gheaţa se spărsese şi eu căzusem în apă – acum nu mai puteam da înapoi.

Să nu creadă însă cititorul că am rămas mult vreme netulburat în noua mea meserie de hoţ de buzunare.

Numai vreo două luni.

Mă mutasem de la birt şi locuiam acum în strada Wentworh, din mahalaua Whitechapel. În amurgul unei zile de iulie mă plimbam pe Cheapside în jos, şi pe nesimţite am ajuns la Poultry. Acolo am văzut un domn bătrân, care se uita la mărfurile din geamul unei prăvălii de lenjerie şi mărunţişuri. Făcea parte din categoria acelora pe care hoţii îi socotesc uşor de buzunărit: era atât de mătăhălos,

încât, atunci când se apleca, poalele hainei se depărtau, descoperindu-i buzunarele pantalonilor. După primele două săptămâni de „meserie”, rareori îndrăzneam să mă ating de buzunarul unei haine cu coadă. Buzunarul domnului cu pricina era însă grozav de ispititor, şi mi se părea o jucărie să-l golesc. Mai mare păcatul să nu-ncerci, chiar dacă n-ai găsi în el mai mult de şase penny. M-am apropiat de el, am vârât mâna înăuntru şi, spre marea mea bucurie şi uimire, am scos un portofel frumos, din piele neagră. Tremurând de plăcere, am coborât repede pe o străduţă lăturalnică şi, deschizându-l pe furiş, m-am uitat înăuntru, la lumina unui felinar. Am zărit câteva hârtii împăturite şi o mulţime de bani de aur. Eram aşa da uluit, încât o vreme am rămas cu portofelul în mină, neştiind încotro s-o apuc.

Cineva însă m-a trezit din uluiala mea. Puteam să jur că nimeni nu mă urmărise de la Poultry până aici. Şi totuşi, deodată, parcă ieşit din pământ, s-a ivit lângă mine un bărbat şi mi-a pus mâna pe umăr.

— Nu încerca să fugi, că n-are rosti îmi spuse el.

Am dat drumul portofelului din mină, de parcă mă frigea, lăsându-l să cadă în şanţul drumului. M-am răsucit pe călcâie, încredinţat că mă agăţase fie un vardist, fie bătrânul pe care-l buzunărisem. Nu era însă niciunul, nici altul: spre marea mea mirare, am văzut lângă mine un domn străin, înalt şi bine îmbrăcat. Purta o mănuşă de piele de căprioară pe una din mâini, iar pe cealaltă, înfiptă în reverul hainei mele, scăpăra un inel. Liniştit, ca şi cum a lui ar fi fost de când lumea, ridică punga de jos şi o puse în buzunar.

— Bine zice lumea că proştii au totdeauna noroc – zise el, fără să-mi dea drumul, împingându-mă spre partea mai întunecată a străzii.

— Vă rog, dom’le, l-am găsit, zău! N-am ce face cu cât Păstraţi-l dacă vreţil m-am bilbâit eu, mort de frică,

neştiind singur ce spun.

— Pentru cine lucrezi? mă întrebă deodată domnul acela după o bucată bună de mers.

M-am gândit că domnul ăsta mă lua drept un băiat de prăvălie, cinstit şi de treabă.

— Zău, dom'le, lucrez la… la… un tâmplar pe Calea Whitechapel, care face lăzi – am răspuns eu, încercind să-mi iau o mutră spăsită, cum credeam că trebuie să aibă un ucenic de tâmplar.

— Ce vrei să spui? zise domnul, cu o asprime neaşteptată în glas. Te-am întrebat pentru cine lucrezi. Ce dracu', te faci că nu-nţelegi? Eşti din banda lui Spendlow, sau eşti unul din băieţii lui Simmonds Năsosul?

Vedeam, în sfârşit, că n-aveam de loc de-a face cu un boier. Am răsuflat uşurat.

— Niciuna, nici alta. Lasă-mă-n pacel Ăsta-i cel mai bun lucru pe care-l poţi face – i-am răspuns.

— Atunci lucrezi cu Tom Martin?

— Nu ştiu cine o fi Tom Martin ăsta. Dă-mi drumul Păstrează portofelul, dar lasă-mă-n pace!

— Îţi» ucesc gitul dacă nu te-astimperi! răspunse el cuturindu-mă de guler. Dacă nu lucrezi pentru ăştia de care-ţi spusei, atunci pentru cine dracu' lucrezi?

— Pentru nimeni, dacă vrei să ştiil i-am răspuns eu, socotind că era totuşi mai bine să mă port cuviincios.

— Pentru nimeni? Adică vrei să spui că lucrezi pe cont propriu?

— În orice caz, nu lucrez pe contul altuia.

— Cum asta? Şi de când lucrezi?

— De două luni – i-am răspuns, văzând că n-aveam nimic de câştigat ascunzându-i adevărul.

— Cum, adică, te-ai descurcat singur? Şi zici că ai început acum două luni? Ia spune: ai lucrat tot timpul ăsta?

— Tot timpul.

— Şi nu te-a agăţat niciodată?

— Niciodată.

— Atunci află că ai noroc cu carul, asta e tot ce pot să-ţi spun – zise el râzând, ca şi cum i-aş fi povestit lucruri neobişnuit de hazlii. Pe legea mea, mare minune că nu te-a înhăţat de la prima zuleală. După câte văd, eşti cel mai ageamiu manglitor pe care l-am întâlnit vreodată. E timpul să te ia cineva pe lângă el, să te înveţe meseria ca lumea. Hai cu minei

M-am întrebat de multe ori, de atunci încoace, de ce n-am fugit, mai ales că nu-mi plăcea de loc mutra lui, şi prilejejuri să fug aveam berechet. Şi gândindu-mă bine, cred că n-am fugit dintr-o singură pricină: nu mi-a arătat de loc că-şi dă silinţa să mă ţină pe lângă el. Dacă ar fi dat semne că se teme să nu mă car, poate că aş fi încercat să fug. Dar nu părea să-şi bată de loc capul cu mine. Mergea înainte, învârtindu-şi umbrela de mătase, ca orice om care iese seara la plimbare.

Doar din când în când îşi arunca ochii spre mine. Parcă ar fi vrut să se încredinţeze că nu-i ies din cuvânt, şi cu toate că acum mi se pare ceva de neînţeles, aşa şi era. Nu îndrăzneam să ies din cuvântul lui. Fără îndoială, mă văzuse furând şi, la urma urmei, se putea să aibă vreo legătură cu poliţia. În orice caz, simţeam că sunt gata să fac orice voia.

Când am ajuns în strada Keate, a bătut într-un fel anumit la uşa unei case de pe la jumătatea străzii. I-a deschis o femeiuşcă foarte drăguţă şi bine îmbrăcată. Se pare că nu mă văzuse, căci i-a spus tovarăşului meu:

— N-am ştiut că o să te-ntorci aşa devreme, George – şi l-a sărutat cu mult drag.

— Ţi-am adus un nou chiriaş, Suke – a zis el.

Ea nu s-a arătat prea încântată şi i-a răspuns

morocănos:

— În sfârşit, George, fie cum vrei, tu ştii mai bine. Credeam însă că te-ai săturat de chiriaşi. Mă tem că n-o să stea nici ăsta mai mult ca ălălalt.

— Pun mâna-n foc că n-o să stea o zi mai mult, dacă s-o apuca să facă şmecherii cu mine – răspunse George rinjind. E gata ceaiul, Suke?

— Aproape gata. Hai, intraţi!

Am intrat amândoi în camera de musafiri din faţă, mobilată foarte frumos. Pe masă, în faţa focului care pâlpâia vesel, erau aşezate cănile pentru ceai. George s-a întins pe canapea, alene. Şi-a pus braţele sub cap şi şi-anălţat picioarele, rămânând aşa, ciudat de liniştit, până când tânăra femeie s-a ivit din nou cu ceainicul şi nişte ouă jumări, grozave, cu şuncă prăjită.

— Ai luat ceaiul? mă întrebă George, ridicându-se deodată de pe canapea.

— Nu, dom'le i-am răspuns, începând să mă simt din ce în ce mai prost.

— Atunci, hai încoace! Trage-ţi scaunul ăla de la fereastră.

— Nu, mulţumesc, dom'le, nu beau ceail

— N-ai decât 1 Fă cum vrei 1 răspunse el. Eu însă am să-mi beau ceaiul. Nu-i nimic, stai acolo I Pot să vorbesc în vreme ce mănânc, şi ce ţi-oi spune, ai grijă să bagi bine la cap I Mai întâi, ce-i cu tine? m-a întrebat el deodată...

Întrebarea m-a găsit nepregătit. Chiar de-aş fi vrut, n-aş fi ştiut ce să-i răspund. Dar domnul George m-a scos singur din încurcătură, luându-mi o piatră de pe inimă.

— Mă rog, mă rog, dacă nu-ţi convine, nu ţin neapărat să ştiu chiar în amănunt – zise el, înfulecând mai departe din jumările cu şuncă şi dovedind, astfel, că discuţia nu-i tăia de loc pofta de mâncare. Vreau să-ţi intre bine în cap câteva lucruri – adăugă el. Eşti un băiat care

are nevoie de stăpân. Da, un băiat care are grozavă nevoie de un stăpân. Şi află că eu aş fi ăla, dacă aş avea nevoie să iau un băiat. Vorba e că nu prea am. Dar dacă s-ar nimeri unul care să-mi convină, m-aş lăsa înduplecat. Tu eşti începător – nu faci nici două paralel Dar îmi eşti simpatic şi, dacă ai de gând să te ţii serios şi cinstit detreabă, să ştii că o să fac om din tine! Află că nu-ţi vând gogoşi. Mă numesc George Hopkins, dar mi se spune George Hopkins-Lunganul. Tu, fiind începător, n-ai auzit poate niciodată. de numele ăsta. Fac însă prinsoare pe cât vrei că primul gardist pe care l-oi întreba de mine o să zică: „Eke, cum dracu' să nu-l cunoaştem 1 E unul dintre cei mai vestiţi maiştri manglitori din Londra". Asta ţi-o pot arăta negru pe alb, în zece ziare, dacă doreşti I Uite, le am aici.

După un răstimp, vârându-şi degetele mari de la mâini în subsuoara vestei, îmi vorbi iar, cu bunăvoinţa unui protector:

— ...Am să-ţi fiu protector. Da! Am de gând să te-nvăţ meseriei Cum te cheamă?

— Jim Smith...

Voiam să-mi ţin ascuns numele adevărat şi eram gata să-i spun porecla pe care mi-o dăduseră Ripston şi Mouldy, dar, temându-mă că n-o să mă creadă, am şovăit oprindu-mă la jtimătate:

— Bine, Jim Smith, toate bune până acum. Hai să mergem mai departe. Îmi închipui că n-ai dus-o prea grozav cu toată bafta ta, hm, ce zici?

— Cât despre asta...

— Lasă, nu-i nevoie să-mi spui! Mă pricep la aşa ceva – îmi tăie vorba domnul Hopkins, dând din mină. Aşa se-ntâmplă totdeauna. Azi jumări, mâine răbdări – niciodată nu ştii cum se-ntorc lucrurile. Rar pui în buzunar un ban de doi jumate, nu?

— Ba nici măcar un şiling – i-am răspuns. Cum poţi

să-l ai, dacă trebuie să te mulţumeşti cu ce-ţi pică şi când îţi pică!

Bineînţeles I De-aia o plesneşti rar. Ei, dar eu o să te-nvăţ meserie şi o să-ţi dau pe deasupra haleală şi pileală pe de gratis, fără plată. P-ormă, după ce-i absolvi şcoala, o să lucrezi pentru mine, înţelegi? Chiar aşa! O să lucrezi pentru mine, şi-n schimb am să te-mbrac la şpiţ, că o să creadă lumea că eşti fiu de boier. O să mănânci şi-o să trăieşti pe cinste, mă rog, ca un prinţ; Şi dacă s-o-ntâmpla să meargă mai prost treburile vreodată, ţie puţin o să-ţi pese. Bine, râu, tu o să ai întotdeauna haleală din gros, şi dacă o să-ţi vie pofta să ieşi seara, fă-mi cu ochiul şi te-am şi atins c-un sfert de liră. Ei, ce zici de asta? Şi domnul Hopkins rânji văzând, cum era şi firesc, neîncrederea şi uimirea care mi se citeau pe faţă. Ei, şi-acum, hai să-ntoarcem foaia şi pe partea ailaltă. Ai auzit ce-a spus doamna Hopkins când am intrat, nu?

— A spus, mi se pare, că v-aţi întors mai devreme decât credea.

— Ei, vaxl Nu asta, măi, cap seci Altceva. N-a spus ea că nici tu n-o să stai mai mult decât?...

— Aha, da, decât chiriaşul ălălalt. Da, dom’le, acum mi-aduc aminte.

— Sunt sigur că nici n-ai înţeles ce-a vrut să spună.

— Cum era să-nţeleg?

— Ei bine, să te lămuresc eu. Ultimul nostru chiriaş, mai mare cu vreo doi ani ca tine şi deştept foc, cel mai deştept, aş putea zice, dintre toţi ăştia care s-au apucat vreodată de şuteală, n-a stat la mine decât nouă săptămâni. Acum e chiriaş la Coldbath Fields şi urcă scările alea fără sfârşit[7]. A încasat trei luni, şi-a fost de

7 Pedeapsă la care erau supuşi condamnaţii la muncă silnică în închisorile engleze. E vorba de o roată de moară uriaşă, cu trepte, pe care deţinuţii călcînd, o învîrtesc necontenit, (n. r.)

vreo două ori biciuit la secret. Destul de rău pentru el, nu?

— Cred şi eu. Dar de ce a ajuns la închisoare?

— Pentru că era o javră. Şi-a-nchipuit că poate să-mi tragă chiulul în meseria în care i-am fost dascăl – răspunse domnul Hopkins aspru. Uite cum stă chestia, Jim Smith. În băieţii ăştia, care nu fac purici p-aici, să nu crezi că n-am avut încredere. Le-am arătat toată încrederea. Ei însă au încercat să mă tragă pe sfoară. Cu ucenicul care se poartă frumos, să ştii că sunt băiat de zahăr! Nu numai că-l susţin, aşa cum îţi spusei, dar, dacă se-ntâmplă să intre la apă, nu-i pun cruce. Nu. Îi plătesc garanţia ca să-l lase liber până la judecată, îi tocmesc avocat şi mă fac luntre şi punte să-l scap de la ananghie. Dacă se-ntâmplă să n-o scot la capăt şi rămâne închis, cât stă la gros află că fac tot ce-mi stă în putinţă să-i îndulcesc traiul, iar când iese d-acolo mă port cu el ca un tată. Ei, şi-acum ajunge. Nu mai am ce-ţi spune, cel puţin deocamdată. Dacă vrei, până la unsprezece poţi să te plimbi sau să te duci la teatru. Ai ceva lovele?

— Am un ban de patru, dom'le

— Să văd! trebuie să mai am eu prin buzunare ceva arginţi. Aşa! Ţine ici trei şilingi jumate! Acuma şterge-o I Vezi să nu întârzii. La unsprezece punct!

Capitolul XXXIII

ÎN CARE ÎNTÂLNESC UN VECHI PRIETEN sub o înfăţişare nouă ŞI AFLU DE LA EL LUCRURI ULUITOARE

Poruncindu-mi să mă-ntorc la unsprezece punct, domnul Hopkins a închis uşa casei în urma mea, lăsându-mă să mă duc încotro voiam.

În viaţa mea n-am fost mai nedumerit şi încurcat decât atunci când, pipăind în buzunar moneda pe care mi-o dăduse, am tăiat drumul îndreptându-mă spre biserica Shoreditch.

Deci, în curând voi fi îmbrăcat ca un fiu de boier; hrănit cum nu se poate mai bine; voi trăi ca un prinţ; când voi avea poftă de cinci şilingi, îi voi primi îndată. Şi de ce toate astea? Ca să lucrez mai departe aşa cum mă obişnuisem să lucrez în ultimele două luni. Pentru a face deci cu linişte şi încredere – ştiind că dacă mi s-o-ntâmpla vreun rău, puterea banului îmi va veni în sprijin – ceea ce nu făcusem niciodată până atunci, fără să tremur de frică. Mă rog, era limpede că tot câştigul era de partea mea. Ar fi o mare gogomănie să nu-l cred pe cuvânt. Mare prost era şi domnul Hopkins, cu toate vorbele lui înţelepte şi aerele şmechereşti.

N-aveam decât să mă duc la teatru, dacă voiam. „Am să mă duc la teatrul la care mergeam mai demult – mi-am zis eu deodată. Spectacolul de seară începe la opt şi jumătate. Mai am timp un sfert de oră. Am să cumpăr un loc în lojă. Şi-am să iau cu mine plăcintă cu carne şi nişte portocale. O să petrec în lege. Ce mare lucru, dacă o să mă coste doi şilingi? Am de unde. N-am decât să cer, şi pot avea oricând cinci şilingi”.

Teatrul era plin de lume. După cum am aflat îndată, reprezentaţia se dădea în beneficiul marelui tragedian Roshus Fitzherbert. În afarădecânteceşi dansuri, în program era o piesă nouă – „Drumul spre ştreang”. Rolul principal îl deţinea chiar domnul R. Fitzherbert. Din toate părţile se înghesuiau în jurul meu băieţi de toate vârstele. Drept în faţa mea stătea un băiat cu jachetă de catifea în dungi, care-şi lăbărţase coatele în aşa fel, încât îmi apăsa pieptul, zdrobindu-mi plăcinta din buzunar. L-am pocnit cu piciorul, aducându-i la cunoştinţă totodată ce pagubă îmi pricinuieşte...

— Dă-o dracului de plăcintă I mi-a răspuns el. De ce n-ai mâncat-o înainte să vii aici, că nu se mai turtea?

Ţinea capul întors în altă parte, dar l-am* cunoscut

îndată după glas. Scoţând un strigăt de bucurie, i-am pus mâna pe umăr.

— Hei, Ripston, tu eşti?

— Phii, ce-ntâlnire! Ce mare baftă! strigă şi Ripston. Te credeam mort, măi Smiff, băiatule, de o sută de ori m-am gândit la tine, de când nu te-am măi văzut. Şi când colo, ia uită-te la el ce ţoale faine! Şi dacă n-ai cresetftcu o jumătate de cap, să ştii că n-ai crescut nici c-un deget, zău aşa! Mamă, da ce spilcuit eşti! Măi Smiff, mă bagi la idei, nu alta!

Ripston nu era de loc spilcuit. Pantalonii îi avea din aceeaşi stofă ca şi jacheta, şi amândouă erau jegoase în ultimul hal. Privindu-i însă mâinile, am rămas trăsnit. De murdare erau la fel de murdare ca totdeauna, dar nu mi-aduceam aminte să le fi văzut vreodată aşa de bătătorite şi zdrelite. Mă uitam la ele cum lunecau cu drag peste jacheta mea neagră, frumoasă, şi dintr-odată m-a trecut un fior, cum nu mai simţisem niciodată în viaţă.

— Hei, dar ce-i cu tine, Smiff? Nu-ţi pare bine că mă vezi? întrebă Ripston, lăsându-şi mâinile în jos. Apoi, după ce m-a privit lung, a început să râdă zgomotos. Aha, ştiu ce e! Până acuma nu-mi dăduse prin gând – strigă el. Te-ai făcut Nobel, Smiff, şi nu-ţi mai place să ai de-a face cu mine. Nu ştii că m-am schimbat şi eu. De altfel de unde era să ştii?

Explicaţia asta n-a avut de loc darul să mă liniştească. Dimpotrivă, aş fi vrut mai degrabă să-l ştiu plecat la celălalt capăt al ţării. Înţelesesem eu bine ce voia să spună, dar totuşi l-am mai întrebat:

— În cel fel te-ai schimbat? Ce vrei să spui? Cum vine asta?

— Cum? Foarte bine. Aşa cum te-ai schimbat şi tul Mi-am schimbat felul de viaţă – şopti Ripston. Acuma sunt ajutorul unui zarzavagiu. Car de colo până colo cărbuni,

cartofi şi alte chestii d-astea, înţelegi? Nu mă pot plânge. Îmi dă optsprezece penny pe săptămână, casă şi masă. Fac de şapte luni treaba asta.

— Dar Mouldy ce face? l-am întrebat eu. Îl întrebasem cu răutate, nădăjduind că o să-mi uşurez vina aflând că Mouldy ajunsese poate răufăcător – vreun spărgător sau vreun tllhar de drumul mare.

— Mouldy a murit – răspunse Ripston scurt.

— A murit?

— R Da, a doua zi de Crăciun. Haide, că se deschid uşile şi p-ormă nu mai găsim niciun loc la galerie.

— Nu merg la galerie, Rip, am loc în lojă. Hai şi tu cu mine, Rip! Stăm împreună şi mai schimbăm o vorbă în pauze.

— La lojă costă patru penny şi eu n-am decât un prăpădit de penny în buzunar.

— Nu-i nimic, fac eu cinstei Am eu ceva bani. Am peste un şiling.

Mi-era ruşine să spun că mai aveam încă trei.

— Peste un şilingi Sfinte Sisoaie-l Da’ ştiu că-ţi merge bine 1 Se vede că nu argăţeşti la prăvălia de cărbuni! Dac-ar fi să ghicesc, aş zice că eşti băiat de prăvălie la un pânzar. Nu-i aşa?

— Ai ghicit – i-am răspuns.

— Şi nu ţi-a venit greu să te schimbi?

N-am îndrăznit să răspund prin cuvinte. Întrebarea lui mă punea în mare încurcătură, aşa că m-am mulţumit să dau din cap, făcându-l să-nţeleagă că schimbarea asta n-a-nsemnât mare lucru pentru mine.

— …în sfârşit, cred că ţi-a venit mai uşor decât nouă. Eu şi Mouldy am trecut prin multe până să ne schimbăm, şi ne-a fost greu, că ajunsesem rău de tot. La drept vorbind, tu nu te-ai deprins niciodată ca lumea cu treburile alea. Ha-ha 1 Mi-aduc aminte ce haz făceam cu bietul

Mouldy când te urmăream în piaţă, fără să prinzi tu de veste, şi ne uitam cât de caraghios erai. Vai, Smiff, eu cred că tu n-ai fi ştiut niciodată ce-i şparleala, dacă nu te sileam noi.

— Poate era mai bine – i-am răspuns, aruncându-i o privire pe care ştiu bine că n-a înţeles-o de loc.

— Ei, mă rog, da' tu nici n-ai intrat până-n gât, cel puţin nu te-ai afundat ca noi doi. Asta-i mare mângâiere, nu?

— E şi asta o mângâiere, bine-nţeles!

— Zău, Smiff, nu e ciudat că ne-am întâlnit aşa, amândoi schimbaţi? Dacă s-ar fi schimbat numai unul, n-ar fi fost mare lucru. Doamne, Smiff! Mă-ntreb, ce inimă aş fi avut să stau cu tine-n seara asta, cu înfăţişarea ta atât de nobelă, dacă nu m-aş fi lăsat de toate şmecheriile alea.

Mi-am dat silinţa să privesc ţintă înaintea mea, ca şi cum nu l-aş fi auzit, cu buzele strânse şi sprâncenele încruntate. Ripston a izbucnit într-un râs vesel. Deodată s-a schimbat la faţă şi m-a prins de mână.

— Ce-i cu tine, Smiff, ce ai? Smiff, e în ordine, nu? Nu pui bărbi! Eşti băiat de prăvălie, de-adevăratelea, nu-i aşa?

Spre marea mea uşurare, chiar în clipa aceea s-a ridicat cortina şi a început scena din „Drumul spre ştreang44. Ca să nu dau de bănuit, deşi nu vedeam mai nimic prin ceaţa lacrimilor, începui să bat din palme şi să strig bravo, mai tare ca toţi.

Capitolul XXXIV

În care hotăr Ârea mea de a mă „schimba1

SE DUCE DE RÂPĂ.

IAR EU SE PARE CĂ MĂ-NFUND PÂNĂ-N GÂT

La căderea cortinei, strigătele de bravo şi aplauzele te asurzeau. Nevasta directorului ieşi pe scenă să dea de veste spectatorilor că „Drumul spre ştreang44 se va juca, până la altă schimbare, în fiecare seară. A cerut apoi să se

facă linişte şi i-a rugat pe cei din sală să se gândească la autorul atât de înzestrat al piesei, arătându-le că e un om care se luptă cu greutăţile vieţii, având de susţinut o familie numeroasă, şi că aceste greutăţi au sporit, casa lui fiind binecuvântată cu încă doi prunci gemeni, o fetiţă şi un băiat.

La auzul acestei din urmă veşti, lumea din sală, şi-n primul rând femeile, au bătut iar din palme. Strigau cu toţii să iasă autorul la rampă, mai bine zis „tipul care a scris-o”, după expresia lor. Cu o grabă care arăta că un vrednic slujbaş al statului stă întotdeauna de veghe, „tipul care scrisese” «Drumul spre ştreang» se înfăţişă înaintea noastră. Teatrul răsună atunci de aplauze şi urale, însoţite şi de dovada grăitoare a preţuirii de care se bucura în faţa lumii un om atât de înzestrat. Vrednicia lui de slujitor al condeiului, precum şi virtuţile lui de părinte greu încercat fură răsplătite printr-o ploaie îmbelşugată de gologani şi părăluţe.

— Ce zici, Smiff, tare piesă, nu? Vezi, se arată un tip care se face mai rău şi tot mai răii, până când se duce de râpă. „Dragostea de mamă e veşnică”; nu grăia oare aşa afişul ăla? După câte bănuiesc eu, asta înseamnă că mamele, după ce mor, veghează asupra ta de sus, din cer, să vadă cum te porţi în lume. Nu, Smiff?

— Aşa bănuiesc şi eu.

— Afişul nu spunea însă nimic de mamele vitrege, Smiff. Aia a ta ar trebui să se uite de jos în sus, dacă i-o veni poftă să te vadă după ce-o avea grădiniţa pe burtă. Nu, Smiff, ce zici? adăugă Ripston, prăpădindu-se de râs.

Am încercat să râd şi eu, dar în clipa aceea numai de asta nu-mi ardea.

— …Ei, în sfârşit, n-are a facel Tu ai o mamă adevărată, care se uită la tine de-acolo de sus, din cer, nu-i aşa? Dar ce ai, Smiff, de ce plângi?

În vremea asta ajunsesem la ieşire.

— Oh, Rip I

— Haide, haide, copil prost. Dacă nu poţi să vezi piese d-astea tari fără să boceşti, de ce vii la teatru? N-ai batistă? Na, ia-o pe-a mea!

— Ştii, Rip, nu sunt băiat de prăvălie – i-am şoptit la ureche. Şi luându-mi inima în dinţi, m-am hotărât să-i spun tot adevărul şi să mă ţin de poveţele pe care mi le-o da.

— Cum, nu stai la pânzar?

— Atunci unde? La ce fel de prăvălie lucrezi?

— La nicio prăvălie.

— Mă rog, dacă nu-i prăvălie, atunci ce fel de treabă e asta? Că o treabă, în tot cazul, trebuie să fie, nu?

— Pleacă-ţi urechea mai încoace, Rip. Nu-i niciun fel de treabă; sau cel puţin, ca şi vechea noastră meserie, nu-i o treabă ca lumea.

— Vechea meseriei spuse Rip, măsurându-mi uimit, din cap până-n picioare, înfăţişarea „nobilă”. Cum, Smiff, n-oi fi vrând cumva să spiii că nu te-ai schimbat de loc?

— Ba da, m-am schimbat, şi încă cum 1 i-am răspuns plin de amărăciune. M-am schimbat din rău în mai rău. Aşa cum spuneai tu adineauri, aşa m-am schimbat.

Auzindu-mi mărturisirea, Ripston nu zise nimic „ci o vreme rămase locului, scărpinindu-se în cap. Se vede că-l pusesem în mare încurcătură, şi nu ştia cum ar fi mai bine să procedeze în asemenea Împrejurare.

— De asta plângeai, Smiff?

— Da – i-am răspuns cinstit.

— Şi ai vrea să fii altfel?

— Şi-n clipa asta m-aş schimba, numai să se ivească prilejul. Tu n-ai putea să mă ajuţi, Rip?

— Ce-aş putea să fac? întrebă Ripston, gata la orice.

— Păi, nu ştiu, dar aşa credeam – i-am răspuns. tot pe şoptite. Mă gândeam că poate stăpânul tău...

— Tocmai la asta mă gândeam şi eu acum – mă întrerupse Ripston cu căldură. Să plecăm de aici, că altfel jupânul se face foc pe mine dacă-ntirzii. Mai vorbim noi pe drum.

Dar nici nu ieşisem bine în stradă, că o piedică neaşteptată se ivi – domnul George Hopkins, în persoană. Rezemat de un felinar şi acoperit de umbra lui, fuma liniştit o ţigară de foi. Cum. am ieşit din teatru, s-a apropiat şi m-a apucat de gulerul jachetei, cu un gest care trecătorilor putea să li se pară prietenos.

— Aha, vra să zică, aici mi-erai 1 strigă el, mustrindu-mă cu destulă blândeţe. Copil rău şi neascultător ce eşti l De ce umbli prin locurile astea deocheate, când ştii că scumpa ta mătuşă nu poate suferi aşa ceva? N-ai să te descotoroseşti niciodată de prieteniile astea înjositoare? Cât despre tine, îi spuse el lui Ripston – dacă te-oi mai prinde că-ncerci să-mi strici băiatul, să ştii că te dau pe mâna poliţiei. Hail Ia-o din loc!

Mă luase aşa de repede, că aproape-mi pierise graiul. Ripston, păcălit de înfăţişarea lui George Hopkins-Lunganul, de îmbrăcămintea boierească şi vorbele lui aspre de părinte grijuliu, a rămas cu gura căscată şi cu ochii holbaţi. Şi-a luat totuşi inima în dinţi şi a spus:

— R Vă rog să mă iertaţi. Smiff, dacă nu mergi încoace, atunci îţi spun noapte bună!

— Noapte bună, Rip, s-ar putea să neîntâlnim curând.

A luat-o repede spre Spitalfield, întorcându-se mereu să privească înapoi, nedumerit parcă de tot ce se-ntâmplase.

— Cine-i javra asta şi ce cauţi cu el? mă întrebă George-Lunganul, ţinându-mă mereu de guler şi târându-mă cu el spre strada Keate.

— Nu-i nicio javră, e băiat cinstit – i-am răspuns eu înorocănos.

— Atunci e mai bine să se ţină departe de un hoţ blestemat ca tine. Ăsta-i sfatul pe care i-l dau – zise. George-Lunganul, râzând în felul lui ciudat. Ce dracu-ţi trebuie ţie să ai de-a face cu băieţi cinstiţi? Vezi-ţi de treaba ta, care-i şi-a mea! Asta-ţi ajunge!

N-am fost în stare să-i răspund nimic, căci eram prea ruşinat şi fâstâcit. Îşi desprinsese degetele lungi de pe gulerul hainei, lăsându-mă să merg slobod pe lângă el.

După un timp l-am auzit iar:

— Şi ce tot şopteai acolo în colţ, cu băiatul ăla cinstit, înainte să ieşiţi din teatru?

— Vorbeam de alte vremuri – i-am răspuns scurt.

— Aha, de vremuri trecute! Pe-atunci erai şi tu băiat cinstit, nu?

— Nu, pe-atunci nu era el cinstit.

— Oh, vra să zică nici el n-a fost întotdeauna cinstit? Şi de ce se ţinea, Jim?

Îmi dădeam seama că purtarea mea faţă de bunul meţi prieten Ripston era josnică şi că n-ar fi trebuit să-i destăinui nimic din viaţa lui. Dar aşa cum am mai spus, în faţa maistrului manglitor mă simţeam neputincios şi lipsit de voinţă.

— Scotea şi el ce putea, prin piaţa Covent Garden – i-am răspuns. Şi eu tot asta făceam. Locuiam împreună în ganguri, la Adephi.

— Aha! Şi-acum unde şade? De ce se mai ţine? Cum o scoate la capăt?

— Munceşte.

— Da?… Păi se vede de la o poştă. O biată stârpitură – murdar şi prăpădit ca vai de el – zise domnul Hopkins, rânjind cu buzele strânse. Şi cât câştigă, Jim?

— Otpsprezece penny pe săptămână, plus mâncarea.

Pe domnul Hopkins îl pufni râsul de-a binelea.

— Nu zău, că bine trebuie să-i fi mers prietenului tău

prin Covent Garden, dacă a primit în schimb o slujbă ca asta, cu optsprezece penny pe săptămână I Ascultă, Jim, dar la ce lucrează?

— Cară cărbuni, cartofi şi alte chestii d-astea.

— Cară cărbuni? Bravo 1 A ajuns cal de povară! Umblă mai jegos ca un prăpădit de măturător, de luni dimineaţă până sâmbătă seara. Pentru ce, mă rog? Pentru optsprezece penny pe săptămână! Ştii cât face asta pe an, Jim, cu iarnă, cu vară?

— O fi făcând o sumuşoară, nu?

— Trei lire şi optsprezece şilingi.

— Păi, e destul de mult.

— Ei asta-i! Să roboteşti un an încheiat? Ştii câţi erau în portofelul pe care l-ai şparlit astă-seară?

— N-am avut timp să-i număr până mi l-ai…

— Aşa. Ei bine, Jim, află că în portofel se aflau douăzeci şi şapte de lire. Cam cât ar câştiga el în şapte ani. Mă întreb, ce-ar fi zis dacă ar fi aflat că, fără să te murdăreşti pe mâini şi în mai puţin de două minute, ai băgat în buzunar cât scoate el în şapte ani, trudind la nenorocita aia de prăvălie? Ce folos trage băiatul ăsta că munceşte ca un rob pentru optsprezece penny pe săptămână? îi mulţumeşte cineva? Se gândeşte cineva la el? Nu-i pasă nimănui de el, şi nimeni nu se găseşte să-i spună: „Ce băiat de treabă şi cuminte! Bravo ţie că munceşti pentru trei penny pe zi”. Dimpotrivă, toţi îi zic: „Ar trebui să-ţi vezi lungul nasului şi să fii mulţumit că te-am primit printre noi. Şi, bagă de seamă, ţine-ţi mâna acasă! Ştim cu toţii ce-ai fost şi cine-ai fost, şi stăm mereu cu ochii pe tine. Cum vei călca strâmb, te-am şi găbjitl Te băgăm frumuşel la zdup, ca pe un nemernic lipsit de recunoştinţă”. Ei, iată-ne şi acasă I

Tot vorbind, domnul Hopkins descuie uşa de la intrarea casei din strada Keate. Urcând în camera de

musafiri, am găsit masa-ntinsă. Ne aştepta o budincă cu carne, pireu de cartofi bine daţi prin sită, două pahare lucind de curăţenie şi o cană cu bere.

— Trage-te încoace, Jim 1 zise domnul Hopkins, tăindu-mi o halcă din budincă şi turnându-mi din belşug sos picant peste cartofi. Mănâncă după poftă, că a rămas destul şi acolo de unde am luat. Ia şi bere I

Masa asta bogată, care venea la atât de scurt timp după ce George-Lunganul adusese nişte argumente atât de dibace, era prea mult pentru hotărârea destul de şubredă, pe care o luasem adineauri, de a mă „schimba” şi eu, aşa cum făcuse Ripston. După cum prea bine arătase domnul Hopkins, un băiat ca bietul Rip – care n-avea talent (nu ştiam eu prea bine ce-nseamnă cuvântul ăsta, dar îmi plăcea cum sună) decât pentru furtişaguri mărunte, cum ar fi şparlitul morcovilor şi al coacăzelor – făcuse foarte bine că se tocmise cărbunar cu trei penny pe zi şi haleală, şi era frumos din partea lui că mă sfătuise să m-apuc şi eu de asta. Dar, când te gândeai bine, ce rost avea la urma urmei să munceşti ca un rob şi să umbli nespălat ca Rip, numai ca să poţi spune că eşti cinstit – atât şi nimic mai mult? Adică aşa cum spune mai toată lumea, şi asta fără să-ţi zică nimeni măcar „mulţumesc”?

— Mai vrei o bucată de carne, Jim?

— Numai puţin, dom’lel

— Ha-ha 1 Mă-ntreb, Jim, ce-o fi mâncând în seara asta calicul ăla de cărbunar? O coajă de pâine uscată şi o bucăţică de brânză mucegăită, sau aşa ceva. Pot să fac prinsoare! Ho-hol Parcă-l văd pe bietul băiat stând pe un coş de cartofi în prăvălia murdară şi molfăindu-şi cina nenorocită. Tu nu, Jim?

— Ha-ha 1 parcă-l văd şi eu I i-am răspuns, ca un mic trădător ce eram.

— Şi când o isprăvi de molfăit, o să-şi facă un culcuş

sub tejghea, din sacii plini de praf de cărbune, şi o să doarmă, ca un băiat cuminte, în tovărăşia şobolanilor. Nu, Jim? Ce zici?

— Cam aşa ceva – i-aâii răspuns iar, rânjind la fel *e*\ domnul Hopkins.

— Dormitorul tău, o să-l vezi, e destul de bun – mai adăugă domnul Hopkins, după un răstimp de tăcere. Ai acolo nişte cămăşi şi alte chestii dintr-astea, într-un scrin. Ai şi un costum de haine, cred că o să-ţi vină. Dacă nu, o să facem altele. Nu-mi place de loc să te văd intrând şi ieşind din casa mea cu ţoalele astea ponosite. Ceas ai avut vreodată?

„Auzi? Ceas! mă mir că nu m-a întrebat dacă avusesem vreodată cai de călărie sau trăsură cu valeţi pe capră!”

— Nu, dom’le, n-am avut niciodată. Dar de multe ori m-am gândit că mi-ar face plăcere să am unul.

— Ei bine, acum o să ai şi ceas! Băieţii mei trebuie să umble întotdeauna cu ceas. Am eu unul, sus. Ăsta cred că-i tocmai bun pentru tine. Mă duc să ţi-l aduc.

S-a dus sus şi s-a întors într-o clipită cu un ceas frumos de argint, cu cadran de aur, de care atârna un lănţişor lung.

tot de argint.

— Am să-l potrivesc după al meu, şi ţie nu-ţi mai rămâne altceva decât să-l întorci la vreme. Bănuiesc că ştii să întorci un ceas, Jim, nu?

De unde era să ştiu? Habar n-aveam, şi i-am spus-o de la obraz. Aşa că domnul Hopkins mi-a arătat cu multă răbdare cum să-nvârtesc cheiţa. Apoi, trecându-mi lanţul pe după gât, mi-a spus să vâr ceasul în buzunar. Am. făcut întocmai. Simţindu-l acolo în buzunar şi tot privindu-i lanţul minunat de argint, care-mi atârna la vestă, prăpastia dintre mine şi bietul Rip, cărbunarul care câştiga trei

penpy pe zi, se adâncise într-atât că, aducându-mi aminte de el, mă cuprinse mila.

După cină, domnul Hopkins sorbi un grog şi fumă o ţigară, tolănindu-se pe canapea şi lăsându-mi mie locul de lângă foc. Îmi era bine, mult mai bine decât mi-aş fi putut închipui cu o oră în urmă.

Eram prieteni la cataramă. Curând, însă, George-Lunganul îşi privi ceasul:

— Oho! Dar ştiu c-am lungit-o! S-a făcut douăsprezece. Atita-i bine că, în casa asta, nu ne sculăm cu noaptea-n cap. Hai, Jim, şterge-o la culcare 1 Camera ta e sus pe scări, în fund. Ia luminarea – nu te uita că mă laşi pe întuneric – şi după ce te vâri în pat, strigă-mă să vin s-o iau.

Urându-i noapte bună, într-un chip care arăta limpede cât de mult crescuse în ochii mei după ce luasem împreună cina, şi că de-acu încolo eram gata să mă închin, trup şi suflet, treburilor cerute de meseria lui, am luat luminarea şi am urcat scările spre camera care trebuia să-mi slujească de dormitor. Îmi spusese el că o să-mi placă. Dar când am intrat înăuntru mi s-a părut negrăit de frumoasă, mult mai frumoasă decât mi-aşti putut-o închipui din spusele lui. În viaţa mea nu văzusem un dormitor ca ăsta. Patul alb ca zăpada era pe jumătate ascuns de un baldachin de pânză lucioasă ca mătasea. Şi era moale, moale ca un cuib de puf I

La ferestre – perdele grele de pânză, iar podeaua – acoperită cu un covor gros. În cameră se mai afla un lavoar cu prosop alb, frumos, şi un scrin cu oglindă deasupra. Aveam atâtea de văzut în odaia aceea minunată, că, dacă n-aş fi ştiut că-l lăsasem pe domnul Hopkins în întuneric, dincolo, aş fi petrecut un sfert de oră foarte plăcut, înainte de a mă culca. Aşa însă, m-am grăbit să mă dezbrac, şi când am isprăvit, m-am dus la uşă, să-l vestesc că sunt

gata.

— Sunt gata I Vrei să vii să iei luminarea?

Niciun răspuns. Am scos capul pe uşă, pregătindu-mă să strig ceva mai tare. Dar am auzit deodată glasuri aţâţate, sau mai bine zis nişte ţipete care răsunau în toată casa şi se desluşeau destul de bine, chiar prin uşa închisă. Era glasul lui George-Lunganul şi al tinerei femei, care ne deschisese uşa prima oară şi care nu se arătase prea bucuroasă când dădusje cu ochii de mine.

— …atunci, înseamnă să-mi dai tu bilet de voie când să plec şi când să mă-ntorc! Aşa ai vrea, nu?

— Eşti un ticălos, un afurisit, Georgel să nu apuc ziua de mâine, dacă n-am să aflu eu pe unde umbli 1 Am să te urmăresc pas cu păs, chiar de-o fi să mă ucizi.

— Da' nu-ţi spun că mă duc după treburi, ce Dumnezeu?

— Totdeauna după treburi, mereu după treburi, şi alaltăieri noapte, şi noaptea asta iar! Mă minţi, George, ştii bine că mă minţi!

— Apăi, dacă-i pe-aşa, pentru una ca tine e prea bună şi minciuna! Plec şi gata!

Cearta se potoli o clipă. Am strigat iar destul de tare ca să mă audă:

— Vrei să vii să iei luminarea?

Abia am avut timp să sar în pat, că a şi intrat George-Lunganul şi a luat luminarea fără să spună o vorbă. Peste o clipă am auzit uşa de la stradă trântindu-se. Am rămas mai treaz vreun sfert de oră, cred, şi tocmai aţipisem foarte senin şi fericit când m-a trezit o bătaie în uşa dormitorului.

— Cine-i acolo? am întrebat

— Scoală-te şi îmbracă-te, băiete! Vino jos! Vreau să-ţi vorbesc!

Era femia cea tânără. Crăpă uşa şi strecură luminarea aprinsa în odaie. Apoi coborî scările, fără să mai

adauge ceva.

Capitolul XXXV În care, Împinsă de ciudă.

NEVASTA LUI GEORGE-LUNGANUL

ÎMI DESTĂINUIE LUCRURI FOARTE URtTE DESPRE STĂPÂNUL MEU

Când am coborât, am găsit-o stând singură în odaia de primire, galbenă la faţă, cu ochii roşii şi umflaţi de plâns.

— Vino-ncoacel spuse ea. Nici nu te-am văzut bine cum arăţi. Pune luminarea pe masă şi dă-mi voie să mă uit la tine.

Nu ştiu ce-o fi gândit despre mine, dar aşa cum stătea privindu-mă ţintă cu ochii ei roşii şi bleojdiţi, mi s-a părut că e beată. Cum va vedea însă curând cititorul, mă înşelam amarnic.

— Stai jos – îmi zise ea şi, după ce mă cercetă îndelung, şi bănuiesc că rămăsese mulţumită de înfăţişarea mea, începu să-mi pună întrebări: … Ia spune-mi, ce fel de băiat eşti?

— Cum adică, doamnă?

— Eşti şi tu rău din născare, stricat până în măduva oaselor, ca toţi ceilalţi păcătoşi pe care i-a adus aici?

Vorbindu-mi, nu mă slăbea o clipă din ochi şi, sub privirile ei grele, simţeam cum mă-nroşesc până-n vârful urechilor.

— De când eşti hoţ?

— Oh, de săptămâni de zilei

— Aşa? Numai de săptămâni? Şi de câte ori ai fost la puşcărie?

— N-am fost niciodată.

— Niciodată! Mamă ai?

— Nu. Am avut, dar mi-a murit când eram mic de tot.

— Tată ai?

— Am. Dar se poate să fi murit şi el. N-am de unde să

ştiu. De altfel, pentru mine e totuna.

— O fi şi el hoţ, de bună seamă. Stă numai la-nchisoare, nu?

— Cine, tata? Ferească Dumnezeu să-i ajungă la urechi asemenea vorbei Nu prea i-ar fi moale ăluia de i le-ar spune 1 Aflaţi că tata e om cinstit.

Şi, oarecum jignit că pune la îndoială cinstea tatii, am privit-o cu îndrăzneală drept în faţă, într-un fel care-a făcut-o să zâmbească.

— Atunci cum de ai ajuns pungaş? m-a întrebat ea. Cum ai ajuns să te înhăitezi cu George? Îţi place omul ăsta?

— Da, chiar foarte mult – i-am răspuns, fără să stau mult pe gânduri. Cred că e un om bun la inimă.

— Oho, şi încă cum I zisemadam Hopkins, cu un râs amar. Atunci să-ţi spun eu cine e I E diavol cu chip de om, dacă s-o fi aflând pe lume aşa ceva! E un păianjen, n-ar mai ajunge I Un păianjen care te prinde-n plasă şi nici nu-ţi dai seama când ţi-a supt sângele până la ultima picătură. Pe urmă nu-i pasă de tine, te zvârle la gunoi. Şi să ştii că te ia să lucrezi pentru el numai cu gândul ăsta. De o sută de ori l-am auzit spunând: „Nu lua niciodată un alt ucenic, până n-ai scăpat de sperietoarea de ciori!” Şi ştii cine-i sperietoarea de ciori? Băiatul ălalalt, care l-a slujit până l-a luat poliţia la ochi şi a început să se ţină scai de el, aşa că tot atâta brânză făcea dacă sta în casă, sau umbla pe-afară. Ei, acum pricepi?

Era cu neputinţă să nu pricepi sau să înţelegi greşit spusele ei.

— Mie mi-a vorbit cu totul altfel de lucrurile astea – spusei eu, străbătut de un fior, căci noul chip al domnului

George Hopkiris, aşa. cum mi-l înfăţişa ea, mă înspăimânta de-a binelea. Mi-a spus că n-o să se dea în lături să plătească oameni ca să jure orice; că dacă dau de

vreun bucluc, mă scoate la sigur din încurcătură.

— Da, că plăteşte oameni să jure strâmb, asta-i adevărat, lua-l-ar dracuM De asta poţi să fii sigur – răspunse ea cu amărăciune. Dacă aş avea o putere. să-l ucid doar cu gândul, ar cădea trăsnit chiar în clipa asta, acolo unde-o fi, şi nu mi-ar păsa de-ar fi să mă spânzure mâine-n zori pentru fapta mea. Ah, de m-ar ajuta Dumnezeu să-l ucid acolo unde se aflăl Zece vieţi de-aş avea, le-aş da pe toate, numai să-l văd mort. Băiatului care-a fost la noi înaintea ta sau ălorlalţi, care s-au tot perindat p-aici de când m-a făcut să-l urăsc, n-aş fi îndrăznit să le spun nici pe sfert din ce ţi-am spus ţie. Dar în tine bănuiesc că pot avea încredere. Ce zici, să mă-ncred oare? Sau poate o să-i povesteşti chiar mâine dimineaţă tot ce ţi-am spus acum, ca să ai plăcerea să-l vezi. cum mă bate, aşa cum s-a mai întâmplat de o sută de ori. Mă loveşte cu pumnul şi cu picioarele, nemernicul, până mă sleieşte de puteri, şi nu mai pot scoate o vorbă. N-ai decât să-i spui dacă vrei. Nici nu-mi pasă. Sunt scârbită de toate astea. Mi-e o silă cumplită.

S-a lăsat pe un scaun, îngropindu-şi faţa în palme. Apoi a început să plângă şi să suspine în aşa hal, că m-au podidit şi pe mine lacrimile, deşi eram un copil nevrednic.

— Nu-ţi fie frică, doamnă! N-o să afle nicio vorbă din gura mea. N-am ajuns chiar acolo, încât să bag în bucluc pe cineva care-mi vrea binele!

— Du-te şi te culcă! îmi zise ea. Culcă-te, şi gândeşte-te bine ce-ai de făcuţi în afară de cele ce mi-ai spus singur, nu ştiu nimic despre tine. Şi, la urma urmei, nici nu ţin să ştiu. Eşti încă prea mic ca să fii hoţ. Suie-te în pat şi mai gândeşte-te puţin la asta. Gândeşte-te unde ai putea să te duci şi cum ai putea s-o scoţi la capăt dacă fugi de-aici.

Şi aşa am urcat din nou sus şi m-am vârât în pat. E uşor denehipuit în ce stare mă aflam – cât eram de

nedumerit şi de speriat.

Minunatul ceas, pe care mi-l dăduse în dar domnul Hopkins, arăta opt când m-am trezit a doua zi de dimineaţă. Avusesem un somn liniştit, fără vise. Nici nu auzisem când se-ntorsese domnul Hopkins acasă, dar scârţâitul ghetelor

& ai 6 iti-a-trezit era o dovadă limpede că se întorsese-totuşi. Ieşise din odaia vecină cu a mea – dormitorul lor, se vede. A coborât scările grăbit şi nu m-a strigat, aşa cum m-aşteptam. Pe urmă a străbătut săliţa, a ieşit afară şi a închis uşa.

Leneveam încă în pat, întrebându-mă dacă n-ar fi timpul să mă scol, când am auzit iar deschizându-se uşa de la stradă, şi fpe scări scârţâind alte ghete în afară de ale lui George-Lunganul. Cei doi au urcat scările şi au intrat în Odaia din faţă. Peste puţină vreme m-am pomenit cu George-Lunganul în odaia mea.

— Ei, Jim, scoală-te! zise el. Astăzi cred că tu ai să fii şi fată-n casă şi bucătar şi dracu' mai ştie ce. Muierea mea e bolnavă.

— Nădăjduiesc că nu e prea rău? i-am răspuns eu, amintindu-mi cât de tulburată fusese seara trecută. – Destul de rău. A trebuit să aduc doctorul. Are fierbinţeală sau o să aibă fierbinţeală; în sfârşit, cam aşa ceva, după părerea doctorului. Aşa e întotdeauna. Când ţi-e lumea mai dragă, atunci îţi cade beleaua pe cap.

Capitolul XXXVI

CEL DIN URMĂ CAPITOL.

NU PREA PLĂCUT DE SCRIS, ÎNTRUCÂT POVESTEŞTE CUM L-AM TRĂDAT PE GEORGE HQPKINS-LUNGANUL. SE LASĂ CORTINA

„Fierbinţeala sau, în sfârşit, cam aşa ceva” care a lovise pe nevasta lui George Hopkins-Lunganul n-a fost de loc o jucărie, a ţintuit-o la pat trei săptămâni încheiate.

Primele două săptămâni George-Lunganul n-a intrat nici măcar o dată în odaia bolnavei şi, după câte ştiu, nici n-a întrebat ce face nevastă-sa. După trei săptămâni de zăcere, femeia a coborât la catul de jos. Era slabă şi galbenă la faţă, de-ţi făcea rău când te uitai la ea» înfăţişarea i se schimbase cu totul, căci fusese nevoită să-şi dea jos părul ei lung şi purta pe capul tuns o scufie. M-am mirat grozav văzând cât se urâţise. Şi, judecând după vorbele pe care domnul Hopkins i le-a adresat, când a intrat şi a găsit-o în jilţul de lângă foc, cu perna-n spate, cred că şi cu el se petrecea acelaşi lucru.

— Oho, dar frumos mai arăţi 1 Eu să fi fost în locul tău, mai bine muream acolo sus, decât să ies în lume cu mutra asta!

— Ştiu c-ai fi vrut mai bine să mor, dar vezi, scumpul meu, eu sunt de altă părere – răspunse ea. Şi ca să-ţi spun drept, tare-aş fi vrut să fiu de zece ori mai pocită, ca să-ţi fac o plăcere ţie şi frumoşilor tăi prieteni.

— Aş vrea să văd şi eu cum arată o pocitanie de zece ori mai urâtă ca tine! râse domnul Hopkins. Aia ar fi bună de dus la bâlci. Numai acolo ar face parale. În ce mă priveşte, eu atât ţin să-ţi spun: cu cât o să-ţi muţi mutra asta mai repede din casa mea, cu atât mai bine.

— Eu cred c-o să fie nevoie s-o alungi ca să scapi de ea, dragul meu – îi răspunse ea, rânjind întocmai ca el. grţăşa stând lucrurile, am fost destul de mirat când, întorcându-mă seara mai devreme, am găsit-o vorbind şi glumind în odaia de musafiri, în tovărăşia domnului Hopkins şi a încă doi prieteni de-ai lui. Râdea cu multă poftă şi părea că se-nţeleg de minune. Dar, după cum mi-am dat numaidecât seama, nu se strânseseră acolo ca să glumească şi să spună snoave, ci cu anumite treburi. Cum am păşit pragul, domnul Hopkins a clipit, făcându-le prietenilor lui semn spre mine. Aceştia m-au cântărit din

ochi şi au început a schimba priviri între dânşii. Mi s-a spus apoi că, dacă vreau, pot să ies să mă plimb un ceas, sau să mă duc chiar atunci la culcare. Fiind foarte obosit în seara aceea, am găsit mai nimerit să mă duc la culcare.

Nu ştiu cât oi fi dormit. M-a trezit cineva care-şi lăsase mâna pe umărul meu şi mă striga pe nume.

— Dormi, Jim?

— Nu, doamnă.

— Te-ai gândit la ce-am vorbit în seara dinainte de a cădea bolnavă?

— Da, doamnă, m-am gândit mereu la asta.

— Şi eşti hotărât să-mi asculţi sfatul?

— Da, doamnă. Prost e că nu ştiu unde să mă duc.

— Trebuie să găseşti unde şi cât mai repede. Dacă nu pleci mâine, o să-ţi pară rău toată viaţa. I-ai văzut pe ăia doi care vorbeau cu el jos, când ai intrat tu? Pe Twiner şi Johnny Armitage?

— Da, i-am văzut. Stăpânul le-a făcut semn cu ochiul să se gimbească la mine.

— Ei, află că au pus la cale o afacere, o treabă destul de însemnată, în care eşti şi tu băgat.

— Ce fel de afacere, doamnă?

— O spargere. Ssstl Nu mă mai întreba nimic. Mâine seară sau noaptea ailaltă. O să afli de la el mâine dimineaţă. La Fulham, acolo o să se-ntâmple, la marginea oraşului – Casa Prescot din Fulham. O să-ţi spună şi el, fără îndoială. Ascultă de sfatul meu şi fugi cât mai e vreme 1 Fugi mâine! Cum ţi-am spus şi mai înainte, caută să te duci într-un loc unde să n-aibă îndrăzneală să te urmărească, şi spune-le acolo cum stau lucrurile. Dar ai grijă să nu sufli o vorbă despre mine, să nu spui că eu te-am trimis sau că am vreun amestec. Toate astea le fac pentru binele tău, ştii, nu-i aşa? În locul ăla… ştii tu, acolo unde-o să te duci, n-are nimeni nevoie să afle ce-am făcut

pentru tine.

Şi mângâindu-mă pe obraz cu mâna ei fierbinte, a ieşit încetişor din cameră.

Aşadar, sosise clipa mult aşteptată. Mi se părea ciudat că voi lua parte la o chestie atât de însemnată, la o spargere, fără ca domnul Hopkins să mă fi chemat să mă dăscălească, aşa cum îmi făgăduise. Îşi avea, se vede, socotelile lui. De altfel, şi doamna Hopkins îşi avea socotelile ei. De ce o fi ţinut să-mi dea atâtea amănunte în legătură cu spargerea care trebuia să aibă loc? Dacă nu-mi voia decât binele şi nu mă-ndemna să plec decât din grija de-a mă salva din ghearele pierzării, atunci de ce rostise atât de răspicat numele tovarăşilor de rele ai domnului Hopkins? De ce ţinuse neapărat să-mi bage în cap cum se chema casa unde aveau de gând să facă spargerea?

Am rămas treaz o bună parte din noapte, sucind şi răsucind în mintea mea întrebările astea. Şi am ajuns la răspunsul că cel mai bun lucru pe care-l aveam de făcut, ca să mă lepăd de o tovărăşie aşa de primejdioasă, era să spăl puţina cu cel dintâi prilej. Odată ajuns la hotărârea asta, mi-am întipărit-o bine-n minte înainte să mă cuprindă somnul. Mă mai gândisem eu şi la altceva: să mă duc a doua zi dimineaţă, după ce-oi fugi, drept la Spitalfields, să-l găsesc pe

Ripston şi să mă sfătuiesc cu el ce-ar fi mai bine să fac.

Nevasta lui George-Lunganul greşise inchipuindu-şi că el o să-mi dea, a doua zi dimineaţă, cine ştie ce amănunte. Nu mi-a spus decât câteva cuvinte la repezeală, după ce luase gustarea şi în timp ce se-mbrăca să plece în oraş:

— Astăzi să nu-mi umbli ca un cal de curse, ca la noapte să pici mort de oboseală. Vezi, că o să am nevoie de tinet

— Pentru ce, domnule? l-am-întrebat eu cu prefăcută mirare.

— Cine ştie prea multe moare I O să vezi tu singur despre ce-i vorba. mi-a răspuns domnul Hopkins.

Puţin mai târziu m-a strigat din spălătorie. Spălătoria se afla la capătul săliţei, şi avea o ferestruică – un ochi de geam prins în cercevea şi balamale – care dădea în bucătărie. El stătea rezemat de fereastră. Mi-făcut semn să m-apropii şi mi-a cerut un lucru la care nu m-aşteptam.

— Ia să văd 1 Ştii să te strecori printr-o gaură de mărimea ăsteia?

Abia-mi încăpeau umerii. Am izbutit totuşi să mă strecor prin ea destul de uşor şi am sărit de partea cealaltă.

— Dar mai mult zgomot nu ştii să faci? mă întrebă el, batjocoritor.

Am mai sărit o dată, de data asta silindu-mă să nu fac de loc zgomot… – Mda, a fost ceva mai bine – mi-a zis el. Ia mai încearcă o dată. Şi când sari, ai grijă să sari pe vârfuri 1

Am încercat încă o dată, şi încă o dată de cel puţin douăzeci de ori.

— Aşaa… acum e mai binişor – spuse el. Ia să vedem, Jim, ce fel de ghete porţi?

— Ghete cu şireturi, dom'le

— Nu merge. Îţi trebuie nişte pantofi uşori. Să-i poţi scoate din picior şi pune la loc în doi timpi şi trei mişcări… Ia du-te şi cumpără-ţi chiar acum o pereche 1 Găseşti prin magazinele alea de pe Bishopsgate.

Am plecat, după ce mi-a dat zece şilingi.

Nu-l mai văzusem pe Ripston din seara aceea de pomină, de când fusesem la teatru, şi nu ştiam prea bine unde să-l caut. Ştiam numai atât, că locuia pe undeva „pe lângă biserică”. Era vorba, fără îndoială, de vechea

biserică a parohiei. Ştiam că sunt o grămadă de străzi în jurul bisericii, dar prea multe prăvălii cu cartofi şi cărbuni nu puteau fi. „O s-o găsesc eu p-aia unde lucrează Ripston, o să intru, o să dau de el şi o să-i spun tot” – mi-am zis.

M-am bucurat la gândul ăsta, dar a fost mult mai greu decât mă aşteptam] Pe străzile din jurul bisericii erau o sumedenie de prăvălii de cartofi şi cărbuni, mai mari şi mai mici. Am întrebat la vreo şase din ele dacă nu lucrează acolo Ripston. Zadarnic însă. Începusem să-mi pierd nădejdea. Poate că acum nici nu-l mai chema Ripston. Poate că părăsise slujba asta şi plecase cine ştie unde.

Am încercat şi la a şaptea prăvălioară, dar negustoreasa, crefcând pesemne că-mi bat joc de ea, m-a repezit cu asprime. Am ieşit din prăvălie cu totul dezamăgit. Mă uitam în dreapta şi-n stânga, neştiind încotro să apuc, când am dat de-o. – dată cu ochii de Ripston. Venea spre mine, pe partea cealaltă a străzii, având în spinare un sac de cărbuni cât toate zilele şi un coş plin cu legume, agăţat de braţ. Se vedea bine că nu-i era uşor, dar povara asta grea nu-l împiedica să fluiere cântecul lui Jim Crow.

M-am repezit la el şi, fără să-i dau măcar răgaz să pună jos sacul de cărbuni din spinare, i-am spus dintr-o suflare toată povestea. I-am arătat ce legătură aveam cu George Hopkins-Lunganul, cum fugisem de acolo şi de ce anume.

— Uite-l, jupânel strigă Rip, intrând cu mine într-o prăvălie bine asortată cu felurite zarzavaturi. Jupânul era un om mărunt şi pleşuv, care-şi făcea de lucru pe lângă un coş cu cartofi. Asta-i ăla de care. vă spuneam. Asta-i Smiff. De când l-am întâlnit ultima oară, nu s-a schimbat de loc. Te rog, fii bun şi vorbeşte cu el!

Negustorul cel chel şi-a potrivit ochelarii şi m-a cercetat îndelung.

— Vrea să zică ăsta-i băiatul? Ehl zise el. Apoi se duse la uşa din fund şi strigă tare: Sarahl De undeva, parcă din pivniţă, se ivi o femeie. Vorbiră ceva între ei, după care negustorul se-ntoarse spre mine şi-mi spuse: Intră ici, băietei Aşteaptă să-mi termin treaba. Vorbim după asta.

Nevasta zarzavagiului a început să-mi pună tot felul de întrebări cu un glas bilnd, ca o mamă, încât peste puţină vreme stăm de vorbă ca doi vechi prieteni. Deodată s-a oprit din vorbă, a alergat la uşă şi şi-a chemat bărbatul.

— Vino-ncoace, Tibbit – zise ea. Povestea asta întrece tot ce-am auzit în viaţa mea.

I-am spus şi domnului Tibbit toată povestea. Când am ajuns spre sfârşitul ei, bătrânelul s-a ridicat de pe scaun, s-a dus la cuierul agăţat după uşă, şi-a luat haina şi, scoţându-şi şorţul albastru, s-a-mbrăcat cu ea, în vreme ce eu istoriseam înainte. Când am ajuns la purtarea ciudată a lui George Hopkins din dimineaţa aceea şi le-am arătat jumătatea de liră pe care mi-o dăduse să-mi cumpăr perechea de pantofi uşori, bătrânelul şi-a pierdut orice răbdare. Se mişca de pe un picior pe altul şi-şi tot ştergea căciuliţa de biber cu mâneca hainei.

— Ce facem, tată? întrebă doamna Tibbit. Unde te duci? Ce-ai de gând să faci?

— N-avem decât un singur lucru de făcut, draga mea – răspunse bătrânul negustor, cu hotărâre în glas. Iau chiar acum băiatul şi mă duc cu el la secţie. Cred că poliţia se pricepe mai bine ca mine în chestia asta. Vii, băiete?

— De ce, domnule? l-am întrebat, speriat de întorsătura neaşteptată pe care o luaseră lucrurile. Întâlnirea mea cu poliţia din Ilford nu fusese chiar atât de plăcută şi nu eram de loc nerăbdător să dau din nou ochi cu oamenii legii.

— Cum de ce? Ca să-mpiedicăm spargerea aia. Haide, vino cu minei

Tare aş fi vrut să nu mă duc. Dar n-aveam încotro, şi peste cinci minute mă şi aflam în faţa unui inspector de poliţie. I-am mai spus şi lui cum stă toată tărăşenia. Din când în când îmi făcea semn cu degetul să mă opresc o clipă, ca să-nsemne nu ştiu ce pe-o coală de hârtie. Apucat de neastâmpăr îşi băga ba o mină, ba alta în părul ţepos ca o perie. Trăgea mereu tabac pe nas, dădea din cap, clipea des şi plesnea din degete în culmea fericirii, ca cineva care moştenise pe neaşteptate o coşcogea avere.

— Te-a trimis pe Bishopsgate să-ţi cumperi pantofi, parcă aşami-ai spus, nu? întrebă el. Ţi-a spus de la ce prăvălie să-i cumperi?

— Nu, domnule.

S-a sculat, a ieşit în uşă şi a chemat înăuntru un poliţist în haine civile.

— Descalţă-te de-un picior, băiete! spuse el. Apoi, adresându-se poliţistului: Jones, ia gheata şi jumătatea asta de liră şi du-te de târguieşte o pereche de pantofi de aceeaşi mărime. Vezi să fie uşori, cu talpa subţire şi fără farafastâcuri. Intră în prima prăvălie şi întoarce-te repede.

Nu pricepeam nimic. De ce-l trimisese inspectorul după pantofi?

Inspectorul îi şopti ceva domnului Tibbit, după care acesta ieşi din odaie. Apoi, cu multă blândeţe, îmi făcu semn să mă apropii de el, ca şi cum ar fi vrut să-mi încredinţeze o taină.

— Ascultă-mă, văd că eşti băiat deştept! N-o să-ţi fie greu să-nţelegi că, dacă mai făceai un singur pas pe drumul pe care-o luaseşi, se sfârşeacutine. Mulţumeşte-i lui Dumnezeu şi sorţii bune că te-au ajutat când nu-i încă prea târziu. Asta ţi-a fost scăparea. De-acum încolo toate au să se-ntoarcă spre bine. Dacă ne dai o mână de ajutor să isprăvim cum trebuie trebuşoara asta, îţi dau cuvântul meu că o să te ajutăm şi noi să-ţi croieşti altă viaţă şi că

de-acum încolo vei trăi ca un om cinstit. Nu-i aşa că vrei să-nchei cu trecutul şi s-ajungi om cinstit?

— Doar de asta am şi fugit de acolo, dom'le i-am răspuns. Dar vă spun drept că mai mult de-atâta nu ştiu ce-aş putea face.

— Lasă că ştiu eu – răspunse inspectorul binevoitor. Ştiu că ne poţi ajuta şi mai ştiu că avem mare nevoie de ajutorul tăul Uite ce-ai să faci: după ce ţi-o aduce pantofii, să te-ntorci acasă, în strada Keate, cât poţi de repede.

— Să mă-ntorc în strada Keate? Să dau iar cu ochii de George-Lunganul?!

— Da. Te-ntorci la George-Lunganul, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat. El n-are de unde să afle ce s-a petrecut.

— Dar de ce, domnule? De ce trebuie neapărat să mă întorc?

— Pentru că noi vrem ca spargerea să aibă loc aşa cum ar fi avut dacă n-ai fi fost destul de înţelept şi de îndrăzneţ s-o dai în vileag – răspunse inspectorul. Şi, furat de bucuria pe care i-o da apropiata izbândă, îmi făcu chiar cu ochiul. Doar nu eşti prost! Eşti destul de ager la minte ca să-ţi dai seama cum vreau să punem la cale lucrurile. De asta nu mă-ndoiesc. Pentru tine nu e nicio primejdie, n-ai a te teme nici cât negru sub unghie, vorbi mai departe domnul inspector, dându-şi seama că înţelesesem prea bine ce anume voia, dar că mi-era teamă. Îţi dau cuvântul că, începând de-acum şi pin-om termina treaba asta, poliţia n-o să te piardă din ochi nicio clipă.

Inspectorul spusese toate astea destul de apăsat anume spre a-mi băga în cap că, dacă mi-ar trece prin gând să-mi bat joc de oamenii legii, m-aş trezi pe nepusă masă vârât la răcoare.

— Dar dacă mă-ntorc, ce-o să zică doamna. Hopkins? l-am întrebat eu.

— Ce-ţi pasă ţie de ea? Tu o să-i spui că te-ai răzgândit, că nu mai vrei să fugi: şi-ai s-o ţii aşa, una şi bună.

În clipa aceea s-a întors poliţaiul trimis să-mi cumpere pantofi.

— Încă o vorbă: dacă nu mă-nşel, au de gând să te treacă printr-un gemuleţ. Să nu-ţi fie frică. Când ai s-ajungi dincolo, ai să dai de mine. O să fiu acolo, n-avea nicio grijă 1 Bineînţeles, o să stau în întuneric, dar că să ştii că eu sunt, em să te trag de păr, uite, în felul ăsta. Ei, şi acuma şterge*O 1

Şi-aşa m-am întors în strada Keate. George-Lunganul era plecat-de-acasă. Mi-a deschis nevastă-sa. Credeam că o să se arate mirată, din cale-afară că m-am înapoiat. Ea însă s-a uitat lung la mine şi a strigat veselă, chiar prea veselă, dar de asta mi-am dat seama mult mai târziu.

— Ei, Jim, te-ai întors?

— Da, doamnă, m-am răzgândit.

— Bravo – zise ea bucuroasă. Abia aşteptam să te văd înapoi.

— Va să zică nu voiai să fug? I Atunci de ce m-ai îndemnat să fug, dacă nu voiai?

— Ba da. Dar de vreme ce te-ai răzgândit şi te-ai întors acasă, n-am nimic împotrivă – răspunse ea, râzând într-un chip ciudat, care nu prea-mi venea la socoteală.

Peste puţină vreme m-a întrebat deodată:

— Jim, mai ţii minte cum îi zice locului ăluia din cartierul Fulham, de care vorbeam aseară?

— Casa Prescot – am răspuns repede. Repetasem de atâtea ori numele ăsta în cursul dimineţii, că ar fi fost cu neputinţă să-l uit. Mi-aş fi adusaminte chiar de m-ar fi trezit cineva din somn în miez de noapte.

— Bine. Dar pe ăşi doi bărbaţi, tovarăşii lui George, mai ştii cum îi cheamă?

— Twiner şi Johnny Armitage.

— Ei, bravo 1 strigă ea cu acelaşi râs ciudat. Ţie zic şi eu că ţi se poate încredinţa o taină I Nu-i nicio primejdie s-o uiţi. Vezi însă ca nu cumva s-o pierzi pe drum, Jim!

Nu mi-am putut da seama dacă ştia sau bănuia ceva, pentru că n-a mai pomenit de asta toată ziua. Pe – la patru după-amiază. s-a îmbrăcat şi a ieşit în oraş, poruneindu-mi să am grijă de casă până se-ntoarce George-Lunganul. George s-a-ntors pe la şapte seara şi după ce-a luat ceaiul mi-a spus:

— Ascultă, Jim, ştii unde-i podul Fulham?

I-am răspuns că nu ştiu.

— Mă rog* nu-i nimic. Uite cum faci: mergi pe jos până la Bancă – să-ţi pui pantofii, bagă de seamă – şi pe urmă iei omnibuzul spre Fulham. Te dai jos la pod, îl treci şi numeri a treia stradă la stânga. Pe strada asta e o berărie. Intri şi întrebi de domnul Mason, auzi? Aşa. Şi acum şterge-o!

Nerăbdător să mă văd odată în stradă, am fost bucuros să fac ce-mi ceruse.

Pe la nouă am ajuns pe a treia stradă la stânga, după podul Fulham şi am găsit berăria. Omul de la tejghea mi-a spus că domnul Mason mă aşteaptă în odăiţa din fund. În odăiţa din fund l-am găsit pe George-Lunganul jucând whist cu Twiner şi Johnny Armitage.

— Eu sunt Mason – zise George-Lunganul, făcându-mi cu ochiul. Ia loc, puştiulel

Au jucat cărţi, bând cu multă cumpătare, până la unsprezece şi jumătate noaptea. Berarul intra şi el în joc din când în când, şi după felul cum vorbea cu ei, îţi dădeai lesne seama că nu erau nişte muşterii întâmplători. Cu o jumătate de ceas înainte de miezul nopţii, când întunericul de-afară se-ngroşase, am ieşit din berărie şi am pornit-o pe jos. Eu cu George înainte, iar ceilalţi doi braţ la braţ, la

mai bine de o sută de paşi în urma noastră. Am întins-o aşa aproape o milă. Pe drum, George-Lunganul mi-a destăinuit ce-avea de gând să facă şi ce anume voiau de la mine. După câte-mi spunea, nu era mare lucru. Trebuia să mă strecor printr-o deschizătură tot aşa de îngustă ca şi ferestruica spălătoriei de acasă, să umblu cu grijă de-a lungul peretelui săliţei până dădeam de-o uşă. Să mă opresc şi să-i trag amândouă zăvoarele – şi ăl de jos, şi ăl de sus.

— Îţi dai seama că nu-i nicio primejdie, că altfel n-aş pune la treaba asta un ageamiu ca tine! N-o să-ţi fie greu, ai să poţi, nu?

— Bineînţeles – i-am răspuns eu, în vreme ce dinţii îmi clănţăneau nevoie mare.

— E mai uşor decât să spargi o nucă – zise George-Lunganul. În toată casa nu-i decât moşneagul, un servitor bătrân şi o îngrijitoare surdă de-a binelea. Câine şi chestii d-astea nu se află.

Am cotit pe o fundătură şi ne-am oprit lângă un gard de şipci. Curând ne-au ajuns din urmă Twiner şi Johnny Armitage. Întâi şi-ntâi am sărit gardul, unul după altul, fără zgomot, ca pisicile. Apoi am străbătut nişte răzoare verzi şi o alee presărată cu pietriş, oprindu-ne din nou în umbra unei case, atât de tăcută şi întunecoasă, că părea pustie. Nu vorbea nimeni. Am desluşit cu destulă greutate prin întuneric că Johnny Armitage scosese de undeva două unelte cu luciu mat. Twiner l-a luat în circă, Johnny s-a săltat cu amândouă picioarele pe spinarea lui şi a început parcă să zgirie cu ceva în perete. Nu se auzea decât un hârşâit slab. După puţin timp a ţăcănit ceva, şi Johhny a sărit jos.

— Scoate-ţi pantofii, Jim – mi-a şoptit George-Lunganul.

Mi-am scos pantofii, tremurând de frică. George-

Lunganul s-a urcat atunci în spinarea lui Twiner şi m-a luat în braţe. Apoi mi-a vârât picioarele printr-o deschizătură aflată în zid, şoptiidu-mi:

— Vezi, Jim, că e destul de strâmtă, dar o scoţi tu la capăt. Ţine o mână lipită şi intră întâi cu umărul ăla. Aşa, bine! Ţine-te acum de pervaz şi dă-ţi drumul – nu-s decât doi stânjeni înălţime! Gata! Ai grijă de uşă şi zăvoare!

Pe când vorbea, mi-a dat drumul, iar eu, ţinându-mă de pervazul ferestrei am sărit, aşa cum mi se poruncise. Spre marea şi negrăita mea uşurare am simţit atunci cum cineva nevăzut mă trage de păr. Apoi, o mână mi-a astupat gura, am fost dus pe sus până la camera alăturată şi împins uşor înăuntru.

Ce s-a întâmplat după aceea n-am mai văzut. Am auzit numai. Rămas în camera aceea străină, mi-am ascuţit auzul cât am putut. Întâi am auzit scârţâitul slab al zăvoarelor de la uşa din spatele casei, pe care le deschidea cineva, apoi zgomot de paşi, şi după aia o hărmălaie de glasuri. Deasupra tuturor se auzea glasul lui George-Lunganul. Pe urmă, prin crăpăturile uşii, am văzut câteva fâşii de lumină străbătând repede odaia. Şi după asta, nimic. Căzuseră-n cursă, aşa cum nădăjduise domnul inspector, şi acest om destoinic prinsese în undiţă şi vârâse în plasă, odată cu cei doi peşti falnici, zvârluga aceea ciudată, care se numea George Hopkins-Lunganul.

Aici povestea mea se încheie – după cum am făgăduit de la bun început. George-Lunganul odată prins, viaţa mea de mic zdrenţăros ia sfârşit. Ar mai fi încă multe de spus în legătură cu peripeţiile judecăţii, cu pedeapsa cumplită cei s-a dat lui George, cu biata lui nevastă, care şi-a făcut singură seama, cu prietenii buni la inimă, în grija cărora m-a dat inspectorul acela de treabă, cu viaţa mea la şcoala de corecţie, ba chiar cu emigrarea în Australia, unde am avut parte de o soartă atât de schimbătoare.

Şi poate, într-o bună zi, voi găsi răgazul să înfăţişez cititorului toate acestea pe larg şi cu de-amănuntul.

C U P R ÎN $
